

Tuarascáil straitéiseach

Tuarascáil an Chathaoirligh	02
Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	04
Ár gcreat straitéiseach	10
Cruthú luachanna	13
Samhail ghnó Ervia	14
Rannpháirtíocht páirtithe leasmhara	16
Buaicphointí	20
Feidhmíocht oibriúcháin Líonraí Gáis Éireann	22
Bainistíocht riosca	24
Athbhreithniú airgeadais	34
Athbhreithniú oibriúcháin	40
Príomhthionscadail don bhliain 2023	56
Inbhuanaitheacht	58

Tuarascáil rialachais

An Bord	68
Tuarascáil an Bhoird	70
Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca	82

Ráitis airgeadais

Tuarascáil an iniúcháora neamhspleách chuig comhaltaí Ervia	86
Ráiteas faoi ioncam an Ghrúpa	88
Ráiteas an Ghrúpa faoi ioncam cuimsitheach eile	89
Clár comhardaithe an Ghrúpa	90
Ráiteas an Ghrúpa faoi athruithe ar chothromas	91
Ráiteas an Ghrúpa faoi shreafaí airgid	92
Nótaí le ráitis airgeadais an ghrúpa	93
Ráiteas ioncaim na máthairchuideachta	143
Ráiteas na máthairchuideachta ar ioncam cuimsitheach eile	144
Clár comhardaithe na máthairchuideachta	145
Ráiteas na máthairchuideachta faoi athruithe ar chothromas	146
Ráiteas na máthairchuideachta faoi shreafaí airgid	147
Nótaí le ráitis airgeadais na máthairchuideachta	148

Tuarascáil straitéiseach

ervia

Is cuideachta tráchtála leathstáit é Ervia, a bunaíodh faoin Acht Gáis 1976 (arna leasú) agus a sholáthraíonn na bonneagair agus na seirbhísí straitéiseacha náisiúnta um ghás agus leathanbhanda atá mar bhonn ag fás gheilleagar na hÉireann. Tá ról lárnach againn ó thaobh feabhas a chur ar an gcomhshaol, a bheith i gceannas ar an aistriú i dtreo córas fuinnimh ísealcharbóin, agus slándáil, acmhainn agus solúbthacht líonra a mhéadú.

Sa bhliain 2022, bhí Uisce Éireann ina chuid de Ghrúpa Ervia. Tá eolas ann maidir le feidhmíocht Uisce Éirinn sa bhliain 2022 i dTuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais Uisce Éireann ar www.water.ie.

Tá Líonraí Gáis Éireann ina úinéir air agus oibríonn sé líonra gáis na hÉireann, a sholáthraíonn na sreafaí gáis ar a mbraitheann ár gcuid custaiméirí agus a thugann athléimneacht agus éagsúlacht do chóras fuinnimh na hÉireann.

Tá **Aurora Telecom** ina úinéir ar agus oibríonn sé líonra aisiompair fairsing de shnáithín dorcha a sholáthraíonn réitigh nascachta slána ar ardluas le haghaidh iompróirí agus an fhiontair.

Ceanncheathrú

Bóthar na nOibreacha Gáis, Corcaigh, T12 RX96

Tuarascáil an Chathaoirligh

Aistriú go córas fuinneamh ísealcharbóin

Kevin Toland
Cathaoirleach

Mar Chathaoirleach, is mian liom mo mhíle buíochas a chur in iúl dár mbaill foirne agus dár gcomhpháirtithe ar fad as a ról leanúnach i soláthar sábháilte agus slán gáis agus a dtiomantas chuige atá mar bhonnchloch dár ngeilleagar, agus é sin ar fad le linn bliana thar a bheith dúshlánach.

Bhí tionchar ag ionradh na hÚcráine ar Chóras Fuinnimh na hEorpa agus é ag cur le go leor éiginnteachta sa bhliain 2022. Táimid tiomanta chun oibriú leis an Rialtas agus leis an CRU chun dul i ngleic leis na dúshlán sin. Tar éis ionradh na hÚcráine i mí Feabhra, bhunaigh Líonraí Gáis Éireann Foireann Bainistíochta Géarchéime chun monatóireacht agus bainistíocht a dhéanamh ar an tionchar ar fud roinnt réimsí, lena n-áirítear slándáil an tsoláthair gháis, oibríochtaí líonra, an slabhra soláthair, an chibearshlándáil agus praghsáil breosla. Rinne freagairt chuimsitheach cinnte de go raibh leanúnachas seirbhíse ann ar feadh na bliana, ar léiriú é ar na pleananna leanúnachais ghnó stóinsithe dár gcuid chomh maith le tiomantas agus obair chrua ár bhfoirne agus soláthraithe seirbhíse.

Cé gur tháinig arduithe nár tharla riamh ar phraghsanna gáis sa mhargadh mórdhíola uaireanta le linn na bliana 2022 mar gheall ar an ngéarchéim fuinnimh, bhí soláthairtí fisiceacha gáis na hÉireann fós slán. Baineann Éire leas as nasc iontaofa leis an Ríocht Aontaithe (An RA) trí chóras idirnascaire nasctha. Cuirtear soláthar maith ar fáil, dá réir sin, do mhargadh an Ríochta Aontaithe ó tháirgeadh gáis dhúchasaigh, táirgeadh gáis ón Iorua, córas stórála gáis faoi thalamh (UGS) agus Gás Nádúrtha Leachtaithe (GNL) trína soláthraítear rochtain ar mhargadh gáis domhanda. Cuirtear soláthar dúchasach gáis ar fáil ó gháscheantar na Coiribe, a fhreastalaíonn ar 26% de na riachtanais gháis le haghaidh Phoblacht na hÉireann sa bhliain 2022.

Is é is príomhchuspóir do Líonraí Gáis Éireann feidhmiú, cothabháil agus dícharbónú an líonra gáis agus na n-idirnascairí ar bhonn sábháilte, iontaofa agus éifeachtúil. Táimid fós go hiomlán tiomanta ó thaobh a bheith ag obair i gcomhar leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, leis an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, agus leis an gCoimisiún um Rialáil Fóntais leis an leas is mó is féidir a bhaint as an líonra gáis agus lena chinntiú go mbíonn slándáil soláthair ann san aistriú i dtreo córas fuinnimh ísealcharbóin.

Nuair a cuireadh deireadh leis na srianta sláinte poiblí i mí Feabhra, thug Líonraí Gáis Éireann faoi fhilleadh céimnitheach foirne ar fhoirgnimh oifige sular aistríodh chuig samhail nua d'obair hibrídeach a bhfuil ag éirí go han-mhaith léi don chuideachta. Leanaimid orainn ag bainistiú ár gcuid oibríochtaí ar aon dul leis na treoirlínte sláinte poiblí maidir le COVID-19.

Le linn na bliana 2022, tháinig méadú beag ar Ráta Minicíochta Iomlán na dTeagmhas Ama Caillte le haghaidh fostaithe agus príomhsholáthraithe seirbhíse i gcomparáid leis an mbliain 2021, cé gur léirigh sé fós feidhmíocht sábháilteachta den scoth. Leanann GNI air ag cur chun cinn teachtaireachtaí sábháilteachta i ndáil leis an ngás trí roinnt feachtas sábháilteachta ardphróifíle, idir feachtais inmheánacha agus seachtracha. Tá an-áthas orm a rá gur ainmníodh GNI mar an mbuaiteoir i gcatagóir na hEarnála Poiblí ag na Dámhachtainí um Feabhas Sláinte & Sábháilteachta a reáchtáiltear gach bliain agus go raibh an bua ag ár bhfeachtas Tommy McAnairey sa chatagóir Dámhachtain Sábháilteachta Gáis sna Dámhachtainí Tionscail Gháis de chuid Institiúid na n-Innealtóirí agus na mBainisteoirí Gáis (IGEM).

Leanamar orainn de thairbhe eacnamaíoch a chruthú sa bhliain 2022 dár gcuid fostaithe, scairshealbhóirí, conraitheoirí, comhpháirtithe agus infheisteoirí. Déantar cuid den luach a chruthaítear a choinneáil san eagraíocht chun sócmhainní a chothabháil agus a athsholáthar. Leagtar amach eolas mionsonraithe maidir leis an luach a chruthaigh Líonraí Gáis Éireann dár bpáirtithe leasmhara ar leathanaigh 8-17 den tuarascáil seo. Íocadh díbhinn €30m leis an Stáitchiste sa bhliain 2022.

Leanfaimid orainn lenár bpleananna infheistíochta caipitil a fhorbairt agus a sholáthar chun go mbeidh siad ag teacht le chéile leis na tionscnaimh bheartais a leagtar amach i dTionscadal Éireann 2040 agus sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2021-2030 agus sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2023. Chuige sin, fanfaimid i dteagmháil lenár gcustaiméirí, rialtóirí agus scairshealbhóirí agus leis an bpobal chun tuiscint a fháil ar na riachtanais atá ag teacht chun cinn de réir mar a fhorbraíonn ár dtír agus geilleagar.

Tá tábhacht straitéiseach ar leith le gás nádúrtha do gheilleagar na hÉireann, arb ionann é agus thart ar 32% de phríomh-mheascán fuinnimh na hÉireann agus a ghineann thart ar 48% de leictreachas na hÉireann. Bhain giniúint gáis agus leictreachais amach buaic de 92% den éileamh sa bhliain 2022, agus é ag soláthar an líonra cúltaca agus an tsolúbhacht riachtanach don eangach leictreachais, gné a bhíonn ag éirí níos tábhachtaí i gcónaí agus giniúint leictreachais in-athnuaite eadrannaigh ag dul i méid i gcónaí. Chun aistriú chuig córas fuinnimh ghlain, teastaíonn cothrom idir inbhuanaitheacht, slándáil agus inacmhainneacht. Trí gháis inathnuaite, mar bhithmheatán agus hidrigin a chur in áit gás nádúrtha diadhdh ar ndiaidh, beidh ról lárnach fós ag an líonra gáis i dtodhchaí an fhuinnimh ghlain in Éirinn.

Le linn na bliana lean an Bord le tús áite a thabhairt do rialachas corparáideach ar aon dul le dea-chleachtas, rialúchán atá ag teacht chun cinn, beartas rialtais agus trédhearcacht. Cloímid leis na forálacha is infheidhme

den Chód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Déantar athbhreithniú agus monatóireacht ar rioscaí ar bhonn leanúnach lena chinntiú go bhfuil na maolaithe agus rialuithe cuí i bhfeidhm. Mar Chathaoirleach, táim sásta go bhfuil na rialuithe inmheánacha cuí i bhfeidhm agus go ndéantar bainistiú éifeachtach orthu chun ár riachtanais rialachais a bhaint amach.

Déanann an Bord a chinntiú, ar bhonn leanúnach, go mbeidh cuspoirí straitéiseacha agus oibríochtaí Ervia idir inbhuanaithe agus fhreagrach go sóisialta. Táimid i ndiaidh tabhairt faoi obair shuntasach chun an comhlíonadh a bhaint amach faoi mar is cuí i dtaca leis na prionsabail, ceanglais agus treoirínte ábhartha den Chód Caiteachais Phoiblí.

Mar thoradh ar an gclár athruithe ar gabhadh dó sa bhliain 2021 chun dhá fhóntas neamhspleách (Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann) críochnaíodh an chéim ‘Scaradh Oibríúcháin’ i mí na Nollag 2021. Le linn na bliana 2022, d’oibrigh an dá fhóntas neamhspleách ar a chéile. Lean Ervia ar aghaidh ag rialú Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann go dtí gur bunaíodh Uisce Éireann mar fhóntas rialáilte neamhspleách faoi úinéireacht poiblí ar an 1 Eanáir 2023. Leanfar leis an obair in 2023 chun comhtháthú Ervia le Líonraí Gáis Éireann a chur chun cinn, faoi réir achtú an Bhille Gáis (Leasú) 2023. Gabhaim buíochas leis na Stiúrthóirí agus le Bord Ervia a bhí ann roimhe as a gcuid iarrachtaí chun an clár suntasach oibre sin a chur i gcrích.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis na hairí agus leis na hoifigigh sa Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus sa Roinn Cumarsáide, Aeráide agus Comhshaoil as a gcuid tacaíochta i rith na bliana. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le hoifigigh NewERA fosta a mbímid ag plé ceisteanna rialachais leo ar bhonn rialta.

Gabhaim buíochas le mo chomhghleacaithe ar an mBord agus leis an bhFoireann Feidhmiúcháin as a dtiomantas agus tacaíocht leanúnach agus as a rialachas éifeachtach ar an gcuideachta sa bhliain 2022. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an iar-Chathaoirleach Tony Keohane agus le hiarbhaill Bhord Ervia, Fred Barry, Chris Banks agus Liz Joyce agus rath a ghuí orthu ina gcuid ról in Uisce Éireann; agus le Finbarr Kennelly a chuaigh ar scor ón mBord i mí na Nollag.

Mar Chathaoirleach, is mian liom mo mhíle buíochas a chur in iúl dár mbaill foirne agus dár gcomhpháirtithe ar fad as a bheith páirteach agus tiomanta ar bhonn leanúnach i leith na soláthairtí slán sábháilte gáis atá mar bhonnchloch dár ngeilleagar a chur ar fáil, agus é sin ar fad le linn bliana thar a bheith dúshlánach.

Kevin Toland
Cathaoirleach

Athbhreithniú an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Luach a chruthú do mhuintir na hÉireann

Cathal Marley

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Is é ár bpríomhghníomhaíocht ná gás nádúrtha a iompar thar ceann os cionn 713,000 custaiméir gás gnó agus cónaithe, is cuma cén chuideachta soláthair gáis nádúrtha a roghnaíonn siad. Mar shócmhainn ríthábhachtach náisiúnta, d'iompair an líonra gáis 32% de riachtanais fuinnimh príomha na hÉireann sa bhliain 2022.

Oibríonn agus tógann sé é agus déanann sé cothabháil air. Áirítear leis sin píblínte 14,669 km ar fad, dhá idirnascaire fhomhuirí agus píblínte in Albain, i dTuaisceart Éireann agus ar Oileán Mhanann san áireamh. Chomh maith leis sin, soláthraímid seirbhísí snáthoptaice teileachumarsáide mórdhíola faoin ainm gnó Aurora Telecom.

Cuireann gás go mór fós le soláthairtí leictreachais, agus é ag giniúint 48% de leictreachas na hÉireann sa bhliain 2022. I ngeall ar athraitheacht cineálacha breosla sa mheascán giniúna leictreachais, go háirithe an ghaoth agus an ghrianchumhacht, bhain giniúint leictreachais gáis buaicphointe 92% éilimh amach le linn na bliana 2022, ag athdhearbhú an tábhacht a bhaineann le soláthair gáis solúbtha iontaofa. Bhí gás freagrach as 40% den fhuinneamh díreach a úsáideadh sa teas. Sa bhliain 2022, ba thart ar 75.9 TWh toirt iomlán an gháis a iompraíodh tríd an líonra gáis d'Éirinn, do Thuaisceart Éireann agus d'Oileán Mhanann.

Tá sé fíorthábhachtach dúinn go bhfuil ár mbeartais infheistíochta ag teacht leis na torthaí straitéiseacha náisiúnta atá leagtha amach sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2021–2030, sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2023 agus i mbeartas bonneagair níos leithne an Rialtais.

Tá a fhios agam go maith an tábhacht a bhaineann le cothromaíocht a aimsiú idir aidhmeanna eacnamaíocha, mar bhrabúsacht agus cruthú luacha do scairshealbhóirí, aidhmeanna socheacnamaíocha agus timpeallachta chun fás luacha fhadtéarmaigh inbhuanaithe a chur chun cinn.

Tá tionchar ag macrathreochtaí agus forbairtí sa gheilleagar i gcoitinne ar an mbealach a gcruthaímid luach go fadtéarmach, agus tá roinnt díobh sin leagtha amach ar leathanach 13. Ó am go chéile, cruthaíonn na treochtaí sin éiginnteacht dúinn, dár gcustaiméirí agus dár bpáirtithe leasmhara i gcoitinne. Tá mionsonraí maidir leis na príomhrioscaí romhainn agus leis na gníomhartha maolaitheacha atá ar bun againn ar fáil ar leathanaigh 24-31.

Mar fhreagra ar ionradh na hÚcráine, d'oibríomar go dlúth le Gás Náisiúnta (an Eangach Náisiúnta roimhe seo) agus le hOibreoirí Córais Tarchurtha eile ar fud na hEorpa chun monatóireacht a dhéanamh ar shlándáil gáis an tsoláthair gáis. Rinneamar roinnt cleachtaí éigeandála chun athléimneacht an líonra a thástáil. Reáchtáladh Cleachtadh DARA i gcomhar le EirGrid agus BSL sa Lárionad Náisiúnta Comhordúcháin Éigeandála i bhfoirgnimh an Rialtais, agus insamhlaíodh éifeacht shrian gáis ar an eangach leictreachais. D'fhreastail na mórghníomhaireachtaí rialtais agus na seirbhísí éigeandála go léir ar an gcleachtadh.

Feidhmíocht sa bhliain 2022

D'éirigh go han-mhaith linn arís maidir le feidhmíocht sábháilteachta sa bhliain 2022. Cuireann ár gclár 'Sábháilte san Áit Oibre, Sábháilte sa Bhaile' an t-iompar ceart chun cinn i gcónaí agus spreagann sé ár gcultúr sábháilteachta agus é tacaíthe ag an gcóras méadaithe um bhainistíocht sábháilteachta. I mí Bealtaine, bhí an bua ag Feachtas Tommy McAnairey ar Aonocsaíd Charbóin de chuid Líonraí Gáis Éireann sna Dámhachtainí Tionscail Gháis de chuid Institiúid na n-Innealtóirí agus na mBainisteoirí Gáis (IGEM) i Londain in aghaidh iomaitheoirí ó Hong Cong agus ón RA. An mhí dár gcionn, d'éirigh le Tommy McAnairey arís, an uair sin in éineacht leis na feachtais fógraíochta sábháilteachta eile de chuid Líonraí Gáis Éireann, a raibh an bua acu i gcatagóir na hEarnála Poiblí ag na Dámhachtainí um Feabhas Sláinte agus Sábháilteachta i mBaile Átha Cliath.

Sa bhliain 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann sa bhliain 2023. I Meitheamh 2020 chuireamar tús leis an gclár oibre chun dhá fhóntas neamhspleácha leithleacha a chur ar bun. Críochnaíodh céim an 'Scartha Oibríochtúil' i mí na Nollag 2021. Le linn na bliana 2022, d'oibrigh an dá fhóntas neamhspleách ar a chéile. Cuireadh clár suntasach oibre i gcrích le linn na bliana 2022 a chuir scaradh dlíthiúil Uisce Éireann ón nGrúpa Ervia i bhfeidhm amhail an 1 Eanáir 2023. Lean Bord Ervia ar aghaidh mar an t-údarás ceannais deiridh ar Uisce Éireann go dtí an t-idirscaradh dlíthiúil iomlán ar an 1 Eanáir 2023.

Is í aidhm Beart 169 ón bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2021 "Gás In-athnuaite a Fhorbairt san Eangach Gáis". Ceann de na céimeanna a aithníodh mar chéim riachtanach chun an beart sin a chur i gcrích é "tástáil a dhéanamh ar an indéantacht theicniúil i ndáil le meascáin hidrigine glais a instealladh san eangach gáis" le haschur beartaithe faoi dheireadh R4 2022. Sannadh an beart sin do Líonraí Gáis Éireann, mar oibreoir an líonra gáis nádúrtha in Éirinn.

Le linn na bliana 2022, thug Líonraí Gáis Éireann, agus cúnamh aige ón gcomhairleacht fuinnimh domhanda DNV, faoi roinnt measúnuithe teicniúla ar a chuid sócmhainní, próiseas, nósanna imeachta agus socrúithe agus athbhreithniú ar staidéir agus thrialacha idirnáisiúnta. I mí na Nollag 2022, leag Líonraí Gáis Éireann isteach an tuarascáil ar a staidéar indéantachta teicniúla agus sábháilteacht maidir le meascáin hidrigine glaise a instealladh i líonra gáis na hÉireann agus é tugtha le fios go mbeidh sé indéanta agus sábháilte úsáid a bhaint as an líonra gáis reatha chun hidrigin chumaiscthe a iompar. Sula ndéanfar hidrigin a instealladh sa líonra áfach, beidh gá le níos mó taighde shonraigh.

Athbhreithniú an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin (ar lean)

Is éard atá sa Time to Talk ná clár Meabhairshláinte eagraíochtúil dár gcuid a bhfuil mar aidhm aige cur chuige struchtúrtha i leith tionscnamh maidir le meabhairshláinte inár n-ionad oibre. Is é aidhm an chlár seo timpeallacht oibre dhearfach a chruthú, trínár ngníomhaíochtaí agus iompraíochtaí aonair agus comhchoiteann d'fhonn cabhrú leis an smál atá bainteach le deacrachtaí meabhairshláinte san ionad oibre a dhíbirt. Tá áthas orm gur éirigh an clár sin níos gníomhaí sa bhliain 2022. Freisin, leanamar orainn ag cur i gcrích tionscnaimh eile um shláinte agus fholláine agus bhunaíomar Clár Éagsúlachta agus Lánpháirtíochta Líonraí Gáis Éireann ibelong. Anuas air sin, bhunaíomar grúpa oibre Néara-éagsúlachta chun ár gclár a leathnú níos mó.

Táimid bródúil as a bheith ar cheann de na 41 cuideachta amháin in Éirinn a bhfuil marc Gnó ag Oibriú go Freagrach (BWR) acu agus táimid tiomanta lena chinntiú go bhfuil inbhuanaitheacht chun tosaigh i ngach a bhfuil ar bun againn agus cabhair a thabhairt d'Éirinn a cuid astaíochtaí carbóin a laghdú. Sa bhliain 2022, leanamar orainn ag cumhdach na hinbhuanaitheachta ar fud ár ngnóthais. Rinneamar beachtú ar ár straitéis inbhuanaitheachta lena chinntiú go leanaimid orainn ag díriú ar na réimsí cearta. Mar chuid den phróiseas, thugamar faoi mheasúnú ábharthachta lenár gcuid fostaithe agus páirtithe leasmhara seachtracha.

D'ainneoin na ndúshlán a bhaineann leis an ionradh leanúnach ar an Úcráin, rinneadh dul chun cinn suntasach ar ár gcuid clár oibre caipitil agus oibriúcháin ar ghníomhú ar son na haeráide, inbhuanaitheacht agus fhás. I measc na míreanna le cur san áireamh i mbliana tá:

- Forbraíodh straitéis, sprioc agus fíis nua, tar éis imscaradh oibriúcháin.
- Críochnaíodh an próiseas tairisceana um Chonradh Ionaid Teagmhála.
- Cuireadh isteach ár gcuid aighneachtaí athbhreithnithe cúig-bliana ar Rialú Praghsanna, atá á n-athbhreithniú faoi láthair ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntais.
- Críochnaíodh rialú praghsanna GNI (An RA).
- Leagadh isteach tuarascáil ar an staidéar indéantachta teicniúla agus sábháilteacht maidir le meascáin hidrigine glaise a instealladh i líonra gáis na hÉireann agus é tugtha le fios go mbeidh sé indéanta agus sábháilte úsáid a bhaint as an líonra gáis reatha chun hidrigin chumaiscthe a iompar.

- Bhumar an Gradam ESG don “Fheachtas nó cás-staidéar is fearr chun oideachas nó rochtain ar oideachas a fheabhsú”.
- Bhumar an gradam measúil um Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí 2022.
- Ceapadh muid mar an gcomhlacht atá freagrach as Ráthaíochtaí Tionscnaimh a eisiúint le haghaidh gás in-athnuaite ar aon dul le Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Fuinneamh In-athnuaite) 2022, a ritheadh i ndlí na hÉireann.
- Shín Aurora a líonra snáithín don 8ú bliain as a chéile, agus é fós an líonra is nua-aimseartha ag a bhfuil an t-aga folaigh is ísle sa tír.
- Críochnaíodh clár fairsing caipitiúil.
- Críochnaíodh agus coimisiúnaíodh uasghrádú acmhainne AGInna Collinstown agus Bhaile Choilín.
- Leanadh ar aghaidh leis an uasghrádú ar AGI Dhroim Ghail.
- Rinneadh uasghrádú ar an gcóras téimh ag AGI Bhaile Mhic Gormáin, stáisiún radhairc talún.
- Cuireadh tús le tionscadal chun iontógaíl aeir a athsholáthar ar 7 tuirbín i stáisiún chomhbhrúiteora in Albain.
- Leanadh ar aghaidh le hoibreacha chun an Córas Rialaithe Tuirbín a athsholáthar ar aonaid i Stáisiún Comhbhrúiteora Bhá Brighthouse.
- Cuireadh tús le obair chun an t-Alt Inslithe a athsholáthar in AGI Scioból an Bhrúnaigh.
- Cuireadh tús le hobair ar uasghráduithe móra slándála ar na Stáisiún Comhbhrúiteora in Albain.

Is féidir leat athbhreithniú oibriúcháin 2022 a léamh ina iomláine ar leathanaigh 40-57.

Tosaíochtaí straitéiseacha 2023

Oibrímid go dlúth lenár gcuid scairshealbhóirí agus páirtithe leasmhara chun tuiscint a fháil ar na saincheisteanna is tábhachtaí dóibh agus chun aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna sin.

Tabharfaimid luach fiúntach do mhuintir na hÉireann trí ról lárnach a ghlacadh san aistriú chuig córas fuinnimh ísealcharbóin. Cuirfimid béim ar phlé leantach le gach páirtí leasmhara lena n-áirítear DECC faoi ról gás in-athnuaite i dtacú le spriocanna náisiúnta dícharbónaithe agus leis an bPlean um Ghníomhú ar son na hAeráide 2023, an t-Athbhreithniú ar Shlándáil Soláthair atá ar siúl agus an Straitéis Hidrigine atá á forbairt.

Sa bhliain 2023, déanfaimid tuilleadh taighde mionsonraithe ar indéantacht theicniúil agus shábháilteachta i ndáil le hidrigin a instealladh i líonra gáis na hÉireann, déanfaimid tástáil go sonrach ar fheidhmiúlacht agus chomhoiriúnacht chomhpháirteanna líonra, déanfaimid forbairt bhreise ar ár dtreochlár sábháilteachta agus teicniúil i ndáil le hidrigin agus ullmhóimid le triail ar instealladh hidrigine ar an líonra gáis amach anseo.

Leanfaimid orainn ag obair i dtreo sprioc an Rialtais a chomhlíonadh mar atá 5.7TWH de bhithmheatán ar ár líonra faoin mbliain 2030.

Táimid geallta chun custaiméirí a chur ag croílár ár ngnó agus seirbhís den scoth a thabhairt do chustaiméirí. Mar chaomhnóirí bhonneagar gáis nádúrtha na hÉireann, tá sé mar aidhm againn ár seirbhís a sholáthar ar bhealach inbhuanaithe a chuireann le cosaint an chomhshaoil agus a thacaíonn le forbairt shóisialta agus eacnamaíochta na bpobal ina n-oibrímid, chomh maith leis an ngeilleagar i gcoitinne. Faoi láthair, táimid ag tabhairt faoinár bpróiseas cúig bliana um Rialú Praghsanna agus ár gcomhaontú leis an gCoimisiún um Rialáil Fóntais agus muid ag súil le toradh air sin sa bhliain 2023.

D'oibrigh Líonraí Gáis Éireann go dlúth le Eirgrid agus leis an gCoimisiún um Rialáil Fóntais le linn na bliana 2022 maidir le saincheist shlándáil an tsoláthair leictreachais don tír. Socraíodh conarthaí iolracha um tharchur cheangal gáis chun saoráidí nua Giniúna Cumhachta a cheangal, rud a thacóidh leis an méadú ar acmhainn giniúna cumhachta a bheidh ag teastáil le linn na mblianta atá le teacht. Tá na ceangail tarchuir sin ríthábhachtach d'éilimh na hÉireann faoi láthair agus amach anseo ar acmhainn leictreachais agus trí stáisiún giniúna chumhachta iomaí ar stáisiúin nua, solúbtha agus gás-adhainte iad a fhorbairt, cinnteofar go gcuirfidh Éire fáilte fós roimh fhorbairtí nua agus gcoimeádfaidh sí na soilse ar lasadh do chustaiméirí nua. Táthar ag súil le níos mó tionscadal sa bhliain 2023 de réir mar a bheidh acmhainn bhreise ag teastáil leis na héilimh leictreachais tuartha chun freastal ar riachtanais chónaitheacha, tráchtála agus tionscail na hÉireann amach anseo.

Leanfaimid de líonra gáis eacnamaíoch agus éifeachtúil a fhorbairt, a oibriú agus a chothabháil chun slándáil soláthair agus iomaíochas a chinntiú le linn an aistrithe i dtreo an dícharbónaithe.

Leis an ngéarchéim fuinnimh reatha, tá aird tarraingthe ar an tábhacht a bhaineann le slándáil an tsoláthair. Sa bhliain 2023, leanfaimid le slándáil an tsoláthair a chinntiú trí pháirt ghníomhach a ghlacadh san Athbhreithniú ar Shlándáil an tSoláthair agus ár dtogra maidir le stóráil straitéiseach a chur chun cinn.

Chun tuilleadh eolais a fháil maidir lenár dtosaíochtaí le haghaidh 2023 féach ar leathanach 56.

Buíochas

Ba mhaith liom mo bhuíochas a chur in iúl do sheirbhís chomhaltaí an Bhoird. Cuireann siad maoirseacht, rialachas agus treorú ríthábhachtach ar fáil agus táim an-bhuíoch as a dtacaíocht. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin le comhaltaí na Foirne feidhmiúcháin as a bhfuinneamh, a ngairmiúlacht agus a gceannaireacht i rith na bliana.

Ar deireadh, agus thar aon ní eile, ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil lenár bhfoireann go léir agus lenár gcomhpháirtithe seachadta as a n-obair chrua agus a dtiomantas. Táim bródúil as an dóigh a ndeachamar i ngleic leis na dúshláin agus as an dul chun cinn a rinneamar sa bhliain 2022.

Cathal Marley

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

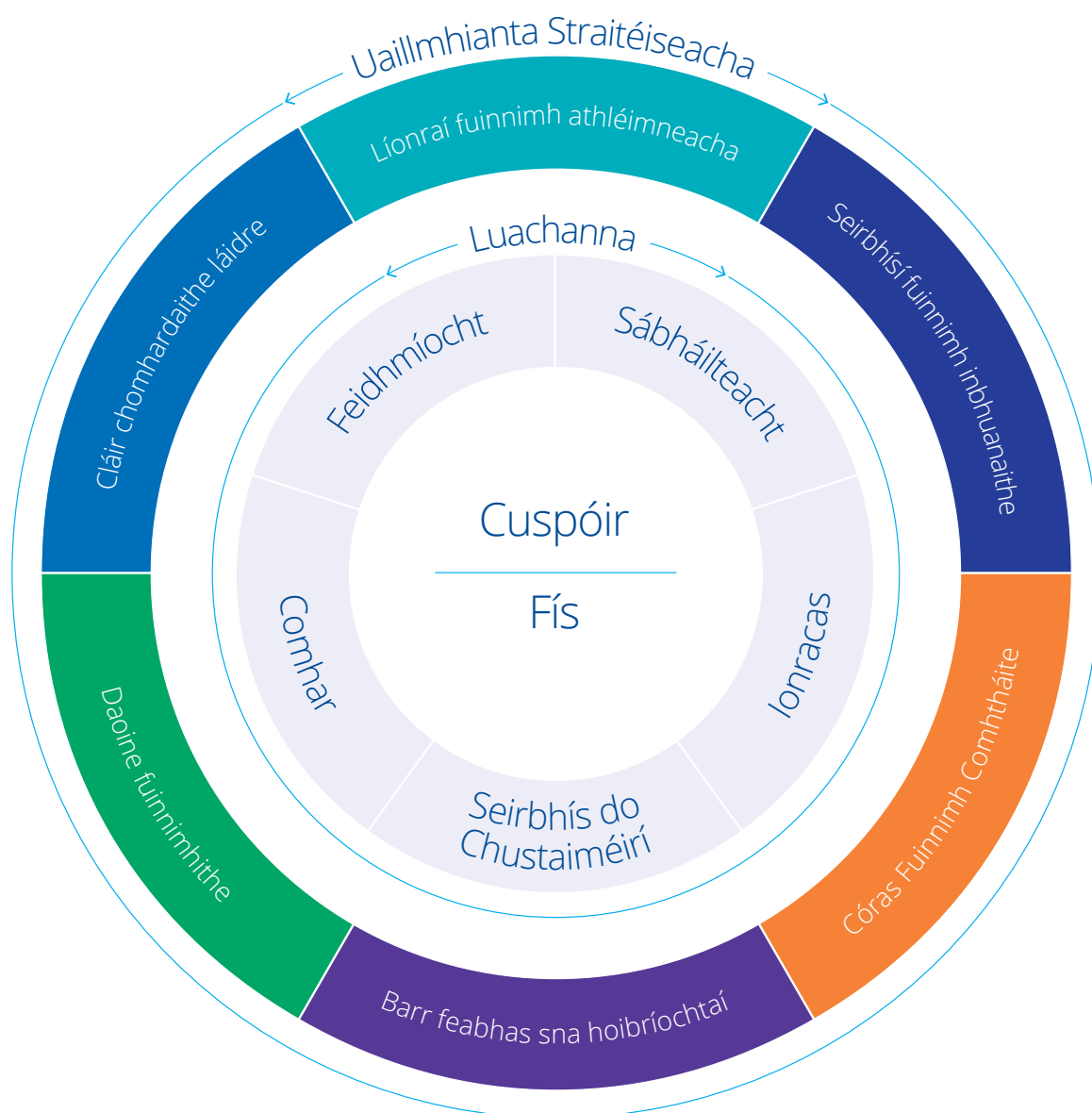

Luach a
chruthú - mar a
dhéanaimidne é

Ár gcreat straitéiseach

Cuimsíonn ár gCreat Straitéiseach ár gCuspóir, ár bhFís, ár gcuid Luachanna agus Mianta Straitéiseacha. I dteannta a chéile, treoraíonn siad siúd ár gcinnteoireacht, tugann siad treoir dár ndaoine agus déanann siad soiléiriú ar ár ról le haghaidh ár bpríomhpháirtithe leasmhara.

Ár gcuspóir, ár bhfís agus ár scéal

Ár gcuspóir

Fuinneamh na hÉireann a choinneáil ag gluaiseacht

Ár bhfís

Bheith ag croílár thodhchaí fuinnimh na hÉireann.

Leagann ár gcuspóir agus ár bhfís béim ar cé muid mar chuideachta, cá háit as ar tháinig muid, ár ról lárnach i gcóras fuinnimh na hÉireann agus cá bhfuilimid ag dul. Is eol dúinn gur gá dúinn leanúint ar aghaidh ag feidhmiú inniu le haghaidh ár gcuid custaiméirí agus páirtithe leasmhara agus ár líonra á bhunathrú le haghaidh todhchaí dícharbónaithe. Le scéal simplí ach cumhachtach ár gcuideachtaí insítear faoi dhaoine díograiseacha, bródúla, ár n-oidhreacht chruthaithe agus ár mian don todhchaí.

Ár ról

Agus muid ag breathnú ar an todhchaí, is cuí ár ról a shainiú agus fíis nua a fhorbairt do Ervia. Bainimid leas as ár dtaithí, ár saineolas agus ár gcultúr comhoibrithe agus athraithe chun oibriú i dtreo todhchaí inbhuanaithe. Leis na pleananna atá curtha i bhfeidhm againn anois, beidh ról lárnach againn fós ag croílár chóras fuinnimh na hÉireann.

Ár bhfoireann

Tá foireann thiomanta, dhílis, oilte agus bhródúil againn. Coinnítear ár líonra gáis láidir le beartha aonair cúraim agus gairmiúlachta agus béim curtha ar fhreastal ar ár gcuid custaiméirí agus ról a ghlacadh chun riachtanais fhuinnimh na hÉireann a chomhlíonadh. Táimid bródúil as ár mian mar atá cabhrú le hÉirinn a spreagadh i dtreo todhchaí inbhuanaithe.

Ár n-oidhreacht

Tá oidhreacht chruthaithe againn mar bheith eolach ar conas forbairt, i dtreo timpeallachta níos glaine i gcónaí. Tá na blianta fada de chomhsheasmhacht agus d'iontaofacht léirithe againn – d'athraigh muid ó ghás baile go gás nádúrtha, cabhróidh ár dtaithí agus ár saineolas linn le athraithe ó bhonn a dhéanamh arís, ó ghás nádúrtha go gáis in-athnuaite. Bainimidid bonneagar nua-aimseartha den chéad scoth agus soláthraimid seirbhísí rithábhachtacha 365 lá in aghaidh na bliana, agus tacaíocht rithábhachtach á tabhairt againn d'fhoinsí in-athnuaite uaineacha.

Ár mian

Tuigimid go dteastaíonn ceannaireacht, comhpháirtíocht agus athrú ar fud an tionscail. Ní mór athúsáid a bhaint as ár líonra chun gáis in-athnuaite, bith-mheatán agus hidrigin a iompar, ar scála. Chun é sin a chomhlíonadh beidh gá le comhoibriú le comhpháirtithe fuinnimh eile chun neodracht carbóin a chinntiú i dteannta a chéile. Tá cumas uathúil ag ár n-eagraíocht agus ár líonra an t-athrú riachtanach a dhéanamh, agus táimid ag obair go cruai i dtreo na spriocanna sin cheana féin.

Ár luachanna

Táimid treoraithe ag cúig chroíluach a shainíonn carachtar ár n-eagraíochta. Déanann siad ár ngníomhartha agus ár gcinntí a threorú agus cuireann siad creat ar fáil don chaoi a ndéanaimid idirghníomhú agus cumarsáid lena chéile, lenár gcustaiméirí agus le páirtithe leasmhara.

Feidhmíocht

Déanaimid iarracht a bheith mar fhóntas ardfeidhmíochta a sholáthraíonn seirbhísí agus bonneagar ar ardchaighdeán an t-am ar fad.

Ionracas

Táimid oscailte agus macánta i ngach a ndéanaimid. Caithimid go measúil lena chéile, lenár gcustaiméirí, lenár sócmhainní agus leis na hacmhainní nádúrtha a bhfuilimid ag brath orthu.

Sábháilteacht

Cuireann muid an tsábháilteacht ag croílár ár gcuid oibre.

Comhar

Bíimid ag obair as lámha a chéile chun torthaí a bhaint amach agus muid ag roinnt lena chéile agus ag foghlaim óna chéile.

Seirbhís do Chustaiméirí

Is é is cuspóir ná dúinn seirbhísí ardchaighdeáin a sholáthar dár gcustaiméirí. Éistimid leo maidir lena bhfuil uathu agus déanaimid iarracht níos mó ná sin a bhaint amach.

Uaillmhianta straitéiseacha

Is í an straitéis atá againn ná straitéis gnóthais atá dírithe ar fheidmiú ach athrú ó bhonn ag an am céanna. Sa straitéis nua, leagtar amach cén chaoi a leanfaimid orainn ag oibriú, ag cothabháil agus ag infheistiú inár líonra gáis chun soláthairtí sábháilte, iontaofa agus slána a chinntiú agus muid ag ullmhú le todhchaí nuair a chumasóidh gas líonraithe córas fuinnimh chomhtháite chun neodracht carbóin a bhaint amach.

Tá sé sprioc straitéiseach aitheanta ag Ervia a leagfaidh an bonn dár rath sa todhchaí agus a sholáthróidh treochlár soiléir chun ár gcuspóir agus ár bhfís a bhaint amach.

1. Líonra fuinnimh athléimneach

Fuinneamh a iompar go sábháilte agus go slán inniu agus an t-aistriú chuig todhchaí dhícharbónaithe a éascú.

2. Seirbhísí fuinnimh inbhuanaithe

Réitigh fuinnimh iontaofa agus inacmhainne a sholáthar dár gcustaiméirí, agus muid ag aistriú le chéile chun gáis in-athnuaite líonraithe a iompar ar scála.

3. Córas fuinnimh comhtháite

Comhoibriú le príomhpháirtithe leasmhara le haghaidh todhchaí ina n-éascófar córas comhtháite fuinnimh le gás líonraithe.

4. Barr feabhas sna hoibríochtaí

Oibriú ar bhealach nuálach, éifeachtach agus inbhuanaithe.

5. Daoine fuinnimhithe

Leas a bhaint as ár dtaitheí ón am atá thart agus ár ndaoine a fhuinnmhiú chun todhchaí ár líonra a sholáthar.

6. Cláir chomhardaithe láidre

Neart airgeadais a choinneáil chun forbairt amach anseo ar líonra athléimneach agus inbhuanaithe a éascú.

Cruthú Luachanna

Oibríonn Ervia i dtimpeallacht a bhíonn ag athrú i gcónaí agus lena ghabhann dúshlán agus deiseanna dár ngnó. Tá solúbthacht maidir leis na dúshlán agus na deiseanna sin a aithint, a athbhreithniú agus freagairt dóibh fós ríthábhachtach do rath Ervia agus a chumas luach a chruthú dá chuid páirtithe scairshealbhóirí, páirtithe leasmhara agus custaiméirí.

	Is é an dúshlán	Is é an deis	Cruthóimid luach mar seo a leanas
 <p>Slándáil an tsoláthair</p>	<p>Slándáil an tsoláthair a mhéadú, agus éiginnteacht ag eascairt ó ionradh leanúnach na hÚcráine curtha san áireamh.</p>	<p>Iontaofacht agus solúbthacht an líonra gháis a choinneáil agus a mhéadú le haghaidh úsáideoirí fuinnimh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Plé leis an Rialtas maidir le dul chun cinn ar shlándáil an tsoláthair trí mheán na comhchomhairle. Leanúint d'infheistiú sa líonra
 <p>Gníomhú ar son na haeráide</p>	<p>Astaíochtaí carbóin in Éirinn a laghdú faoi 50% faoin mbliain 2030 ar aon dul le spriocanna an Phlean um Gníomhú ar son na hAeráide.</p>	<p>Gáis in-athnuaite líonraithe a chur in ionad gáis nádúrtha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cabhrú le spriocanna an rialtais um tháirgeadh bith-mheatáin agus hidrigine a bhaint amach trí thacaíocht do na tionscail sin atá i mbun na nuálaíochta agus an líonra a ullmhú le gáis in-athnuaite a iompar.
 <p>Tuairim custaiméirí</p>	<p>Cinntiú go meastar an gás mar rogha fuinnimh fadtéarmach inbhuanaithe.</p> <p>Cinntiú go gcuirtear béim lenár gcuid taraifí ar inacmhainneacht fuinnimh.</p>	<p>Tairiscintí agus eispéireas a fhorbairt a fhreastalóidh i gcónaí ar riachtanais fhuinnimh agus ionchais custaiméirí.</p> <p>Ár mbonn costais a bhainistiú go héifeachtach i dtimpeallacht ina bhfuil costais agus boilsciú ag dul in airde lena chinntiú go mbeidh taraifí gáis chomh hiomaíoch agus chomh hinacmhainne agus is féidir do gach custaiméir fuinnimh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gáis nua, seirbhísí nua agus cainéil nua a thabhairt isteach chun réitigh inbhuanaithe a thairiscint do chustaiméirí, sásamh custaiméara a uasmhéadú agus iarracht custaiméara a íoslaghdú.
 <p>Geilleagrach iomaíochas</p>	<p>Pleananna Náisiúnta Eacnamaíochas agus Forbartha na hÉireann a chur i gcrích agus díriú isteach ar iarrachtaí le dul i ngleic leis an athrú aeráide.</p>	<p>Líonra gáis iontaofa, inacmhainne agus inbhuanaithe a chur ar fáil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Infheistiú i mbonneagar agus sa nuálaíocht chun tacú le forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe ár líonra ar bhonn náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil.
 <p>Inbhuanaitheacht</p>	<p>Oibríochtaí gnó eiticiúla a chinntiú a chosnaíonn an timpeallacht, lena léirítear meas ar acmhainní agus lena leagtar luach ar fhostaithe agus phobail.</p>	<p>Cleachtais eiticiúla inbhuanaithe ghnó a chumhdach, lena chinntiú go bhfuil prionsabail chomhshaoil, shóisialta agus rialachais ag croílár ár gcuid cinntí gnó.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cuideachta inbhuanaithe agus eiticiúil a fheidhmiú, ár n-astaíochtaí agus ár ndramhaíl a íoslaghdú, an bhithéagsúlacht a fheabhsú agus tacú lenár muintir agus ár bpobail.

Samhail Ghnó Ervia

Luach a chruthú - mar a dhéanaimidne é

Agus iad ag obair le chéile, tógann agus oibríonn ár ndaoine agus ár gcomhpháirtithe ár líonraí gáis agus snáthoptaice, agus déanann siad cothabháil orthu, chun seirbhísí riachtanacha a sholáthar dár gcustaiméirí, don phobal agus don gheilleagar.

Ionchuir

Airgeadais

Tuillimid ioncam ar mheascán sócmhainní rialáilte agus neamhrialáilte.

Sócmhainní iomlána

Líonraí Gáis Éireann	€2.7bn
Aurora Telecom	€36.1m

Líonraí

Clúdaíonn ár líonraí gáis agus teileachumarsáide an tír ar fad.

Km de líonraí

Líonraí Gáis Éireann	14,669 km
Aurora Telecom	1,560 km

Daoine agus comhpháirtithe

Má bhíimid ag obair le chéile agus má bhainimid leas as ár saineolas i dteannta a chéile is féidir linn ár ngnó a chaomhnú agus a fhás.

708 fostaí

Páirtithe Leasmhara

Téann muid i gcomhairle lenár bpobail agus bíonn muid go gníomhach ag lorg a dtuairimí: ár gcustaiméirí, ár rialtóirí, an Rialtas agus infheisteoirí.

Acmhainní nádúrtha

Oibrímid chun ár gcomhshaol a chosaint le linn an aistrithe i dtreo córas fuinnimh ísealcharbóin.

Gníomhaíochtaí gnó

Na córais a oibríú

- Soláthar leanúnach ar ardchaighdeán
- Sábháilteacht
- Rialú eangaí
- Freagairt do thuiriscí faoi sceitheadh gáis

Ár dtairiscint a fheabhsú go leanúnach

- Gás Nádúrtha Comhbhrúite
- Hidrigin Chumaiscthe
- Bith-mheatán

Freastal go maith ar ár gcustaiméirí

- Comhoibritheach
- Naisc nua

Ár mbonn sócmhainní a chothabháil

- Slándáil chórais
- Straitéis sócmhainne
- Cláir chothabhála

Infheistiú i sócmhainní

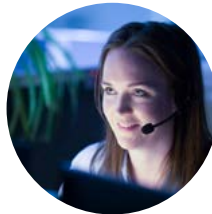
- Athfheistiú
- Acmhainn
- Slándáil an tSoláthair

Pleananna na todhchaí a fhorbairt agus a mhaoiniú

- Pleanáil éifeachtach gnó
- Tús áite don infheistiocht
- Béim ar ghníomhú ar son na haeráide

Aschuir

Seirbhísí éifeachtúla atá cost-éifeachtúil agus dírithe ar chustaiméirí

Bonneagar daingean seasmhach

Sochair

Custaiméirí

- Freastal ar bhreis is 713,000 custaiméir gáis.
- Soláthairtí leanúnacha sábháilte ar ardchaighdeán a chur ar fáil
- Seirbhísí a chur ar fáil atá ag éirí níos éifeachtúla i dtólamh

Fostaithe

- Foghlaim agus Forbairt
- Sláinte agus Folláine
- Éagsúlacht agus Cuimsiú

Pobail

- Ag cosaint na timpeallachta agus ag tacú le bithéagsúlacht
- Gníomhú ar son na hAeráide
- Ag tacú le pobail áitiúla

Rialtóirí

- Feabhas a chur ar fheidhmíocht de réir na gcaighdeán rialála

Scairshealbhóir

- Díbhinní

Geilleagar

- Ag cumasú forbairt gheilleagrach
- Tacú le fostaíocht
- Infheistiocht a dhéanamh sa bhonneagar

Rannpháirtíocht páirtithe leasmhara

Ag Líonraí Gáis Éireann, tugaimid an-aird ar nádúr agus ar cháilíocht ár gcaidrimh lenár bpáirtithe leasmhara go léir. Bímid ag obair go dlúth leo chun a dtuairimí a thuiscint, chun ár dtionscadail a chur i gcrích i gcomhpháirt leo, agus chun freagairt dá leasanna de réir mar a dhéanaimid dul chun cinn maidir lenár gcuid pleananna.

Pobail phoiblí ginearálta

I measc na gcomhlachtaí ionadaíochta tá

Daoine aonair, pobail, grúpaí comhshaoil, grúpaí tomhaltóirí, grúpaí le leas i ngnó, forais feirmeoireachta, etc.

Tosaíochtaí

- Soláthairtí sábháilte seasmhacha gáis nádúrtha agus in-athnuaite a chinntiú.
- Iomaíochas a chaomhnú.
- Tacú le fás sóisialta agus eacnamaíoch.

Páirtithe

Comhpháirtithe, lastóirí, soláthróirí agus soláthraithe seirbhíse tríú páirtí.

- Oibriú go héifeachtúil le chéile chun seirbhísí ar ardchaighdeán a sholáthar.
- Nuálaíocht a spreagadh.

Rialtóirí

An Coimisiún um Rialáil Fóntais (Poblacht na hÉireann), Rialtóir Fóntais (Tuaisceart Éireann), Oifig na Margaí Gáis agus Leictreachais.

- Tionscnaimh a chur i gcrích chun beartais fuinnimh agus aeráide a chur i bhfeidhm.
- Oibriú go héifeachtúil.
- Ár gcuid gealltanais rialála a chomhlíonadh.

Scairshealbhóirí

An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, An Roinn Caiteachais Phoiblí, agus Athchóirithe.

- Beartas Rialtais a chur i bhfeidhm.
- Cabhrú le spriocanna dícharbónaithe an Rialtais a bhaint amach tríd an gcéatadán de gháis in-athnuaite ar an líonra a mhéadú.
- Cumarsáid a dhéanamh go cruinn trédhearcach agus dul chun cinn maidir le pleananna a léiriú.

Freagra

- Díriú ar phlé ar leibhéal áitiúil agus pobail do sholáthairtí gáis nádúrtha reatha agus soláthairtí gáis in-athnuaite a thagann chun cinn.
- Ár bhfeidhmíocht den scoth a chaomhnú maidir le freagairt phras nuair a thuiriscítear gás éalaithe.
- Plé an phobail leis an tsábháilteacht a fheabhsú trí theachtaireachtaí agus fhógraíocht sábháilteachta.
- Rannpháirtíocht i bhfóiraim tionscail ar shábháilteacht mar sheachtain na sábháilteachta foirgníochta agus imeachtaí sábháilteachta do chonraitheoirí.
- Bóithre a oscailt ar bhealach freagrach le cur isteach íosta.
- Bonneagar a chur ar fáil chun fás geilleagrach a éascú.

- Dlúthchomhar le lastóirí agus soláthraithe chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais fhorbartha úsáideoirí gáis.
- Oibriú i gcomhpháirt le príomhpháirtithe tionscail chun an céatadán de gháis in-athnuaite ar ár líonra a mhéadú.
- Athbhreithnithe feidhmíochta agus plé a dhéanamh ar phleanáil don todhchaí go rialta lenár gcuid comhpháirtithe seirbhíse chun ailíniú a chinntiú maidir le straitéis fuinnimh comhtháite a chur i gcrích.

- Gealltanais Líonraí Gáis Éireann faoin bPlean um Ghníomhú ar son na hAeráide a chomhlíonadh i gcomhar le príomh-rannpháirtithe tionscail.
- Infheistiú i dtionscadail bhith-mheatáin, hidrigine agus gáis nádúrtha comhbhrúite.
- Oibriú leis na comhlachtaí ábhartha go léir ar shlándáil an tsoláthair gháis agus pleanáil éigeandála.
- Oibriú go héifeachtach agus go héifeachtúil chun ár gcuid gealltanais rialála a chomhlíonadh.

- Líonra sábháilte, iontaofa agus éifeachtúil a oibriú, a chothabháil, a fhorbairt agus a dhíchárbónú.
- Pleananna gnó a fhorbairt agus a bhaint amach atá ag teacht le spriocanna dícharbónaithe an Rialtais.
- Oibriú lenár gcuid Scairshealbhóirí agus le príomh-rannpháirtithe tionscail eile ar shlándáil an tsoláthair fhuinnimh chun iontaofacht an líonra gháis a fheabhsú tar éis na géarchéime fuinnimh a tharla de thoradh ionradh na hÚcráine.
- Tuairiscí agus nuashonruithe feidhmíochta rialta a eisiúint d'fhorais mhonatóireachta agus mhaoirseachta.

Suirbhéanna	Duine le Duine	Ócáidí eolais	Grúpaí oibre	Suíomh Gréasáin	Na meáin shóisialta	Cruinnithe il-pháirtithe leasmhara
				●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
	●		●			
●	●	●	●	●	●	●

Ár Straitéis a Chomhlíonadh

Buaicphointí

	GAS	WIND	COAL		GAS	WIND	COAL		GAS	WIND	COAL
January	Total 45% Peak 74% Low 12%	Total 33% Peak 76% Low 1%	Total 14% Peak 25% Low 5%	May	Total 53% Peak 88% Low 24%	Total 33% Peak 13% Low <1%	Total 5% Peak 2% Low 2%	September	Total 55% Peak 81% Low 16%	Total 25% Peak 74% Low <1%	Total 11% Peak 21% Low 4%
February	Total 28% Peak 60% Low 10%	Total 53% Peak 77% Low 8%	Total 11% Peak 22% Low 5%	June	Total 57% Peak 86% Low 15%	Total 30% Peak 15% Low 1%	Total 5% Peak 2% Low 2%	October	Total 39% Peak 79% Low 15%	Total 45% Peak 75% Low <1%	Total 7% Peak 23% Low 3%
March	Total 41% Peak 73% Low 8%	Total 33% Peak 76% Low 0%	Total 14% Peak 28% Low 4%	July	Total 64% Peak 87% Low 24%	Total 21% Peak 62% Low <1%	Total 10% Peak 19% Low 0%	November	Total 45% Peak 83% Low 12%	Total 39% Peak 76% Low <1%	Total 6% Peak 19% Low <1%
April	Total 52% Peak 85% Low 17%	Total 32% Peak 75% Low <1%	Total 6% Peak 22% Low 2%	August	Total 64% Peak 92% Low 20%	Total 19% Peak 71% Low 0%	Total 10% Peak 21% Low 0%	December	Total 45% Peak 73% Low 11%	Total 33% Peak 76% Low 1%	Total 12% Peak 26% Low 5%

Highest monthly totals highlighted
Peak & Low – based on 15-minute resolution figures

Is é Gás go fóill an crann taca do mheascán fuinnimh na hÉireann

Sa bhliain 2022, ba leis an ngás a rinneadh 48% de leictreachas na hÉireann a ghiniúint, méadú 2% ón mbliain 2021. Laghdaíodh an sciar den ghiniúint leictreachais ag gaoth ó 29% sa bhliain 2021 go 38% sa bhliain 2022, agus chuaigh giniúint as gual i laghad ó 11% sa bhliain 2021 go 9% sa bhliain 2022.

Ag a mbuaic, bhí 92% agus 77% faoi seach de riachtanais leictreachais na hÉireann á gcumhachtú ag gás agus gaoth. Mar gheall ar nádúr eadrannach na gaoithe, laghdaigh sé go níos uaisle ná 1% uaireanta. Sholáthraigh gual suas go dtí 28%.

Naisc nua

San iomlán, tá 420 cuideachta beag go meánmhéide, 33 custaiméir mór tionsclaíochta, níos mó ná 2,300 baile agus 13 bloc árasáin a bhfuil conarthaí leo chun iad a nascadh leis an líonra gáis sa bhliain 2022. Taispeántar an ceannach gaolmhar don bhonn custaiméara sin thíos.

- 2,851 GWh - 33 úsáideoir mór tionscail
- 51 GWh - 420 cuideachta tráchtála
- 23 GWh - 1,935 seanteach
- 3 GWh - 364 teach nua
- 12 GWh - 13 bloc árasáin nua

€135m d'Infheistíocht Chaipitil isteach chuig líonra gáis Éireann agus é ag aistriú chuig todhchaí fuinnimh níos glaine

Baineadh amach infheistíocht chaipitil de €135m i mbonneagar ríthábhachtach gáis sa bhliain 2022. Ar aon dul lenár leithéidí sa RA agus san Eoraip, táimid dírithe ar ár soláthar gáis a aistriú chuig teicneolaíochtaí in-athnuaite amhail bithmheatán agus hidrigin.

Méadaíodh na toirteanna de bhith-mheatán ar an líonra.

Tháinig méadú faoi ocht ar an toirt de bhith-mheatán a tháirgtear go dúchasach agus a shreabhann isteach go réidh i líonra gáis na hÉireann ag an t-aon saoráid shaincheaptha amháin um instealladh gáis sa Chois, Co. Chill Dara, agus é méadaithe go 41 GWh sa bhliain 2022 i gcomparáid leis an méid sa bhliain 2021.

Gás nádúrtha

Cumas hidrigine 20%

Taighde hidrigine

Ag ar n-Ionad Nuálaíochta Líonra in iarthar Bhaile Átha Cliath, chomhoibrigh muid leis an Institiúid Fuinnimh de chuid Choláiste na hOllscoile Bhaile Átha Cliath (UCDEI) chun acmhainn iomlán hidrigine a thuiscint agus lena chinntiú go bhféadann líonra gáis na hÉireann an gás ríthábhachtach sin atá saor ó charbón a iompar agus a stóráil go sábháilte. I mí na Samhna 2022, foilsíodh tuarascáil ar fhionnachtana na céad coda dár dtaighde ar thástáil ar chumaisc hidrigine agus gáis nádúrtha, agus é cruthaithe go bhféadann fearais tí na hÉireann oibriú ar chumaisc de hidrigin 20% agus astaíochtaí a laghdú.

Freagairt taobh istigh d'uir an chloig, gach uair

Sa bhliain 2022, thugamar freagra ar 14,550 cás inar measadh gur scaoileadh gás, nó ina raibh fadhbanna a bhain le haonocsaíd charbóin, agus teagmhais eile, taobh istigh de 28 nóiméad ar an meán.

Seoladh scéim deimhniúcháin um ghás in-athnuaite.

Ceapadh muid mar an gcomhlacht atá freagrach as Rátháíochtaí Tionscnaimh a eisiúint le haghaidh gás in-athnuaite ar aon dul le Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Fuinneamh In-athnuaite) 2022 agus i gcomhréir le creat maoirseachta atá le bunú ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntais. Eiseofar Rátháíocht Tionscnaimh le haghaidh gach uair mheigeavata de ghás in-athnuaite a dhéantar a instealladh i líonra gáis náisiúnta na hÉireann.

Cúram custaiméara

Leanamar orainn ag feabhsú eispéiris ár gcustaiméara agus mhéadaigh ár nGlanscór Tionscnóra (GST) faoi ocht bpointe go 48 bliain ar bhliain agus mhéadaigh ár nGlanscór Éasca (GSE) faoi naoi bpointe go 52 i gcaitheamh na tréimhse céanna.

Aurora Telecom

Is é Aurora Telecom, ár rannóg arb iad seirbhísí snáithín dhorcha agus comhshuímh an rogha iompróra charbón-neodraigh do na soláthraithe domhanda is mó ábhair agus feidhmchlár. Sa bhliain 2022, shíneamar ár líonra náisiúnta snáithín aisiompair faoi os cionn 10% agus neartaigh muid lorg idirnáisiúnta agus dhigiteach trí leanúint ar aghaidh lenár gclár caiteachais chaipitil chun nascacht shlán, iontaoifa, défhothaithe a sholáthar do líonraí cábla talún agus fomhuirí.

Cláir oideachais STEM

Le 13 bliana anuas, thairg níos mó ná 400 fostaí dár gcuid cláir oideachais STEM a éascú agus a sholáthar do níos mó ná 30,000 dalta bunscoile sa timthriall shinsearach ar fud na tíre. Áirítear leis na cláir sin 'Energize' - clár chun daltaí ó rang a sé a spreagadh le leanúint ar aghaidh le hábhair eolaíochta in oideachas dara leibhéal, 'Time to Count' - clár bunscoile um thacaíocht uimhearthachta agus an clár iar-bhunscoile 'World of Work' um thacaíocht oideachais agus ghairme. Mar aitheantas dár gcuid clár oideachais STEM, ainmníodh muid mar bhuaiteoir sa chatagóir 'Feachtas nó Cás-Staidéar ESG is fearr chun Oideachas nó Rochtain ar Oideachas' a fheabhsú ag na dámhachtainí ESG sa bhliain 2022.

Tabhartais cruu-earraí don Úcráin.

Agus muid ag freagairt d'iarraitaí ar thacaíocht ó oibreoirí na gcóras dáileacháin agus tarchuir gáis san Úcráin, d'oibrigh muid le húdaráis na hÚcráine agus leis an gCoimisiún Eorpach, i dteannta lenár bpríomhchonraitheoirí, chun trealamh, cruu-earraí, feistis agus ábhair ar luach níos mó ná €165,000 a thabhairt dár gcuid comhpháirtithe san Úcráin chun cabhrú leo lena gcóras gáis a dheisiú agus a chothabháil.

An ceathrú tuarascáil ar inbhuanaitheacht

Sa bhliain 2022, d'fhoilsíomar ár dtuarascáil bhliantúil maidir leis an Inbhuanaitheacht a bhí ag teacht le Spriocanna Forbartha Inbhuanaitheachta na Náisiún Aontaithe, ina ndéantar achoimre ar an dul chun cinn atá déanta le prionsabail na forbartha inbhuanaithe a chur i bhfeidhm ar fud gach gné dár n-oibríochtaí. Bhí an tuarascáil ailínithe freisin leis an gCaighdeán um Thionscnamh um Thuairisciú Domhanda maidir le tuairisciú inbhuanaitheachta.

Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí sa bhliain 2022

Tar éis bliana rathúla eile dár gclár iomlánaíoch inbhuanaitheachta a chur i gcrích, ainmníodh muid mar Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí ag na Dámhachtainí Glasa sa bhliain 2022. Ina theannta sin, mar thoradh ar ár ngealltanas leanúnach chun na hinbhuanaitheachta, bhaineamar amach rátáil B i ndáil le hathrú aeráide sa tionscadal nocht carbóin (TNC), rud a léiríonn go bhfuil gníomh comhordaithe á ghlacadh againn i leith an athrú aeráide.

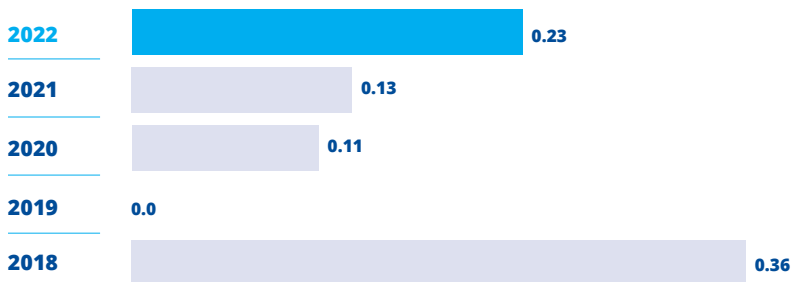
Freagairt ar phaindéim COVID-19

Bhí ár gcuid rialuithe COVID-19 fós i bhfeidhm ag tús na bliana 2022, agus lenár gcuid nósanna imeachta daingne agus tástáilte cinntíodh go raibh líonra riachtanach gáis na hÉireann in ann feidhmiú go sábháilte agus gan bhriseadh. I mí an Mhárta, thosaigh fostaíthe ag filleadh ar an oifig ar bhonn céimnithe agus thosaíomar ag aistriú ó na socruithe um oibriú ón mbaile a bhí i bhfeidhm i rith na paindéime go samhail oibre hibridí.

Feidhmíocht Oibriúcháin Líonraí Gáis Éireann

Sábháilteacht

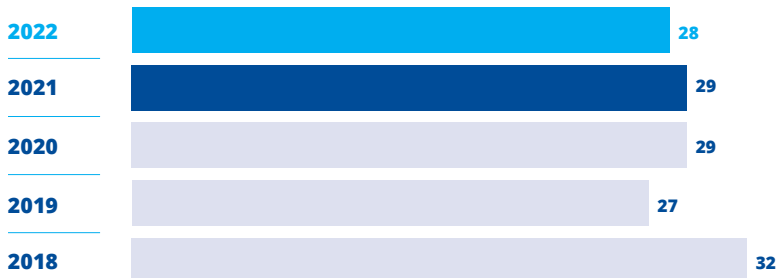
Iomlán RMTAC - Fostaithe (>1 lá)#/100k uair

- Úsáidimid an Ráta Minicíochta Teagmhas Ama Cailte chun líon na dtimpistí a rianú a tharlaíonn d'fhostaithe in aghaidh gach 100,000 uair an chloig a oibrítear, a fhágann gur gá do bhall foirne > 1 lá amháin saor a thógáil ón obair.
- Tá an tsábháilteacht mar luach lárnach in Ervia. Tá an clár cultúrtha sábháilteachta Sábháilte san Áit Oibre, Sábháilte sa Bhaile i bhfeidhm ó 2015 agus táimid ag obair i gcónaí le cúrsaí feidhmíochta sábháilteachta a fheabhsú.

Sábháilteacht

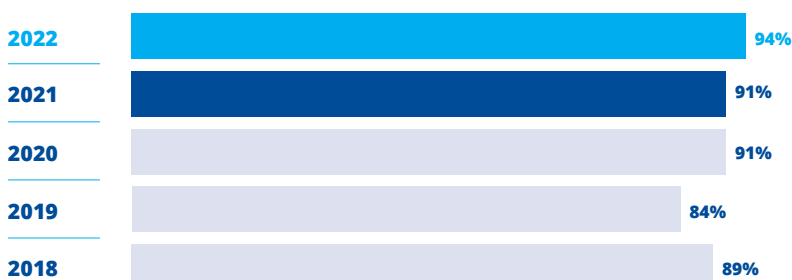
nóiméad ar an meán le freagairt ar thuiriscí ón bpobal faoi sceitheadh gáis

- Déanann an tomhas seo an fhad ar an meán a rianú a thógann sé orainn freagairt ar thuiriscí ón bpobal faoi sceitheadh gáis.
- Is é an mhéadracht atá socraithe againn leis an CRU ná ráta freagartha 97% laistigh de 1 uair an chloig; sa bhliain 2022, baineadh amach ráta comhlíonta 100%.
- Méadracht sábháilteachta an-tábhachtach atá ansin. Taispeánann sé cé chomh tábhachtach is atá sé dúinn na caighdeáin ardfheidhmíochta sin a choimeád go leanúnach thar am.

Seirbhís do chustaiméirí

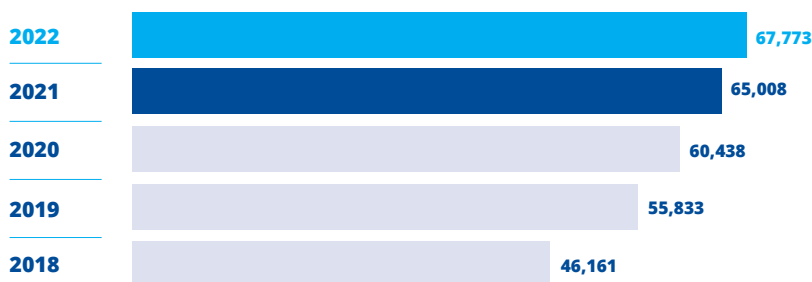
Réiteach céad theagmhála

- Déanaimid athbhreithniú ar shampla dár dteagmhálacha le custaiméirí gach mí thar réimse éagsúla cineálacha glaonna. Déantar suirbhé neamhspleách ar rogha dár nglanna chun na scóir a bhailíochtú.
- Cuirtear in iúl dúinn leis an tomhas seo cé chomh minic a bheimid in ann iarratas an chustaiméara a réiteach ar an gcéad teagmháil, gan gá tuilleadh eolais a fháil, an t-iarratas a chur chun na hoifige cúil, gearán a chruthú nó as scéal a fhiosrú níos mó.

Fás

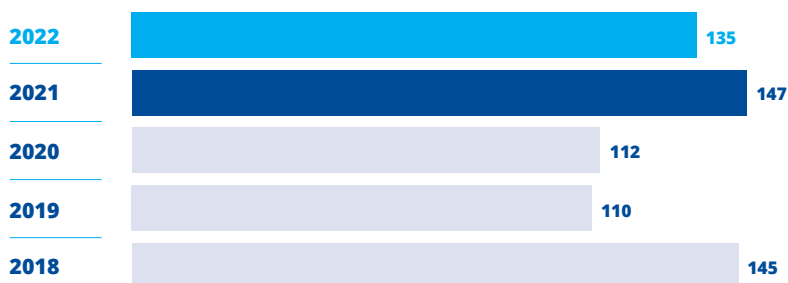
Ordú Méadair le haghaidh ceangal nua carnach 2014–2021

- Déanaimid an méadú ar úsáid an líonra mar gheall ar naisc nua a thomhas.
- Cé go dtagann fás fós ar líon na gceangal nua, spreagtar an méid go príomha ag custaiméirí tionscail agus gnóthais.

Caiteachas caipitiúil

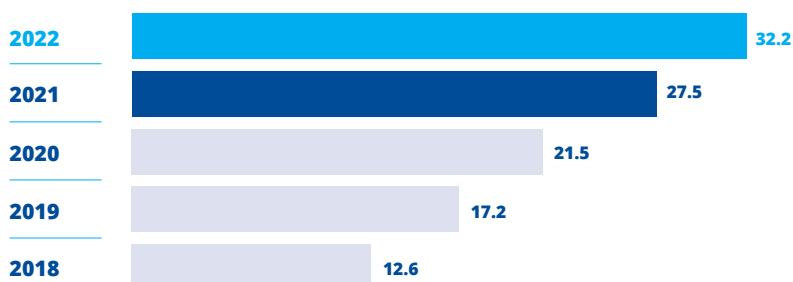
Capex €m

- Cuirimid caiteachas ar bhonneagar amhail gléasra, réadmhaoin, trealamh, agus sócmhainní doláimhsithe san áireamh.
- Tá cur i gcrích na gclár caipitiúil i gcroílár ár gcumais líonraí a fhorbairt agus a chothabháil.

Éifeachtúlachtaí oibriúcháin carnacha

Éifeachtúlachtaí Opex €m

- Cuirimid éifeachtúlachtaí chun cinn ar bhonn leanúnach sa chaoi a ndéanaimid ár seirbhísí a chur ar fáil.

Bainistíocht riosca

Ár ngníomhaíochtaí bainistíochta riosca

Ó Lá go Lá

Réimsí Oibriúcháin

Rioscaí a aithint, a bhainistiú, a cheistiú agus a thuairisciú.

Ag comhtháthú le Straitéis & Próiseas

Réimsí Oibriúcháin

Tá measúnú riosca ina chuid lárnach de phleanáil straitéiseach, infheistíocht a chur in ord tosaíochta agus meastóireacht tionscadal.

Rialachas

Réimsí Oibriúcháin

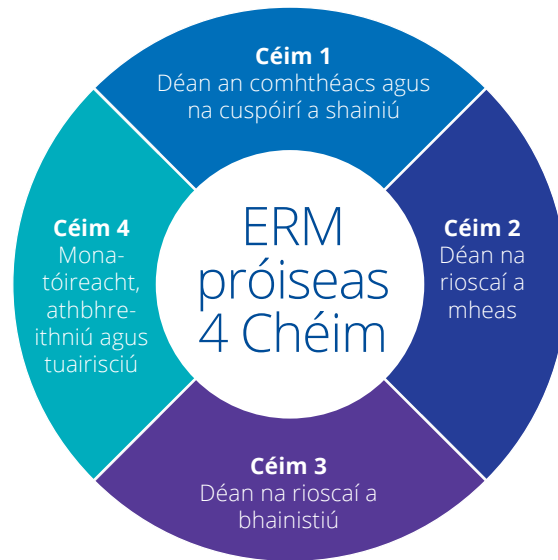
Tacaíonn Coistí Feidhmiúla agus Feidhmiúcháin Riosca leis an gCoiste Iniúchta agus Riosca.

Tacaíonn bainistíocht riosca le Líonraí Gáis Éireann le dul i ngleic le dúshláin agus deiseanna a thapú chun ár straitéis a fhorbairt agus a chur chun feidhme. Mar gheall ar bhainistíocht riosca réamhghníomhach, is féidir linn breisluach a chruthú dár ngeallsealbhóirí, dár gcustaiméirí agus don phobal i gcoitinne. Tá an tírdhreach bainistíochta riosca don eagraíocht ag teacht chun cinn i gcónaí. Tá an bhainistíocht riosca lena n-áirítear rioscaí a shainaithint, a bhainistiú agus a mhaolú go héifeachtach ina cuid lárnach dár ngníomhaíochtaí go léir.

Tá ár n-oibríochtaí gnó ag feidhmiú ar bhonn fadtéarmach. Mar sin, táimid ag plé go leanúnach le lear mór de na rioscaí. Is féidir leis na rioscaí sin forbairt agus athrú le himeacht ama, de réir mar a athraíonn a dtionchar féideartha agus/nó a ndóchúlacht mar fhreagairt ar fhorbairtí inmheánacha agus seachtracha. Ag an am céanna tagann rioscaí nua chun cinn i gcónaí. Leanann Líonraí Gáis Éireann le tús áite a thabhairt do bhainistíocht riosca sábháilteachta agus déantar riosca a shainaithint agus a mhaolú go réamhghníomhach.

Bhí timpeallacht riosca 2022 luaineach, rud a bhí á spreagadh den chuid is mó leis an ngéarchéim fuinnimh a d'eascair as ionradh na hÚcráine. Trí úsáid leanúnach a bhaint as próiseas sainithe bainistíochta riosca, bhainistigh Líonraí Gáis Éireann a rioscaí go héifeachtach. Mar gheall ar an timpeallacht gheopholaitiúil bhíothas i mbun gníomhaíocht bainistíochta géarchéime go leanúnach le linn na bliana lena chinntiú go rabhamar ullmhaithe d'aon tosca suaite a d'fhéadfadh tarlú agus gur thugamar freagairt orthu, rud a chinntigh slándáil an tsoláthair agus seachadadh seirbhíse. Rinneadh dlúthmhonatóireacht ar an timpeallacht sheachtrach maidir le haon drochthionchar ar Líonraí Gáis Éireann, amhail bagairt mhéadaithe cibearshlándála, slándáil an tsoláthair, athrú aeráide, boilsciú, Covid-19, agus luaineacht praghsanna gáis.

Tá dúshlán eile a bhí le sárú ag Líonraí Gáis Éireann tugtha chun suntais i roinn na bpríomhrioscaí.

Figiúr 1.1 - ERM Próiseas 4 Chéim

Creat bainistíochta riosca

Tá struchtúr rialachais i bhfeidhm ag Líonraí Gáis Éireann ina gcuimsítear próiseas cuimsitheach bainistíochta riosca chun na príomhrioscaí agus na príomh-neamhchinnteachtaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar ár gcumas ár gcuspoirí straitéiseacha a bhaint amach a shainiú, a bhainistiú, monatóireacht a dhéanamh orthu agus dul i ngleic leo. Tacaíonn an creat bainistíochta riosca le cur chuige comhsheasmhach bainistíochta riosca ar fud na heagraíochta lena n-áirítear measúnú a dhéanamh ar an tionchar ar an ngnó agus an dóchúlacht go dtarlóidh an riosca.

Tá an fhreagracht deiridh ar Bhord Ervia as bainistíocht riosca, le tacaíocht ó Choiste Iniúcháireachta agus Riosca Ervia. Socraíonn Bord Ervia an inghlacthacht riosca chun cineál agus méid na rioscaí a bhfuilimid sásta glacadh leo chun ár gcuspoirí straitéiseacha a bhaint amach a chinneadh. Thacaigh Bord Ervia le scrúdú cuimsitheach a dhéanamh ar na príomhrioscaí eagraíochtúla le linn na bliana 2022.

Freisin déantar gníomhaíochtaí um bainistíocht riosca ar gach leibhéal ar fud na heagraíochta lena chinntiú go ndéantar bainistíocht réamhghníomhach ar rioscaí nua agus rioscaí a thagann chun cinn ar rioscaí ardtionchair lena ngabhann dóchúlacht íseal.

Le foireann riosca tiomnaithe agus samhail coiste rialachais riosca ón mbarr anuas, ón mbun aníos, treisítear timpeallacht bhainistíochta riosca éifeachtach. Cinntítear leis an tsamhail sin go bhfuil soiléireacht úinéireachta agus freagrachta as bainistíocht riosca ann lena n-áirítear rialuithe agus gníomhartha maolaithe.

Treisítear an fócas ar bhainistíocht riosca réamhghníomhach leanúnach, feasach ar riosca agus cultúr 'labhair amach' a chinntiú ar gach leibhéal den eagraíocht trí oiliúint riosca a sholáthar do shínteoirí agus bhainisteoirí mar aon le rannpháirtíocht rialta ar fud an ghnó.

Chomhoibrigh feidhmeanna na dara líne agus na tríú líne le linn na bliana chun cur chuige ailínithe don chreat rialaithe inmheánaigh foriomlán a chinntiú.

Úsáideann Líonraí Gáis Éireann próiseas simplí ceithre chéim um Bainistíocht Riosca Fiontraíochta (BRF) lena gcinntiú go ndéanfar rioscaí ar fud na heagraíochta a shainiú, a mheasúnú, freagairt orthu agus monatóireacht a dhéanamh orthu ar bhonn comhsheasmhach. (Féach ar fhíor 1.1.)

Bainistíocht riosca (ar lean)

Na príomhrioscaí, na príomh-éiginnteachtaí agus na príomh-mhaoluithe

Riosca

Comhthéacs

Laghdú

Líonra fuinnimh athléimneach

Sláinte, sábháilteacht, comhshaoil

Teagmhas mór sláinte agus sábháilteachta nó comhshaoil a mbíonn tionchar agus dochar suntasach d'fhostaí, do chonraitheoir nó don phobal mar thoradh air.

Ní mór cloí leis an reachtaíocht agus na socruithe sláinte, sábháilteachta agus comhshaoil ar fad chun an fhoireann, conraitheoirí agus an pobal a chosaint ar ghortú nó bás agus chun ionchúisimh fhéideartha, caillteanas airgeadais agus damáiste do chluá a sheachaint.

- Déanann an Bord maoirseacht ar fheidhmíocht Sláinte agus Sábháilteachta.
- Tá sé deimhnithe de réir Chóras Bainistíochta Sábháilteachta ISO45001 agus Córas Bainistíochta Comhshaoil ISO 14001.
- Gníomhaíocht dearbhaithe inmheánach agus sheachtrach, iniúchtaí, cleachtaí éigeandála oiliúna agus athbhreithnithe.

Slándáil an tsoláthair

Braitheann slándáil an tsoláthair gáis nádúrtha in Éirinn ar ár gcumas allmhairí a rochtain agus ar acmhainneacht agus ar shláine an bhonneagair soláthair agus dáileacháin. D'fhéadfadh briseadh suntasach ar sholáthar fuinnimh nó ar bhonneagar fisiciúil Líonra Gáis Éireann tionchar tromchúiseach a bheith aige ar ghnó agus ar oibríochtaí Líonra Gáis Éireann agus ar gheilleagar na hÉireann.

Braitheann geilleagar na hÉireann ar sholáthairtí slána leanúnacha gáis nádúrtha toisc go bhfreastalaíonn sé ar thart ar 32% de phríomhriachtanais fuinnimh na hÉireann. Mar gheall ar ionradh na hÚcráine tá praghsanna mórdhíola gáis éagobhsaí agus tá níos mó airde tarraingthe ar athléimneacht sholáthar gáis nádúrtha na hEorpa dá barr. Is í an Ríocht Aontaithe an phríomhfhoinsé soláthair d'Éirinn i gcónaí. D'fhéadfadh aon bhriseadh ar sholáthar fuinnimh na Ríochta Aontaithe, nó aon chliseadh nó aon bhriseadh ar oibriú ár mbonneagar gáis, tionchar tromchúiseach a imirt ar ghnó agus ar oibríochtaí Líonraí Gáis Éireann.

- A bhuí le píblíne gháis nasctha ar tír in Albain neartaítear slándáil an tsoláthair d'Éirinn.
- Soláthraítear soláthar dúchasach gáis ó gháscheantar na Coiribe .
- Samhaltú rialta cásanna éilimh agus soláthair sa todhcháí (Poblacht na hÉireann agus Uile-Oileáin).
- Plean Bainistíochta Éigeandála Gáis bunaithe ar a ndéantar tástáil go rialta.
- Ball de Ghrúpa Éigeandála Slándála Fuinnimh DECC.
- Tá prótacal deonach i bhfeidhm ag GNI (RA) agus ag Gás Náisiúnta (an Eangach Náisiúnta mar a bhí roimhe seo) a dhéanann soláthar má tharlaíonn Éigeandáil Soláthair Gáis. Le conradh idir-rialtasach gáis atá i bhfeidhm ó bhí 1993 ann idir Éire agus an Ríocht Aontaithe, déantar foráil maidir le forbairt creata idir rialtas na hÉireann agus rialtas na Ríochta Aontaithe chun déileáil le haon bhriseadh ar sholáthairtí gáis.
- Tacú le hathbhreithniú an rialtais ar Shlándáil an tSoláthair lena n-áirítear bearta maolaithe a fhorbairt.
- Cláir chuimsitheacha iniúchta agus cothabhála sócmhainní.
- Plean Forbartha Líonra agus Plean Bainistíochta Acmhainne Líonra.
- Plean agus tionscadail infheistíochta caipitil.
- Tá an Measúnú Riosca Náisiúnta riachtanach faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2017/1938 (Slándáil an tSoláthair Gáis). D'oibrigh Líonraí Gáis Éireann i gcomhar le CRF chun an measúnú riosca seo a chur i gcrích in 2022.

Riosca

Comhthéacs

Laghdú

Acmhainne líonra

Mura bhfaightear faomhadh rialála agus mura bhforbraítear acmhainn líonra imleor amach anseo, d'fhéadfadh sé sin tionchar a imirt ar chhlú Líonraí Gáis Éireann agus tionchar a imirt ar chumas an líonra freastal ar riachtanais fuinnimh amach anseo .

Sa bhliain 2022, d'fhoilsigh Líonraí Gáis Éireann ráiteas réamhaisnéise gáis. Príomh-ionchur i leith é sin is ea réamh-mheastachán éileamh leictreachais Eirgrid. Le tionscadail EirGrid, tháinig méadú suntasach ar an éileamh ar leictreachas agus mar thoradh air sin tá gá le giniúint ghásadhainte nua chun freastal ar an éileamh sin. Ina theannta sin, tá méadú mór tagtha ar cheangail nua gháis nua san earnáil tionsclaíochta agus tráchtála freisin. Cuireadh anailís líonra i gcrích bunaithe ar an eolas is fearr atá ar fáil lena dtugtar le fios go mbeidh infheistíocht bhreise ag teastáil chun bonneagar breise a sholáthar chun freastal ar an éileamh sin le linn na mbuaicthréimhsí.

- Bearta bainistithe ar thaobh an éilimh – tá táirgí acmhainne in-idirbhriste á scrúdú.
- Teagmháil leanúnach le EirGrid maidir lena réamhaisnéisí ar éileamh.
- Cuireadh staidéar mionsonraithe i gcrích lena fháil amach cad iad na bearta oibriúcháin agus fisiceacha is féidir a chur i bhfeidhm chun an acmhainn theicniúil ag Pointe Iontrála Moffat a mhéadú chun freastal ar an méadú ar éileamh sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma.
- Teagmháil leanúnach leis CRF maidir leis an bhfaisnéis réamh-mheasta.
- Tacaíocht leanúnach d'athbhreithniú an Rialtais ar shlándáil an tsoláthair lena n-áirítear roghanna agus réitigh a sholáthar le haghaidh shlándáil an tsoláthair agus athléimneacht an líonra.
- A chinntiú go mbreithneofar an plean gníomhaíochta coisctheach arna eascairt as an Measúnú Riosca Náisiúnta, a bhféadfaí stóráil straitéiseach agus/nó pointí breise iontrála gáis, a bheith i gceist leis, mar réiteach do riachtanais acmhainne amach anseo.
- Plean Forbartha Líonra agus Plean Bainistíochta Acmhainne Líonra.

Seachadadh caipitil

Mainneachtain freastal ar riachtanais seachadta caipitil lena n-áirítear oibreacha caipitil a bhaineann le naisc nua stáisiúin chumhachta.

Tá aird tarraingthe ag EirGrid agus CRF ar an easnamh i nginiúint cumhachta teirmí in Éirinn sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma maidir le slándáil an tsoláthair leictreachais. Beidh méid suntasach oibre ag teastáil chun tacú le baint amach na dtionscadal rithábachtach sin. Tarlaíonn sé sin i gcomhthráth le héileamh méadaithe ó earnálacha eile a bhféadfadh sé go mbeadh orthu tús áite a thabhairt do thionscadail a mbeadh damáiste féideartha airgeadais agus clú do Líonraí Gáis Éireann mar thoradh orthu.

- Cruinnithe trí pháirtí idir Líonraí Gáis Éireann, EirGrid agus CRF agus comhoibriú láidir ar thionscadail. Rannpháirtíocht luath leis an gconraitheoir agus le próiseas toilithe príomhpháirtithe leasmhara eile: Rannpháirtíocht luath agus leanúnach le príomhpháirtithe leasmhara.
- Tógáil: Pleanáil acmhainní agus slabhra soláthair chun seachadadh tionscadal a bhrostú.

Gáis in-athnuaite - ullmhacht líonra

Riosca nach bhfuil Líonraí Gáis Éireann réidh ó thaobh líonra de chun gás in-athnuaite a iompar.

Sainnithnítear forbairt hidrigine agus bithmheatáin mar phríomhthosaíocht chun an Comhaontú Glas don Eoraip agus aistriú fuinnimh ghlain a bhaint amach. Chun inmharthanacht fhadtéarmach gnó a chinntiú, caithfidh Líonraí Gáis Éireann a chinntiú go bhfuil an cumas agus an inniúlacht líonra aige le bheith ina príomh-chumasóir don aistriú fuinnimh.

- Liúntais nuálaíochta leordhóthanacha a chinntiú chun cumas hidrigine agus bithmheatáin a thástáil agus a fhorbairt.
- Taighde agus tástáil ar hidrigin ag ár Lárionad Taighde agus Nuálaíochta in Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath.
- Feabhas a chur ar oiliúint agus inniúlacht theicniúil.
- Comhpháirtíochtaí straitéiseacha a chothú laistigh den saol acadúil agus páirtithe leasmhara eile sa tionscal gáis.
- Cásanna sábháilteachta a fhorbairt do gach céim d'fhorbairt na hidrigine.

Athrú aeráide – tionchar ar bhonneagar

Riosca fisiceach go bhféadfadh tionchar a bheith ag adhairsir nó aimsir neamhghnácha ar ár mbonneagar.

Méadú ar dhéine na hadhairsire m.sh., d'fhéadfadh tuilte, stoirmeacha mar gheall ar athrú aeráide a bheith ina gcúis le mífheidhmeanna nó le briseadh gan choinne sna seirbhísí. D'fhéadfadh briseadh fada le linn adhairsire amhail tréimhse d'aimsir an-fhuar cur isteach suntasach sóisialta agus eacnamaíoch a chruthú nuair nach féidir le cuideachtaí agus teaghlaigh rochtain a fháil ar chumhacht nó ar theas.

- Pleananna agus nósanna imeachta láidre práinnfhreagartha a fhorbairt.
- Réimsí leochaileachta amach anseo a shainnithint agus sócmhainní a athlonnú nuair is cuí.
- Pleanáil ullmhachta don gheimhreadh agus cruachan stoirme.
- Uirlisí chun monatóireachta/rialú a dhéanamh ar an mbonneagar.
- Aghaidh a thabhairt ar rioscaí aitheanta don bhonneagar líonra trí aighneachtaí rialála.

Bainistíocht riosca (ar lean)

Riosca

Comhthéacs

Laghdú

Seirbhísí fuinnimh inbhuanaithe

Inacmhainneacht

Cailliúint iomaíochais, an riosca go mbeidh gás líonraithe neamhiomaíoch/néamh-inacmhainne do chustaiméirí.

Mar gheall ar an tionchar a bhaineann leis na praghsanna arda gás atá ag leanúint ar aghaidh tá baol ann go mbeidh gás nádúrtha neamhiomaíoch i gcomparáid le foinsí fuinnimh eile, rud a fhágann go bhféachfaidh custaiméirí agus lucht ceaptha beartas ar réitigh fuinnimh eile.

- Leanúint ag díriú ar chostais líonra a laghdú trí nuálaíocht, barrfheabhsú an tslabhra soláthair agus bainistíocht costais dea-chleachtais.
- Leanúint le tacaíocht a thabhairt do bhearta chun feabhas a chur ar shlándáil an tsoláthair in Éirinn, lena laghdófar an baol go dtarlódh briseadh sa soláthar lena n-áirítear úsáid mhéadaithe as gás in-athnuaite.
- Tacaíochtaí do chustaiméirí leochaileacha.
- Tacaíochtaí do chustaiméirí lena n-áirítear infhaighteacht méadar Íoc Mar a Úsáidtear (PAYG), rud a éascaíonn aistriú soláthraithe fuinnimh.

Todhchaí an gháis

Nach n-éireofar le straitéis fáis fhadtéarmach Líonraí Gáis Éireann do ghás nádúrtha agus in-athnuaite a chur i bhfeidhm agus a sheachadadh go rathúil i gcóras fuinnimh comhtháite.

Theip ar Líonraí Gáis Éireann réitigh a sholáthar chun go mbeidh gás líonraithe ina fhoinsé inmharthana fuinnimh i dtodhchaí fuinnimh dhícharbóinthe na hÉireann. Tá baol ann go dtiocfaidh laghdú ar úsáid an líonra sin amach anseo mura féidir an líonra a dhícharbónú agus d'fhéadfadh méaduithe taraife agus sócmhainní tréigthe a bheith mar thoradh air sin.

- Tacú le conair a fhorbairt i dtreo dhícharbónú iomlán an líonra gáis agus tacú le gníomhaíochtaí nuálaíochta a bhaineann le sócmhainní an líonra gáis.
- Oibriú leis an Rialtas chun tacú leis sprioc an Phlean um Ghníomhú ar son na hAeráide 2023 a bhaint amach chun suas le 5.7 TWh de bhithmheatán a tháirgtear go dúchasach a sheachadadh faoi 2030.
- Oibriú le custaiméirí agus le mórúsáideoirí chun réitigh lena mbaineann conair chuig an dícharbónú a sholáthar.
- Leanúint le forbairt agus le rolladh amach an líonra GNC agus tacú le forbairt BioCNG de réir mar a bheidh sé ar fáil.
- Tacú le haistriú an líonra gáis chun instealladh hidrigine glaise agus hidrigine cumaisc amach anseo a éascú.

Córas fuinnimh comhtháite

Beartas fuinnimh

Teip ar ról a bhaint amach don ghás nádúrtha agus do gháis in-athnuaite in aistriú fuinnimh na hÉireann.

Tá an dícharbónú fuinnimh fós ar cheann de na dúshláin is mó atá ann sa domhan. Díritear beartais AE agus na hÉireann um ghníomhú ar son na aeráide agus fuinneamh ar laghdú fadtéarmach ar bhreoslaí iontaise, lena n-áirítear gás nádúrtha (arb é an breosla iontaise dó is glaine). Tá baol ann go dtiocfaidh laghdú ar úsáid an líonra amach anseo mura féidir beartas tacúil le haghaidh gáis in-athnuaite a chinntiú agus d'fhéadfadh méaduithe taraife agus sócmhainní tréigthe a bheith mar thoradh air sin.

- A chinntiú go n-aithníonn agus go dtuigeann príomhpháirtithe leasmhara an ról is féidir le líonra gáis dícharbónaithe a imirt i gcóras fuinnimh na hÉireann amach anseo.
- Foireann tiomnaithe beartais a dhíríonn ar rannpháirtíocht leanúnach leis na páirtithe leasmhara go léir maidir le beartas fuinnimh a fhorbairt.
- Dlúthchaidreamh comhoibríoch a chothú le páirtithe ar fud an tslabhra luacha ar fad.
- Teachtaireacht Líonra Gáis Éireann i gcainteanna poiblí faoin aistriú fuinnimh a chur in iúl.

Riosca

Comhthéacs

Laghdú

Barr feabhas sna hoibríochtaí

Slabhra Soláthair

Mura féidir Pleananna Infheistíochta Caipitil reatha nó amach anseo a sheachadadh go hiomlán, mar gheall ar dhúshlán slabhra an tsoláthair lena n-áirítear méaduithe ar chostais, acmhainneacht laistigh den tionscal tógála, moilleanna ar ábhair a fháil nó teip ar phríomhsholáthraí, d'fhéadfadh sé nach gcomhlíonfaí an acmhainn líonra nó d'fhéadfadh sé nach bhféadfaí sláinte sócmhainní a choinneáil trí ghníomhaíochtaí cothabhála pleanáilte.

Tá luaineacht i ngeilleagair an domhain agus athruithe ar an timpeallacht gheopholaitiúil ar fud an domhain ag luathú an ghá do Líonraí Gáis Éireann pleananna a fhorbairt go réamhghníomhach chun riosca slabhra an tsoláthair a bhainistiú. Tá an riosca sin ag eascairt as méaduithe ar chostais seirbhísí agus ábhar, as ganntanais ábhar, as amanna tionscanta níos faide ar thionscadail agus as inmharthanacht na bpríomhsholáthraithe.

- Rannpháirtíocht le CRF maidir le caiteachas agus spriocanna amach anseo.
- Tá samhail bainistíochta caidrimh i bhfeidhm.
- Saineolas inmheánach maidir leis an slabhra soláthair agus idirghníomhaíochtaí réamhghníomhacha slabhra soláthair.
- Le conarthaí nua tógála agus innealtóireachta cinnteofar go mbeidh comhpháirtithe ar an méid ceart d'ualach oibre Líonraí Gáis Éireann.
- Comhordú sna foirne ar fad chun feasacht agus úinéireacht a chothú.
- Monatóireacht á déanamh ar sholáthraithe príomhchonarthaí.

Oibríochtaí inbhuanaithe

Teip ar Líonraí Gáis Éireann a bheith ina phríomhghnó inbhuanaithe in Éirinn.

Chun ionchais shoचाóach agus ionchais na bpáirtithe leasmhara a chomhlíonadh, ní mór do Líonraí Gáis Éireann a astaíochtaí agus dhramháil féin a íoslaghdú, bithéagsúlacht a fheabhsú agus tacú lena mhuintir agus lena bpobail.

- Feidhmíocht agus straitéis inbhuanaitheachta le rialachas agus monatóireacht shoiléir.
- Feidhmíocht Thrédhearcach Comhshaoil, Shóisialta agus Rialachais (ESG).
- Tiomanta do laghdú 50% ar dhéine na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030.
- Plean Gníomhaíochta don Bithéagsúlacht.
- Deimhniú de réir chaighdeán an Mairc do Ghnóthas a bhíonn ag Obair go Freagrach a choinneáil.
- Tiomantas do phlean laghdaithe astaíochtaí meatáin.
- Feachtas 'Laghdaigh d'Úsáid' arna chur i bhfeidhm ar fud Líonraí Gáis Éireann.

Cibearshlándáil

Riosca maidir le cibriónaí ar ár dTeicneolaíocht Faisnéise a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le cailteanas suntasach córas agus seirbhísí, le tionchar mór ar oibríochtaí gnó, sceitheadh sonraí, le cailteanas airgeadais agus le damáiste do chlú

Tá líon agus castacht na mbagairtí cibearshlándála ag dul i méid agus tá siad de shíor ag éabhlóidiú. D'fhéadfadh fionraí seachadadh gnó féideartha, cur isteach, fadhbanna sábháilteachta, damáiste do chlú nó fíneálacha rialála féideartha a bheith mar thoradh ar theagmhas. D'fhéadfadh tionchar a bheith aige sin ar chustaiméirí gáis agus leictreachais agus ar gheilleagar na hÉireann.

- Polasaithe, straitéis agus samhail oibriúcháin i bhfeidhm.
- Cláir leanúnacha maidir le cibearfheasacht agus oiliúint úsáideoirí.
- Comhoibriú leis an Lárionad Náisiúnta Cibearshlándála.
- Monatóireacht leanúnach i gcoinne chaighdeán na hInstitiúide Náisiúnta um Chaighdeán agus Teicneolaíocht (NIST).
- Déantar infheistíocht i rith an ama chun rioscaí a chosc agus tá rialuithe réamhghníomhacha i bhfeidhm ar fud na gcóras is tábhachtaí go léir .
- Socruithe teagmhasacha do leanúnachas gnó.
- Ionad Oibríochtaí Slándála i bhfeidhm (monatóireacht 24*7).
- Measúnuithe leanúnacha riosca.
- Cásanna oibriúcháin agus tástálacha struis ar phróisis chriticiúla.

Paindéim

Riosca suntasach do shláinte fostaithe nó cur isteach ar ghnó mar gheall ar thionchar féideartha paindéime.

Tinneas ar mhórscaála i measc fostaithe mar gheall ar eipidéim nó paindéim (m.sh. Covid-19) a théann i bhfeidhm ar dhaonra na hÉireann, agus a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar shláinte agus folláine fostaithe, oibríochtaí, ar an soláthar seirbhísí agus ar an slabhra soláthair.

- Plean freagartha paindéime i bhfeidhm.
- Socruithe teagmhasacha do leanúnachas gnó forbartha.
- Rannpháirtíocht leis na príomhpháirtithe leasmhara (FSS, an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta, an Coimisiún um Rialáil Fóntais, Ranna Rialtais srl.) chomh maith le tagarmharcáil fóntais ag piaraí.

Bainistíocht riosca (ar lean)

Riosca	Comhthéacs	Laghdú
Dlíthiúil		
Teip maidir le cloí le hoibleagáidí dlíthiúla a fhorchuirtear le dlí, rialachán nó ceadúnas.	Tá na gníomhaíochtaí gnó a dhéanann Líonraí Gáis Éireann faoi réir réimse leathan dlíthe agus rialachán. Mar gheall ar oibleagáidí agus ar rialacháin dhlíthiúla tá méadú mór tagtha ar an gcastacht a bhaineann le gnó a dhéanamh i Líonraí Gáis Éireann. B'fhéidir nach gcoinneoidh beartais agus oiliúint suas le luas an athraithe. Má theipeann ar Líonraí Gáis Éireann dlíthe agus rialacháin ábhartha na hÉireann, na Ríochta Aontaithe agus an Aontais Eorpaigh a chomhlíonadh d'fhéadfaí pionóis agus/nó smachtbhannaí a fhorchur a bhféadfaí drochthionchar ábhartha a bheith acu ar ghnó, ar thorthaí oibriúcháin, ar ionchais agus/nó an staid airgeadais.	<ul style="list-style-type: none"> Tugtar athbhreithniú ar chomhlíonadh chun críche go bliantúil agus go leanúnach maidir le hoibleagáidí an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú agus sainaitnítear aon teipeanna ar chomhlíonadh agus tugtar aghaidh orthu de réir mar is cuí. Tá beartais agus nósanna imeachta cuimsitheacha i bhfeidhm chun comhlíonadh príomhoibleagáidí dlí a chinntiú Monatóireacht leanúnach ar fhorbairtí reachtaíochta Athbhreithniú débhlíantúil ar Ráiteas Beartais um Chomhlíonadh na Stiúrthóirí Rannpháirtíocht leanúnach le páirtithe leasmhara seachtracha ábhartha.

Calaois

Teagmhas tubaisteach calaoise a théann i bhfeidhm ar inmharthanacht agus ar chlú na heagraíochta.	Má tharlaíonn cliseadh sa timpeallacht rialaithe, d'fhéadfaid calaois tarlú a bhféadfaí damáiste do chlú, cailteanas airgeadais chomh maith le himpleachtaí cánach do Líonraí Gáis Éireann a bheith mar thoradh air.	<ul style="list-style-type: none"> Oiliúint ar fheasacht beartais agus calaoise. Cultúr láidir rialaithe agus labhair amach. Clár um fheasacht calaoise lena n-áirítear 'Doing the Right Thing'. Oiliúint ar fheasacht cibearshlándála. Scaradh dualgas.
---	--	---

Daoine fuinnimhithe

Daoine

Teip maidir le daoine ag a bhfuil na scileanna agus na cumais chearta chun ár straitéis a sheachadadh a fhorbairt, a choinneáil nó a mhealladh.	<p>Braitheann ár gcumas ár straitéis a chur chun feidhme ar chumais, luachanna, iompar agus feidhmíocht ár bhfostaithe. Braitheann sé freisin ar aclaíocht agus ar chumas ár ndaoine dul in oiriúint don timpeallacht sheachtrach atá ag athrú agus d'ionchais leanúnacha ár bpáirtithe leasmhara.</p> <p>Mura mbeidh lucht saothair leordhóthanach oilte a againn ag an am ceart agus san áit cheart, d'fhéadfaid sé sin tionchar diúltach a imirt ar chumas na heagraíochta ár straitéis a bhaint amach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pleanáil straitéiseach le haghaidh líon fostaithe agus dearadh agus forbairt eagraíochtúil. Bíonn modhanna ann a bhaineann leis an rannpháirtíocht agus cultúr, suirbhéanna ina measc, mar aon le próisis leanúnacha i rith an ama chun feabhas a bhaint amach ar bun. Clár sláinte agus folláine i bhfeidhm chun tacú leis an bhfoireann. Tionscnaimh Acmhainní Daonna amhail an clár ibelong maidir le héagsúlacht, cothromas agus cuimsiú, obair hibrideach agus clár forbartha. Fostaithe a fhorbairt agus a chumhachtú trí Fhoghlaim agus Forbairt agus Bainistiú Feidhmíochta. Ceannairí na todhchaí agus príomhchomharbaí a shainaithint agus a chothú trí chlár um Bainistíocht Tallainne agus Forbartha Tallainne. Monatóireacht leanúnach ar phríomh-mhéadracht an lucht saothair lena n-áirítear laghdú agus athrú, innéacsanna cobhsaíochta fostaithe agus lucht saothair.
---	--	--

Riosca

Comhthéacs

Laghú

Clár chomhardaithe láidre

Athbheithniú airgeadais

Teip maidir le feidhmíocht airgeadais leordhóthanach a bhaint amach de bharr rioscaí domhanda maicreacnamaíocha agus airgeadais – boilsciú, luaineacht praghsanna tráchtarraí, riosca creidmheasa, riosca leachtachta, rioscaí airgeadra agus rátaí úis.

Braitheann ár gcumas ár bpleananna gnó a chur chun feidhme go rathúil ar ár gcumas rioscaí airgeadais agus maicreacnamaíocha a bhainistiú.

Méadú ar na costais chun gnó a dhéanamh. Riosca éagsúlachta idir costais a thabhaítear agus costais a cheadaítear faoin tsamhail rialála.

- Samhail rialála ard-rátáilte lena ngabhann taifead ar ghnóthú cobhsaí trédhearcach costas.
- Creat docht rialuithe agus nósanna imeachta. Tá teorainneacha riosca sainithe, tarmilgín údaráis agus faireachán ar nochtadh i bhfeidhm.
- Íosleibhéal fiachais ag rátaí seasta, bainistiú neamhchosanta airgeadra eachtraigh, leachtacht íosta a choinneáil.
- Dlúthmhonatóireacht agus measúnú tionchair maidir le haon teagmhais mhaicreacnamaíocha m.sh., COVID-19, an choinbhleacht san Úcráin.
- Leanúint le bheith rannpháirteach le príomhsholáthraithe chun príomhbhrúnna costais a thuiscint agus cuidiú le maolú a dhéanamh orthu
- Rannpháirtíocht leanúnach leis an rialálaí lena chinntiú go bhfuil eolas acu faoi na costais a thabhaíonn Líonraí Gáis Éireann agus féachaint lena chinntiú go ndéanfar costais a thabhaítear go héifeachtach a ghnóthú go tráthúil.

Neart airgeadais

Teip maidir leis an neart airgeadais a chaomhnú chun forbairtí amach anseo ar líonra athléimneach agus inbhuanaithe a éascú.

Braitheann cur chun feidhme rathúil straitéis Líonra Gáis Éireann ar a chumas maoiniú cuí a fhoinsiú agus a choinneáil. Beidh ar Líonraí Gáis Éireann clár comhardaithe láidre a choinneáil chun an méadú féideartha ar infheistíochtaí dícharbónaithe a bhainistiú thar thréimhse réasúnta gearr.

- Rátáil láidre gráid infheistíochta.
- Idirphlé leanúnach agus caidreamh láidre le príomhpháirtithe leasmhara lena n-áirítear an Rialtas, soláthraithe um maoiniú agus infheisteoirí ionchasacha.
- Straitéis um maoiniú agus inbhuanaitheacht a nascadh.

Socraíochtaí rialála

Cliseadh cinneadh agus socraíocht rialála leordhóthanach agus/nó thráthúil a bhaint amach.

Rialaíonn an Coimisiún um Rialáil Fóntais (CRF) ioncam ábhartha Líonraí Gáis Éireann faoi chreat uasteorann ioncaim. Mura dtiocfar ar chomhaontú ar liúntas leordhóthanach maidir le caiteachas oibríúcháin agus caipitil agus maidir le toradh ar chaipiteal infheistithe, lena n-áirítear tacaíocht do bhithmheatán agus do hidrigin d'fhéadfaí tionchar a imirt ar chumas an ghnólachta a cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus tionchar a imirt ar a oibríochtaí, a hionchais agus/nó ar a staid airgeadais.

- Rannpháirtíocht ghníomhach le húdaráis rialála agus le páirtithe leasmhara eile lena chinntiú go n-aithneofar agus go dtuigfear riachtanais ghnó.

Feidhmíocht sa bhliain 2022

Athbhreithniú airgeadais

Feidhmíocht airgeadais shásúil

Ronan Galwey

Príomhoifigeach Airgeadais an Ghrúpa

Bhí feidhmíocht airgeadais Ervia sásúil le linn na bliana 2022, go háirithe i gcomhthéacs brúnna suntasacha costais bóilscithe, rud a bhí mar thoradh go príomha ar neamhchinnteacht fuinnimh a bhain leis an ionradh leanúnach ar an Úcráin.

Thaifead Ervia brabús roimh cháin de €68m agus rinne sé íocaíocht díbhinne bliantúla de €30m leis an Státchiste. Baineadh amach infheistíocht Chaipitil de €135m i mbonneagar criticiúil gáis.

D'éirigh le fochuideachta de chuid Ervia, Líonraí Gáis Éireann, a rátálacha creidmheasa ar ghrád infheistíochta a choinneáil le Moody's agus S&P sa bhliain 2022. Mar gheall ar an rátáil chreidmheasa láidir sin tá fáil ag Líonraí Gáis Éireann ar réimse leathan foinsí maoinithe agus cinntítear go féidir maoiniú ar chostas iomaíoch a fháil.

Príomh-bhuaicphointí 2022

Ioncam

€499m

TRÚCDA

€224m

Brabús roimh cháin ioncain

€68m

Caiteachas caipitiúil

€135m

Díbhinní íoctha

€30m

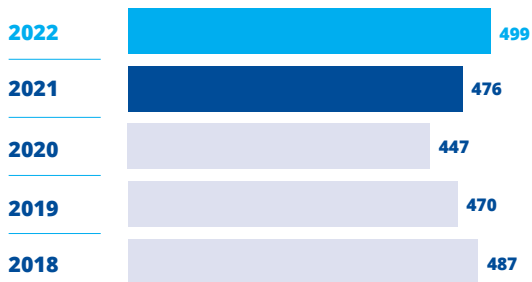
Glanfhiachas

€874m

Príomhthreochtaí Airgeadais

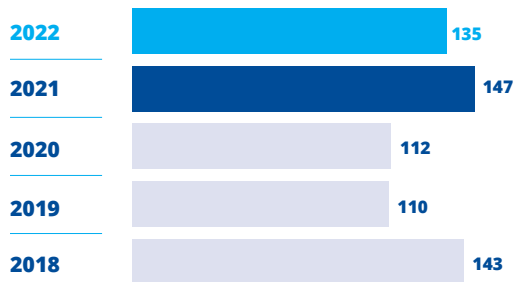
Ioncam

€m

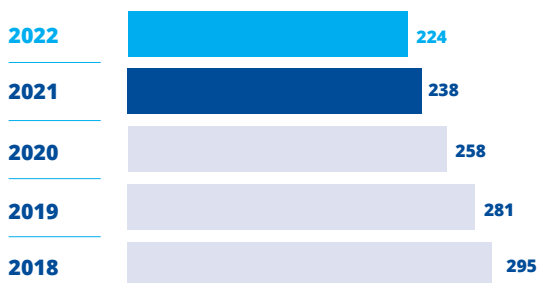
Caiteachas caipitiúil *

€m

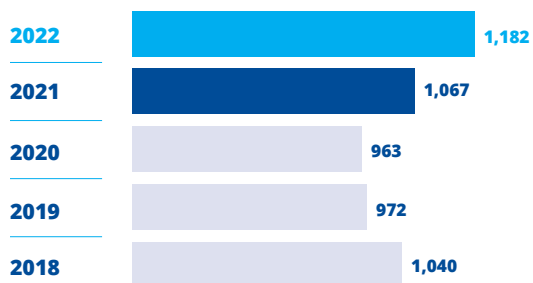
TRÚCDA

€m

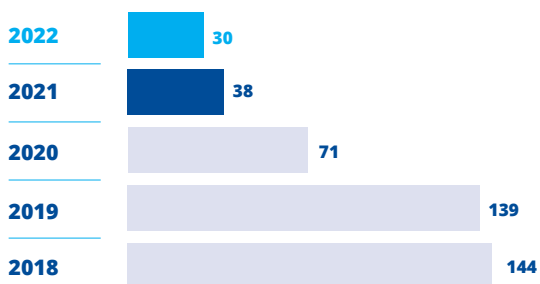
Glansócmhainní

€m

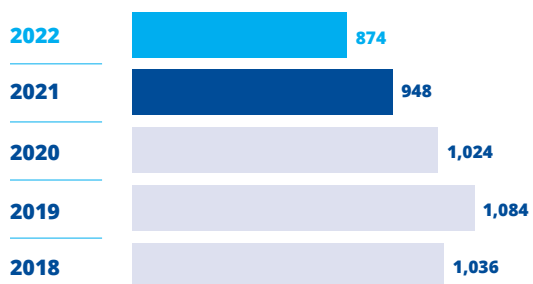
Díbhinní

€m

Glanfhiachas

€m

Athbhreithniú airgeadais (ar lean)

Ráiteas ioncaim achomair

	2022 €m	2021 €m
Ioncam	499	476
Glanchostais oibriúcháin	(274)	(238)
TRÚCDA	224	238
Dímheas agus amúchadh	(142)	(141)
Costais airgeadais	(14)	(16)
Brabús roimh cháin ioncaim	68	82
Díbhinn a íocadh leis an Stáitchiste	30	38

D'fhéadfadh sé go mbeadh difríochtaí slánúcháin ann nuair a chuirtear i gcomparáid iad le ríomhanna amhairc ar na hiomláin sna táblaí atá anseo

Ioncam

Ba é €499m an t-ioncam sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022, ar méadú €23m é sin ar 2021. Bhí an méadú sin mar gheall ar mhéaduithe ioncaim rialaithe a bhí spreagtha go príomha ag an éileamh níos airde ar acmhainneacht agus taraifí iompair níos airde.

Costais oibriúcháin

Tháinig méadú €36m ar chostais (ghlanchostais) oibriúcháin go €274m, i gcomparáid le 2021. Is é is cúis leis sin go príomha costais mhargaidh sheachtracha níos airde amhail tráchtearraí gáis agus costais charbóin a úsáidtear in oibriú stáisiún comhbhrú, costais fuinnimh níos airde agus brúnna costais boilscithe ghinearálta, arna bhfritháireamh ag soláthar éifeachtúlachtaí costais oibriúcháin breise. Bhí, agus tá fós, praghsanna lá roimhe ré mórdhíola gáis thar a bheith luaineach, agus shroich siad buaicphointe os cionn 570 p/teirm i mí Lúnasa, a laghdaigh go 155 p/teirm ag deireadh mhí na Nollag.

Dímheas

Tá dímheas agus amúchadh de €142m ar aon dul leis an mbliain roimhe sin agus léiríonn sé an phróifíl leanúnach infheistíochta a bhaineann le bonneagar criticiúil gáis agus teileachumarsáide a sholáthar.

Brabús roimh cháin

Tháinig laghdú €14m ar bhrabús roimh cháin, go €68m sa bhliain 2022, mar gheall ar:

- Costais oibriúcháin níos airde de €36m atá fritháirithe i bpáirt ag
- Ioncam níos airde de €23m agus costais airgeadais níos ísle de €1m, mar gheall ar leibhéil níos ísle costas maoiniúcháin go príomha le linn na bliana 2022.

Clár comhardaithe achomair

	2022 €m	2021 €m
Sócmhainní bonneagair	2,469	2,499
Sócmhainní eile	267	233
Sócmhainní iomlána	2,736	2,732
Iasachtaí agus fiachas eile	(1,023)	(1,035)
Dliteanas pinsin (IAS 19)	(11)	(109)
Dliteanais eile	(520)	(521)
Dliteanais iomlána	(1,554)	(1,666)
Glansócmhainní	1,182	1,067
Glanfhiachas	(874)	(948)

D'fhéadfadh sé go mbeadh difríochtaí slánúcháin ann nuair a chuirtear i gcomparáid iad le ríomhanna amhairc ar na hiomláin sna táblaí atá anseo

Díbhinní

Íocadh díbhinn bhliantúil de €30m sa bhliain 2022, i gcomparáid le €38m sa bhliain roimhe sin. Tá an díbhinn bhliantúil bunaithe ar 45% ó bhrabús na bliana roimhe sin sula gcuirtear míreanna eisceachtúla áirithe san áireamh.

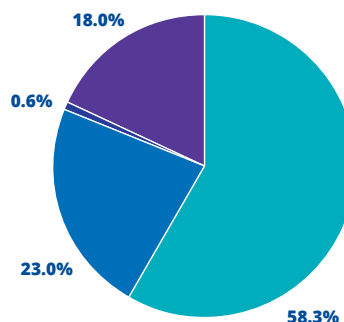
Sonraí maidir le sócmhainní bonneagair agus caiteachas caipitiúil 2022

Lean Ervia ar aghaidh lena chlár caipitil pleanáilte lenar bhain infheistíochtaí iomlán de €135m a sholáthar sa bhliain 2022.

Áiríodh leis an infheistíocht sin leanúint le clár chaipitiúla rollacha um athchóiriú agus uasghrádú, naisc mhóra nua Giniúna Cumhachta agus Thionsclaíoch & Tráchtála a chur chun cinn, dul chun cinn ar roinnt príomhthionscadail straitéiseacha lena n-áirítear uasghráduithe ar shlándáil fhisiciúil suiteálacha an líonra, chomh maith le síneadh líonra snáithíní náisiúnta Telecom Aurora.

Caiteachas caipitiúil

%

- Fás an líonra
- Sábháilteacht agus iontaofacht
- Slándáil an tsoláthair
- Neamh-ghás

Athbhreithniú airgeadais (ar lean)

Sonraí maidir le Glanfhiachas agus Sreafaí Airgid 2022

- B'ionann glanfhiachas ar an 31 Nollaig 2022 agus €874, i gcomparáid le €948m sa bhliain roimhe sin.
- Baineadh úsáid go príomha as sreafaí airgid oibriúcháin dar luach €230m a bhí ar fáil don ghrúpa chun infheistíochtaí criticiúla caiteachais i mbonneagar gáis a mhaoiniú, iasachtaí a athíoc agus an íocaíocht díbhinne don státchiste a mhaoiniú.
- B'ionann an caiteachas caipitiúil i dtéarmaí eisíocaíochtaí airgid thirim agus €142m.
- Rinne Ervia íocaíocht díbhinne bliantúla €30m don Státchiste.

Sonraí maidir le Glaneasnamh Pinsin 2022

Tá easnamh cuntasáochta pinsin (IAS 19) de €11m ag Ervia amháil ar an 31 Nollaig 2022, laghdú de €98m i gcomparáid le 2021. I gcomhréir le ceanglais IAS 19, úsáidtear torthaí bannaí corparáideacha mar bhonn chun ráta lascaine cuí a dheimhniú chun an luach reatha de dhliteanais fhadtéarmacha scéime pinsin a ríomh, is cuma cén nádúr atá ag sócmhainní na scéime nó a gcuid torthaí ionchais.

Cuireadh feabhas suntasach ar an easnamh pinsin cuntasáochta mar gheall ar ardú 2.45% ar rátaí lascaine, rud a léiríonn athruithe ar dhálaí an mhargaidh, atá fritháirithe i bpáirt ag méadú 0.6% ar bhoilsciú praghsanna intuigthe an mhargaidh agus feidhmíocht dhiúltach sócmhainní infheistíochta faoi thionchar an mhargaidh.

Sonraí maidir le hAcmhainní Caipitiúla agus Rialachas Státchiste 2022

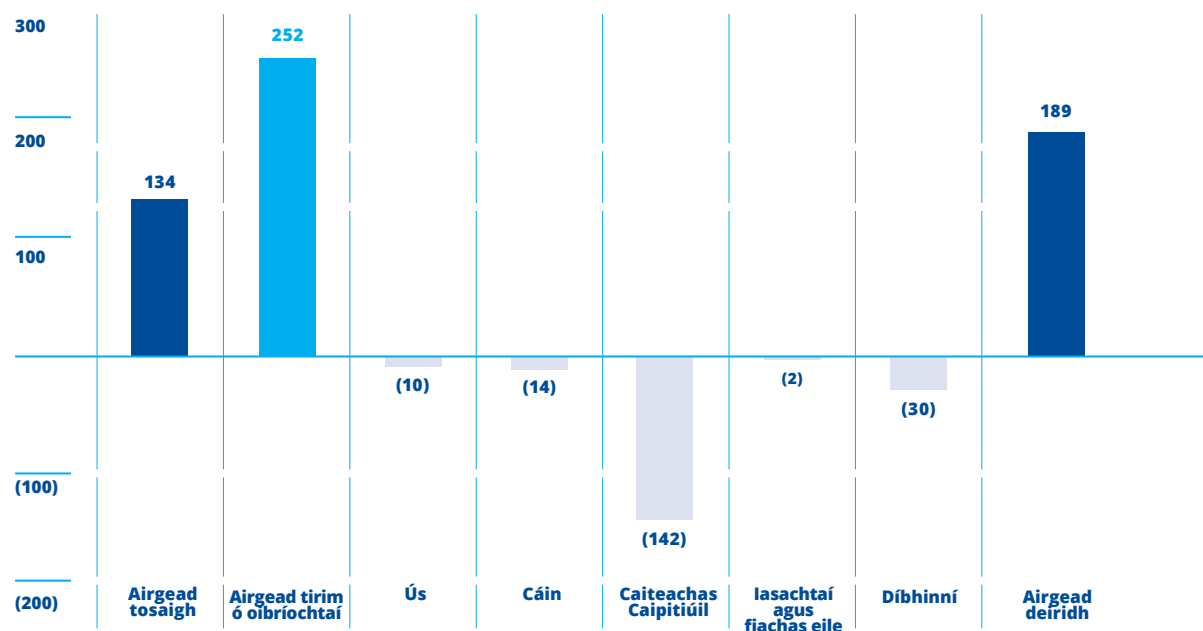
Acmhainní Caipitiúla

B'ionann iomlán na n-iasachtaí agus fiachas eile a bhí ag Ervia ar an 31 Nollaig 2022 agus €1,023m (2021: €1,035m). Bhí saoráidí neamhtharraingthe de €312m agus €149m in airgead tirim nó coibhéisí airgid ann ar an 31 Nollaig 2022.

Bhí 90% d'fhiachas Líonraí Gáis Éireann (gan dliteanais léasa a áireamh) socraithe ag rátaí seasta ar an 31 Nollaig 2022 (2021: 90%). Ba é an ráta úis ualaithe ar phunann Líonraí Gáis Éireann le haghaidh iasachtaí amuigh ná 1.20% (2021: 0.98%) agus ba é meánaibíocht a chuid fiachais ná 5.05 bliain (2021: 6.05 bliain). Sa bhliain 2022, choinnigh Líonraí Gáis Éireann a rátáil fhadtéarmach chreidmheasa le Moody's Investors Services ag A2 agus choinnigh siad a rátáil fhadtéarmach chreidmheasa A le Standard & Poor's.

Mar a Úsáideadh Airgead Tirim le linn 2022

€m

I mí Eanáir 2022, chuaigh Líonraí Gáis Éireann isteach in RCF nua €300 milliún le sindeacáit de bhainc idirnáisiúnta agus intíre. Tá dáta aibíochta tosaigh d'Eanáir 2027 ag an tsaoráid nua cúig bliana agus úsáidfeair í le haghaidh críoch corparáideach ginearálta.

Sonraí maidir le Rialachas Cistíochta 2022

Sa bhliain 2022, d'fheidhmigh Ervia, trí Líonraí Gáis Éireann, feidhm státchiste láraithe. Is é Bord Ervia atá freagrach as gníomhaíocht chiste agus a feidhmíocht, agus comhlíonann sé a chuid freagrachta trí athbhreithniú rialta. Déanann Coiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia maoirseacht ar an timpeallacht riosca agus rialaithe thar ceann Bhord Ervia. Chomhlíon Líonraí Gáis Éireann ceanglais agus coinníollacha an Aire Airgeadais faoin Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile, 1992.

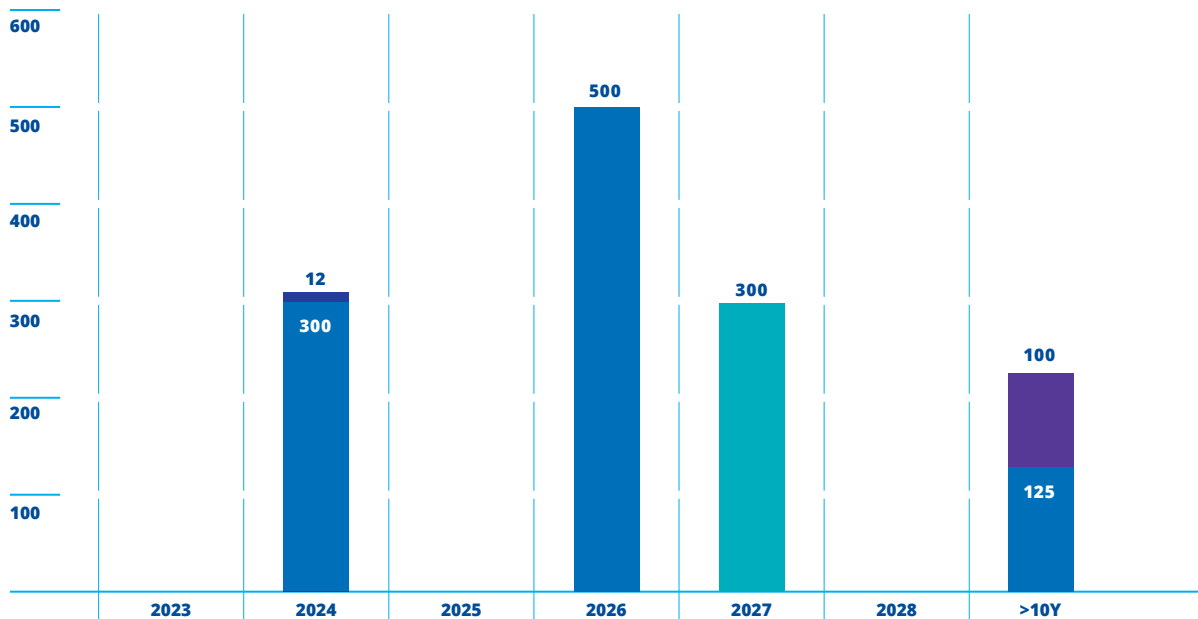
Ní dhéantar feidhm chistíochta Líonraí Gáis Éireann a oibriú mar aonad brabúis agus déantar bainistíocht ar staidéanna airgid ar bhealach chun riosca a sheachaint. Tá cúis bhaillí bhunúsach ghnó taobh thiar de gach idirbheart ciste agus tá dianoirmeasc ar sheasaimh amhantracha. Tá tuilleadh sonraí faoi bheartais Ervia maidir le bainistíocht riosca airgeadais an rialachais chistíochta, leagtha amach sna Ráitis Airgeadais, nóta 23.

Ionchas Airgeadais

Trína phríomhfhochuideachta, Líonraí Gáis Éireann, leanfaidh Ervia le ról lárnach a bheith aige sa chlár d'fhorbairt eacnamaíoch náisiúnta sna blianta amach romhainn. Cuireadh Líonraí Gáis Éireann aighneacht athbhreithnithe cúig bliana ar Rialú Praghsanna i R4 2022 don tréimhse 2022-2027, atá á n-athbhreithniú faoi láthair ag an gCoimisiún um Rialáil Fónais.

Próifíl Aibíocht Fiachais

ar an 31 Nollaig 2022 €m

Athbhreithniú oibriúcháin

Líonra gáis atá sábháilte, éifeachtach agus iontaofa a sholáthar

Denis O'Sullivan

Príomhoifigeach Oibriúcháin Líonraí Gáis Éireann

Sa bhliain 2022, bhí tionchar ag an ionradh ar an Úcráin ar Chóras Fuinnimh na hEorpa. Chuir Líonraí Gáis Éireann Foireann Bainistíochta Géarchéime ar bun chun monatóireacht a dhéanamh ar an tionchar. Tugadh faoi roinnt imeachtaí agus cleachtaí oiliúna éigeandála, bainistíochta géarchéime agus leanúnachais gnó le linn na bliana. I mí Mheán Fómhair, ghlac Líonraí Gáis Éireann páirt i gCleachtadh DARA, cleachtadh ilghníomhaireachta ina raibh EirGrid, Líonraí BSL, an Coimisiún um Rialáil Fóntais agus an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide páirteach chun an fhreagairt náisiúnta straitéiseach chomhordaithe ar éigeandáil soláthair leictreachais in Éirinn atá dulta in olcas mar gheall ar laghdú ar infhaighteacht gáis nádúrtha a thástáil. Cé gur tháinig arduithe nár tharla riamh ar phraghsanna gáis sa mhargadh mórdhíola uaireanta le linn na bliana 2022 mar gheall ar an ngéarchéim fuinnimh, bhí soláthairtí fisiceacha gáis na hÉireann fós slán.

In ainneoin na ndúshlán i ndáil leis an ionradh ar an Úcráin agus margadh mórdhíola gáis luaineach, leanamar leis an líonra a oibriú, a chothabháil agus a fhorbairt go sábháilte, go tíosach agus go héifeachtúil. Chuireamar luach €135 milliún de bhonneagar criticiúil infheistíochta ar fáil lena n-áirítear uasghrádú acmhainne liúntas i leith fáis agus infheistíochta (AGI) Bhaile Uí Choileáin agus Diswell a chur i gcrích agus a choimisiúnú agus tús a chur le tógáil ar uasghrádú acmhainne AGI Dhroim Chill, mar aon le clár cuimsitheach oibreacha allamuigh.

Le linn na bliana 2022, i ndiaidh rannpháirtíocht fhairsing le GNI(RA) agus comhairliúchán poiblí, d'fhoilsigh an Rialálaí Fóntais i dTuaisceart Éireann cinneadh deiridh don chéad tréimhse rialaithe praghsanna eile i dTuaisceart Éireann. Chuir Líonraí Gáis Éireann aighneacht athbhreithnithe cúig bliana ar Rialú Praghsanna i R4 2022 don tréimhse 2022-2027, agus tá sí á hathbhreithniú faoi láthair ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntais.

I mí na Samhna, foilsíodh tuarascáil ar oibriú agus ar fheidhmíocht fearas tí a thástáil le leibhéil éagsúla de chumaisc hidrigine agus gáis nádúrtha ag ár n-ionad nuálaíochta líonra i mBaile Átha Cliath agus ag Saotharlann Fuinnimh chomhtháite COBÁC. Fuarthas amach sa taighde ar na fearais tí gháis a ndearnadh tástáil orthu gur oibrigh siad go sábháilte agus go héifeachtach agus meascáin éagsúla de hidrigin idir 2% agus 20% de réir toirte á n-úsáid acu. Soláthraíodh leis an tionscadal seo sonraí tábhachtacha ar gá leo chun tuiscint a fháil ar conas hidrigin a chur isteach sa líonra gáis lena úsáid ar bhealach éifeachtach sábháilte i bhfearais gháis atá ann cheana, d'fhonn athrú éasca a chinntiú do thomhaltóirí agus gan mórán costais ná cur isteach rómhór orthu.

Trínár dtiomantas leanúnach don inbhuanaitheacht, choinníomar rátáil B sa chlár um nochtadh carbóin (CDP). Chomh maith leis sin, bhumar Gradam ESG don “Feachtas nó cás-staidéar is fearr chun oideachas nó rochtain ar oideachas a fheabhsú” agus Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí 2022.

Dírímid i gcónaí ar na caighdeáin sláinte agus sábháilteachta is airde a bhaint amach agus ar fheasacht sábháilteachta poiblí a chur chun cinn. Bhuaigh ár bhfeachtas le haghaidh Aonocsaíd Charbóin an chatagóir um Dhámhachtain Sábháilteachta Gáis ag Dámhachtainí Tionscal Gáis Institiúid na nInnealtóirí agus na mBainisteoirí Gáis (IGEM). Bhuaigh Líonraí Gáis Éireann catagóir na hEarnála Poiblí freisin ag na Dámhachtainí um Fheabhas Sláinte agus Sábháilteachta.

Shín Aurora a líonra snáithín don ochtú bliain as a chéile, agus é fós an líonra is nua-aimseartha ag a bhfuil an t-aga folaigh is ísle sa tír.

Mar shócmhainn ríthábhachtach náisiúnta, d'iompair an líonra gáis 32% de riachtanais fuinnimh príomha na hÉireann. Cuireann gás go mór le soláthairí leictreachais, ag giniúint 48% de leictreachas na hÉireann. I ngeall ar athraitheacht cineálacha breosla sa mheascán giniúna leictreachais, go háirithe an ghaoth agus an ghrianchumhacht, bhain giniúint leictreachais gáis buaicphointe 92% éilimh amach le linn na bliana 2022, ag athdhearbhú an tábhacht a bhaineann le soláthair gáis solúbtha iontaofa.

Forbheathnú

Is le Líonraí Gáis Éireann an líonra gáis nádúrtha in Éirinn agus déanann Líonraí Gáis Éireann an líonra a fheidhmiú agus a chothabháil. Tá ár líonra gáis ar cheann de na líonraí is nua-aimseartha agus is sábháilte ar domhan. Tá ár líonra gáis ar cheann de na líonraí is nua-aimseartha agus is sábháilte ar domhan agus cuimsítear ann 14,669 km de phíblínte gáis lena n-áirítear dhá idirnascaire fomhuirí agus píblínte fomhuirí.

Is croílár ár gcuid oibre é gás nádúrtha a iompar ar bhealach sábháilte iontaofa agus seirbhís atá ar fheabhas agus cost-éifeachtúil i gcónaí a chur ar fáil, chun go mbainfidh ár gcustaiméirí go léir leas as.

I láthair na huair, baineann breis agus 713,000 teach agus cuideachta leas as soláthar gáis nádúrtha atá sábháilte, éifeachtach agus glan gach lá. Mar fhoinsé fuinnimh, tá tábhacht straitéiseach ag an ngás nádúrtha d'Éirinn, agus éascaíonn sé jabchruthúchán agus fás geilleagrach. Is sócmhainn náisiúnta ríthábhachtach é an líonra gáis agus tá ról ríthábhachtach aige i ngeilleagar na hÉireann, agus 32% de phríomhriachtanais fuinnimh na tíre á sholáthar aige. Táirgtear 48% ar an meán de leictreachas bliantúil na hÉireann trí úsáid a bhaint as gás nádúrtha.

Tá an gás nádúrtha ar an bpáirtí is fearr a bheadh ag an bhfuinneamh in-athnuaite, an ghaoth agus an ghrianchumhacht cuir i gcás. Cionn is go bhfuil acmhainn mhór stórála fuinnimh agus solúbthacht ag baint leis an líonra, fágfar gur féidir cur leis an líonra chun freastal ar an éileamh ard ar theas le linn tréimhsí atá thar a bheith fuar, nó féadfaidh sé breosla breise a sholáthar chun cumhacht a ghiniúint nuair nach séideann an ghaoth. Gné atá ag éirí níos tábhachtaí don eangach leictreachais is ea cumas an líonra gáis freagairt do phróifíilí atá ag athrú agus do dhul i bhfód na giniúna eatramhaí leictreachais in-athnuaite ag dul i méid i gcónaí.

Tá Líonraí Gáis Éireann i ndiaidh díriú ar chinnteacht soláthair agus oibríochtaí sábháilte agus, mar sin, líonra sábháilte, éifeachtúil, iontaofa gáis a sholáthar go leanúnach. San am céanna, táthar i ndiaidh deiseanna a lorg chun an leas is mó a bhaint as an líonra mar chuid d'aistriú na hÉireann go geilleagar a bheidh neodracht ó thaobh carbóin de.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Timpeallacht oibriúcháin

Éileamh agus soláthar

In ainneoin dhálaí deacra an mhargaidh sa bhliain 2022 i ndiaidh an ionraidh ar an Úcráin, bhí éileamh ar ghás in Éirinn 2.2% níos airde ná mar a bhí sa bhliain 2021, nuair a chuaigh srianta COVID-19 i bhfeidhm ar an éileamh ar ghás. Le linn na bliana, sholáthair gáscheantar na Coiribe 26% de na riachtanais gháis ar fad i bPoblacht na hÉireann, agus d'fhreastail allmhairí ón Ríocht Aontaithe ar 74% den éileamh. Soláthraíodh méid beag gásis freisin tríd an bpointe insteallta bithmheatáin i gContae Chill Dara.

Cé gur tháinig arduithe nár tharla riamh ar phraghsanna gásis sa mhargadh mórdhíola uaireanta le linn na bliana 2022 mar gheall ar an ngéarchéim fuinnimh, bhí soláthairtí fisiceacha gásis na hÉireann fós slán. Baineann Éire leas as nasc iontaoifa leis an Ríocht Aontaithe trí chóras idirnascaire nasctha. Cuirtear soláthar maith ar fáil, dá réir sin, do mhargadh na Ríochta Aontaithe ó tháirgeadh dúchasach gásis, táirgeadh gásis na hIorua, saoráidí stórála gásis agus gás nádúrtha leachtaithe (GNL).

Rialáil

Déanann an Coimisiún um Rialáil Fóntais na sócmhainní ar fad ar líonraí gásis Tarchurtha agus Dáileacháin na hÉireann a rialáil, lena n-áirítear na hidirnascairí fomhuirí agus na sócmhainní ar tír mhór in Albain. Rialáíonn an Rialtóir Fóntais na píblínte GNI(RA) i gcóras tarchurtha Thuaisceart Éireann. Tá ceadúnas idirnascaire RA ó Ofgem ag Líonraí Gáis Éireann agus GNI (RA) maidir leis na hidirnascairí fomhuirí le hAlbain.

D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach a pacáiste 'Fit for 55' i mí Iúil 2021, ina cuireadh i láthair 13 athbhreithniú agus tionscnamh bainteach le gníomhaíochtaí aeráide Chomhaontú Glas an AE. I mí na Nollag 2021, d'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach a athbhreithniú reachtacha gásis a rabhtas ag súil go mór leis i.e. an Pacáiste um Dhícharbónú Hidrigine agus Gáis. Leagtar amach sa Phacáiste mar a beartaíodh pleananna uailmhianacha chun gásis in-athnuaite a éascú sna líonraí gásis atá ann cheana ar fud na hEorpa agus creat a fhorbairt le haghaidh líonraí hidrigine. Le linn na bliana 2022, leag an Coimisiún amach a phlean RePowerEU atá beartaithe freisin, mar aon le roinnt tograí reachtacha gaolmhara mar fhreagairt ar an ngéarchéim fuinnimh reatha agus ar an ngá atá le spleáchas ar ghás na Rúise a laghdú sa ghearrthéarma. Sainiúitear leis na tograí sin an gá atá le méadú a dhéanamh go gasta ar úsáid gásis in-athnuaite san Eoraip sna deich mbliana atá romhainn.

Tá na tionscnaimh sin go léir fós á bplé agus á gcur chun cinn trí institiúidí AE agus leanfar leis an obair sin isteach sa bhliain 2023.

Le linn na bliana 2022, lean Líonraí Gáis Éireann de bheith rannpháirteach go gníomhach i gcomhlachais gháis agus i ngrúpaí oibre éagsúla AE san Eoraip, lena n-áirítear an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchurtha Gáis (ENTSOG), Eurogas, Bonneagar Gáis na hEorpa (GIE) agus Dáileoírí Gáis don Inbhuanaitheacht (GD4S). Díríonn siad sin go léir ar thacaíocht a thabhairt d'fhorbairt agus do chur chun feidhme bheartas fuinnimh agus aeráide an Aontais Eorpaigh, amhail an t-athbhreithniú reachtaíochta gáis agus ionchur i gclár oibre theicniúla agus rialála ghaolmhara. Bhí ionadaíocht ag Líonraí Gáis Éireann freisin mar Uachtarán Marcogaz agus comhalta Boird ENTSOG le linn na bliana 2022 freisin.

Taraifí

Léirítear leis na taraifí le haghaidh 22/23 méadú (ainmniúil) thart ar 12% i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin, rud atá á spreagadh den chuid is mó le boilsciú mar aon le costas méadaithe an chraptha agus carbón. Bhí na tosca sin taobh thiar freisin de mhéadú (ainmniúil) thart ar 4% ar na taraifí dáileacháin do 22/23.

Rialú praghsanna Líonraí Gáis Éireann

Oibríonn Líonraí Gáis Éireann sócmhainní tarchurtha agus dáileacháin in Éirinn agus in Albain faoi chóras rialaithe praghsanna arna chinneadh ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntais (CRU). Socraíonn an rialtóir córas nua rialaithe praghsanna gach cúig bliana agus leagtar amach sa phróiseas sin an t-ioncam ceadaithe do Líonraí Gáis Éireann. Bhíothas ag súil go dtiocfadh an próiseas Athbhreithnithe um Rialú Praghsanna do 2022-2027 chun críche sa bhliain 2022, ach de dheasca tosca maicreacnamaíochta i gcoitinne bhí sé fós ar siúl lenár rialálaí i bPoblacht na hÉireann maidir lenár n-aighneacht um Rialú Praghsanna a nuashonrú agus a chur isteach arís i R4 2022. Táthar ag dúil go gcríochnófar an tAthbhreithniú Rialaithe Praghsanna sa bhliain 2023, d'fhonn staid airgeadais láidir agus an cumas infheistíochta láidir amach romhainn a mhaoiniú, lena n-áirítear tionscnaimh gníomhaithe ar son na haeráide a chur i gcrích.

Sábháilteacht

Cosúil le go leor cuideachtaí in Éirinn, bhí an chuid is mó d'fhoireann Líonraí Gáis Éireann ag obair as baile i dtús na bliana 2022 mar gheall ar phaindéim leanúnach COVID-19. Choinnigh Foireann Bainistíochta Géarchéime próisis rithábhachtacha ar bun agus rinne sí monatóireacht orthu ag cinntiú gur leanadh le príomhsheirbhísí amhail seomraí rialaithe, seirbhísí práinnfhreagartha agus príomhthionscadail tógála agus an fhoireann, na custaiméirí agus soláthraithe seirbhíse á gcosaint ar scaipeadh an víris.

Nuair a cuireadh deireadh leis na srianta sláinte poiblí i mí Feabhra 2022, thug Líonraí Gáis Éireann faoi fhilleadh foirne de réir a chéile ar fhoirgnimh oifige sular aistríodh sé chuig samhail nua hibrideach atá fós i bhfeidhm anois.

I ndiaidh an ionraidh ar an Úcráin i mí Feabhra 2022, bhunaigh Líonraí Gáis Éireann Foireann Bainistíochta Géarchéime chun monatóireacht agus bainistíocht a dhéanamh ar an tionchar ar fud líon réimsí, lena n-áirítear slándáil an tsoláthair gáis, oibríochtaí, smachtbhannaí (agus an tionchar ar Líonraí Gáis Éireann agus rannpháirtithe sa mhargadh gáis), slabhra soláthair, cibearshlándáil agus praghsanna breosla. Tagann an Fhoireann Bainistíochta Géarchéime le chéile ar bhonn seachtainiúil nó míosúil de réir mar is gá.

Ós sinne an t-oibreoir don líonra is mó gáis in Éirinn, tá nósanna imeachta láidre agus tástáilte ar bun againn chun cinnteacht an tsoláthair gáis dár gcustaiméirí a choinneáil ar bun agus lena chinntiú go ndéantar folláine ball foirne agus custaiméirí a chosaint. Ós rud é gurb é Líonraí Gáis Éireann an Bainisteoir Éigeandála Náisiúnta Gáis, bítear ag pleanáil de shíor don Phlean Éigeandála Náisiúnta Gáis i gcomhairle leis an tionscal gáis, tionscal leictreachais, Coimisiún um Rialáil Fóntais agus an Rialtas.

Le linn na bliana 2022, rinne Líonraí Gáis Éireann athbhreithniú agus nuashonrú ar a bPlean Bainistíochta Géarchéime chun ceachtanna a foghlaimíodh le linn ghéarchéim COVID-19 a chur san áireamh, agus chun torthaí ó chleachtaí éigeandála, bainistíochta géarchéime agus leanúnachais gnó a chuimsiú. Tugadh faoi roinnt imeachtaí agus cleachtaí oiliúna éigeandála, bainistíochta géarchéime agus leanúnachais gnó le linn na bliana. I mí Mheán Fómhair 2022, ghlac Líonraí Gáis Éireann páirt i gCleachtadh DARA, cleachtadh ilghníomhaireachta ina raibh EirGrid, Líonraí BSL, an Coimisiún um Rialáil Fóntais agus an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide agus ionadaithe ranna rialtais eile agus gach seirbhís éigeandála páirteach chun an fhreagairt náisiúnta straitéiseach chomhordaithe ar éigeandáil soláthair gáis nádúrtha in Éirinn agus an iarmhairt ar ghiniúint leictreachais a thástáil.

Na caighdeáin is airde sláinte agus sábháilteachta a thabhairt i gcrích

Tá Líonraí Gáis Éireann tiomanta do na caighdeáin sábháilteachta is airde ar fad agus le linn na bliana 2022, leanamar orainn ag bainistiú ghnéithe uile na n-oibríochtaí ar bhealach sábháilte agus freagrach ó thaobh na timpeallachta de. Cinntíonn ár gCórais um Bainistíocht Sábháilteachta, Caighdeáin, Fuinnimh agus Sócmhainní, atá deimhnithe go neamhspleách ag ISO 45001, ISO 14001, ISO 9001, ISO 50001 agus ISO 55001, go ndéantar ár ngníomhaíochtaí a bhainistiú de réir an chleachtais idirnáisiúnta is fearr ar fad. Sa bhliain 2022, d'éirigh le Líonraí Gáis Éireann deimhniúchán ar na cúig chóras ISO uile a choinneáil le linn iniúchadh faireachais a rinne an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Ba é 0.23 Ráta Minicíochta Iomlán na dTeagmhas Ama Cailte le haghaidh fostaithe agus príomhsholáthraithe seirbhíse ag deireadh na bliana 2022, méadú beag de 0.13 ag deireadh 2021 cé gur léirigh sé fós feidhmíocht sábháilteachta den scoth. Rinneamar corradh le 370 Comhrá Ceannasaíochta Sábháilteachta a thaifeadh. Thugamar faoi 38 iniúchadh ar chóras bainistíochta inmheánaí. Rinneadh breis agus 930 cigireacht sábháilteachta agus theicniúil.

Le linn na bliana 2022, d'oibrigh Líonraí Gáis Éireann ar roinnt tionscnamh maidir le feabhas sábháilteachta lena n-áirítear aip trínar féidir leis an bhfoireann allamuigh sonraí maidir le cúngaigh – tochailtí neamhúdaraíthe gar don líonra tarchurtha gáis ardbhrú a thuairisciú. Gach bliain, braitheann Líonraí Gáis Éireann thart ar 40 teagmhas den sórt sin nach mór iad a thuairisciú agus a imscrúdú lena chinntiú nach ndearnadh damáiste don phíblíne in aice láimhe. A bhfuil leis an aip, is féidir leis an bhfoireann allamuigh sonraí faoi chúngaidh, amhail comhordanáidí eangaí agus grianghraif, a thaifeadh agus a chur isteach go díreach ón suíomh. Sheol Líonraí Gáis Éireann bogearraí nua freisin chun oibríochtaí neamhghnáthaimh agus ceadanna oibre a bhainistiú agus a chomhordú. Gach bliain déantar thart ar 100 Oibríocht Neamhghnáthaimh – oibreacha innealtóireachta neamhchaighdeánacha óna dteastaíonn leibhéil ardaithe pleanála agus maoirseachta. Leis na bogearraí nua is féidir pleanáil agus maoirseacht níos fearr a dhéanamh ar na hoibríochtaí seo agus cumasaíonn siad nuashonruithe fíor-ama ar an stádas oibre ó ghléasanna táibléid.

Dírítear ar fhorbairt an gháis in-athnuaite san eangach gháis i ngníomh 169 i bPlean na hÉireann um Ghníomhú ar son na hAeráide 2021. Ceann de na céimeanna a aithníodh mar chéim riachtanach chun an beart sin a chur i gcrích is ea “tástáil a dhéanamh ar an indéantacht theicniúil i ndáil le cumaisc hidrigine glaise a instealladh san eangach gháis” le haschur beartaithe “measúnú críochnaithe ar an tionchar ar oibriú agus ar shláine an líonra, agus ar fhearais na n-úsáideoirí deiridh” faoi dheireadh R4 2022. Sannadh an beart sin do Líonraí Gáis Éireann.

Chun aghaidh a thabhairt ar an mbeart sin, thionóil Líonraí Gáis Éireann grúpa oibre inmheánach teicniúil agus sábháilteachta trasfheidhmiúil le cúnamh ón gcomhairleoireacht fuinnimh dhomhanda DNV a rinne roinnt measúnuithe teicniúla ar a shócmhainní, próisis, nósanna imeachta agus socruithe agus athbhreithniú ar staidéir agus trialacha idirnáisiúnta i gcaitheamh na bliana 2022. I mí na Nollag 2022, chuir Líonraí Gáis Éireann isteach a thuarascáil ar staidéar féidearthachta teicniúil agus sábháilteachta maidir le cumaisc hidrigine glaise a instealladh i líonra gáis na hÉireann. Léiríodh sa tuarascáil sin go mbeidh sé sábháilte agus indéanta úsáid a bhaint as an líonra gáis atá ann cheana chun hidrigin chumaisc a iompar. Sula ndéanfar hidrigin a instealladh isteach

sa líonra, áfach, tá gá le tuilleadh oibre mionsonraithe chun próisis dea-chleachtais a bhunú chun sábháilteacht, cáilíocht agus iontaofacht leanúnach an líonra a chinntiú. Leanfaidh Líonraí Gáis Éireann ag obair go dlúth leis an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide agus leis an gCoimisiún um Rialáil Fónais de réir mar a fhorbrófar straitéis náisiúnta Hidrigin.

Ar feadh na bliana, lean Líonraí Gáis Éireann le feasacht phoiblí ar shábháilteacht a chur chun cinn trí réimse feachtas, lena n-áirítear an tSeirbhís Éigeandála Gáis, Dialligh i gCónaí sula dTosaíonn tú ag Tochailt, Baint do Mhéadair, Úsáid Suiteálaí Cláraithe Gáis agus feachtais Aonocsaíd Charbóin. Le linn na bliana 2022, seoladh feachtas nua, ina bhfuil carachtar canáraí ann a sheinneann bainseó “Tommy McAnairey” agus seo maidir le feasacht ar aonocsaíd charbóin, inar cuireadh chun cinn na céimeanna ba cheart a dhéanamh nuair a bhuaileann aláram aonocsaíde carbóin. Fuarthas sa taighde is déanaí ar fheasacht tomhaltóirí a rinneadh thar ceann Líonraí Gáis Éireann ag deireadh na bliana 2022 gur féidir le 54% de dhaoine fásta na hÉireann anois dhá bheart chearta a ainmniú go spontáineach ar cheart dóibh a dhéanamh, i gcás go mbuaileadh a n-aláram aonocsaíde carbóin. Bhí sé sin 7% os cionn ár sprice bliantúla agus 10% níos mó ná mar a bhí sa bhliain 2021.

I mí na Bealtaine, bhí an bua ag Feachtas Tommy McAnairey sna Dámhachtainí Tionscail Gáis de chuid Institiúid na nInnealtóirí agus na mBainisteoirí Gáis (Institution of Gas Engineers and Managers/IGEM) i Londain in aghaidh iomaitheoirí ó Hong Cong agus ón Ríocht Aontaithe. Óstálann Institiúid na nInnealtóirí agus na mBainisteoirí Gáis (IGEM) agus an Comhaontas Fuinnimh agus Fónais (EUA) na Dámhachtainí Tionscail Gáis; agus tugtar aitheantas leo do rannchuidiú na ndaoine aonair agus na n-eagraíochtaí is nuálaí, is tiomanta agus is sármhaithe sa tionscal gáis.

An mhí dár gcionn, d'éirigh le Tommy McAnairey arís, an uair sin in éineacht leis na feachtais fógraíochta sábháilteachta eile de chuid Líonraí Gáis Éireann, a raibh an bua acu i gcatagóir na hEarnála Poiblí ag na Dámhachtainí um Feabhas Sláinte agus Sábháilteachta i mBaile Átha Cliath.

Soláthar gnó

Príomhghné dár straitéis is ea ár líonra a oibriú agus a chothabháil 24/7 go leanúnach ar feadh na bliana ar bhealach éifeachtach agus eacnamaíoch. Sa bhliain 2022, sheolamar os cionn 46,612 ordú um obair chothabhála phleanáilte ar na líonraí tarchurtha agus dáileacháin.

Críochnaíodh 97% den chothabháil phleanáilte, lena n-áirítear dhá mhalartú Tuirbín inár stáisiún chomhbhrú in iardheisceart na hAlban. Le linn na bliana, d'iompraíomar 75.9TWh, lena n-áirítear 41GWh de bhithghás, agus ní raibh aon neamhchomhlíonadh cáilíochta gáis i gceist.

D'fhreagraíomar do 14,550 éalú gáis a tuairiscíodh go poiblí, 100% de laistigh de chritéir aon uair a chloig. Rinneamar oibreacha feabhais ar 21 foirgneamh il-áitíochta agus rinneamar suirbhéanna ar lígean ar 2,040km de Phríomhlíonra agus de sheirbhísí. Ghlacamar os cionn 1.6 milliún léamh méadair thar ceann soláthraithe gáis.

Mar fhreagairt ar achomhairc ó oibreoir córais gáis na hÚcráine agus i gcomhar lenár gcomhpháirtithe gnó, bhronnamar páirteanna spártha agus ábhair a bhí de dhíth go mór chun cuidiú le líonra gáis na hÚcráine a dheisiú.

Thugamar faoi chlár caiteachais chaipitil dar luach €135 milliún lena n-áirítear cláir a bhí ar siúl fós chun feabhas a chur ar shábháilteacht agus iontaofacht an líonra.

Príomhthionscadail 2022:

Críochnaíodh agus coimisiúnaíodh uasghrádú acmhainne AGInna Bhaile Choilín agus Diswell.

Cuireadh tús le tógáil ar uasghrádú acmhainne AGI Dhroim Ghail.

uasghrádú ar chóras téimh ag AGI Bhaile Mhic Gormáin, stáisiún radhairc talún.

Cuireadh tús le tionscadal chun iontógálacha aeir ar sheacht dtuirbín i stáisiún chomhbhrú na hAlban a athsholáthar – críochnaíodh coimisiúnú ar 1 aonad ag Stáisiún Comhbhrú Beattock.

Tionscadal ar siúl chun an córas rialaithe tuirbín a athsholáthar ar na haonaid ag Stáisiún Comhbhrú Brighthouse Bay agus críochnaíodh an t-athsholáthar ar 2 aonad as 3 cinn sa bhliain 2022.

Cuireadh tús le tógáil tionscadail chun an tAlt Inslithe in AGI Scioból an Bhrúnaigh a athsholáthar.

Cuireadh conradh deartha agus tógála chun mór-uasghráduithe slándála a dhéanamh ar na Stáisiúin Chomhbhrú in Albain i bhfeidhm i mí na Samhna 2022.

Athsholáthar príomhshócmhainne líonra dáileacháin inar gclúdaíodh méadair tí, athsholáthar píopaí i bhfoirgnimh il-áitíochta, tionscadail um neartú líonra agus líon mór clár comhchosúil dar luach €20m.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Custaiméirí**Seirbhís thar barr do chustaiméirí a sholáthar**

Chuireamar seirbhísí ar ardchaighdeán ar fáil do bhreis agus 713,000 custaiméir cónaithe agus tráchtála sa bhliain 2022. D'éirigh linn:

55,729 coinne custaiméirí a dhéanamh agus ráta comhlíonta 100% a bhaint amach
55,446 coinne custaiméirí a choinneáil agus ráta comhlíonta 100% a bhaint amach.

1.6 milliún léamh méadair.

507,912 teagmháil ó chustaiméirí a láimhseáil inár Lárionad Teagmhála, idir isteach agus amach.

Tá na buntáistí fós le feiceáil againn a bhaineann le comhoibriú le páirtithe leasmhara Líonraí Gáis Éireann agus lenár gcomhpháirtithe gnó Fexco, GMC agus Murphy a d'fheidhmíocht go han-mhaith i mbliana i ndáil le méadracht eispéiris custaiméirí (CX) agus i bpríomh-PTFanna oibríochtúla custaiméirí. Bhaineamar ár spriocanna sásaimh custaiméara amach sna gníomhaíochtaí uile a scrúdaíodh agus tháinig laghdú 7% ar líon na ngearán a rinne ár gcustaiméirí i gcomparáid le 2021. Mar gheall ar an bhfócas leanúnach i mbliana ar ár dturais tráchtála, tá méadú tagtha ar na scóir CX ar fud na dturas go léir le Glanscór Tionscnóra ag 48, méadú 8 bpointe ón mbliain 2021. Cheap custaiméirí freisin go raibh sé níos éasca déileáil linn lenár scór Glan-Éasca ag 52, méadú ó 43 anuraidh. Sáraíodh spriocanna um réiteach gearán Líonraí Gáis Éireann agus CRF le comhlíonadh de 96% maidir leis na gearáin ar fad. Rinne CRF iniúchadh ar phróiseas gearán Líonraí Gáis Éireann i R1 2022 agus ní bhfuarthas go raibh réimsí ar bith ann ónar theastaigh feabhas.

Leanamar le haitheantas a fháil go seachtrach ónár bparairí agus fuarthas dhá ainmniúchán i mbliana: Tionchar CX sa chatagóir Fónais agus Seirbhísí; Comhpháirtíocht Sheachfhoinisithe is Fearr le Fexco i nDámhachtainí Teagmhála Custaiméirí agus Seirbhísí Comhroinnte na hÉireann de chuid CCMA.

D'fhorbraíomar straitéis CX nua; chun tírdhreacha a athrú go himheánach agus go seachtrach, ní mór go ndéanfar athluacháil ar thosaíochtaí agus go ndéanfar meon athnuaite custaiméirí a leabú, le tacaíocht ó chultúr cuideachta gafa. Chuireamar agallamh ar pháirtithe leasmhara inmheánacha chun tuiscint a fháil ar na tosaíochtaí gnó agus chuireamar agallamh ar chustaiméirí chun tuiscint níos fearr a fháil ar a gcuid riachtanas. Chuidigh sé sin linn tús áite a thabhairt do na deighleáin custaiméirí a raibh an fócas ba mhó ag teastáil ina leith. Rinneamar ceardlanna léarscáilithe turas custaiméirí ar thurais nasc mór (Powergen, Ionaid Sonraí, agus naisc Mhóra Tionscail agus Tráchtála) in éineacht le táirgeoirí gáis in-athnuaite agus feirmeoirí. Chuidigh na seisiúin sin linn 130 tionscnamh a shainaithint, agus tugadh tús áite do 34 díobh sin lena seachadadh sa bhliain 2023. Chuireamar tús freisin le hobair ar ár Straitéis Bainistíochta Caidrimh le Custaiméirí a fhorbairt le soláthar sa bhliain 2023 agus ina dhiaidh sin.

Fuaireamar os cionn 1,600 moladh mar aitheantas ar sheirbhís den scoth do chustaiméirí arna soláthar ag Líonraí Gáis Éireann agus ár gcomhpháirtithe gnó - Fexco, Murphy Group, GMC, agus CPM.

Shainaithníomar 187 Tionscnamh chun feabhas a chur ar an tseirbhís agus chuireamar 27 ceann chun feidhme sa bhliain 2022.

Leanamar lenár gcomhpháirtíocht le hAoisghníomhaíocht a neartú agus eagraíodh roinnt imeachtaí lena n-áirítear glanadh suas gairdíní de chuid cliant scothaosta a d'aithin Aoisghníomhaíocht i mBaile Átha Cliath agus i gCorcaigh. Chomh maith leis sin bhronnamar thart ar €12k trínár gclár dreasachta suirbhé custaiméara d'Aoisghníomhaíocht chomh maith le thart ar €10k breise do Chrois Dhearg na hÉireann chun cuidiú leis na hiarrachtaí daonnúla san Úcráin.

Sa bhliain 2022, rinneadh dhá shuirbhé (suirbhé amháin feidhmíochta agus suirbhé amháin bainistíochta) ag deireadh na bliana chun feidhmíocht Líonra Gáis Éireann a mheas mar a mheasann lastóirí agus soláthraithe í. Léiríodh sna torthaí ón dá shuirbhé, idir Fheidhmíochta agus Bhainistíochta, go raibh sásamh ann maidir leis an tseirbhís a chuirtear ar fáil. Ba é 8.6/10 an scór sástachta oibriúcháin, ag méadú ó 8.3/10 sa bhliain 2021. Bhí méadú mór le feiceáil ar thorthaí an tsuirbhé bainistíochta ag scór thar barr de 8.2/10, méadú ó 7.7/10 sa bhliain 2021. Luaigh freagróirí cabhracht, freagrúlacht agus ardleibhéal sheirbhíse custaiméirí de chuid Líonra Gáis Éireann mar phointí láidre sa bhliain 2022. Chonaiceamar méadú freisin ar thuairimí na bhfreagróirí ar Líonraí Gáis Éireann thar ár Luach Branda 5, agus mhéadaigh na scóir ar fad ón mbliain roimhe sin cé is moite de shábháilteacht a bhí fós mar a chéile ag scór ard 9.2/10. Aontaíodh go mór go raibh

Líonraí Gáis Éireann ag feidhmiú de réir a luachanna, go háirithe maidir le Comhoibriú (85% sa bhliain 2022, méadú ó 80% sa bhliain 2021), Feidhmíocht (84% sa bhliain 2022, ardú ó 79% sa bhliain 2021) agus Sláine (92% sa bhliain 2022, méadú ó 89% sa bhliain 2021). Baineadh na scóir dhearfacha sin amach i mbliain a bhí an-dúshlánach mar gheall ar an gcogadh san Úcráin agus an tionchar ina dhiaidh sin ar an margadh gáis agus ar thírdhreach fuinnimh foriomlán an Aontais i gcás ina raibh slándáil an tsoláthair agus praghsanna gáis ina n-ábhar imní suntasach i rith na bliana.

Déanann Líonraí Gáis Éireann éascaíocht ar an bpróiseas sin trína n-aistríonn custaiméirí gáis ó sholáthraí amháin go soláthraí eile. D'athraigh breis agus 128,000 custaiméir gáis soláthraí le linn na bliana 2022. Ó osclaíodh an margadh gáis i gcomhair iomaíochta sa bhliain 2004, próiseáladh níos mó ná 1.5 milliún athrú soláthraí. Sa bhliain 2022, bhí 9 soláthraí iomaíochta gníomhach i margadh gáis na hÉireann. I bhfianaise na luaineachta a tharla sa bhliain, áfach, d'fhág dhá sholáthraí an margadh le linn na bliana faoin bpróiseas Soláthraí na Dála Deiridh a bhí á chomhordú ag Líonraí Gáis Éireann agus a bhain le haistriú thart ar 18,000 custaiméir gáis ó na soláthraithe a bhí ag imeacht go Soláthar Fuinnimh Bhord Gáis, Soláthraí ceaptha na Dála Deiridh.

Gníomhú ar son na haeráide

Tá an líonra gáis ríthábhachtach do mheascán fuinnimh na hÉireann agus riachtanach maidir le spriocanna gníomhaíochta aeráide a bhaint amach. Is í an fhís atá againn ná líonra gáis a bheid neodracht ó thaobh carbóin de a bhaint amach faoi 2050, ach trí gháis inathnuaite a úsáid in ionad gás nádúrtha, amhail bithmheatán neodrach ó thaobh carbóin de a dhéantar as dramhaíl talmhaíochta agus bia agus hidrigin glas neodrach ó thaobh carbóin de. Cuirfidh dícharbónú an líonra gáis le forbairt leictreachais inathnuaite, agus le hastaíochtaí a laghdú ar fud earnálacha den gheilleagar ar fad lena n-áirítear iad siúd ar dheacair iad a dhícharbónú de ghnáth amhail tionsclaíocht, talmhaíocht agus iompar trom, chomh maith le slándáil agus éagsúlacht soláthair fuinnimh Éireann a fheabhsú.

Tá bithmheatán comhoiriúnach go hiomlán don líonra náisiúnta gáis agus d'fhearaís, teicneolaíochtaí agus feithiclí atá ann cheana. Tá sé tagtha gan stró in ionad gás nádúrtha chun astaíochtaí sa téamh, sa tionscal, san iompar agus i nginiúint cumhachta a laghdú, agus é ag tacú ag an am céanna le dícharbónú na hearnála agraibhia. Tá bithmheatán cosúil le gás nádúrtha ó thaobh struchtúir de, agus is gás in-athnuaite neodrach ó thaobh carbóin de é is féidir a dhéanamh as dramhaíl feirme agus dramhbhia trí phróiseas ar a dtugtar díleá anaeróbach.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Tá sprioc mhéadaithe de 5.7TWh bithmheatáin ar an líonra náisiúnta gáis faoin mbliain 2030 socraithe ag an Rialtas. Cuireadh béim sa Chomhaontú Glas don Eoraip ar bhithmheatán mar uirlis ríthábhachtach chun córais talmhaíochta agus fuinnimh na hEorpa a dhícharbónú, agus d'aithin an Coimisiún Eorpach Éire mar áit ina bhfuil an acmhainneacht is airde san Eoraip maidir le táirgeadh bithmheatán in aghaidh an duine – tá sé sin mar gheall i bpáirt ar earráil mhór talmhaíochta na hÉireann.

Le linn na bliana 2022, tháinig fás ar ghás in-athnuaite arna instealladh inár líonra, agus thart ar 41GWh de bhithmheatán ar ár líonra. Ag deireadh mhí Dheireadh Fómhair, d'eisíomar larratas ar Fhaisnéis (RFI) ó tháirgeoirí bithmheatáin. San RFI sin, sainaitheofar tionscadail táirgthe bithmheatáin nua agus indéanta chun bithmheatán a sholáthar do líonra gáis na hÉireann. Bainfear úsáid as an bhfaisnéis sin chun pleananna le haghaidh forbairtí líonra gáis a ullmhú chun an soláthar is eacnamúla de bhithmheatán dár gcustaiméirí agus na naisc is eacnamúla le táirgeoirí a éascú.

Táthar ag súil go dtosóidh Líonraí Gáis Éireann le tógáil an chéad saoráide insteallta gáis in-athnuaite ar mhórscaála in Éirinn sula i bhfad. Tá cead pleanála don saoráid um Instealladh na hEangaí Láirnáí (CGI) deonaithe cheana féin ag an mBord Pleanála agus ag Comhairle Contae Chorcaí. Tá sé sin ina chuid de thionscadal gáis in-athnuaite um

astaíochtaí nialasacha na Talmhaíochta In-athnuaite Glaise (GRAZE) dar luach €30 milliún. Arna stiúradh ag Líonraí Gáis Éireann, faigheann an tionscadal GRAZE tacaíocht le breis agus €8.4 milliún ón gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide, mar chuid de Chreat Náisiúnta Slándála Fuinnimh an Rialtais.

I mí Lúnasa 2022, rinne Éire beart suntasach eile i dtreo a spriocanna um ghníomhú ar son na haeráide a bhaint amach, agus tá próiseas deimhnithe foirmiúil i bhfeidhm aici anois maidir le gáis in-athnuaite a chuirtear isteach sa líonra náisiúnta.

Agus fócas méadaithe á chur ar an ngá atá le gáis in-athnuaite, amhail bithmheatán agus hidrigin, chun gás nádúrtha a athsholáthar i meascán fuinnimh na hÉireann agus feabhas a chur ar shlándáil agus ar éagsúlacht an tsoláthair in Éirinn i bhfianaise tuarascálacha aeráide le déanaí agus an ionraidh ar an Úcráin, tá bunú na Clárlainne Náisiúnta Gáis In-athnuaite caoithiúil ríthábhachtach do rath an tionscail.

Ceapadh Líonraí Gáis Éireann mar an gcomhlacht atá freagrach as Rátháíochtaí Tionscnaimh a eisiúint le haghaidh gáis in-athnuaite ar aon dul le Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Fuinneamh In-athnuaite) 2022, a ritheadh i ndlí na hÉireann. Eiseoidimid Rátháíochtaí Tionscnaimh de réir creat maoirseachta a bhunóidh

an Coimisiún um Rialáil Fónais, rud a chiallaíonn go n-eiseofar Ráthaíocht Tionscnaimh chuig táirgeoirí gáis in-athnuaite le haghaidh gach meigeavatuaire gáis in-athnuaite a insteallfar i líonra náisiúnta gáis na hÉireann.

Léirítear le gach deimhniú ráthaíocht Líonraí Gáis Éireann go bhfuil an méid céanna gáis in-athnuaite insteallta sa líonra gáis. Trí mhodh oibiachtúil a sholáthar maidir le hidirbhearta tráchtála an gháis in-athnuaite a rianú tríd an slabhra soláthair, cuideoidh Clárlann Gáis In-athnuaite na hÉireann le muinín sa mhargadh agus iontaoibh san earnáil gáis in-athnuaite a chothú, rud a thacóidh le leathnú táirgthe, a sholáthróidh cinnteacht do chustaiméirí agus a sholáthróidh dreasacht do tháirgeoirí gáis chun gáis in-athnuaite a instealladh sa líonra.

Tá seacht stáisiún Gáis Nádúrtha Chomhbhrúite (CNG) á n-oibriú in Éirinn faoi láthair. Tá na ceithre stáisiún CNG 'lón go gasta' inrochtana don phobal mar pháirt de líonra náisiúnta stáisiún CNG atá ag teacht chun cinn agus a bhfuil mar aidhm aige breosla glan a sholáthar don earnáil HGV. Suite go straitéiseach chun tacú le bealaí tarlóra tábhachtacha, tá sé ar chumas do na stáisiúin úrscothacha seo 50 Feithicil Earraí Troma (HGVanna) a líonadh in aghaidh an lae, agus nach mó ná cúig nóiméad do gach líonadh. Cuireann an stáisiún nua seo ar a gcumas do tharlóirí agus oibríteoirí flít sa réigiún tús a chur leis an aistear i dtreo iompar atá neodrach ó thaobh carbóin de agus a bhreosla a aistriú ó dhósal go GNC anois agus, sa deireadh, aistriú go gáis líonraithe in-athnuaite amach anseo. Cláraíodh ceithre fheithicil HGV GNC is fiche sa bhliain 2022, rud a fhágann go bhfuil 108 feithicil GNC ar an iomlán cláraithe in Éirinn.

Cás-staidéar: Flynn's Red Tomatoes 'Glasaigh le Gás In-athnuaite'

D'aistrigh MF Nurseries, an saothóir trátaí is mó in Éirinn, go gás in-athnuaite faoi thionscadal trialach nua le Líonraí Gáis Éireann. Tá MF Nurseries, atá ag trádáil mar Flynn's Irish Tomatoes, fós ar thús cadhnaíochta maidir le hinbhuanaitheacht agraibhia agus é ag athrú ó thrátaí dearga clúiteacha a fhás le gás nádúrtha go gás in-athnuaite i gcóras nuálach gás ceaptha teasa na cuideachta. Gheobhaidh MF Nurseries deimhniú foirmiúil ó Líonraí Gáis Éireann lena thaispeáint go bhfuil an gás atá á úsáid aige ina ghás in-athnuaite.

Ceapann na plandaí trátaí beagnach 90% d'astaíochtaí carbóin MF Nurseries agus ionsúitear iad ina gcóras nuálach gás ceaptha teasa. Fritháireoidh an gás in-athnuaite an 10% eile.

Is gás atá neodrach ó thaobh carbóin de é an gás in-athnuaite, ar a dtugtar bithmheatán, atá á tháirgeadh ag Green Generation san Urnaí, Co. Chill Dara ó dhramhaíl feirme agus ó dhramhbhí, agus a instealltar sa líonra náisiúnta gáis trí phointe iontrála tiomnaithe gáis in-athnuaite sa Chois, Co. Chill Dara. Dúirt Stiúrthóir Bainistíochta MF Nurseries, mar gheall go bhfuil gás in-athnuaite á thabhairt isteach sa phróiseas táirgthe bia cuirtear ar chumas na cuideachta a cuspóirí inbhuanaitheachta gnó a bhaint amach. Is é sin an chéim is déanaí i dturas fuinnimh inbhuanaithe na gceannairí agraibhia.

D'infheistigh MF Nurseries €1.8m i méadú mór ar a shaoráid fáis trátaí ag Baile Anraí, Sord, Co. Baile Átha Cliath sa bhliain 2020, lena n-áirítear forbairt dhá shaoráid nua gás ceaptha teasa atá scaipthe thar thrí acra, agus nasc dhá chiliméadar leis an líonra náisiúnta gáis.

Bunaíodh MF Nurseries sa bhliain 2014 agus fostaíonn sé 25 duine thar réimse disciplíní.

Is mórsholáthraí trátaí é an chuideachta i margadh miondíola na hÉireann agus soláthróidh sé os cionn 10 milliún pacáiste de raon de Flynn's Irish Tomatoes chuig siopaí Aldi ar fud na tíre thar thréimhse cúig bliana, le raon cineálacha lena n-áirítear trátaí Féithleoige, Pluma, Piccolo, Sunstream, Baby Vine, Cherry Vine agus Rainbow Mix.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Nuálaíocht

Tugann Líonraí Gáis Éireann tús áite fós do nuálaíocht a threisiú chun ár líonra gáis a oibriú ar bhealach níos éifeachtaí agus níos inbhuanaithe. Sa bhliain 2022, bhunaigh Líonraí Gáis Éireann foireann nua um Sheachadadh Nuálaíochta agus rinne sé infheistíocht in Ionad Nuálaíochta Líonra atá lonnaithe in Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath.

Tá príomhról ag an Ionad Nuálaíochta Líonraí maidir le tacú lenár dtionscnaimh forbartha hidrigine, rud a éascaíonn taighde ar thabhairt isteach na hidrigine glaise ar an líonra gáis agus a thástálann úsáid fearas hidrigine don úsáideoir deiridh. Tá nuálaíocht sa líonra gáis atá ann cheana ina phríomhghníomhaíocht freisin ag an Lárionad Nuálaíochta Líonra, ag tacú le tionscnaimh a fheabhsóidh an bealach a n-oibrímid agus a mbainistímid an líonra gáis faoi láthair agus an bealach a ndéanfaimid é sin amach anseo. Tá roinnt comhpháirtíochtaí straitéiseacha taighde cothaithe ag Líonraí Gáis Éireann leis an saol acadúil lena n-áirítear Ollscoil Uladh, Institiúid Fuinnimh an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath (COBÁC) agus AMBER (Ionad de chuid Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) um Ardábhair agus Thaighde Bitinnealtóireachta. Tá Líonraí Gáis Éireann ina chomhpháirtí tionscail ar bhonn comhchistithe le NexSys

(Next Generation Energy Systems), clár taighde fuinnimh ildisciplíneach uile-oileáin agus ball de GERG, Grúpa Taighde Gáis na hEorpa.

Riarann Líonraí Gáis Éireann an Ciste um Nuálaíocht Gáis (CNG) atá faofa ag an CRF, trína ndearnadh maoiniú nuálaíochta luach os cionn €4.1 milliún a leithdháileadh thar an tréimhse rialaithe praghsanna ón mbliain 2017 go 2022. Tacaíocht a chur ar fáil do thionscadail taighde agus taispeántais i dtionscal an gháis an aidhm atá le CNG. Le linn na tréimhse sin, thug an Grúpa Comhairleach um Nuálaíocht Gáis (GCNG) comhairle maidir leis an gciste. Is grúpa d'ionadaithe iad seo ón saol acadúil, ó earnáil na tionsclaíochta agus ó lucht déanta beartas.

Lárionad Nuálaíochta Líonra

Taighde agus tástáil

Comhoiriúnacht le hidrigin, feidhmiúlacht agus nósanna imeachta oibríochta

Comhpháirtíochtaí, comhoibriú agus ionchur ón saol acadúil

Nuálaíocht ábhartha ar líonra

Bonn fianaise do chás sábháilteachta hidrigine

Oiliúint, scileanna agus saineolas

Cás-staidéar: Tástáil ar Mheascáin de Hidrigin agus de Ghás Nádúrtha

Is éard atá i hidrigin ná gás inadhainte gan carbón ar féidir é a tháirgeadh ó leictreachas in-athnuaite a oireann do stóráil, rud a fhágann gur rogha tarraingteach é do chórais fuinnimh a dhíchárbónú agus tiomántán do thodhchaí fuinnimh níos glaine d'Éirinn.

Rinneadh an tuarascáil 'Tástáil ar Mheascáin de Hidrigin agus de Ghás Nádúrtha' (HyTest) a fhoilsíú ag Comhdháil Hidrigin Éireann i mí na Samhna 2022, ^[1] tuarascáil faoin gcéad chéim den tástáil hidrigine a rinneadh ag an Lárionad Nuálaíochta Líonra. Rinne an fhoireann taighde tástáil ar oibriú agus ar fheidhmíocht fearas tí le meascáin de hidrigin agus de ghás nádúrtha ar leibhéal éagsúla. Rinneadh an obair seo faoi stiúir fhoireann Seachadta Nuálaíochta de chuid Líonra Gáis Éireann, i gcomhar leis an Dr. Ali Ekhtiyari agus leis an Dr. Eoin Syron ó Institiúid Fuinnimh an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath.

Bhain an fhoireann taighde úsáid as tiúchan hidrigine idir 2% agus 20% measctha le gás nádúrtha. Bhí cócaireán gáis, iartaí gáis, tine gháis agus coirí baile i measc na bhfearas gáis a ndearnadh tástáil orthu. Rinneadh na paraiméadair seo a leanas a thomhas mar chuid den phróiseas tástála ar oibriú na bhfearas: luach téimh, anailís ar ghás múcháin, teocht na lasracha agus pictiúr na lasracha, titim sa bhrú, brú

oibriúcháin íosta, agus tástálacha sábháilteachta agus sceite. Rinneadh an obair ar fad ag an Lárionad Nuálaíochta Líonra ar athchóiríodh le déanaí é agus atá suite i gCampas Gnó Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath agus ag Saotharlann Fuinnimh Chomhtháite i COBÁC.

Fuarthas amach sa taighde ar na fearais tí gháis a ndearnadh tástáil orthu gur oibrigh siad go sábháilte agus go héifeachtach agus meascáin éagsúla de hidrigin idir 2% agus 20% de réir toirte á n-úsáid acu. Bhí laghdú suntasach ar astaíochtaí mar thoradh ar hidrigin a mheascadh le gás nádúrtha. Níor aimsíodh sceitheadh ar bith le linn réamhthástála nó le linn oibríochtaí as píopaí as naisc, as feistis nó as comhláir agus iad faoi bhrú oibriúcháin. D'fhan gluaisne na lasracha agus dath na meascán gáis hidrigine cosúil le gluaisne an gháis nádúrtha.

Tá sé bunriachtanach líonra gáis Éireann a dhíchárbónú má táimid chun aistriú go dtí córas fuinnimh glan-nialasach in Éirinn faoin mbliain 2050. Soláthraíodh leis an tionscadal seo sonraí tábhachtacha ar gá leo chun tuiscint a fháil ar conas hidrigin a chur isteach sa líonra gáis lena úsáid ar bhealach éifeachtach sábháilte i bhfearas gháis atá ann cheana, d'fhothnó athrú éasca a chinntiú do thomhaltóirí agus gan mórán costais ná cur isteach rómhór orthu.

¹ <https://www.gasnetworks.ie/docs/hydrogen-blend.pdf>

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Inbhuanaitheacht

Mar chaomhnóirí bhonneagar gáis nádúrtha na hÉireann, tá sé mar aidhm ag Líonraí Gáis Éireann seirbhísí a sholáthar ar bhealach inbhuanaithe a chuireann le cosaint an chomhshaoil agus a thacaíonn le forbairt shóisialta agus gheilleagrach na bpobal a n-oibrímid ina measc, chomh maith leis an ngeilleagar i gcoitinne.

Chun tuilleadh eolais a fháil maidir lenár dtiomantas i leith na hinbhuanaitheachta, féach leathanaigh 58-66.

Ár bhfoireann

Leas a bhaint as ár dtaithí ón am atá thart chomh maith lenár bhfoireann a spreagadh chun obair ar son thodhchaí ár líonra.

Le linn na bliana 2022, dhírigh Líonraí Gáis Éireann ar ullmhúcháin na heagraíochta, tar éis scaradh oibriúcháin, le béim ar fhorbairt agus ar fholláine ár bhfostaithe go léir agus ar thacaíocht a thabhairt dóibh. Bhí Bord Feidhmiúcháin nua i gceannas agus bhí straitéis, cuspóir agus fíis nua acu in éineacht le bealaí athraithe oibre. Reáchtáladh go leor seisiúin rannpháirtíochta agus tacaíochta le linn na bliana lena n-áirítear seisiún faisnéise don fhoireann ar fad ar bhonn rialta, seisiúin dian-chomhchainteanna, fóraim mhíosúla do na fostaithe agus seisiúin faoi stiúir saineolaithe ar réimsí a bhfuil béim ar leith leagtha orthu. Le linn na bliana 2022, bhí an-áthas orainn go raibh roinnt ócáidí á reáchtáil ar an láthair arís agus an-deis a bhí ann chun bualadh lenár gcomhghleacaithe aghaidh ar aghaidh.

Le linn na bliana, bhí sé mar phríomhfhócas againn, i Líonraí Gáis Éireann, na cláir daoine ar fad a bhí láraithe roimhe seo a thabhairt le chéile mar eagraíocht aonair amháin. Is éard atá sa Time to Talk ná clár Meabhairshláinte eagraíochtúil dár gcuid a bhfuil mar aidhm aige cur chuige struchtúrtha i leith tionscnamh maidir le meabhairshláinte inár n-ionad oibre sna blianta amach romhainn. Táimid ag obair ar thionscnaimh nua chun aghaidh a thabhairt ar réimsí ar féidir feabhas a chur orthu, agus oibríonn ár nGarchabhróirí Meabhairshláinte ar fud na heagraíochta, agus oibríonn siad as lámha a chéile mar ghréasán tacaíochta. Teastaíonn uainn go mbeidh tuiscint ag ár bhfoireann ar thábhacht na meabhairshláinte, agus go nglacfaidh siad am chun díriú uirthi, agus chun labhairt agus éisteacht lena chéile fúithi. Leanamar orainn ag soláthar tionscnaíochtaí sláinte agus folláine eile lena n-áirítear feasacht chothaithe, cláir chorpacmhainne agus seisiúin aireachais.

D'ullmhaíomar freisin ár gclár 'i belong' sa bhliain 2022, ar clár de chuid Líonraí Gáis Éireann é maidir le Éagsúlacht agus Cuimsiú. Bunaíodh comhairle nua mar chuid den chlár seo chomh maith lenár gceithre Ghrúpa Acmhainne Fostaithe; Gréasán Ban, Bogha Ceatha, Teaghlaigh, agus Eitneachta & Cultúir chun tacú lenár gcomhghleacaithe. Anuas air sin, bhunaíomar grúpa oibre Néara-éagsúlachta chun go bhfreastalóidh ár gclár ar níos mó daoine. Tá fás an chlár seo agus athnuachan na straitéise maidir le héagsúlacht agus ionchuimsiú ina phríomhréimse fócais ar fud na heagraíochta.

Táimid tiomanta dár gcláir ghairme luatha i gcónaí mar is léir ó na nithe seo a leanas; críochnú ár bprintíseachtaí 2018 tar éis moilleanna de dheasca Covid-19, tús curtha leis na cláir phrintíseachta is déanaí againn i mí Dheireadh Fómhair 2022, agus ár bhfeachtas earcaíochta do chéimithe sa bhliain 2023, atá oscailte go dtí mí na Nollag 2023. Tá na cláir seo an-tábhachtach chun ár bpríomhscileanna agus ár bpríomhchumais a chothú agus a fhás ar mhaithe lenár líonra san am atá le teacht. Leanaimid orainn ag infheistiú i bhforbairt ár bhfoirne agus cuireadh roinnt mhaith cláir forbartha ar fáil le linn na bliana 2022, lena n-áirítear cláir oiliúna teicniúla, breis tacaíochtaí oideachais, tionscnaimh shaincheaptha foghlama agus ár bhféilire blúiríní oiliúna ráithiúil.

Oiliúint theicniúil

Cuireadh na cláir oiliúna teicniúla agus na cláir forbartha inniúlachta teicniúla ar fáil go rathúil do phearsanra Líonraí Gáis Éireann le linn na bliana 2022. Cuireadh oiliúint ar fáil trí mheascán d'oiliúint aghaidh ar aghaidh, d'oiliúint fhíorúil ar líne, de mhodúil ríomhfhoghlama, de cheardlanna praiticiúla agus de mheasúnuithe ar an láthair.

Cuireadh an clár oiliúna teicniúla ar fáil mar thacaíocht d'fhoireann theicniúil de chuid Líonraí Gáis Éireann, do sholáthraithe seirbhíse innealtóireachta agus dár gcomhpháirtithe ar conradh. Tá Ionad Oiliúna Teicniúla Líonraí Gáis Éireann creidiúnaithe ag Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath (OT Baile Átha Cliath), áit a gcuireann ár dteagascóirí a bhfuil taithí acu cúrsaí oiliúna creidiúnaithe ar fáil. Bhí nósanna imeachta um bainistíocht sceite, sainoiliúint sa dáileacháin gáis, oiliúint sa rialú brú agus oiliúint san ionstraimíocht & cumarsáid

leictreachais mar chuid den oiliúint phraiticiúil a cuireadh ar fáil san Ionad Oiliúna Teicniúla Tá tionchar dearfach maidir le sábháilteacht, éifeachtúlacht agus tionchar timpeallachta ag baint le gach ceann de na cláir oiliúna seo.

Rinneadh uasghrádú suntasach sa bhliain 2022 ar 'LearnWorks' an Córas Bainistíochta Foghlama (CBF) de chuid Líonraí Gáis Éireann, rud a d'fhág go raibh sé ar leibhéal dea-chleachtas tionscail anois, agus go raibh níos mó idirghníomhaíochta idir fostaithe agus bainisteoirí mar thoradh air. Cuireadh clár oiliúna i gcórais TF ar fáil freisin, rud a thacaíonn leis na húsáideoirí córas sin a úsáideann feidhmchláir deisce Líonraí Gáis Éireann le haghaidh bainistíocht oibre agus le haghaidh teicneolaíochtaí láimhe ar an láthair, rud a fheabhsaíonn éifeachtúlacht ár bpríseas gnó. Rinneadh measúnaithe inniúlachta ar theicneoirí a oibríonn ar an líonra gáis mar chuid dár gclár dearbhairthe inniúlachta, (teicneoirí de chuid Líonraí Gáis Éireann agus teicneoirí ar conradh araon).

Rinneadh cúig phrintíseach déag bhreise a earcú faoi scéim printíseachta Líonraí Gáis Éireann sa bhliain 2022. Tá seacht bprintíseach eile ag tabhairt faoi chéimeanna deiridh (a sé agus a seacht) dá bprintíseach sa Phlúiméireacht, san Uathoibriú Meicniúil agus Feistiú Cothabhála, agus san Ionstraimíocht Leictreachais agus tá siad chun a bprintíseach a chríochnú sa bhliain 2023.

Cuireadh 1,595 lá oiliúna teicniúla san iomlán ar fáil sa bhliain 2022 do bhaill foirne Líonraí Gáis Éireann, do sholáthraithe seirbhíse innealtóireachta agus dár gcomhpháirtithe ar conradh.

Athbhreithniú oibriúcháin (ar lean)

Aurora

Díríonn Aurora Telecom go speisialta ar sheirbhísí Snáithíní Optúla Dorcha le haghaidh iompróirí teileachumarsáide, eagraíochtaí corparáideacha agus seirbhísí rialtais. Déanann Aurora, ar fochomhlacht de chuid Líonraí Gáis Éireann é ionadaíocht thar ceann na heagraíochta i saol na teicneolaíochta, agus tá ag éirí thar barr leis. Is soláthraí é atá neodrach ó thaobh iompróra de agus is é an soláthraí is mó a bhfuil tóir ag comhlachtaí domhanda cáiliúla agus ag soláthraithe feidhmchlár air. Baineadh é seo amach i margadh thar a bheith iomaíoch toisc go gcuireann siad seirbhís gan locht ar fáil maidir le hinfhaighteacht líonra, toisc nach mbíonn bristeacha neamhbheartaithe ar bith acu, agus toisc go bhfanann siad laistigh den bhuiséad agus go n-oibríonn siad de réir sceidil i gcónaí. Táimid an-bhródúil freisin as ról na cuideachta i bhforás eacnamaíoch agus sóisialta na hÉireann. Cuireann ár líonraí náisiúnta agus cathrach go mór le geilleagar tuaithe na hÉireann mar cuireann siad ar chumas mhuintir na tuaithe obair in earnálacha nua agus leas a bhaint as deiseanna fostaíochta atá ag teacht chun cinn a bhfuil le leathanbhanda ardluais.

Leathnaíomar lorg ár líonra náisiúnta faoi 10% sa bhliain 2022, rud a sháraigh spriocanna airgeadais agus oibriúcháin. Chuireamar lenár líonra den ochtú bliain as a chéile, agus is sinne fós an líonra is nua-aimseartha sa tír agus an líonra ag a bhfuil an t-aga folaigh is ísle sa tír. Cinntíonn sé seo go ndéanaimid beart de réir ár mbriathair dár gcliaint éagsúla ar fud iompróirí trastíre; oibreoirí hipearscála; iompróirí fómhuirí; rialtais agus ionad sonraí.

Le linn na bliana 2022, rinne Aurora dul chun cinn suntasach maidir le lorg idirnáisiúnta agus digiteach na hÉireann a neartú. Baineadh é seo amach trí leanúint lenár gcaiteachas caipitil suntasach chun nascacht shlán athléimneach défhothaithe a sholáthar trí líonraí cábla fómhuirí a shíneann go mórthír na hEorpa, agus trasna an Atlantaigh go dtí na Stáit Aontaithe.

Is mar gheall ar a fhás marthanach agus toisc go bhfuil sé ina phríomhsholáthraí bonneagair teileachumarsáide ar mhargadh na hÉireann go bhfuil Aurora Telecom in áit mhaith anois chun gnó nua a mhealladh agus chun deiseanna gnó a thapú agus é i dteagmháil le hiompróirí móra idirnáisiúnta.

GNI (RA) Ltd

Is fochuideachta faoi lánúinéireacht Líonraí Gáis Éireann í LGÉ (RA) Teo., fochuideachta a oibríonn agus ar leis í na píblíní ardbhrú a shíneann ó Moffat, in Albain, go hÉirinn agus go hOileán Mhanann, trí píblíní fómhuirí a chuireann gás ar fáil do Phoblacht na hÉireann, do Thuaisceart Éireann agus d'Oileán Mhanann.

Chomh maith leis sin, ritheann sí agus is léi dhá píblíní i dThuaisceart Éireann, an píblíní Theas Thuaidh a théann ó Bhaile Mhic Gormáin, Contae na Mí, go Contae Aontroma agus an píblíní Thuaidh Thiar a théann ó Charraig Fhearghais go cumhachtstáisiún Chúil Caorach.

Is é CRF a rialaíonn LGÉ (RA) Teo. i gcás líonra Phoblacht na hÉireann agus is iad an Rialálaí Fónais i dThuaisceart Éireann agus Ofgem a rialaíonn é sa Ríocht Aontaithe.

Le linn na bliana 2022, tar éis rannpháirtíocht fhorleathan le LGÉ (RA) agus tar éis comhairliúcháin poiblí, d'fhoilsigh an Rialálaí Fónais a chinneadh deiridh maidir le costais cheadaithe LGÉ (RA) don chéad tréimhse rialaithe praghsanna cúig bliana eile, a chlúdóidh an tréimhse ón 1 Deireadh Fómhair 2022 go dtí an 30 Meán Fómhair 2027 agus an dá dháta sin san áireamh. Chuir an cinneadh seo bonn faoi chinneadh an Rialálaí Fónais maidir le taraifí LGÉ (RA) ón 1 Deireadh Fómhair 2022.

Príomhthionscadail don bhliain 2023

Pacáiste an AE maidir le Dícharbónú Margaí Gáis agus Hidrigine (i.e. Athbhreithniú Reachtacha Gáis).

Tacú le rannpháirtíocht Líonraí Gáis Éireann i meitheal hidrigine idir-rannach de chuid an Rialtais.

Béim ar phlé leantach le gach páirtí leasmhar, lena n-áirítear DECC faoi ról gás in-athnuaite i dtacú le spriocanna náisiúnta dícharbónaithe agus leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2023, maidir leis an Athbhreithniú ar Shlándaíl an tSoláthair atá ar siúl agus maidir leis an Straitéis Hidrigine atá á forbairt.

Rialú Praghsanna CRF a chur i gcrích do Phoblacht na hÉireann (RP5).

Leanann sé le hinfheistíocht a dhéanamh i bhforbairt agus folláine ár mball foirne.

Éisteacht lenár gcustaiméirí agus lenár bpáirtithe leasmhara i gcónaí chun tuiscint a fháil ar a gcuid riachtanas sa timpeallacht fuinnimh shíorathraitheach agus chun seirbhís den scoth a sholáthar do chustaiméirí.

Roinnt oibreacha tábhachtacha a chur chun cinn, lena n-áirítear:

Uasghrádú acmhainne ar AGI an Phoill Bhig agus ar AGI na Rinne chun nasc nua le Stáisiún Cumhachta a éascú.

Píblíne Tarchurtha 0.6km a thógáil agus AGI nua ag an gCorr Dhubh, Contae Átha Cliath, chun nasc nua le Stáisiún Cumhachta a éascú.

Tús a chur le hoibreacha tógála chun go mbeidh feidhm rialaithe ar bhrú agus ar shreabhadh ag AGI Bhaile Dhromainn agus ag AGI Oileán an Ghabhair chun tionscadal Athneartaithe Limistéar an Deiscirt a éascú.

Uasghráduithe acmhainne ar AGI Chill Sheáin agus ar AGI Ard Rí a chur i gcrích.

Leanúint le cláir athsholáthair um Shócmhainní líonra dáileacháin.

Inbhuanaitheacht

Geilleagrach

Sóisialta

Comhshaol

Bímid i gcónaí aireach ar ár bhfreagrachtaí inbhuanaitheachta agus tá sé mar aidhm againn cur le cosaint an chomhshaoil agus tacú le forbairt shóisialta agus eacnamaíoch na bpobal ina bhfuil muid ag oibriú. Táimid bródúil as a bheith ar cheann de na 41 cuideachta amháin in Éirinn a bhfuil marc Gnó ag Oibriú go Freagrach (BWR) acu agus táimid tiomanta lena chinntiú go bhfuil inbhuanaitheacht chun tosaigh i ngach a bhfuil ar bun againn agus cabhair a thabhairt d'Éirinn a cuid astaíochtaí carbóin a laghdú.

Mar cheann de na cuideachtaí fóntais is mó, tá an inbhuanaitheacht mar dhlúthchuid dár ról fuinneamh inacmhainne agus glan a sholáthar san am atá le teacht do mhuintir na hÉireann. Leis sin a bhaint amach, caithfimid ár líonra a dhícharbónú agus astaíochtaí a laghdú sna hearnálacha ar fad i sochaí na hÉireann.

Sa bhliain 2022, leanamar orainn ag cumhdach na hinbhuanaitheachta ar fud ár ngnóthais. Tá trí cholún ag ár straitéis inbhuanaitheachta, Comhshaol, Sóisialta agus Eacnamaíoch, agus iad i gcomhréir le Spriocanna na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe. Geallaimid go mbeidh an inbhuanaitheacht lárnach inár gcinntí gnó agus inár straitéis ghnó. Le linn na bliana 2022, chuireamar tús leis an bpróiseas chun ár straitéis inbhuanaitheachta a bheachtú lena chinntiú go bhfuilimid ag díriú ar na réimsí cearta i gcónaí. Mar chuid den phróiseas, thugamar faoi mheasúnú ábharthachta lenár gcuid fostaithe agus páirtithe leasmhara seachtracha.

Buaicphointí 2022

Sustainability in Action

D'fhoilsíomar ár gceathrú tuarascáil bhliantúil inbhuanaitheachta "Sustainability in Action" ina leagtar béim ar an dul chun cinn atá déanta maidir le príonsabail Spriocanna Inbhuanaithe na NA a chur chun feidhme. Tá an tuarascáil ailínithe leis an gCaighdeán um Thionscnamh um Thuairisciú Domhanda maidir le tuairisciú Inbhuanaitheachta.

Carbon Disclosure Project (CDP)

Ghlacamar páirt sa 'Carbon Disclosure Project' (CDP) den tríú huair. Choimeádamar ár rátáil B maidir leis an athrú aeráide, rud a léiríonn go bhfuilimid ag déanamh beart comhordaithe ar son an athraithe aeráide.

Marc 'Gnó ag Oibriú go Freagrach'

Bhaineamar deimhniú amach arís don Mharc 'Gnó ag Oibriú go Freagrach', marc a bhaineann le cleachtais ghnó fhreagracha inbhuanaithe agus atá bunaithe ar ISO26000.

Cúig Chóras Bainistíochta ISO

Choinníomar ár ndeimhniú le cúig Chóras Bainistíochta ISO: Córas Bainistíochta Comhshaoil ISO14001, Bainistíocht Fuinnimh ISO50001, Sláinte agus Sábháilteacht Cheirde ISO45001, Córas Bainistíochta Cáilíochta ISO9001 agus Bainistíocht Sócmhainní ISO55001.

Oideachas nó rochtain ar oideachas a fheabhsú

Bhuamar Gradam ESG na bliana 2022 don "Fheachtas nó cás-staidéar is fearr chun oideachas nó rochtain ar oideachas a fheabhsú".

Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí

Bhuamar an gradam measúil 'Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí, 2022'.

Tionscadail phobail

Thacaíomar le 59 tionscnamh pobail agus chuireamar tacaíocht airgeadais €206,672 ar fáil.

Inbhuanaitheacht (ar lean)

Tionchar comhshaoil

Má dhéantar infheistíocht sna córais agus próisis bainistíochta sócmhainní is fearr, cuirfear le feidhmíocht bhreisithe sócmhainní líonra agus leis an éifeachtúlacht fuinnimh. Sa bhliain 2022, bhain Líonraí Gáis Éireann deimhniú amach arís do ISO14001 agus ISO50001, agus do chórais ISO ISO45001, ISO55001 agus ISO9001 chomh maith.

Tá Líonraí Gáis Éireann i ndiaidh cur chuige atriailach a ghlacadh chun tionchar a ghníomhaíochtaí gnó ar an gcomhshaoil a laghdú. Ar na buaicphointí suntasacha sa aistear seo bhí Córas Bainistíochta Comhshaoil a chur i bhfeidhm (arna dheimhniú chuig ISO14001) go rathúil in 2012, an deimhniú don Chóras Bainistíochta Fuinnimh (ISO50001) a bhaint amach in 2014 agus a bheith ar cheann de na chéad chuideachtaí sa tír Caighdeán ISO55001 maidir le Córais Bainistíochta Sócmhainní a bhaint amach in 2015.

Lean an chuideachta leis an Tuarascáil bhliantúil Inbhuanaitheachta a fhoilsiú i gcomhréir le Spriocanna Forbartha Inbhuanaitheachta na Náisiún Aontaithe sa bhliain 2022, ina ndéantar achoimre ar an dul chun cinn atá déanta maidir le prionsabail na forbartha inbhuanaithe a chur i bhfeidhm ar fud gach gné dár n-oibríochtaí.

Bhuaigh Líonraí Gáis Éireann an Gradam 'Eagraíocht Ghlas na Bliana san Earnáil Phoiblí' ag Gradaim Ghlasa 2022.

Rinneadh ár bhfardal GCT a dhearbhu go neamhspleách de réir sonraíochtaí ISO14064-3:2019, agus treoir i taca le Ráitis ar Ghás Ceaptha Teasa a bhailíochtú agus a dhearbhu.

Leanann an fhoireann inbhuanaitheachta le cur chuige comhtháite agus straitéiseach a chur chun cinn maidir le bainistíocht comhshaoil agus fuinnimh ar fud an ghnó agus an bhoinn sócmhainní. Chun cuidiú lenár ndearthóirí, pleanálaithe agus comhghleacaithe oibríochtaí cur chuige caighdeánaithe a chur i bhfeidhm ar an mbainistíocht comhshaoil, baintear feidhm as uirlisí deartha inmheánach saincheaptha agus treoir maidir leis an gcomhshaoil.

Sa bhliain 2022, leanamar orainn ag díriú ar roinnt réimsí lena n-áirítear an bhithéagsúlacht, astaíochtaí gás ceaptha teasa (GCT)/bainistiú carbóin, dramhaíl, fuinneamh agus soláthar.

An Bhitheagsúlacht

Tá réimse leathan bhitheagsúlachta in Éirinn, ó orgánaigh bhídeacha a fheabhsaíonn ár n-ithreacha agus a phailníonn ár mbarra go hainmhithe agus plandaí níos mó a choimeádann srian ar ár lotnaidí, a fheidhmíonn mar linnte carbóin agus a thugann cosaint do bhia. Cuireann siad go léir seirbhísí luachmhara éiceachórais ar fáil agus is cuid riachtanach den inbhuanaitheacht iad agus tá siad á gcur i mbaol le tionchar ghníomhaíochtaí an duine.

Tá líonra mór bonneagair faoin talamh againn, mar aon le breis is 200 suiteáil os cionn na talún agus suíomh oifige, agus aithnímid ár ról agus ár bhfreagracht chun freagairt agus chun gníomhú le bhitheagsúlacht na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú. Aithnímid freisin go bhfuil an acmhainn ann gnáthóga a thacaíonn le pailneoirí a chruthú ar fud na tíre agus ár n-eolas a roinnt le gnólachtaí eile.

Tá roinnt gealltanais thábhachtacha inár nGealltanais 'Síolta ar son an Dúlra', a síníodh sa bhliain 2019; bainistíocht a dhéanamh ar ár mbonneagar, ár sócmhainní agus ár suíomhanna oifige go léir (in Éirinn agus in Albain araon) chun tacú le cur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta um Bhitheagsúlacht Náisiúnta, agus chun an cur i bhfeidhm sin a mhéadú agus chun tús áite a thabhairt dó.

Is comhpháirtí gnó muid den Phlean Uile-Éireann um Phailniú agus den Ghlaio ar Ghníomhaíocht dhomhanda de chuid Business for Nature lena n-éilítear gníomhaíocht uailmhianach agus chomhchoiteann ar an dúlra. I dtús na bliana 2021, d'fhorbraíomar Tionscnamh Bhitheagsúlachta mar phríomhchuid dár Straitéis Inbhuanaitheachta. Cuireadh é sin faoi bhráid Bhord Ervia agus Líonraí Gáis Éireann agus mar thoradh air sin forbraíodh Plean Gníomhaíochta um Bhitheagsúlacht, lena sainítear na gníomhaíochtaí nach mór dúinn a dhéanamh chun ár spriocanna a bhaint amach;

- Leanúint le bearta bhitheagsúlachta a fhorbairt agus a leabú inár ngnó.
- Tacú lenár mBaill Foirne chun an Plean Gníomhaíochta um Bhitheagsúlacht a sholáthar.
- Leanúint ag spreagadh ár gcomhghleacaithe chun páirt a ghlacadh i dtionscnaimh bhitheagsúlachta agus ag oibriú lenár bpobail ar na tionscnaimh sin.
- Oibriú i gcomhar lenár bpáirtithe leasmhara chun rath bhitheagsúlachta níos leithne a bhaint amach.
- Ár ngealltanais bhitheagsúlachta a chomhlíonadh trí dhea-chleachtas bhitheagsúlachta a chur i bhfeidhm, agus
- Féachaint le glanthionchar dearfach a bheith againn ar an mbhitheagsúlacht inár n-oibríochtaí agus inár dtionscadail bhonneagair ar fad faoi 2025.

D'fhonn feidhmíocht na cuideachta maidir le dea-chleachtas sa bhitheagsúlacht a bhaint amach ag ár láithreáin a thomhas, d'fhorbraíomar freisin modh tomhais bhitheagsúlachta eolaíocht-bhunaithe lena ndéantar gnáthóga agus ar n-acmhainneacht bhitheagsúlachta a mheasúnú agus a scóráil. Leis an modh sin soláthraítear faisnéis luachmhar chun cuidiú linn ár mbonn sócmhainní bhitheagsúlachta a thagarmharcáil agus a fhás in 2022 agus ina dhiaidh sin.

Sa bhliain 2022, leanamar lenár bPlean Gníomhaíochta um Bhitheagsúlacht a bhechtú ina leagtar amach an ghníomhaíocht atá le déanamh ag an gcuideachta chun a Ghealltanais Bhitheagsúlachta a chomhlíonadh. Is iad seo a leanas cuid de na gníomhaíochtaí a rinneadh sa bhliain 2022; Treoirlínte Tírdhreacha Líonraí Gáis Éireann a chur chun feidhme d'fhonn tacú leis an ngnó i dtaca lenár Saoráidí a bhainistiú agus a chothabháil lena n-áirítear ár Suiteálacha os cionn Talún, oifigí agus stáisiúin chomhbhrú chomh maith le córas ceadóin a thabhairt isteach a bhaineann le fáil a bharradh agus crainn a phrúnáil.

In 2022, leanamar le cuidiú a thabhairt do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (CCBÁC) le tionscadal taighde PhD ina bhfuil imscrúdú á dhéanamh ar acmhainneacht bhitheagsúlachta na gcóras bainistíochta éagsúla ar dhíonta glasa.

Athrú aeráide agus an 'Carbon Disclosure Project' (CDP)

Den tríú bliain as a chéile, tugadh aitheantas do Líonraí Gáis Éireann as beart comhordaithe a dhéanamh maidir le saincheistean aeráide.

Chuir Líonraí Gáis Éireann feabhas ar a chéad rátáil athraithe aeráide (rátáil 'B-' sa bhliain 2020) nuair a fuair sé rátáil 'B' sa bhliain 2021, agus ansin nuair a fuair sé rátáil 'B' (rátáil athraithe aeráide TNC) arís sa bhliain 2022.

Tá meas ag baint leis an bpróiseas bliantúil CDP maidir le nochtadh aeráide agus scóráil mar an caighdeán is airde ó thaobh trédhearcacht um chomhshaoil corparáideach de. Rangaíonn sé cuideachtaí ar scála ó A go dtí D-, bunaithe ar cé chomh cuimsitheach agus atá a gcuid nochta, leibhéal trédhearcachta, feasacht agus bainistíocht ar rioscaí agus deiseanna comhshaoil araon; chomh maith le dea-chleachtais a léiriú acu agus spriocanna uailmhianacha agus fóinteacha a leagadh amach.

Inbhuanaitheacht (ar lean)

Astaíochtaí gás ceaptha teasa agus feidhmíocht ó thaobh carbóin de

Tá áit lárnach ag na prionsabail maidir leis an inbhuanaitheacht agus an dícharbónú sna cinntí straitéiseacha agus gnó a dhéanaimid. Shínigh Líonraí Gáis Éireann an Gealltanais Ísealcharbóin, Tionscnamh Gnó sa Phobal do ghnóthais na hÉireann chun am agus acmhainní a infheistiú in oibríocht níos inbhuanaithe a chruthú, trí héifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus úsáid carbóin a laghdú. Díríonn an Gealltanais Ísealcharbóin ar fhoinsí astaíochtaí Scóip 1 agus Scóip 2 a thaifeadh agus a laghdú, ach tá Líonraí Gáis Éireann ag díriú ar thoradh níos fearr a bhaint amach maidir le foinsí astaíochta.

Rinneadh fardal Ghás Ceaptha Teasa Líonraí Gáis Éireann a fhíorú go neamhspleách sa bhliain 2022 i gcomhréir le sonraíochtaí ISO 14064-3:2019 le Treoir maidir le Ráitis Gás Ceaptha Teasa a Bhailíochtú agus a Fhíorú.

Laghdú ar dhramhaíl

Tá Líonraí Gáis Éireann tiomanta do dhramhaíl a laghdú chun tacú leis an ngeilleagar ciorclach. Déantar PTFanna míosúla a thaifeadh agus a thuairisciú, agus tá sé mar sprioc mheántéarmach ag an gCuideachta nach mbeidh aon dramhaíl acu le seoladh go láithreáin líonta talún faoin mbliain 2025. Déanaimid iniúchóireacht ar ár gcleachtais bainistíochta dramhaíola chun an cleachtas oibríochtúil a mheas agus lena chinntiú go gcloítear le caighdeáin Líonraí Gáis Éireann. Tuairiscíonn ár soláthraithe seirbhíse, an dá phríomhchonraitheoir againn san áireamh, ar a gcuid PTFanna dramhaíola ar bhonn míosúil freisin, agus féachann siadsan freisin

le sprioc Líonraí Gáis Éireann a bhaint faoin mbliain 2025 (nach mbeidh aon dramhaíl acu féin le seoladh go láithreáin líonta talún).

Fuinneamh

Is rannpháirtí gníomhach muid i dtionscnamh Monatóireachta agus Tuairiscithe san Earnáil Phoiblí (MTEP) de chuid an Rialtais.

I measc na mbeart chun coigiltis fuinnimh a bhaint amach tá méadraithe agus feachtais éifeachtúlachta fuinnimh, feachtais atá ar siúl i ngach oifig, i dteannta le soilsiú nua a chur in áit an tsoilsihe neamhéifeachtúil agus réitigh téimh. Cuireadh feithiclí éifeachtúla a bhfuil faoi réir nósanna imeachta cigireachta feabhsaithe agus cláir chun feasacht fostaithe a mhéadú maidir le hídú breosla in ionad flít feithiclí neamhéifeachtúil níos sine. Má dhéantar athchóiriú ar fhoirgnimh na cuideachta amach anseo, cuirfear cúrsaí inbhuanaitheachta, éifeachtúlachta fuinnimh agus bainistíochta acmhainní san áireamh.

Sa bhliain 2022, chláraíomar don fheachtas “Úsáid níos Lú, comhfheachtas de chuid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann / Oifig na nOibreacha Poiblí. Chuireamar athruithe i bhfeidhm chun go mbeadh laghdú 15% ar úsáid fuinnimh inár n-oifigí i nGeimhreadh 2022/2023. Is féidir linn airgead a shábháil agus srian a chur lenár spleáchas ar bhreosla iontaise allmhairithe trí ídiú fuinnimh laethúil a laghdú. Thionólar feachtas feasachta freisin don fhoireann agus sholáthraíomar leideanna coigilte fuinnimh chun cuidiú le fostaithe a n-úsáid laethúil fuinnimh sa bhaile a laghdú.

Tionchar sóisialta

Dírímid ár ngníomhaíochtaí inbhuanaitheachta sóisialta ar na pobail ar a bhfreastalaímid, ar ár n-áit oibre agus áit mhargaidh agus ar an timpeallacht a n-oibrímid go dícheallach ar a son.

Sa bhliain 2022, bhain Líonraí Gáis Éireann deimhniú amach arís don Mharc 'Gnó ag Oibriú go Freagrach', marc atá bunaithe ar ISO26000, ó Ghnó sa Phobal in Éirinn (BITCI). Is é an Marc an t-aon chaighdeán Freagrachta Corparáidí agus Inbhuanaitheachta in Éirinn atá iniúchta go neamhspleách. Mar shealbhóir an Mhairc, is ball den Ghrúpa Ceannairí Inbhuanaitheachta sinn agus is comhchathaoirleach de Ghrúpa an Gheilleagair Ísealcharbóin sinn.

Mar aon lenár nGradam Glas do Chomhlacht na Bliana de chuid na hEarnála Poiblí, bronnadh Gradam CSR don 'fheachtas nó cás staidéir is fearr chun an t-oidreachas nó rochtain ar oidreachas a fheabhsú' ar Líonraí Gáis Éireann freisin as ucht ár dtionscnamh rannpháirtíochta i scoileanna, lena n-áirítear 'Fuinnimhigh' de chuid Junior Achievement, 'Am le Comhaireamh' agus 'Saol na hOibre' de chuid BITCI, an bhaint a bhí againn le 'I Wish' agus le 'comórtas Eolaithe Óga BT', agus le himeachtaí eile le linn sheachtain na heolaíochta agus le linn sheachtain na bithéagsúlachta.

Pobal

Oideachas

Soláthraíonn Líonraí Gáis Éireann roinnt clár san oideachas Eolaíochta, Teicneolaíochta, Innealtóireachta, Ealaíon, agus Matamaitice (ETIEM) le linn na bliana acadúla, mar aon le béim ar leith ar mhná a chur chun cinn i róil ETIM agus innealtóireachta. Rinneamar gach dícheall oideachas comhshaoil a chur chun cinn trínár gcomhpháirtíocht le 'Leave No Trace Ireland'.

Fuinnimhigh

Leanamar ar aghaidh sa bhliain 2022 lenár gclár oideachais ETIEM, 'Fuinnimhigh', i gcomhpháirtíocht le Junior Achievement Ireland i mbunscoileanna ar fud na tíre.

Athfhorbraíodh an clár 'Fuinnimhigh' le déanaí chun modúl inbhuanaitheachta a chur san áireamh, agus spreagann sé spéis na ndaltaí i ngníomhú ar son na haeráide, sa bhithéagsúlacht, agus i bhforbairt inbhuanaithe. Bhí 2022 ar an tríú bliain déag dár gcomhpháirtíocht le Junior Achievement Ireland, agus tá obair dheonach déanta ag níos mó ná 400 ball foirne ó Líonraí Gáis Éireann go dtí seo ar chláir de chuid Junior Achievement le breis agus 30,000 dalta ar fud na tíre.

Tríd an gcomórtas ealaíne de chuid 'Fuinnimhigh', dearann daltaí póstaer a chuireann feachtas ar aonocaíid charbóin chun cinn. Foghlaimíonn daltaí teachtaireacht thábhachtach faoi fheachtas ar aonocaíid charbóin tríd an modh gníomhachtaithe seo, agus ansin cuireann gach dalta an teachtaireacht sin in iúil dá dteaghlach féin, rud a chuireann sprioc Líonraí Gáis Éireann chun cinn, is é sin go mbeidh aláram CO i ngach teach (100%) sa tír.

Am le Comhaireamh

Is clár de chuid BITCI é 'Am le Comhaireamh' lena dtugann Líonraí Gáis Éireann tacaíocht uimhearthachta do pháistí idir 8 agus 9 mbliana d'aois ó bhunscoileanna áitiúla DEIS (i gceantair a aithnítear a bheith faoi mhíbhuntáiste). Cuireadh an clár nua seo ar bun in ionad ár dtionscnaimh roimhe seo 'Am le Léamh' ach rinneadh é lenár scoileanna comhpháirtíochta fadtéarmacha Scoil Mother of Divine Grace i bhFionnghlas agus Scoil Aiséirí Chríost i gCorcaigh. Tugann oibríthe deonacha cuairt ar na scoileanna comhpháirtíochta sin gach seachtain mar chuid de chlár 8 seachtaine go 12 sheachtain chun scoileanna matamaitice na ndaltaí a fheabhsú trí chluichí agus gníomhaíochtaí spráíúla idirghníomhacha.

Saol na hOibre

Sa bhliain 2022, thug Líonraí Gáis Éireann tacaíocht don chlár Saol na hOibre a chuireann léargas ar shaol na hoibre chun cinn do dhaltaí scoile atá ag freastal ar an meánscoil. Cuireann ár gcomhghleacaithe an clár sin ar fáil i gColáiste Pobail de Nóglá, Corcaigh agus i gColáiste Bhinn Aoibhinn i bhFionnghlas agus táimid i gcomhpháirtíocht leis na scoileanna seo ar feadh 16 agus 13 bliana faoi seach I gcomhpháirtíocht le BITCI, thacaigh Líonraí Gáis Éireann le modúl nua inbhuanaitheacht a fhorbairt don chlár, rud a chabhróidh le daltaí ullmhú don ábhar nua Ardteiste 'Gníomhú ar son na hAeráide agus Forbairt Inbhuanaithe' a bheidh ar an gcúraclam ón mbliain 2024 ar aghaidh. Cuirfidh comhlachtaí comhpháirtíochta BITCI an clár agus an modúl inbhuanaitheachta ar fáil ar fud na tíre.

Inbhuanaitheacht (ar lean)

Is Mian Liom

Tionscnamh a bhfuil duaiseanna buaite aige is ea 'I Wish' a spreagann cailíní meánscoile chun dul le gairmeacha ETIM. Comhghuaillíocht ar leith idir rialtas áitiúil, earnáil an ardoideachais agus earnáil na tionsclaíochta agus atá faoi stiúir oibríthe deonacha is ea I Wish agus sprioc chomhchoiteann acu rannpháirtíocht ban in ETIM a fheabhsú trí rannpháirtíocht ardtionchair dhírigh, trí spraoi agus trí rannpháirtíocht spreagúil. Thug Líonraí Gáis Éireann urraíocht d'imeacht painéil a dhírigh ar inbhuanaitheacht, sa bhliain 2022.

Seachtain na hEolaíochta

Reachtáil Líonraí Gáis Éireann seimineár gréasáin dar teideal 'My Place in Space' i gcomhar le duine de phríomhchumarsáidithe eolaíochta na hÉireann agus curadh Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa, an Dr. Niamh Shaw. Seimineár gréasáin ar líne saor in aisce a bhí ann chun Seachtain na hEolaíochta a cheiliúradh i mí na Samhna. Rinne an Dr. Shaw cur síos ar na heispéiris seo a leanas dá cuid; dul ar eitilt pharabóileach nialas-domhantarraingthe, misean ionsamhlaithe go Mars ar ghlac sí páirt ann i bhfásach Utah, agus breathnú ar lainseáil ó Spásfort Baikonur sa Chasacstáin. Bhí deis acu siúd a d'fhreastail ar an seimineár gréasáin cur isteach ar chomórtas ealaíne ag taispeáint 'Éire sa Spás'; bronnadh leabhair do pháistí ar théama an spáis ar na buaiteoirí. Thug an Dr. Shaw cuairt freisin ar ár mbunscoileanna comhpháirtíochta i gCorcaigh agus i mBaile Átha Cliath chun labhairt leis na daltaí ann faoi na heachtraí ar ghlac sí páirt iontu le déanaí agus í i ngairm bheatha ETIM.

Seachtain na Bithéagsúlachta

Chun seachtain na Bithéagsúlachta a cheiliúradh i mí na Bealtaine, rinne Líonraí Gáis Éireann urraíocht ar cheardlann bithéagsúlachta for-rochtana scoile i Scoil na gCeithre Máistrí, Baile Átha Luain, arna héascú ag Eolaíocht Lár Tíre. Rinne na scoláirí turgnaimh chun foghlaim faoin mbithéagsúlacht agus faoi ghníomhú ar son na haeráide – i measc na ngníomhaíochtaí ar ghlac siad páirt iontu bhí; samplaí ithreach a bhailiú chun fóid ó áiteanna éagsúla sa scoil a chur i gcomparáid lena chéile, agus measúnacht ar oiriúnacht gob éan éagsúil do bhíanna éagsúla a ithfe trí úsáid a bhaint as uirlisí ar chruth cineálacha éagsúla gob éan.

Ag Píocadh Bruscair

Chun tacaíocht a thabhairt do Glantachán Náisiúnta Earraigh arna eagrú ag an Taisce, chaith an fhoireann inbhuanaitheachta seal ag píocadh bruscair i bPáirc na Tríóige i bPort Laoise. Tá Líonraí Gáis Éireann tiomanta don chuspóir go mbeidh tionchar dearfach againn ar na pobail a bhfeidhmimid ina measc, agus trí ghníomhaíochtaí den chineál seo beidh tionchar soiléir againn ar an timpeallacht agus ar an bpobal.

Áit Oibre

Gealltanais 'Elevate'

Is tionscnamh é Gealltanais 'Elevate' de chuid BITCI a thacaíonn le gnóthais chun áiteanna oibre níos ionchuimsithí a thógáil. Mar shíniitheoir Ghealltanais 'Elevate', táimid ar cheann de na 52 eagraíocht atá tiomanta d'ionchuimsiú a stiúradh inár n-áit oibre agus tacaíocht a thabhairt do na luachanna níos leithne d'ionchuimsiú, comhionannas agus deiseanna sa tsochaí. Foilsíodh an chéad Tuarascáil 'Elevate' i mí na Bealtaine 2022, ina ndearnadh próifíl éagsúlachta áiteanna oibre na hÉireann a thomhas, agus ina roinneadh cuid de na tionscnaimh trínár féidir a thrú ceart a dhéanamh.

Grúpaí acmhainne fostaithe

Tar éis dúinn scaradh ó Ervia, chuir Líonraí Gáis Éireann tús le Grúpaí Acmhainne Éagsúlachta agus Ionchuimsithe d'Fhostaithe (GAFanna) a bhunú dár ngnóthas neamhspleách. Tá an Líonra Ban, an Líonra Bogha Ceatha, an Líonra Teaghlaigh, agus an Líonra Cultúir agus Eitneachta i measc ár GAFanna.

D'oibrigh an fhoireann sláinte, sábháilteachta agus cáilíochta (SSC), an fhoireann acmhainní daonna (AD) agus an fhoireann Inbhuanaitheachta i gcomhar leis an Líonra Teaghlaigh chun tacaíochtaí beathaithe cíche a thabhairt isteach don fhoireann. Cuireadh áiseanna ar fáil sa dá cheann dár bpríomhoifigí chun freastal ar chothú cíche nó táladh cíche, agus cuireadh an Líonra Teaghlaigh córas meantóireachta ar fáil ar bhonn deonach chun aon tuismitheoir atá ag lorg comhairle nó tacaíochta maidir le cothú cíche a chur in aithne do chomhghleacaí eile a bhfuil taithe aici.

Rannpháirtíocht Fostaithe

Bíonn an fhoireann inbhuanaithe i dteagmháil leis an bhfoireann go rialta trínár nuachtlitir inmheánach agus trí infón cuideachta. Sa bhliain 2022, bhí sé mar aidhm chumarsáide againn feasacht ar ghnéithe iomadúla na hinbhuanaitheachta a chur chun cinn, agus ár bhfoireann a spreagadh chun cleachtais inbhuanaithe a ghlacadh chucu féin agus athruithe beaga a dhéanamh dá réir ar a modhanna oibre agus ar a saol pearsanta.

Is ardán í an chumarsáid seo freisin chun an fhoireann a chur ar an eolas faoi dheiseanna deonacha. Féadann ár bhfoireann ar fad obair dheonach a dhéanamh le haon cheann dár gclár scoile agus dár ngníomhaíochtaí um Fhreagracht Shóisialta Chorporáideach (FSC). Chaith bail foirne 618 uair an chloig i mbliana ar ghníomhaíochtaí deonacha, agus cuireadh 44,745 uair an chloig de thionchar sóisialta ar fáil trínár gclár.

Ciste foirne, síntiúis le hábhar, agus tiomsú airgid inmheánach

Sa bhliain 2022, athsheolamar ár gciste carthanais foirne a mbaineann próiseas iarratais simplithe agus ardán inrochtana trédhearcach leis anois - féadann gach fostaí a iarraidh uair amháin sa bhliain síntiús a thabhairt ar mhaithe le cúis fhiúntach dá rogha féin. Tríd an gciste seo, thug Líonraí Gáis Éireann tacaíocht do 27 cúis phobail, agus bhronn siad €10,000 thar ceann ár bhfoirne.

D'oibrigh Líonraí Gáis Éireann le húdaráis na hÚcráine agus leis an gCoimisiún Eorpach chun riachtanais shonracha chóras gáis na hÚcráine a chruthú agus chomheagraigh siad dhá lastas de sholáthairtí riachtanacha luach €74,000 san iomlán. Bhí gineadóirí soghluaiste, druilirí, sábhá, trealamh táthúcháin, coimeádáin stórais mhóra agus 20 coimeádán uisce míle lítear i measc na soláthairtí.

Le linn na bliana 2022, thug ár bhfoireann faoi thionscnaimh tiomsaithe airgid chun tacaíocht a thabhairt d'Achainí Chros Dhearg na hÉireann don Ghéarchéim san Úcráin, do Chumann Naomh Uinseann de Pól, d'Achainí Bhosca Bróg na Nollag, do Chumann Ailse na hÉireann, do Cork Penny Dinners, do Chlann Shíomóin, Merchant's Quay, Corcaigh, agus do 'Movember'. Bailíodh €18,091 san iomlán.

An Margadh

Inrochtaineacht

Oibríonn Líonraí Gáis Éireann go dlúth i gcomhar le hAoisghníomhaíocht Éireann chun ár dtiomantas a léiriú maidir leis na daoine is leochaílí sa phobal a chosaint agus maidir le tacaíocht a thabhairt don inrochtaineacht agus don ionchuimsiú.

Sa bhliain 2022, bhíomar in ann ár mblitzchomórtas garraíodóireachta a athsheoladh, rud nach rabhamar in ann a dhéanamh ó bhí 2019 ann de dheasca phaindéim COVID-19. Tugann an blitzchomórtas garraíodóireachta tacaíocht do chlár 'Cúraim is Deisiúcháin' Aoisghníomhaíocht Éireann, trína gcuireann sé ar chumas a gcliaint maireachtáil go neamhspleách ina dtithe.

Chaith fostaithe ó oifigí Bhaile Átha Cliath agus Chorcaí araon lá ag obair i dtithe chliaint aosta de chuid Aoisghníomhaíocht Éireann, thug siad faoi roinnt gharraíodóireachta éadrom agus chuir siad slacht ar ghairdíní a gcliaint chun iad a réiteach don gheimhreadh.

Bronnaimid airgead i gcónaí ar Aoisghníomhaíocht Éireann as gach suirbhé custaiméara a dhéanann custaiméirí príobháideacha agus custaiméirí tráchtála araon.

Rannpháirtíocht páirtithe leasmhara

Tuigeann Líonraí Gáis Éireann an ról rithábhachtach atá ag páirtithe leasmhara i ngnó na cuideachta agus is mór ag an gcuideachta an ról sin. Tá plean cuimsitheach rannpháirtíochta páirtithe leasmhara ag an gCuideachta ina nglactar cur chuige iomlánaíoch praiticiúil i leith rannpháirtíocht páirtithe leasmhara bunaithe ar an gCaighdeán Rannpháirtíochta Páirtithe Leasmhara (AA1000SES) atá aitheanta go hidirnáisiúnta.

Is den rithábhacht é seisiúin a réachtáil le páirtithe leasmhara agus tacaíocht a thabhairt don phobal i mbailte ina bhfuil líonraí gáis á bhforbairt. Oibríonn Líonraí Gáis Éireann le pobail lena chinntiú nach gcuireann tionscadail tógála sa cheantar isteach rómhór orthu agus tugann siad tuairiscí rialta i nuachtáin áitiúla agus ar stáisiúin raidió áitiúla.

Seimineáir ghréasáin inbhuanaitheachta don phobal

Rinne Líonraí Gáis Éireann comhurraíocht ar bhliain a trí den Chlár 'Corcaigh Inbhuanaithe' ar shraith de sheimineáir ghréasáin é de chuid Chomhlachas Tráchtála Chorcaí. Is é an 'aidhm' atá leis an tsraith seimineár gréasáin seo fíis a léiriú maidir le Cathair Chorcaí a bheith níos inbhuanaithe agus níos athléimní, agus rath a bheith ar a pobal gnó. Bhí 'Athbheochan Lár na Cathrach', 'Soghluaisteach Leictreach - Cló Úr ar ár gCathair', 'Gnó a Bhreoslú - Deis le linn Géarchéime', agus 'Éagsúlacht, Ionchuimsiú agus Cothromas a Choimeád ar an mBóthar Ceart in Áit Oibre Hibrideach', i measc na n-ábhar a pléadh.

Inbhuanaitheacht (ar lean)

Gnéithe clúdaigh sna meáin

Bhí gné-ailt faoi fhoireann inbhuanaitheachta Líonraí Gáis Éireann san Irish Examiner agus in eagrán speisialta de chuid na hirise Business Plus faoi Fhreagracht Shóisialta Chorporáideach. Rinneadh cur síos sa dá ghné-alt ar ár n-aistear leanúnach chun astaíochtaí a laghdú, chun tacú leis an mbithéagsúlacht agus chun í a chur chun cinn sna pobail sin a n-oibrímid ina measc.

Soláthar inbhuanaithe

Táimid ag stiúradh cleachtas feabhsaithe um inbhuanaitheacht trínár slabhra soláthair iomlán. Tá ceanglais a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an inbhuanaitheacht fite fuaite i ngach céim de na próisis soláthair ón tús go dtí soláthar an chonartha. Caithefidh conraitheoirí níos mó tuairiscí míosúla a chur ar fáil dúinn a léiríonn cad é mar atá ag éirí leo i gcomparáid le raon príomhtháscairí feidhmíochta maidir leis an mbainistíocht dramhaíola agus úsáid fuinnimh. Anuas air sin, tá dea-chleachtas i leith an chomhshaoil lárnach inár gconarthaí, le linn sholáthar an tionscadail.

Curtha ar an ngearrliosta do na Gradaim don Soláthar Náisiúnta. Bhí Líonraí Gáis Éireann sa bhabhta ceannais in dhá chatagóir de na gradaim don Soláthar Inbhuanaithe — Tionscadal na Bliana um Sholáthar Glas agus Tionscadal na Bliana um Sholáthar san Earnáil Phoiblí, i gcomhlachtaí Leathstáit nó san Earnáil Rialtais. Lainseáladh na gradaim seo in 2010, agus soláthraíonn siad ardán a dhéanann ceiliúradh ar na tionscadail is éachtaí agus is ceannródaí thar 12 mhí anuas agus na foirne a bhíonn á stiúradh.

Comhshaol

'Leave no trace'

Leanamar lenár gcomhpháirtíocht le Leave No Trace in 2022 i ndiaidh clár píolótach rathúil an bhliain roimhe sin. Tionscnamh is ea an clár 'Leave No Trace Hot Spot' atá deartha chun aghaidh a thabhairt ar cheantair a dtéann gníomhaíochtaí faoin aer agus úsáid throm i gcion orthu ionas gur féidir iad a athchóiriú agus a fhás arís, rud a théann chun leas na bithéagsúlachta agus an phobail áitiúil.

Go tábhachtach, leis an gclár freisin teagasctar do dhaoine conas cinntí freagracha a dhéanamh agus iad ag glacadh páirt i ngníomhaíochtaí lasmuigh, chun braistint maoirseachta don domhan nádúrtha agus tuiscint ar conas a lorg carbóin a laghdú a chothú.

Ba é an Teophointe a roghnaíomar in 2022 ná Anaclann Dúlra Thuirbhe agus Inbhear Bhaile Roiséir i dtuaisceart Bhaile Átha Cliath, gar dár n-oifig i mBaile Átha Cliath. D'oibrigh foireann Líonraí Gáis Éireann go deonach ag an láithreán chun bruscar a bhailiú, na speicis a bhí ann a aithint agus a thairgeadh, agus an fáschoill a ghlanadh chun ullmhú do chrainn a chur. Tugadh faoi lá FSC eile i gCorcaigh ag Coill Mharlóige, gar do stáisiún comhbhrú Mhainistir na Corann.

Léirítear tríd an gcineál seo gníomhaíochta tiomantas Líonraí Gáis Éireann do thábhacht na bithéagsúlachta a chur chun cinn, ní hamháin dár bpáirtithe leasmhara ach dár gcomhghleacaithe freisin agus do na pobail a n-oibrímid ina measc.

Tionscadail um chaomhnú éan

Sa bhliain 2022, leanamar le tacaíocht a thabhairt don obair chaomhnaithe a dhéanann 'Wildlife Management Services' ar son beathra éan, trí urraíocht a dhéanamh ar a dTionscadal Pocaire Gaoithe, agus roimhe sin trí mhaoiniú ríthábhachtach a thabhairt dóibh chun cuidiú le Tionscadal Scréachóige Reilige Laoise a chur ar bun. Soláthrófar lenár maoiniú láithreáin neadaithe, cuirfear feasacht an phobail chun cinn, agus éascóidh sé obair allamuigh chun rath pórúcháin a chinntiú.

Chomh maith leis sin, rinneamar boscaí neadaireachta do ghabhláin ghaoithe agus glao-chóras a choimisiúnú lena suiteáil ag ár n-oifig i gCorcaigh chun tacú leis an speiceas éan leochaileach seo. Beidh na láithreán seo réidh le haghaidh neadú sula dtosaíonn séasúr goir na bliana 2022.

Feasacht faoi bhithéagsúlacht a chur chun cinn

Rinneamar iarracht ghníomhach feasacht faoi bhithéagsúlachta a chur chun cinn sa phobal trí thionscnaimh oideachais agus urraíocht foilseachán.

D'fhostaíomar Midlands Science chun ceardlann a reáchtáil le páistí bunscoile le linn Sheachtain na Bithéagsúlachta. Rinne na scoláirí turgnaimh chun foghlaim faoin mbithéagsúlacht agus faoi ghníomhú ar son na haeráide – i measc na ngníomhaíochtaí bhí samplaí d'ithreacha a thógáil chun fóid ó áiteanna éagsúla sa scoil a chur i gcomparáid lena chéile agus úsáid a bhaint as uirlisí a léirigh cineálacha éagsúla gob chun oiriúnacht gob éan éagsúil maidir le bianna éagsúla a ithe a mheas. Le hurraíocht Líonraí Gáis Éireann ar an tionscnamh seo cothaítear suim in ETIM agus i mbithéagsúlacht i measc daoine óga.

In 2022, leanamar lenár n-urraíocht bhliantúil i gcomhair fhorlíonadh inbhuanaitheachta an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta in Irish Examiner. In ábhar na bliana seo, "Getting to grips with Biodiversity", díriodh ar fheasacht a spreagadh ar bhithéagsúlacht agus ar ghnáthóga na hÉireann, agus ar an tábhacht a bhaineann le caomhnú agus taifeadh speiceas.

Tuarascáil rialachais

An Bord	68
Tuarascáil an Bhoird	70
Tuarascáil an Choiste	82
Iniúcháireachta agus Riosca	

An Bord

Kevin Toland (Cathaoirleach)

Ceapadh Kevin Toland ar an mBord i mí Eanáir 2023, agus is é Cathaoirleach an Choiste Luacha Saothair é. Is Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin/Cathaoirleach é a bhfuil go leor taithí aige tar éis dó 30 bliain a chaitheamh i róil POF agus bhainistíochta sna hearnálacha bia, cothaithe, dí, eitleochta agus miondíola ar fud an domhain, agus tá réimse leathan scileanna gnó agus taithí dhomhain aige ar thráchtáil, airgeadas, straitéis agus bunathrú chun feabhais agus tá dea-theist air maidir le foirne láidre a fhorbairt agus a stiúradh, rud a chuir borradh faoi fhás agus luach gnó. Tá Kevin ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin agus ina Chathaoirleach ar an gCoiste Iniúcháireachta ag Dole cpt faoi láthair, chomh maith le bheith ina Chathaoirleach ar Invert Robotics. Bhí Kevin ina Phríomhfheidhmeannach ar Ayzta AG roimhe seo ón mbliain 2017 go 2020 agus bhí sé ina chathaoirleach ar Identigen. Bhí ról POF aige roimhe seo ag daa cpt, an grúpa seirbhísí aerfoirt, agus ba é Cathaoirleach ARI é ón mbliain 2013 go 2017. Agus roimhe sin arís, d'oibrigh Kevin le Glanbia cpt i roinnt ról ón mbliain 1999 go 2012, agus go háirithe bhí sé ina POF agus ina Uachtarán ar a gcuideachta Cothaithe Dhomhanda agus ar a gcuideachta Cáise i SAM, agus bhí sé ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Bhord an cpt ón mbliain 2003 go deireadh na bliana 2012. Is Comhalta é Kevin d'Institiúid Chairte na gCuntasóirí Bainistíochta agus tá Dioplóma san Airgeadas Feidhmeach aige ó Fhoras Bainistíochta na hÉireann.

Fiona Egan

Ceapadh Fiona Egan (FCA, B.Comm) ar an mBord i mí Iúil 2022 agus tá sí ina ball den Choiste Luacha Saothair, den Choiste um Iniúcháireacht agus Riosca agus den Choiste Airgeadais agus Infheistíochta. Tá Fiona ina Stiúrthóir Bainistíochta ar Rabobank Ireland faoi láthair. Is Stiúrthóir Bainistíochta í a bhfuil go leor taithí aici agus breis agus 20 bliain caite aici ag obair mar POF, mar Bhaincér Corparáideach agus Infheistíochta agus mar Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin i roinnt ról ceannaireachta, forghníomhaithe agus rialachais. Chaith Fiona 18 mbliana ag obair le Rabobank, agus roimhe sin d'oibrigh sí le Goodbody Corporate Finance ar feadh 7 mbliana tar éis di oiliúint a fháil agus tar éis di cáiliú mar Chuntasóir Cairte le KPMG. Tá céim Baitsiléara Tráchtála ag Fiona ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus tá Dioplóma sa Chuntasáocht Ghairmiúil aici ó Scoil Ghnó Smurfit. Bhí Fiona ar Bhord grúpa meán ar mheánmheáid ón mbliain 2011 go 2018.

Rinne Fiona roinnt Clár Forbartha Ceannaireachta i scoileanna gnó ar fud na hEorpa agus sna Stáit Aontaithe lena n-áirítear Scoil Ghnó Harvard, Chicago Booth, Scoil Ghnó Ashridge (Londain) agus Scoil Ghnó IESE in Barcelona.

Saoirse Fahey

Ceapadh Saoirse Fahey (ACA, B. Elec Eng) ar an mBord i mí Eanáir 2023 agus tá sí ina ball den Choiste um Iniúcháireacht agus Riosca agus den Choiste um Shábháilteacht, Inbhuanaitheacht agus Daoine. Tá Saoirse ina Ceannasaí Airgeadais agus Straitéise ag Stripe EMEA agus APAC faoi láthair. Is ceannasaí airgeadais í a bhfuil go leor taithí aici agus breis agus 20 bliain caite aici i róil ceannaireachta, forghníomhaithe agus rialachais. D'oibrigh Saoirse le Phorest Salon Software mar Phríomhoifigeach Airgeadais agus mar Phríomhoifigeach Oibríocháin sula ndeachaigh sí ag obair le Stripe sa bhliain 2020. Chaith sí 20 bliain ag obair le Microsoft, i róil Airgeadais, Mhargaloachta, Díolacháin agus Oibríocháin, ar fud an Domhain agus san Eoraip araon, tar éis di oiliúint a fháil agus tar éis di cáiliú mar Chuntasóir Cairte le PricewaterhouseCoopers. Tá céim Baitsiléara Innealtóireachta ag Saoirse ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh agus Dioplóma sa Chuntasáocht Ghairmiúil ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. Tá Saoirse ar roinnt Bord ag Stripe. Rinne Saoirse roinnt Clár Forbartha Ceannaireachta i scoileanna gnó ar fud na hEorpa agus sna Stáit Aontaithe lena n-áirítear Scoil Bhainistíochta Kellogg (Chicago), Scoil Ghnó Ashridge (Londain) agus Scoil Ghnó IESE in Barcelona.

Keith Harris

Ceapadh Keith Harris ar an mBord i mí Iúil 2016 agus athcheapadh ar an mBord é i mí Iúil 2019. Is é Cathaoirleach an Choiste um Iniúcháireacht agus Riosca é Keith, agus tá sé ina bhall den Choiste Airgeadais agus Infheistíochta. Tá sé ina Stiúrthóir Boird ag South Staffordshire cpt, ina Chomhpháirtí Tionscail ag AIP Asset Management agus ina chomhlach de OXERA CDT. Is leis freisin an gnóthas comhairleach um bonneagar príobháideach, LorraineHouse, a bhaineann go sonrach le hinfeistíochtaí sa ghiniúint fuinnimh agus sa dáileachán. Chaith Keith 20 bliain ag obair le Wessex Water sula raibh na poist sin aige, agus cuid den tréimhse seo caite aige mar cheannasaí domhanda Rialála le ENRON / AZURIX. Bhí roinnt post sinsearach éagsúil Feidhmiúcháin agus Boird ar leibhéal an Ghrúpa, fóntais agus neamhrialaithe aige le Wessex Water Cpt, lena n-áirítear Príomhoifigeach Airgeadais agus leas-POF.

Sean Hogan

Ceapadh Sean Hogan ar an mBord i mí Eanáir 2015 agus athcheapadh é i mí Eanáir 2020. Tá an tUasal Hogan ina Stiúrthóir Cairte, is é Cathaoirleach an Choiste um Shábháilteacht, Inbhuanaitheacht agus Daoine é, agus tá sé ina bhall den Choiste Luacha Saothair. Ba é Cathaoirleach Uisce Thuaisceart Éireann Teoranta é ó mhí an Mhárta 2011 go mí an Mhárta 2015, agus is é Cathaoirleach WRAS Teo. sa Ríocht Aontaithe faoi láthair é, agus déanann sé Cathaoirleacht ar an sainchoiste comhairleach um eitinn bhólachta don Roinn Talmhaíochta, Comhshaoil agus Gnóthaí Tuaithe i dTuaisceart Éireann.

Geraldine Kelly

Ceapadh Geraldine Kelly ar an mBord i mí Dheireadh Fómhair 2021 agus is í Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Infheistíochta í, agus tá sí ina ball den Choiste um Iníúcháireacht agus Riosca. Is Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin í a bhfuil go leor taithí faighte aici le linn gairm bheatha rathúil idirnáisiúnta agus tá dea-theist uirthi maidir le torthaí a bhaint amach. Tá taithí os cionn 25 bliain aici ar bhoird éagsúla, ag cur le cuideachtaí rathúla in earnálacha na teicneolaíochta, an Fhuinnimh agus na Teicneolaíochta Glaine, agus tá an cumas inti straitéisí teicneolaíochta agus digiteacha a bharrfheabhsú d'fhonn réitigh ghnó inbhuanaithe a fhorbairt.

Tá Geraldine ina Cathaoirleach neamhfheidhmiúcháin faoi láthair ag Accountant Online Limited agus ag SnapDragon Monitoring Limited. Fuair sí taithí roimhe seo mar Chathaoirleach ag Plan Ireland agus ag Microfinance Ireland chomh maith le taithí mar stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin ar Cenergise Energy Trading Limited, ar Gaelectric Limited agus ar Institiúid Náisiúnta Tyndall.

Bhain Geraldine céim sa Mhatamaitic agus san Eacnamaíocht amach ag Coláiste na hOllscoile, Gaillimh, agus céim máistreacht sa Eacnamaíocht ag an gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath Tá sí ina Stiúrthóir Cairte le hInstitiúid na Stiúrthóirí agus ina Stiúrthóir Deimhniithe Bainc le hInstitiúid na Baincéireachta.

Cathal Marley

Ceapadh Cathal Marley ar an mBord i mí Lúnasa 2020 agus tá sé ina bhall den Choiste Airgeadais agus Infheistíochta. Thosaigh sé ag obair mar Phríomhoifigeach Airgeadais le Ervia sa bhliain 2016 agus ceapadh ina POF é sa bhliain 2020. Tá taithí os cionn 20 bliain aige san earnáil fónais agus bonneagair mar a raibh ról shinsearach aige ar fud na n-earnálacha leictreachais, uisce agus gáis. Tá MBA aige ó Scoil Ghnó Michael Smurfit, COBÁC, agus tá sé ina chomhalta d'Institiúid na gCúntasóirí Cairte, ina bhall d'Údarás Ceannais OCBÁC, ina bhall de Bhord Foras Bainistíochta na hÉireann (IMI), agus ina chomhalta Boird de Chumann Snámha na hÉireann. D'oibrigh sé le EY i mBaile Átha Cliath agus in Oirthear na hEorpa go luath ina ghairm bheatha.

Joe O'Flynn

Ceapadh ar an mBord é i mí na Samhna 2008, agus ceapadh arís é i mí na Samhna 2013, i mí Eanáir 2015, i mí Iúil 2018 agus i mí an Mheithimh 2021. Tá an tUasal O'Flynn ina bhall den Choiste Luacha Saothair agus den Choiste um Shábháilteacht, Inbhuanaitheacht agus Daoine. Is é Cathaoirleach an Ghrúpa One Cork é agus comhalta de Chomhairle Forbartha Aerfort Chorcaí. Ceapadh ina bhall de bhord feidhmiúcháin an International Transport Federation é i mí Dheireadh Fómhair 2018. Is iar-Ard-Rúnaí de CSTGT é, agus iar-Ardmhéara agus iar-Chomhairleoir Cathrach, Cathair Chorcaí é freisin. Is iarstiúrthóir ar dhá chomhlacht atá cleamhnaithe le CSTGT é- the Institute for the Development of Employment Advancement Services agus Ionad Larcon- an comhlacht rialaithe d'Ionad Halla na Saoirse do na Taibhealaíona. Is iarchisteoir de Chomhdháil na gCeardchumann agus iarbhall dá Chomhairle Feidhmiúcháin é freisin.

Keara Robins

Ceapadh Keara Robins ar an mBord i mí Eanáir 2023 agus tá sí ina ball den Choiste um Shábháilteacht, Inbhuanaitheacht agus Daoine agus den Choiste Airgeadais agus Infheistíochta. Tá taithí shuntasach neamhfheidhmiúcháin ag Keara ar bhoird i gcomhlachtaí stáit, ar chistí infheistíochta fuinnimh rialáilte agus san earnáil dheonach. Tá sí ina chomhalta boird den Ghníomhaireacht Chúltaca Ola Náisiúnta (NORA) faoi láthair agus ina stiúrthóir neamhspleách ar Chistí Fuinnimh Domhanda 4D. D'oibrigh sí ar fud an domhain san earnáil ola agus gáis ag obair le Shell International mar innealtóir peitрилiam, mar innealtóir conarthaí, agus mar innealtóir sinsearach tionscadail. D'oibrigh sí san earnáil ina dhiaidh sin mar chomhairleoir neamhspleách do Rialtais, do chuideachtaí neamhspleácha ola, d'Fhondúireachtaí agus do na Náisiúin Aontaithe ar réimse dúshlán fuinnimh. Tá sé cruthaithe aici go bhfuil taithí agus tuiscint aici ar shlabhra luacha na hearnála fuinnimh trí chéile agus suim ar leith aici sna dúshláin a bhaineann leis an aistriú glas agus le dícharbónú fuinnimh. Tá céim san innealtóireacht (BA BAI) aici ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath.

Tuarascáil an Bhoird

Ráiteas faoi Rialachas

Comhlacht reachtúil is ea Ervia arb ann dó faoi dhlíthe na hÉireann agus ar bunaíodh é de bhun an Achta Gáis 1976 (arna leasú).

Rialachas

Sa bhliain 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann sa bhliain 2023. Cuireadh tús leis an gclár oibre i mí an Mheithimh 2020 chun dhá fhóntas neamhspleácha ar leith a chur ar bun. Críochnaíodh céim an 'Scartha Oibríochtúil' i mí na Nollag 2021. Le linn na bliana 2022, d'oibrigh an dá fhóntas neamhspleách ar a chéile, ó lá go lá. Cuireadh Uisce Éireann ar bun mar fhóntas rialáilte ar leith, faoi úinéireacht phoiblí ar an 1 Eanáir 2023. Leanfar leis an obair in 2023 chun comhtháthú Ervia le Líonraí Gáis Éireann a chur chun cinn, faoi réir achtú an Bhille Gáis (Leasú) 2023.

D'fhan Uisce Éireann mar chuid den Ghrúpa Ervia sa bhliain 2022 agus bhí siad faoi réir rialachas agus maoirseacht Bhord Ervia go dtí gur tháinig Scaradh Dlíthiúil i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2023.

Tá Bord Ervia ("an Bord") freagrach don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht ("an tAire") as feidhmíocht fhoriomlán an Ghrúpa agus as a chinntiú go bhfuil dea-rialachas i bhfeidhm.

Sa tuarascáil seo, tugtar cuntas ar an gcaoi ar chuir Ervia na príonsabail sin i bhfeidhm agus ar chloígh sé leis na forálacha infheidhme sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("An Cód"). Aithníonn Ervia go bhfuil rialachas maith corparáideach ríthábhachtach chun go n-éireodh leis agus chuige sin, déanaimid athbhreithniú agus uasghrádú leanúnach ar ár mbeartais agus ar ár nósanna imeachta d'fhonn cloí leis na cleachtais is fearr. Tá an Bord sásta gur chloígh Ervia le riachtanais infheidhme an Chóid le linn na bliana atá faoi athbhreithniú.

Mar chomhlacht reachtúil, níl Ervia faoi réir fhorálacha Acht na gCuideachtaí 2014. Le haghaidh eolas faoin bpríomhreachtaíocht faoina bhfeidhmíonn Ervia agus chun féachaint ar na príomhcháipéisí atá mar bhonn faoi struchtúr corparáideach Ervia, féach ar ár suíomh gréasáin www.ervia.ie.

Róil agus Freagrachtaí an Bhoird

Tá an Bord freagrach as gníomhaíochtaí Ervia a threorú agus a stiúradh, gníomhaíochtaí a chuirtear i bhfeidhm laistigh de chreat rialúcháin stuama agus éifeachtaigh a cheadaíonn measúnacht agus bainistíocht riosca. Déanann an Bord na cinntí suntasacha straitéiseacha ar fad, agus is fúthas amháin atá rialú iomlán éifeachtach ar ghníomhaíochtaí eagraíochta an Ghrúpa, agus fágann siad an ghnáthbhainistíocht laethúil faoin bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus a Fhoireann Feidhmiúcháin.

Tá ar an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus ar an bhFoireann Feidhmiúcháin an treoir straitéiseach a leagann an Bord síos a chur i bhfeidhm agus a chinntiú go mbíonn tuiscint shoiléir ag an mBord ar na príomhghníomhaíochtaí, na príomhchinntí agus na príomhthorthaí feidhmíochta, chomh maith le haon riosca suntasach a d'fhéadfadh teacht chun cinn. Feidhmíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin mar idirchaidreamh díreach idir Bord Ervia agus an lucht bainistíochta.

Chuir an Bord struchtúr rialachais chorparáidigh i bhfeidhm a tharmligeann údarás dá Choistí le tascanna ar leith a chur i gcrích ar a shon, ionas gur féidir leis an leibhéal ceart airde agus breithnithe a thabhairt ar na hábhair sin agus ábhair eile. Tá tuilleadh eolais faoi Choistí Bhord Ervia ar fáil ar leathanaigh 73-74.

Pleanáiltear gníomhaíocht an Bhoird agus a chuid Coistí gach bliain chun déanamh cinnte go ndéantar gnó an Ghrúpa a mhaoirsiú agus a rialú go héifeachtach. Leagtar amach obair agus freagrachtaí an Bhoird i gCreat Rialachais Ervia. Áirítear leis an gcreat chomh maith ábhair atá forchoimeáda go sonrach don Bhord le cinneadh a dhéanamh, de réir mar a dhéantar achoimre orthu thíos.

I measc na míreanna a phléann an Bord ag gach cruinniú tá:

- Fógra maidir le haon choimhlint leasa.
- Tuarascálacha ó Choistí.
- Tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta.
- Tuarascáil an Phríomhfeidhmeannaigh.
- Tuarascáil sábháilteachta

Scieideal Foirmeálta Ábhair atá Forchoimeáda do Bhord Ervia

Áirítear leis an Scieideal Foirmiúil Ábhair a ndéileáil an Bord amháin leis, de réir mar atá leagtha amach i gCreat Rialachais Ervia, i leith gach einteach grúpa, faomhadh na nithe seo a leanas:

- Beartas sábháilteachta.
- Buiséid bhliantúla.
- Pleananna gnó ilbhlianta.
- Na conarthaí agus caiteachais ar fad a bhfuil a luach os cionn €10 milliún acu.
- Tuarascálacha Bliantúla agus Ráitis Airgeadais Bhliantúla.
- Ceapadh/baint iniúcháirí.
- Ábhair chiste.
- Athruithe suntasacha ar scéimeanna pinsin.
- Téarmaí fostaíochta na hardbhainistíochta.
- Cód Iompair Gnó.
- Beartas um Bainistíocht Riosca Fiontair, Beartas Frith-Chalaoise, Beartas um Nochtuithe Cosanta, agus Beartas Frithbhreabaireachta agus Frith-Éillithe.
- Eisiúint a fhaomhadh le haghaidh comhairliúcháin i gcás doiciméid bheartais a bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leo.

Nithe a Phléigh an Bord sa bhliain 2022

Straitéis	<ul style="list-style-type: none"> Treo Straitéiseach Ervia, Líonraí Gáis Éireann, agus scaradh dlíthiúil Uisce Éireann sa bhliain 2023. Socruithe aistrithe Boird do chomhtháthú/scaradh. Nuashonruithe ar Thionscadal 23. An t-Eolas is Déanaí faoi Aistriú ó Bhonn Uisce Éireann. Slándáil an tsoláthair. 2022 Scórchártaí Ualaithe. Plé leanúnach le scairshealbhóir Ervia maidir le ceisteanna straitéiseacha. Nuashonruithe ar an bPlean Gníomhaíochta Aeráide. Creatlach maidir le Gníomhú ar son na hAeráide. Straitéis chustaiméara. Straitéis chumarsáide. Aighneachtaí ar Rialú Praghsanna do Líonraí Gáis Éireann agus GNI (RA) Limited. Tionscadal Soláthair Uisce agus Reachtaíocht Astarraingthe.
Sábháil-teacht	<ul style="list-style-type: none"> Méadracht mhíosúil maidir le sláinte agus sábháilteacht don Ghrúpa. Tionscnamh maidir le feasacht mheabhairshláinte a chur i bhfeidhm ar fud na heagraíochta. Nuashonruithe leathbhliantúla sábháilteachta.
Oibríochtaí	<ul style="list-style-type: none"> Tuarascáil Oibríúcháin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin lena n-áirítear Príomhtháscairí Feidhmíochta. Measúnuithe ar infheistíocht chaipitiúil. Tionscadail chriticiúla a sholáthar go sábháilte Nuashonruithe gach ráithe maidir le feidhmíocht sceitheanna uisce.
Rialachas Corparáideach	<ul style="list-style-type: none"> Meastóireacht bhliantúil an bhoird. Athbhreithniú ar Théarmaí Tagartha an Bhoird agus Choiste an Bhoird. Monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Stiúirtheoirí ar Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann a cheapadh. Bunreachtanna Athbhreithnithe do Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann. Athbhreithniú ar Chód Iompair Gnó, Beartas Frith-Chalaoise. Beartas um Nochtadh Cosanta agus Beartas Frith-Bhreabaireachta agus Frith-Éillitheachta. Athbhreithniú ar chreat Rialachais agus beartais ghaolmhara le hullmhú don scaradh oibríúcháin Uisce Éireann agus Ervia.
Airgeadas	<ul style="list-style-type: none"> Torthaí bliantúla foilsithe. Torthaí míosúla trádála, lena n-áirítear feidhmiúchán i gcomparáid le buiséid agus réamhaisnéis. Buiséad bliantúil agus maoiniú. Réamhaisnéis a dhéanamh arís go ráithiúil. Nuashonruithe ar éifeachtúlachtaí. Díbhinní. Pleananna Gnó.

Ráiteas Freagrachtaí Boird don Tuarascáil Bhliantúil agus do Ráitis Airgeadais

Tá an Bord freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil a ullmhú mar aon leis na Ráitis Airgeadais a ghabhann léi, a thugann, de réir an Bhoird, léargas fírinneach agus cothrom ar staid cúrsaí agus ar bhrabús Ervia don bhliain. Tá an Bord freagrach as cothabháil agus sláine na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar shuíomh gréasáin na Cuideachta www.ervia.ie. D'fhéadfadh an reachtaíocht in Éirinn maidir le hullmhúchán agus scaipeadh ráiteas airgeadais a bheith éagsúil ón reachtaíocht i ndlínsí eile. D'ullmhaigh an Bord na Ráitis Airgeadais de réir an dlí is infheidhme de chuid na hÉireann agus de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais arna nglacadh ag an Aontas Eorpach. Coinníonn an Bord cuntas cuí cuntasáíochta de réir na n-oibleagáidí a leagtar síos san Acht Gáis 1976 (arna leasú).

Chomh maith leis sin, tá an Bord freagrach as athbhreithniú a dhéanamh ar éifeacht an chórais rialúcháin inmheánaigh, lena n-áirítear rialúcháin airgeadais, oibríúcháin, chomhlíonta agus bainistíochta riosca agus as sin a chur in iúl don Aire. Ar deireadh, tá an Bord freagrach as cosaint sócmhainní uile Ervia agus as gníomhú mar is cuí le calaois agus neamhrialachtaí eile a sheachaint agus a aimsiú.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá an Bord sásta:

- Gur roghnaíodh beartais chuntasáíochta oiriúnacha agus gur cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad.
- Go n-úsáidtear breithiúnais agus meastacháin atá stuama réasúnta.
- Go bhfuil ullmhúchán na ráiteas airgeadais ar bhonn an ghnóthais leantaigh oiriúnach.
- Go dtugann na ráitis airgeadais léargas fírinneach agus cothrom ar staid airgeadais Ervia ar an 31 2022 Nollaig agus don bhliain sin atá díreach thart.

Tuarascáil an Bhoird (ar lean)

An Bord

Tá sonraí comhaltaí Boird reatha ar leathanaigh 68-69.

Comhdhéanamh an Bhoird

Is faoin rialtas a fhaigheann comhairle ón Aire atá ceist chomhdhéanta an Bhoird. Déanann an tAire cinntí maidir le comhaltaí Boird a cheapadh agus a athcheapadh ar aon dul leis na Treoirlínte maidir le Ceapacháin ar Bhoird Stáit, mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Téann an Cathaoirleach i dteagmháil leis an Aire roimh cheapacháin ar an mBord maidir le haird a tharraingt ar na scileanna sonracha agus an taithí a theastaíonn ar an mBord.

Tá an meascán scileanna agus taithí agus an cumas riachtanach ag Comhaltaí Boird le tacú le cinnteoireacht éifeachtach.

Is é an Cathaoirleach, Kevin Toland, atá i gceannas ar an mBord, agus is eisean atá freagrach as a éifeachtacht maidir le gnéithe uile a ról a chinntiú. Tá Rúnaí na Cuideachta freagrach as a chinntiú go gcomhlíontar nósanna imeachta an Bhoird agus as comhairle a chur ar an mBord, tríd an gCathaoirleach, faoi chúrsaí rialachais i gcoitinne.

Athruithe ar Chomhdhéanamh an Bhoird agus Coistí an Bhoird

Le linn na bliana 2022, de réir a lean an chuideachta ar aghaidh le scaradh gnó Uisce Éireann ón nGrúpa Ervia, beidh na struchtúir oibriúcháin nua in Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann go fóill faoi réir rialachais foriomlán boird Ervia. Mar chuid de leithdháileadh Uisce Éireann ó Ervia, bhog roinnt comhaltaí Bhord Ervia go dtí Bord Uisce Éireann agus ceapadh comhaltaí Boird eile ar Bhord Ervia de bhun próiseas Ceapacháin Seirbhíse Poiblí le héifeacht ó 01 Eanáir 2023, dáta an leithdháilte dlíthiúil.

Bhog na comhaltaí seo a leanas ar Bhord Ervia go dtí Bord Uisce Éireann ar 1^úEanáir 2023 - Tony Keohane

Cathaoirleach, Fred Barry, Chris Banks agus Liz Joyce, tháinig deireadh le tréimhse oifige Finbarr Kennelly ar Bhord Ervia ar 11^úNollaig 2022. Ceapadh na comhaltaí Boird seo a leanas ar Bhord Ervia le héifeacht ó 1^úEanáir 2023, Kevin Toland Cathaoirleach, Saoirse Fahey agus Keara Robins.

Roimh an leithdháileadh dlíthiúil ar 1^ú Eanáir 2023, bhí na Coistí seo a leanas ag Bord Ervia - Iniúchóireacht agus Riosca, Íocaíocht, Infheistíocht/Bonneagar agus Tionscadal 23. Le héifeacht ó Leithdháileadh Dlíthiúil, tugadh suas Coiste um Thionscadal 23 agus bunaíodh Coiste Sábháilteachta, Inbhuanaitheachta agus Daoine, tháinig Coiste Airgeadais agus Infheistíochta in áit an Choiste Infheistíochta/Bonneagar agus d'fhan an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca agus an Coiste Íocaíochta i bhfeidhm.

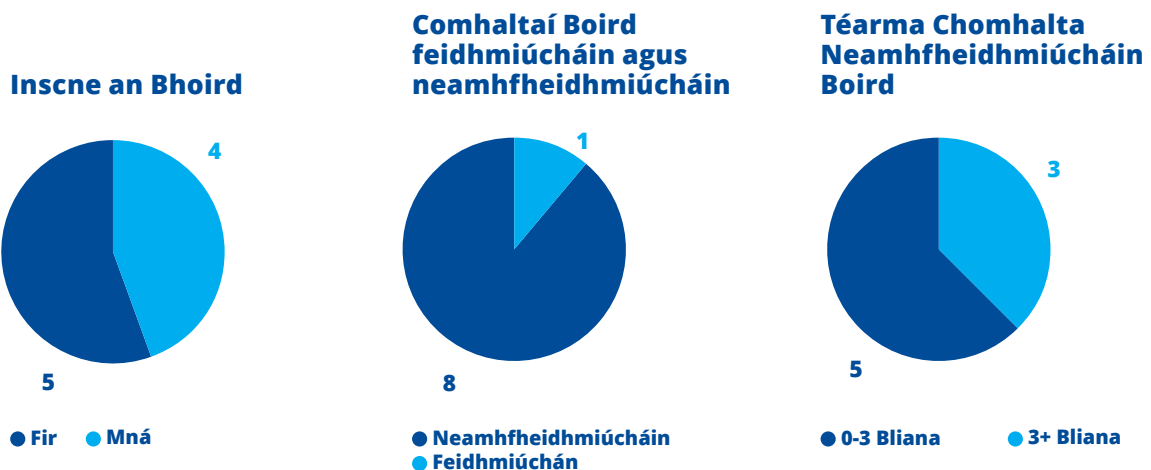
Ionduchtú agus Forbairt Chomhaltaí Nua Boird

Ar cheapadh dóibh, cuirtear doiciméid mhionsonraithe eolais a bhaineann le rialachas, airgeadas agus oibríochtaí ar fáil do Chomhaltaí Boird, agus tugtar deis dóibh eolas a fháil ón bhFoireann feidhmiúcháin ar ghnéithe éagsúla de ghnó an Ghrúpa.

Tá rochtain ag Comhaltaí Boird ar chlár oiliúna agus déantar athbhreithniú leanúnach ar a riachtanais forbartha.

Neamhspleáchas

Tá an Bord sásta go bhfuil a chuid comhaltaí neamhfheidhmiúcháin Boird neamhspleách ar an lucht bainistíochta, ó thaobh carachtair agus breithiúnais de, agus saor ó chaidrimh nó ó chúinsí a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu, nó a d'fhéadfadh go ndealródh sé go bhfuil tionchar acu, ar a mbreithiúnas agus a gcumas chun dul i ngleic le riachtanais an ról. Tugann gach comhalta Boird a bhreithiúnas neamhspleách féin ar cheisteanna straitéise,

feidhmiúcháin, acmhainní agus caighdeán iompraíochta. Ní mór do chomhaltaí Boird aon leas nó caidreamh a fhógairt a d'fhéadfadh go mbeadh tionchar aige ar chleachtadh a mbreithiúnais neamhspleách. Is mír bhuan ar an gclár do gach cruinniú Boird agus Coiste é dearbhú maidir le haon choinbhleachtaí leasa.

Luach Saothair, Tinreamh agus Costais Comhaltaí Boird

Is é an tAire a shocraíonn na táillí atá iníoctha le comhaltaí Boird. Leagtar sceideal tinrimh ag na cruinnithe Boird agus Coiste don bhliain 2022 amach thíos, lena n-áirítear na táillí agus na costais a bhain le gach comhalta sa bhliain 2022. Leagann an tábla táillí agus tinreamh comhaltaí an Bhoird a bhí ar Bhord Ervia le linn na bliana a bhí faoi athbhreithniú. Níor fhreastal na comhaltaí Boird a bhí nua-cheaptha mar thoradh ar an leithdháileadh dlíthiúil ó Ervia ar chruinnithe ná ní bhfuair siad táillí le linn na bliana 2022 mar rinneadh na ceapacháin seo i ndiaidh 01 Eanáir 2023.

Comhalta Boird	Luach saothair (€)	Costais (€)	Bord (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)	Iníúcháireacht agus Riosca (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)	Íocaíocht (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)	Infheistíocht/Bonneagar (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)	Tionscadal 23 (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)
Tony Keohane (Cathaoirleach an Bhoird agus an Choiste Iocaíochta)	31,500	132	14/14	-	6/6	-	-
Chris Banks	15,750	434	13/14	-	-	11/11	5/5
Fred Barry (Cathaoirleach Infheistíochta/Bonneagair)	15,750	132	12/14	-	-	10/11	4/5
Fiona Egan (ceaptha ar 12ú Iúil 2022)	7,411	132	6/6	2/2	-	4/4	-
Keith Harris (Cathaoirleach an Choiste Iníúcháireachta agus Riosca)	15,750	2,171	14/14	5/5	6/6	-	4/5
Sean Hogan (Cathaoirleach Choiste um Thionscadal 23)	15,750	647	13/14	5/5	1/1	-	5/5
Liz Joyce	15,750	115	13/14	-	1/1	-	5/5
Geraldine Kelly	15,750	132	13/14	5/5	-	10/10	-
Finbarr Kennelly (éirithe as ar an 11 Nollaig 2022)	14,862	-	10/13	4/4	4/5	-	-
Cathal Marley (POF)	Nóta 1	-	14/14	-	-	11/11	1/1
Joe O'Flynn	15,750	504	13/14	-	-	10/11	3/5

Nóta 1 – Ní bhfuarthas táille Boird de réir na dTreoirínte maidir le Conarthaí, Luach Saothair agus Coinníollacha Eile do Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus Ard bhainistíocht Comhlachtaí Tráchtála Stáit.

Éifeachtacht agus Measúnú an Bhoird agus na gCoistí

Déanann an Bord measúnú bliantúil ar a fheidhmíocht féin agus ar fheidhmíocht a Choistí. Baineann an measúnú le feidhmíocht an Bhoird agus na gCoistí ina n-iomláine. Is mar seo a leanas na modheolaíochtaí measúnaithe a chuireann an Bord i bhfeidhm chun a éifeachtacht a shocrú:

Measúnú Inmheánach	<ul style="list-style-type: none"> Scaiptear an ceistneoir Féinmheasúnaithe Boird, mar a cuireadh ar fáil sa Chód, ar an mBord. Sa cheistneoir, déantar anailís ar an meascán ar an mBord idir inscne, éagsúlacht agus scileanna, bunaithe ar an Aghuisín leis an gCód maidir le Cothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú, arna fhoilsiú ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, Meán Fómhair 2020. Sna ceistneoirí líonta, tá tuairimí maidir le feidhmiúchán agus moltaí maidir le feabhsúchán. Déanann an Bord cinneadh foirmiúil maidir lena fheidhmíocht féin, le feidhmíocht na gCoistí, agus le feidhmíocht an Chathaoirligh, an POF agus Rúnaí na Cuideachta.
Meastóireacht Sheachtrach	<ul style="list-style-type: none"> D'fhonn forálacha an Chóid a chomhlíonadh, tugtar faoi mheastóireacht sheachtrach feidhmíochta ar an mBord agus a Choistí gach 3 bliana. Éascaíodh meastóireacht sheachtrach sa bhliain 2021 agus chuir an Bord torthaí na meastóireachta san áireamh i mí Feabhra 2022.
Measúnú ar Chomhaltaí Neamhfheidhmiúcháin Boird	<ul style="list-style-type: none"> Déanann comhaltaí neamhfheidhmiúcháin Boird measúnú feidhmiúcháin ar an gCathaoirleach, ag cur tuairimí an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin san áireamh.

Tuarascáil an Bhoird (ar lean)

Coistí an Bhoird

Fanann struchtúr rialachais iomlán an ghrúpa gan athrú le linn na bliana 2022. Lean fochoistí reatha ar aghaidh ag tabhairt tacaíochta d'Ervia agus boird fhochoimplachta go dtí leithdháileadh dlíthiúil Uisce Éireann ó Ervia, ar an 01 Eanáir 2023.

Tá struchtúr éifeachtach Coiste i bhfeidhm ag an mBord d'fhonn cabhrú lena fhreagrachtaí a chomhlíonadh. Le linn na bliana 2022, thug ceithre Choiste de chuid an Bhoird cabhair lena fhreagrachtaí a chur i gcrích agus cuireann an Bord freagrachtaí ar leith orthu mar a leagadh amach ina dTearmaí Tagartha.

Coiste Iniúchta agus Riosca

Déantar cur síos ar a ndearna an Coiste Iniúchta agus Riosca sa bhliain 2022 i dTuarascáil an Choiste Iniúchta agus Riosca ar leathanach 82. Bhí 5 chruinniú ag an gCoiste Iniúchta agus Riosca le linn na bliana.

Coiste Infheistíochta/Bonneagair

Tá freagrachtaí an Choiste Infheistíochta/Bonneagair leagtha amach ina Théarmaí Tagartha. Bhí 11 chruinniú ag an gCoiste Infheistíochta/Bonneagair le linn na bliana.

[Príomhghníomhaíochtaí ar thug an Coiste Bonneagair/Infheistíochta fúthu sa bhliain 2022 lena n-áirítear an t-athbhreithniú de:](#)

- Measúnú ar thionscadal caipitil agus ar chur chuige infheistíochta.
- An eolas is déanaí maidir le mórthionscadail agus meastacháin chostais a bhaineann leo.
- Gach moladh caiteachais chaipitiúil a sháraíonn €10 milliún.
- Próiseas tairiscintí atá le teacht.
- Clár rannpháirtíochta luaithe an chonraitheora .
- Nuashonruithe Ráithiúla ar shócmhainní criticiúla.
- Pleanáil punainne agus infheistíocht in ord tosaíochta.
- Athbhreithnithe iarthionscadal.

An Coiste Luach Saothair

Leagtar amach freagrachtaí an Choiste Luacha Saothair ina Théarmaí Tagartha atá ar fáil ar www.ervia.ie. Bhí 6 chruinniú ag an gCoiste Luach Saothair.

[I measc príomhghníomhaíochtaí an Choiste Luacha Saothair sa bhliain 2022, bhí:](#)

- Athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin agus na mbainisteoirí sinsearach eile sa bhliain 2022.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar shamhail pá Ervia.
- Feidhmíocht a shocrú agus athbhreithniú a dhéanamh uirthi de réir scórchártaí 2022.
- Plé a dhéanamh ar thorthaí an tsuirbhé maidir le rannpháirteachas fostaithe.

- Athbhreithniú bliantúil a dhéanamh ar phá feidhmiúcháin.
- Fóntas Poiblí Singil: impleachtaí pinsin.
- Tionscadal 23: impleachtaí pinsin.

Coiste um Thionscadal 23

Bhunaigh an Bord Coiste um Thionscadal 23 chun forbairt phlean leithdháilte a bhreithniú i ndiaidh chinneadh an rialtais go mbeadh Uisce Éireann ina fhóntas neamhspleách, tráchtála agus faoi úinéireacht phoiblí leithdháilte ó Ervia le linn na bliana 2023. D'oibrigh Coiste um Thionscadal 23 lena chinntiú go dtéann an plean leithdháilte i ngleic leis na ceisteanna dlíthiúla, airgeadais, rialachais agus oibríochtúla a bhí bainteach le bunú Uisce Éireann, agus an gnóthas fuinnimh a bhí fágtha, mar eintitis neamhspleácha atá lánfheidhmiúil agus a bhfuil de chumas orthu a gcuspóirí faoi seach a sholáthar. Tháinig an Coiste le chéile 5 huairé le linn na bliana.

[I measc na bpríomhghníomhaíochtaí ar thug an Coiste um Thionscadal 23 fúthu sa bhliain 2022, bhí:](#)

- Rannpháirtíocht páirtithe leasmhara.
- Nuashonruithe ar Thionscadal 23.
- Nuashonruithe ar an bpinsean i gcomhthéacs Thionscadal 23.
- Nuashonruithe ar Aistriú ó Bhonn Uisce Éireann.

Nochtuithe atá Riachtanach de réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú

Is é an Bord atá freagrach as a chinntiú go ndéanann Ervia riachtanais agus nochtuithe an Chóid a chomhlíonadh. Ní mór cur síos ar na nochtuithe airgeadais seo a leanas sa Tuarascáil Bhliantúil de réir an Chóid. Baineann na nochtuithe seo le Ervia agus Líonraí Gáis Éireann, ach ní bhaineann siad le hUisce Éireann. Féach ar Thuarascáil Bhliantúil Uisce Éireann le haghaidh na nochtuithe ábhartha i dtaca le hUisce Éireann.

Tionchar Leithdháileadh Oibríochta ar Fhorálacha

Cuireadh leithdháileadh dlíthiúil Ervia agus Uisce Éireann i gcrích ar 01 Eanáir 2023. Mar chuid den chlár athraithe chun an dá fhóntas neamhspleách a chur ina seasamh (Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann), cuireadh céim an 'Leithdháilte Oibríochtúil' i gcrích go héifeachtach ón 01 Eanáir 2022, mar ullmhúchán don leithdháileadh dlíthiúil. Áirítear le cur i bhfeidhm "Scartha Oibríochtúil" an t-aistriú go dtí Uisce Éireann d'fheidhmeanna áirithe láraithe a cuireadh ar fáil roimhe sin go lárnach ag Ervia, lena n-áirítear na fostaithe ábhartha atá riachtanach chun na feidhmeanna seo a chur i bhfeidhm. Ar an mbonn sin, bhí tionchar ag an Leithdháileadh Oibríochtúil ar inchomparáideacht fhorálacha 2022 thíos i gcoinne fhorálacha comhfhreagracha 2021, mar tabhaíodh roinnt chostas oibríochta go díreach ag Uisce Éireann le linn na bliana 2022 a bhí tabhaithe roimhe seo ag Ervia. Dá réir

sin, tá na costais oibríúcháin ábhartha le haghaidh 2022 tuairiscithe i dTuarascáil Bhliantúil Uisce Éireann cé gur tuairiscíodh na costais oibríochta comhfhreagracha le haghaidh 2021 sna forálacha thíos.

Anailís ar Shochair Fhostaí

Tá sonraí ar líon na bhfostaithe a bhfuil a sochair fostaí iomlán (gan costais pinsin fostóra agus sochair scoir a chur san áireamh) don bhliain do gach banna de €25,000 ó €50,000 in airde leagtha amach thíos. Áirítear le cur i bhfeidhm leithdháilte oibríochtúil an t-aistriú go dtí Uisce Éireann d'fheidhmeanna áirithe láraithe a cuireadh ar fáil roimhe sin go lárnach ag Ervia. Aistríodh fostaíthe gaolmhara na bhfeidhmeanna seo go dtí Uisce Éireann, a bhí ina chúis le laghdú bliain i ndiaidh bliana ar líon na bhfostaithe ón mbliain 2021 go 2022.

	2022	2021
€50,000-€75,000	232	415
€75,001-€100,000	205	285
€100,001-€125,000	96	141
€125,001-€150,000	40	58
€150,001-€175,000	20	24
€175,001 agus os a chionn	18	36

Nóta 1: Tá gach sochar fostaí gearrthéarma maidir le seirbhísí a tugadh le linn na tréimhse tuairiscithe ináirithe sa nochtadh thuas. Féach ar Nóta 5 de na Ráitis Airgeadais i gcomhair anailís bhreise ar na sochair éagsúla atá ináirithe.

Costais Sainchomhairliúcháin

Áirítear le costais sainchomhairliúcháin an costas a thabhaítear go díreach ó chomhairle sheachtrach. Sainmhínítear costais sainchomhairliúcháin mar cheapacháin a sholáthróidh seirbhísí intleachtúla nó seirbhísí atá bunaithe ar shaineolas (m.sh. anailís agus comhairle ó shaineolaithe) trí thuarascálacha, staidéir, measúnuithe, moltaí, tograí, srl., a chabhróidh le cinnteoireacht nó ceapadh beartas, agus é seo ar feadh tréimhse theoranta chun tasc ar leith a chur i gcrích. Ní áirítear leo gnáthfheidhmeanna oibre atá á seachfhoinisí. I gcásanna ina ndéanann Ervia obair sainchomhairleoireachta a chonrú thar ceann Uisce Éireann, ní áirítear an costas bainteach ach i bhfaisnéisí Uisce Éireann amháin.

	2022	2021
	€'000	€'000
Comhairle Dlí	281	83
Comhairle airgeadais	414	550
Feabhsú/athrú gnó	1,173	1,978
Eile	438	252
Costais chomhairliúcháin iomlána	2,306	2,863
Caipitlithe	-	-
Ráiteas Ioncaim	2,306	2,863
Costais chomhairliúcháin iomlána	2,306	2,863

Costais Dhlíthiúla agus Socruithe

Tugann an tábla thíos mionsonrú ar na suimeanna a aithnítear mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dhlí, socruithe agus imeachtaí idir-réitigh agus eadrána. Ní áirítear leis seo caiteachas a tabhaíodh maidir le comhairle ghinearálta dlí, mar cuirtear san áireamh leis na costais sainchomhairliúcháin thuas iad.

	2022	2021
	€'000	€'000
Táillí & costais dhlíthiúla	891	1,535
Socraíochtaí	705	599
Iomlán	1,596	2,134
Líon cásanna dlí	10	23

Nóta 1: Ní áirítear leis an nóta nochtadh seo aon íocaíochtaí a rinneadh i ndiaidh éileamh faoi pholasaithe árachais bainte amach ag Ervia.

Nóta 2: Baineann líon na gcásanna le himeachtaí dlíthiúla arna dtionscnamh ag Ervia nó imeachtaí dlíthiúla ina choinne.

Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Déantar caiteachas taistil agus cothabhála a aicmiú mar seo a leanas:

	2022	2021
	€'000	€'000
Baile		
Bord*	11	-
Fostaí	1,178	884
Idirnáisiúnta		
Bord	-	-
Fostaí	168	22
Iomlán	1,357	906

* Tá costais taistil agus cothaithe de €4399 san áireamh a íocadh go díreach le comhaltaí Boird sa bhliain 2022 (2021: €nialas). Baineann an t-iarhmhéid de €7,097 (2021: €153) le caiteachas a d'íoc Ervia ar son na gcomhaltaí Boird. Meastar go dtabhaítear caiteachas taistil agus cothaithe a thabhaíodh an comhalta feidhmiúcháin Boird ina cháilíocht mar fhostaí.

Fáilteachas

Cuimsíonn an ráiteas ioncaim an caiteachas fáilteachais seo a leanas:

	2022	2021
	€'000	€'000
Fáilteachas na foirne	131	146
Fáilteachas na gcliant	87	17
Iomlán	218	163

Trédhearcacht

Eagraíocht oscailte is ea an comhlacht tráchtála stáit Ervia, a bhfuil sé mar aidhm aige a bheith freagrach agus trédhearcach os comhair an phobail. Tá Ervia tiomanta do thuiscint an phobail a fheabhsú maidir leis an mbealach a bhfeidhmíonn an eagraíocht agus maidir lenár ról ó thaobh bonneagar tábhachtach náisiúnta a sholáthar de agus seirbhísí tábhachtacha náisiúnta d'fhonn tacú le forbairt shóisialta agus gheilleagrach na hÉireann.

Tuarascáil an Bhoird (ar lean.)

Nochtaí Cosanta agus Cúis Imní a Léiriú

Cuirtear síos ar an meicníocht is féidir le fostaithe agus lucht bainistíochta Ervia a úsáid chun údair imní a ardú, nó chun nochtuithe a dhéanamh ar mhaithe le leas an phobail, de réir an Achta um Nochtadh Cosanta 2014, i mBeartas um Nochtadh Cosanta. Tá tuilleadh treorach don lucht bainistíochta agus do na fostaithe maidir le cúiseanna imní a léiriú leagtha amach sa Chód Iompair Ghnó, sa Bheartas Frith-Chalaoise agus sa Bheartas Frith-Bhreabaireachta agus Frith-Éillitheachta.

Dearbhaíonn Ervia nach ndearnadh tuairisciú ar aon nochtadh cosanta sa bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022.

Brústocaireacht a Rialáil

Tá Ervia agus a fhochuideachta Líonraí Gáis Éireann, cláraithe ar an gclár brústocaireachta a choinníonn an Coimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí agus rinne siad na haighneachtaí riachtanacha do na tréimhsí tuairisceáin sa bhliain 2022, i gcomhréir le riachtanais an Achta um Brústocaireacht a Rialáil 2015.

Íocaíochtaí Prasa

Tá rialuithe airgeadais inmheánacha cuí i bhfeidhm in Ervia lena chinntiú go gcomhlíontar forálacha Rialachán na gComhphobal Eorpach (Íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála) 2012-2016.

Shínigh Ervia an Cód um Íocaíocht Phras, a sheol an Rialtas in 2015, agus de bhun a fhorálacha, geallann sé soláthraithe a íoc in am, treoir shoiléir a thabhairt do sholáthraithe maidir le nósanna imeachta íocaíochta agus na soláthraithe a spreagadh an cód a ghlacadh laistigh dá slabhraí soláthair féin.

Samhailscéimeanna Foilsithe

De réir Alt 8 den Acht um Shaoráil Faisnéise 2014, ní mór d'fhochuideachta Ervia, is é sin Líonraí Gáis Éireann, cloí leis an tsamhailscéim foilseacháin arna foilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. De réir na scéime, foilsíonn Líonraí Gáis Éireann an oiread eolais agus is féidir ar bhealach oscailte agus inrochtana ar bhonn gnáthrialta lasmuigh d'iarratais Saorála Faisnéise, agus aird á tabhairt do phrionsabail na hoscailteachta, na trédhearcachta agus na cuntasachta a leagtar amach san Acht.

Tá Scéim Fhoilseacháin do Líonraí Gáis Éireann ar fáil ar a suíomh gréasáin www.gasnetworks.ie. Cé nach bhfuil Ervia féin faoi réir reachtaíocht an Achta um Shaoráil Faisnéise, féachann sé le prionsabal na trédhearcachta a chur i bhfeidhm. Mar sin, déanann sé faisnéis ábhartha a fhoilsiú ar a shuíomh gréasáin www.ervia.ie chun cloí leis an scéim eiseamláireach foilseacháin

Cothromaíocht Inscne, Éagsúlacht, Ionchuimsiú Ervia, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú 2022

Tá an comhlacht fós tiomanta do thimpeallacht éagsúil agus ionchuimsitheach a bhunú agus a thacú le haghaidh ár bhfoirne agus ár bhfostaithe ar fad. Mar thoradh ar leithdháileadh oibríochtúil d'Uisce Éireann agus de Líonraí Gáis le linn na tréimhse seo, tugadh faoi mhórfhósa oibre lena chinntiú gur aistríodh ár gclár agus straitéis ibelong go dtí an dá fhóntas. Bhí sé seo mar thoradh ar an ngá chun athbhunú agus athchumrú a dhéanamh ar an gComhairle Éagsúlachta agus Grúpaí Acmhainne Fostaithe sna réimsí gnóthais ar fad.

Is rud an-dearfach agus is léiriú é ar cé chomh hábhartha is atá sé dár bhfoirne, gur lean ballraíocht an dá mhórlíonra seo ag neartú agus go deimhin ag éirí níos éagsúlaí i gcaitheamh na bliana 2022. Tá líonrú agus deiseanna comhroinnte eolais fós á soláthar ag na líonraí seo ar fud ár ngnóthas do bhaill agus comhghuaillithe, ach is bealach suntasach é don chomhlacht deiseanna a bheith aige réimsí feabhais a shainaitint.

Le linn na bliana 2022, lean Ervia orthu ag neartú a gcomhpháirtíochta le Gnó sa Phobal, ag glacadh páirte sa chéad suirbhé D&I Éireann fairsing agus tá siad ag smaoiniú ar conas foghlaim a bhaint uaidh seo chun a gcuir chuige maidir le hÉagsúlacht agus Ionchuimsiú a fheabhsú ar fud an ghnóthais bunaithe ar na cleachtais is fearr a thagann chun cinn laistigh dá bpiarchuideachtaí.

Tá Ervia ag iarraidh go sroichfeadh agus go meallfadh a bpróisis earcaíochta agus roghnaithe linnte tallainne éagsúil agus leanaimid orainn ag dul i ngleic le dúshláin sa réimse seo. Le linn na bliana 2022, thug Ervia faoi líon suntasach clár tallainne luaithe, clár Intéirneachta, Chéimithe agus Phrintíseachta, nithe a sholáthar rochtain ar thallann níos éagsúlaí.

Thuairiscigh Líonraí Gáis go foirmeálta sa bhliain 2022 ar an mBearna Fáil idir Fhir agus Mhná den chéad uair riamh agus tá sé seo ar fáil sa nasc seo a leanas <https://www.gasnetworks.ie/docs/corporate/freedom-of-information/gender-pay-gap-report.pdf>

Aithníonn Ervia go bhfuil bearna phá idir fhir agus mhná á tuairisciú ag an dá chuideachta, ach tá pleananna gníomhartha i bhfeidhm, atá curtha ar an eolas ag ár réimsí fócais ibelong roimhe seo lena n-áirítear sealbhú, forbairt agus ionadaíocht tallainne.

Ráiteas ar an gCóras Rialaithe Inmheánach

Raon Freagrachta

Aithníonn an Bord an fhreagracht atá air a chinntiú go gcoinneofaí agus go ndéanfaí córas éifeachtach rialaithe inmheánach a chur i bhfeidhm.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha le riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal réasúnta seachas fáil réidh leis. Níl ann, mar sin, ach cinnteacht réasúnta seachas dearbhú iomlán go gcosnaítear sócmhainní, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus go gcoimeádtar cuntas ceart díobh agus go n-aithnítear earráidí neamhrialtachtaí ábhartha nó go stoptar iad ar bhealach tráthúil.

Tá córas an rialaithe inmheánaigh, atá i gcomhréir leis an treoir atá eisithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm in Ervia don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022 agus go dtí dáta faofa na Ráiteas Airgeadais.

Bainistíocht Riosca agus timpeallacht rialaithe

Tá fostaithe Ervia agus Líonraí Gáis ar fad freagrach as riosca a bhainistiú go héifeachtach agus áirítear leis sin córais rialaithe inmheánaigh a dhearadh, a oibriú agus monatóireacht a dhéanamh orthu. Is é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Ervia an feidhmeannach freagrach ar a bhfuil an fhreagracht deiridh. Tarmigeann Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Ervia ról shoiléire agus freagrachtaí soiléire ar a Fhoireann Fheidhmiúcháin agus ar na daoine atá faoina stiúir siúd maidir leis an mbainistíocht éifeachtach ar riosca agus maidir lena chinntiú go bhfuil na córais rialaithe inmheánaigh ag feidhmiú go héifeachtach.

Timpeallacht Riosca agus Rialaithe

Déanann an Bord a chinntiú go bhfuil córais chúil an rialaithe inmheánaigh agus na bainistíochta riosca ar bun. Leis sin a bhaint amach, baintear feidhm as na struchtúir agus córais seo a leanas:

Coiste Iniúchta agus Riosca

Tá Ervia tar éis struchtúr Boird aonadach a ghlacadh chuige féin, agus is é an Bord seo atá iomlán freagrach as rialachas Ervia agus a fhochuideachtaí lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann. Tá Coistí ábhartha i bhfeidhm ag leibhéal Ervia.

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (an "CIR") ag Ervia ar a bhfuil 4 comhalta neamhfheidhmiúcháin Boird a bhfuil an saineolas acu atá riachtanach don ról. Déanann an CIR maoirseacht ar an timpeallacht riosca agus rialaithe thar ceann an Bhoird, agus tá sé freagrach as cabhrú leis an mBord a fhreagrachtaí a chomhlíonadh de réir mar a bhaineann siad leis an réimse sin. Gach ráithe, déanann an CIR athbhreithniú substainteach ar son Bhord

Ervia ar phróifíl riosca Líonraí Gáis Éireann arna ullmhú ag na bainisteoirí, agus cinntíonn an t-athbhreithniú seo maoirseacht na bpríomhríoscaí agus na rioscaí nua agus breithniú ar éifeachtúlacht fhreagairt na mbainisteoirí do na cúiseanna neamhchosanta ar na rioscaí is mó a gcaithfidh Líonraí Gáis Éireann dul i ngleic leo mar an bpríomheintiteas oibríochta in Ervia. Chomh maith leis sin, déanann an CIR athbhreithniú ar shláine iomlán an chórais bainistíochta riosca, lena n-áirítear éifeachtacht na bhfeidhmeanna riosca agus iniúchta inmheánaigh.

Fóram Dearbhaithe Comhtháite

Tá freagracht ag Ervia faoin gCód as a chinntiú go ndéantar córais éifeachtacha rialaithe inmheánaigh a oibriú agus go leantar ar aghaidh leo. Tá measúnú ar éifeachtúlacht na rialuithe sin de dhíth gach bliain. Chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas sin, d'fhorbair Grúpa Ervia an Fóram Dearbhaithe Chomhtháite ("FDC").

Tagann an FDC le chéile gach ráithe lena dheimhniú go gcomhordaítear gníomhaíochtaí dearbhaithe agus aontaithe riachtanacha, agus go dtugtar fianaise maidir leo, ar bhealach struchtúrtha. Ag deireadh na bliana, dearbhaíonn an FDC don Bhord cé acu an bhfuil na rialuithe éifeachtúil nó nach bhfuil. Tugann próisis an FDC, chomh maith le roinnt gníomhaíochtaí eile rialachais, riosca agus rialaithe ar fud Ghrúpa Ervia, tacaíocht don Bhord agus an Ráiteas ar an gCóras um Rialú Inmheánach á chomhaontú. Déanann an Creat Fóram Dearbhaithe Comhtháite gach gníomhaíocht dearbhaithe san eagraíocht a neartú agus a chomhordú níos mó ar bhealach struchtúrtha thar na "Trí Líne Chosanta". Cinntíonn seo go ndéanann Ervia a oiread maoirseachta ar riosca agus rialachas agus is féidir maidir le rialú, ionas gur féidir leis acmhainneacht eagraíochtúil a fhorbairt. Cuirtear an CIR ar an eolas maidir le torthaí an IAF gach ráithe.

Iniúchadh Inmheánach

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí seanbhunaithe in Ervia, a bhfuil acmhainní leordhóthanacha faoina lámh agus a thugann faoi chlár oibre arna chomhaontú leis an CIR do Ghrúpa Ervia ina iomláine, lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann. Tuairiscíonn Ceann na hIniúchóireachta Inmheánaí Líonraí Gáis Éireann díreach don CIR agus do Phríomhoifigeach Airgeadais Líonraí Gáis Éireann.

Soláthraíonn an fheidhm Iniúchta Inmheánaigh cur chuige córasach struchtúrtha ar fáil chun éifeachtúlacht rialachas, bainistíocht riosca agus rialú inmheánach an Ghrúpa a mheasúnú agus a fheabhsú.

Feidhm an Iniúchta Inmheánaigh:

- Déanann sí meastóireacht ar nochtadh do riosca i ndáil le spriocanna straitéiseacha Líonraí Gáis Éireann a bhaint amach.
- Measúnú ar na córais a cuireadh ar bun chun comhlíonadh na mbeartas, pleananna, nósanna imeachta, dlíthe agus rialachán a áirithiú.

Tuarascáil an Bhoird (ar lean.)

- Measúnú ar na modhanna atá ann chun sócmhainní a chosaint.
- Monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na bpróiseas bainistíochta riosca agus na próisis sin a mheas.
- Seirbhísí sainchomhairleoireachta a bhaineann le rialachas, bainistíocht riosca agus rialú a thabhairt chun críche de réir mar is cuí.

Feidhm Bainistíochta Riosca

Tá feidhm sheanbhunaithe Bainistíochta Riosca ag Ervia a bhfuil dóthain acmhainní aici agus atá freagrach as Creat Bainistíochta Riosca Fiontair a dhearadh agus a chur i bhfeidhm, agus as a chinntiú gurb ann do na scileanna cuí agus don tairbhí chuí bainistíochta riosca ar fud Líonraí Gáis Éireann.

Tuairiscíonn Ceann na hIniúcháireachta Inmheánaí Líonraí Gáis Éireann don CIR agus do Phríomhoifigeach Airgeadais Líonraí Gáis Éireann agus freastalaíonn sé/sí ar chruinnithe CIR. Ina theannta sin, bíonn cruinnithe ráithiúla ag Coiste Bainistíochta Riosca Líonraí Gáis Éireann, agus Príomhfheidhmeannach GNI ina chathaoirleach air.

Déanann an fheidhm Bainistíochta Riosca na rudaí seo a leanas go háirithe:

- A chinntiú go mbíonn próisis agus maoirseacht imleor, chomhsheasmhach i bhfeidhm leis na rioscaí atá ann do Líonraí Gáis Éireann a aithint, a thomhas, a bhainistiú, a cheistiú, a thuairisciú agus le monatóireacht a dhéanamh orthu.
- A chinntiú go leantar ar aghaidh leis an maoirseacht agus go ndéantar measúnú ar phróifíl riosca Líonraí Gáis Éireann, lena n-áirítear príomhrioscaí, rioscaí atá ag teacht chun cinn agus le feiceáil níos mó agus níos mó, agus rioscaí a mbeadh tionchar mór acu ach is beag an seans go dtarlóidís, lena n-áirítear cur síos ar na rioscaí seo, úinéireacht shoiléir agus na bearta cuí maolaithe.
- Leabaítear cultúr bainistíochta riosca cuí a leanann tuin feasachta ar riosca ó phróiseas tuairiscithe ón mbarr agus ón mbun aníos.

Gnéithe den Timpeallacht Rialaithe

Chomh maith leis na príomhstruchtúir a bhfuil tagairt dóibh thuas, dearbhaíonn an Bord go bhfuil timpeallacht rialaithe, a chuimsíonn na gnéithe seo a leanas, i bhfeidhm i Líonraí Gáis Éireann.

- Freagracht ar bhainistíocht ag gach leibhéal i Líonraí Gáis Éireann as rialú inmheánach agus bainistíocht riosca;
- Creat um Rialachas Corparáideach a chuimsíonn rialú airgeadais agus measúnú riosca. Déanann Feidhmeannach Líonraí Gáis Éireann agus feidhmeanna Iniúcháireachta Inmheánaí agus Riosca Líonraí Gáis Éireann monatóireacht air sin;
- Struchtúr eagraíochtúil atá leagtha amach go soiléir, agus a bhfuil teorainneacha údaraithe agus meicníochtaí

tuairiscithe sainaitheanta ann do leibhéal níos airde bainistíochta agus do Bhord Líonraí Gáis Éireann agus Bord Ervia;

- Sraith chuimsitheach beartas agus nósanna imeachta a bhaineann le rialuithe oibriúcháin agus airgeadais, caiteachas caipitiúil san áireamh. Teastaíonn faomhadh Bhord Ervia le haghaidh tionscadal mór caipitiúil agus déanann Coiste Airgeadais agus Infheistíochta Ervia dlúthmhonatóireacht orthu ar bhonn leanúnach (sa bhliain 2022, an Coiste Infheistíochta agus Bonneagair);
- Próisis sheanbhunaithe chun nádúr, fairsinge agus tionchar airgeadais na rioscaí gnó atá ag bagairt ar an nGrúpa a aithint agus a mheasúnú, lena n-áirítear fairsinge agus catagóirí a cheapann sé a bheith inghlactha. Próisis eile chun rioscaí gnó a aithint agus a mheasúnú lena n-áirítear measúnú a dhéanamh ar an dóchúlacht go dtarlóidh na rioscaí aitheanta agus measúnú a dhéanamh ar chumas na Cuideachta na rioscaí a thagann chun cinn a bhainistiú agus a mhaolú trí pheleananna agus straitéisí gaolmhara um maolú.
- Dealú cuí dualgas agus doiciméadú cuí nósanna imeachta agus rialuithe atá dírithe ar chalaíochas a chosc agus a bhrath;
- Córas buiséadaithe cuimsitheach le buiséad bliantúil a athbhreithníonn agus a aontaíonn Bord Líonraí Gáis Éireann agus Bord Ervia;
- Córas cuimsitheach de thuairisciú airgeadais;
- Déantar sraith chuimsitheach táscairí ar fhaisnéis na bainistíochta agus táscairí feidhmíochta gach ráithe a cheadaíonn monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn de réir cuspóirí fadtéarmacha agus buiséad bliantúil;
- Polasaithe inmheánacha a éilíonn ar na fostaithe go léir a bheith ag gníomhú go hionraic agus na caighdeáin is airde a choinneáil ó thaobh na heitice de. Ar na polasaithe sin, tá: an Cód Iompraíochta, an Polasaí Frith-Chalaoise, an Polasaí Frith-Bhreabaireachta agus Frith-Éillitheachta, an Polasaí chun Stocaireacht a Rialú agus an Polasaí um Nochtuithe Cosanta;
- Clár cuimsitheach frithchalaoise a chuimsíonn beartas frithchalaoise, oiliúint agus cumarsáid agus plean um fhreagairt do chalaíochas;
- Athbhreithnithe córasacha ar rialuithe inmheánacha airgeadais agus oibriúcháin ag iniúcháireacht inmheánach agus bainistíocht riosca Líonraí Gáis Éireann. Sna hathbhreithnithe sin, leagtar béim ar na réimsí is mó ina bhfuil riosca de réir mar a aithnítear é sin leis an measúnú riosca; agus
- Measúnú ar an gcreat rialaithe inmheánaigh ina dtugtar faoi mheasúnú riosca leathan, ina ndéantar athbhreithniú ar oibriú agus éifeachtúlacht na bpríomhbheartas agus príomhphróiseas rialaithe, ina ndéantar tuairisciú féinmheasúnaithe maidir le rialú inmheánach agus ina ndéantar tuairisciú míosúil ar fheidhmíocht, le tacaíocht gníomhaíochtaí dearbhaithe an Riosca, an Iniúchta Inmheánaigh agus an Iniúchta Sheachtraigh.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá creat láidir ag Ervia d'fhonn athbhreithniú a dhéanamh ar leorgacht na rialuithe inmheánacha agus monatóireacht a dhéanamh ar a éifeachtúlacht atá siad, lena n-áirítear rialuithe airgeadais, oibriúcháin agus comhlíontachta agus próisis bainistíochta riosca.

Tá Bord Ervia agus Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann sásta go bhfuil an córas rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm oiriúnach don ghnó. Maidir le monatóireacht agus athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh i ndáil le Líonraí Gáis Éireann, is é atá mar bhonn agus taca aige ná obair na mbainisteoirí sa Chuideachta atá freagrach as forbairt agus cothú an chreata rialaithe inmheánaigh. Cuireann an CIR leis an obair seo, agus déanann siadsan maoirseacht ar obair Fheidhmeanna Riosca agus Rialachais Líonraí Gáis Éireann, ar obair Iniúcháireachta Inmheánaí Líonraí Gáis Éireann, agus ar na ráitis a dhéanann na hiniúcháirí seachtracha ina litreacha do bhainisteoirí agus/nó i dtuairiscí nach iad. Cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as beart ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus do Bhord Ervia agus Líonraí Gáis Éireann, nuair is cuí, go pras.

Cuimsíonn monatóireacht leanúnach ag bainisteoirí Líonraí Gáis Éireann:

- Athbhreithniú agus breithniú ar an gclár iniúcháireachta inmheánaí agus breithniú ar a thuarascálacha agus a thorthaí i dtaobh Líonraí Gáis Éireann. Déanann an ARC athbhreithniú freisin ar an gclár Iniúcháireachta Inmheánaí do Líonraí Gáis Éireann.
- Athbhreithniú ar thuairiscí rialta ón iniúchadh inmheánach maidir le stádas na timpeallachta rialaithe inmheánaigh i Líonraí Gáis Éireann, agus stádas na saincheistanna a ardaíodh roimhe sin ina dtuarascálacha féin. Déanann an CIR athbhreithniú ar thuarascálacha freisin.
- Rannpháirtíocht san Fhóram Dearbhaithe Chomhtháite.
- Rannpháirtíocht i gCoiste Bainistíochta Riosca Líonraí Gáis Éireann.
- Cruinnithe míosúla le Feidhmeannach Líonraí Gáis Éireann chun ábhair airgeadais, riosca, iniúcháireachta inmheánaí agus oibriúcháin bainteach le Líonraí Gáis Éireann a phlé.

Cuimsíonn monatóireacht leanúnach ag Bord Líonraí Gáis Éireann;

- Athbhreithniú ar Phróifíl Riosca Líonraí Gáis Éireann.
- Athbhreithniú agus plé ar an tuarascáil ó Chathaoirleach GNI maidir le héifeachtúlacht oibriú na gcóras rialaithe inmheánaigh, idir airgeadas agus oibriúcháin.

- Athbhreithniú ar thuarascálacha ón iniúcháir seachtrach, ina bhfuil sonraí faoi aon saincheist ábhartha maidir le rialú airgeadais.

Áirítear leis an monatóireacht leanúnach a dhéanann an ARC;

- Athbhreithniú ar thuarascálacha an Fhórait Dearbhaithe Chomhtháite maidir leis an gcóras um rialú inmheánach i Líonraí Gáis Éireann. Cuirtear seo i bhfeidhm go ráithiúil mar chuid d'athbhreithniú thorthaí Líonraí Gáis Éireann ón bhFóram Dearbhaithe Chomhtháite.
- Athbhreithniú ar Phróifíl Riosca Líonraí Gáis Éireann ar bhonn ráithiúil.
- Athbhreithniú ar thuarascálacha ón iniúcháir seachtrach, ina bhfuil sonraí faoi aon saincheistanna ábhartha maidir le rialú airgeadais inmheánach.
- Athbhreithniú agus breithniú ar an tuarascáil ó Phríomhfheidhmeannach Ghrúpa Ervia ar a éifeachtaí is atá na córais um rialú inmheánach, idir rialú airgeadais agus oibriúcháin.

Caiteachas Caipitil agus Caiteachas Oibríochta

Tá córais láidre agus éifeachtacha i bhfeidhm lena chinntiú, de réir mar is cuí, go gcloítear leis na prionsabail, riachtanais agus treoirlínte ábhartha sa Chód Caiteachais Phoiblí. Leanadh ar aghaidh le gníomhaíocht aistrithe le linn na bliana 2022 a bhaineann leis an gCód Caiteachais Phoiblí uasdátaithe (2019) chun go mbainfear amach comhlíonadh cheanglais bhreise an Chóid Caiteachais Phoiblí (2019).

Tugtar i bPolasaí Soláthair Ervia (PD02) na nósanna imeachta a leanfaidh Grúpa Ervia chun tacú le riachtanais soláthair san eagraíocht. Trí PD02 a chur i bhfeidhm déantar cinnte go bhfaightear luach ar airgead i gcleachtais soláthair, go gcloítear le dlíthe AE agus Éireannacha maidir le soláthar poiblí, go ndéantar próisis tairisceana a bhainistiú go cuí agus go gcoimeádtar forbheathnú rialachais agus bainistíochta ar an bpróiseas soláthair ar fud Grúpa Ervia.

I bPolasaí Ervia maidir le Caiteachas agus Faomhadh Conarthaí (PD03), leagtar amach an creat maidir le caiteachas airgeadais agus rialachas na gconarthaí, lena n-áirítear an próiseas údaraithe agus leibhéal údarais le haghaidh caiteachas caipitil agus oibríochta in Ervia, Líonraí Gáis Éireann agus i ngach ceann dá bhfochuideachtaí. Caithfidh gach faomhadh caiteachais agus conartha cloí leis na ceanglais i gCreatlach Rialachais Ervia/Líonraí Gáis Éireann agus PD03.

Tuarascáil an Bhoird (ar lean.)

Tá an creat um chaiteachas airgeadais agus rialachas conarthaí ag teacht leis na critéir maidir le luach ar airgead sa Chód Caiteachais Phoiblí uasdátaithe, arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí na Nollag 2019.

Anuas ar cheanglais soláthair náisiúnta agus AE, ní mór don chaiteachas caipitil cloí le haon riachtanais a d'fhéadfadh an Coimisiún um Rialáil Fóntais a leagan síos, riachtanais a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an bpleanáil agus tosaíochtaí bonneagair. Úsáidtear modhanna cuí measúnaithe infheistíochta i dtaca le tionscadail chaipitil agus cláir chaipitil ionas gur féidir cinntí a dhéanamh go héifeachtach. Úsáidtear próiseas faofa stóinsithe 5 chéim chun tionscadail Chaipitiúla a mheas agus a chur i gcrích.

Feidhmíonn an próiseas gealltanais caipitil le haghaidh Líonraí Gáis Éireann ar an mbonn go n-iarrfadh an Chuideachta na ceadanna ábhartha ón Aire roimh ré i gcomhair imchluádaigh iomláin de ghealltanais chaipitil le tabhairt fúthu le linn na bliana airgeadais dár gcionn. Iarrann Líonraí Gáis Éireann toilithe ar leith ón Aire sula ndéantar aon cheangaltas i leith aon tionscadal caipitil ar leith a bhfuil costas €20m nó os a chionn ag baint leis ó thaobh an chaiteachais rialaithe de, agus €10m nó os a chionn ó thaobh an chaiteachais neamhrialaithe de. Cuirtear ceadanna Aire faoi bhráid na Máthair-roinne agus ranna rialtais ábhartha eile atá rannpháirteach sa phróiseas ceadaithe don iarratas sonrath. Chomh maith leis sin, cuirtear iarratais ar fhaomhadh aire faoi bhráid NewERA a chuireann comhairle airgeadais agus gnó atá sonrath do thionscadal ar DHLGH, sula dtugtar cead Aire.

Cuirtear infheistíochtaí caipitil, lena n-áirítear conarthaí a bhfuil luach os cionn €3.5 milliún ag baint leo, faoi bhráid Choiste Faofa Caiteachais (CFC) Líonraí Gáis Éireann lena n-athbhreithniú agus lena bhfaomhadh. Ní mór faomhadh a fháil ó Bhord Ervia agus ó Bhord Líonraí Gáis Éireann le haghaidh caiteachais chaipitil ar bith atá níos mó ná €10m.

Tugtar an t-eolas is déanaí don Bhord maidir le stádas tionscadal agus na cláir chaipitil de réir mar a théann siad ar aghaidh, lena n-áirítear an t-eolas is déanaí maidir leis an gcur i bhfeidhm i gcomparáid leis an bplean, na sceidil agus le cáilíocht. Cuirtear tuairisciú buiséid agus difríochta i láthair don Bhord chomh maith.

Bíonn cuspóirí ar leith ag gach tionscadal agus déantar iad a mheas i leith na gcuspóirí sin. Tá príomhtháscairí feidhmíochta mar chuid de thairiscintí agus ina dhiaidh sin conarthaí, a úsáidtear chun feidhmíocht a thomhas le linn thréimhse an tionscadail. Cuirtear athbhreithnithe tar éis tionscadail agus tuairiscí dúnta airgeadais i láthair CFC, Bhord Líonraí Gáis Éireann, Choiste Airgeadais agus Infheistíochta Ervia agus Bhord Ervia le meastóireacht a dhéanamh orthu ag brath ar luach an tionscadail nó an chláir.

Déanann cruinnithe deiridh tionscadal agus athbhreithnithe tionscadail bhliantúla éascaíocht ar chur chuige 'ceachtanna a foghlaimíodh'. Déantar measúnú agus rianú ar na ceachtanna sin agus cuirtear iad i bhfeidhm maidir le tionscadail atá ann, agus a bheidh ann, ar fud na heagraíochta mar is iomchuí.

An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

Níl aon ábhar imní suntasach léirithe ag Oifigeach um Chosaint Sonraí Líonraí Gáis Éireann maidir le neamhchomhlíonadh i ndáil le riachtanais reachtacha faoi RGCS.

Athbhreithniú ar éifeachtúlacht

Tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh go dtí dáta faofa na Ráiteas Airgeadais, lena n-áirítear rialuithe airgeadais, oibríochtúla agus comhlíontachta agus córais bhainistíochta riosca don bhliain 2022 agus cinnteoidh sé go ndéanfar athbhreithniú den chineál céanna sa bhliain 2023. Rinne an CIR athbhreithniú mionsonraithe, agus thairiscigh siad a gcuid torthaí do Bhord Ervia.

Fadhbanna maidir le Rialú Inmheánach

Níor aithníodh aon laigí ábhartha i rialú inmheánach maidir leis an mbliain 2022 a bhfuil foráil ag teastáil uathu sna ráitis airgeadais.

Conclúid

Gnóthas Leantach

Ullmhaítear ráitis airgeadais ar bhonn gnóthais leantaigh fad is a bhíonn an Bord, tar éis dó na fiosrúcháin chuí a dhéanamh, sásta go bhfuil na hacmhainní cuí ag Ervia leanúint ar aghaidh i bhfeidhm go ceann tamall fada. Tugtar tuilleadh mionsonraí faoin measúnú gnóthais leantaigh sin agus faoi leachtacht an Ghrúpa i nótaí 1 agus 23 faoi seach de na Ráitis Airgeadais seo.

Bainistíocht Riosca

Rinne an Bord measúnú forleathan ar na príomhrioscaí a bheadh ann don eagraíocht le linn na bliana 2022. Leagtar amach na rioscaí agus na rialuithe maolaithe nó gníomhaíochtaí seo ar leathanaigh 24-31.

Caidreamh leis an Scairshealbhóir

Tá Ervia ag feidhmiú go neamhspleách óna Mháthair-Roinn (an Roinn Tithíochta, Pleanála, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta). Bíonn Enerjia gníomhach i mbun comhairliúcháin ar bhonn leanúnach in éineacht lena Mháthair-Roinn de réir mar a éilítear sa reachtaíocht agus sa Chód.

Leasanna Chomhaltaí an Bhoird

Ní raibh aon leas ag na Comhaltaí Boird in Ervia ná a chuid fochuideachtaí i rith na bliana. Tá an Bord sásta go bhfuil a chuid comhaltaí saor ó aon chaidrimh ghnó nó eile a d'fhéadfadh go mbeadh tionchar ábhartha acu, nó a d'fhéadfadh go mba chosúil go mbeadh tionchar ábhartha acu, ar chleachtadh a mbreithiúnais neamhspleách.

Féadfaidh comhaltaí Boird stiúrthóireachtaí nó poist feidhmiúcháin a bheith acu nó spéis a bheith acu i gcuideachtaí tríú páirtí, lena n-áirítear bainc agus institiúidí airgeadais, ar féidir go ndéanfaidh cuid acu sin (nó a bhfochuideachtaí), mar chuid de ghnáthchúrsaí gnó, idirbhearta le Ervia ar bhonn neamhspleách. Déanann na comhaltaí Boird go léir aon leas a nochtadh agus déanann siad iad féin a scaoileadh ó phlé agus cinní Boird sa chás go mbíonn siad faoi choimhlint nó go mbíonn leas díreach nó indíreach de réir an Chóid acu. I gcásanna mar sin, coimeádtar taifead ar leithligh (nach bhfuil rochtain ag an gComhalta Boird) air.

Measúnú Feidhmiúcháin

Faomhann an Bord buiséad bliantúil a thacaíonn leis na pleananna corparáideacha. Déantar measúnú bliantúil ar fheidhmiú iarbhir i gcomparáid leis an bplean agus buiséad. Tugtar breithniúchán cuimsitheach sna hAthbheithniúcháin Airgeadais agus Oibriúcháin ar leathanaigh 34 agus 40.

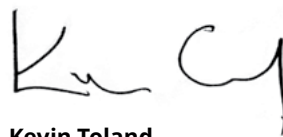
Taifid Chuntasaíochta

Creideann na comhaltaí Boird gur chuir siad córais agus acmhainní cuí ar fáil, lena n-áirítear pearsanra oiriúnach cáilithe cuntasaíochta a cheapadh ag a bhfuil taithí oiriúnach, chun cuntais chuí cuntasaíochta a choinneáil ar fud na heagraíochta d'fhonn oibleagáid Ervia a chomhlíonadh. Tá leabhair cuntais Ervia á gcoinneáil ag Bóthar na nOibreacha Gáis, Corcaigh.

Iníúcháir Seachtrach

Nuair a fuarthas toiliú ón Aire, ceapadh Deloitte Ireland CDT ar dtús in 2014 mar iníúcháirí do Ghrúpa Ervia. Fuarthas toiliú ón Aire ar an 25 Márta 2019 chun Deloitte Ireland CDT a cheapadh mar iníúcháir seachtrach do Ghrúpa Ervia do na blianta 2019, 2020 agus 2021, i ndiaidh próiseas tairisceana a chur i gcrích. Fuarthas toiliú ón Aire ar an 24 Samhain 2021 chun ceapachán Deloitte Ireland CDT mar iníúcháir seachtrach do Ghrúpa Ervia a fhadú do na blianta 2022 agus 2023

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland
Cathaoirleach

Keith Harris
Comhalta den Bhoird
Dáta: 12 Aibreán 2023

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca

Mar Chathaoirleach ar Choiste Iniúchta agus Riosca Ervia, tá áthas orm Tuarascáil an Choiste Iniúchta agus Riosca don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022 a chur faoi bhur mbráid.

Keith Harris
Cathaoirleach an Choiste

De réir an struchtúir boird aonadaigh atá i bhfeidhm in Ervia, tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ("an Coiste") bunaithe ag leibhéal Ghrúpa Ervia agus feidhmíonn sé ar son Ervia agus a fhochuideachtaí ("an Grúpa"). Tugann an tuarascáil seo léargas ar obair an Choiste le 12 mhí anuas agus tugann sí eolas ar an mbealach ar chomhlíon an Coiste a fhreagrachtaí faoina Théarmaí Tagartha agus faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("An Cód").

Tá go leor ama caite ag an gCoiste le linn na bliana ar a phríomhfhreagrachtaí maoirseachta a chomhlíonadh. Bhí an Coiste i dteagmháil ar bhonn rialta leis an mbainistíocht shinsearach, le lucht na hiniúcháireachta inmheánaí, le lucht na bainistíochta riosca agus le hiniúcháir reachtúil an Ghrúpa. Anuas air sin, thug an Coiste faoi chlár iomlán athbhreithnithe ina chruinnithe i rith na bliana lena fhreagrachtaí a chomhlíonadh go héifeachtach. Agus a phríomhfhreagrachtaí maoirseachta á chomhlíonadh aige, bíonn cruinnithe ar leith ar bhonn rialta ag Cathaoirleach an Choiste leis an ardbhainistíocht, le lucht na hiniúcháireachta inmheánaí, le lucht na bainistíochta riosca agus le hiniúcháir reachtúil an Ghrúpa.

Ról agus freagrachtaí an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca

Is é ról an Choiste ná tacú le Ervia i ndáil lena fhreagrachtaí i ndáil leis na nithe seo a leanas:

- Tuairisciú airgeadais
- Bainistíocht riosca
- Rialuithe Inmheánacha
- Iniúchadh inmheánach
- Iniúchadh seachtrach

Gníomhaíochtaí gaolmhara eile, lena n-áirítear polasaithe agus nósanna imeachta maidir le nochtadh cosanta, frithchalaíocht agus frithbhreabaireacht agus frithéilliú.

Tuairiscíonn Cathaoirleach an Choiste le Bord Ervia maidir le hábhair a phléitear ag gach cruinniú Coiste, agus faigheann an Bord miontuairiscí an Choiste ar fad. Leagtar amach go mion i dTéarmaí Tagartha an Choiste róil agus freagrachtaí an Choiste agus tá fáil orthu ar shuíomh gréasáin Ervia (www.ervia.ie). Déantar athbhreithniú orthu gach bliain.

Comhaltaí

Tá ceathrar Comhaltaí neamhspleácha Neamhfheidhmiúcháin de chuid Bhord Ervia ar an gCoiste. Is é Bord Ervia, i gcomhairle le Cathaoirleach an Choiste, a dhéanann Comhaltaí an Choiste a cheapadh. Féach Tuarascáil an Bhoird ar leathanach 73 do shonraí maidir le ballraíocht agus le tinreamh ag cruinnithe sa bhliain 2022. Tá an Coiste neamhspleách ar lucht bainistíochta an Ghrúpa.

Tuairisciú Airgeadais

Tá an Coiste freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar iomláine phróiseas ullmhúcháin Ráiteas Airgeadais an Ghrúpa agus as athbhreithniú a dhéanamh ar na breithiúnais tuairiscithe airgeadais atá iontu, thar ceann Bhord Ervia. Ullmhaíonn foireann airgeadais a bhfuil na cáilíochtaí agus an saineolas cuí aici na Ráitis Airgeadais thar ceann an Bhoird.

Le linn na bliana, rinne an Coiste athbhreithniú ar na Dréachtráitis Airgeadais sular mhol siad go ndéanfadh an Bord iad a fhaomhadh. Chomh maith leis sin, rinne an Coiste athbhreithniú ar ráitis airgeadais Líonraí Gáis Éireann sular fhaomh an fobhord iad. Rinne an Coiste oiriúnacht na mbeartas agus na gcaighdeán suntasach cuntasáíochta, na meastachán agus na mbreithiúnas a úsáideadh agus na Ráitis Airgeadais á n-ullmhú, mar aon le soiléireacht agus críochnúlacht na nochtuithe sa Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais a mheas. Rinne an Coiste plé ar na nithe sin leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, Príomhoifigeach Airgeadais agus iniúchóir seachtrach.

Bainistíocht Riosca

Tá an Coiste freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí bainistíochta riosca an Ghrúpa, ar fhorbairtí ó thaobh príomhrioscaí de agus ar sholáthar na próifíle riosca sprice, thar ceann Bhord Ervia, a chuireann ar a chumas do Bhord Ervia a dheimhniú gach bliain go bhfuil measúnú déanta aige ar phríomhrioscaí an Ghrúpa.

Le linn na bliana, rinne an Coiste athbhreithniú, i gcomhpháirt leis an mbainistíocht shinsearach, an phróifíl riosca, a bheartais um bainistíocht riosca, a neamhchosaintí ar rioscaí a mbeadh tionchar mór acu ach ar beag an seans go dtarlóidís, agus a inghlacthacht riosca is a spriocphróifíl, agus rinneadh seo chun go bhfaomhfadh Bord Ervia é. Rinne an Coiste athbhreithniú ar chuir i láthair ar shampla de rioscaí príomha, agus rinne plé leis an mbainistíocht shinsearach ar na rialuithe inmheánach ábhartha atá ann cheana leis na rioscaí sin a laghdú.

Rialuithe Inmheánacha

Tá an Coiste freagrach, thar ceann Bhord Ervia, as athbhreithniú a dhéanamh ar a oiriúnaí agus a iomláine agus atá córas rialaithe inmheánaigh an Ghrúpa, agus as athbhreithniú a dhéanamh le fáil amach ar cuireadh an córas rialaithe inmheánaigh i bhfeidhm go héifeachtach le linn na tréimhse tuairiscithe agus an dtugann an córas sin réamhrabhadh cuí maidir le haon chlistí agus rioscaí atá ag teacht chun cinn.

Tá Ervia freagrach faoin gCód as a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh ann i rith an ama agus go gcuirfear i bhfeidhm é. Déanann Ervia an fhreagracht seo a bhainistiú ar fud an ghnó tríd an ardbhainistíocht agus "an Fóram Dearbhaithe Comhtháite", ar grúpa bainistíochta é sin a bhailíonn fianaise ó na gníomhaíochtaí éagsúla rialaithe a dhéantar sa Ghrúpa d'fhonn íomhá chuimsitheach a chruthú de rialú agus riosca inmheánach. Bíonn an Fóram Dearbhaithe Comhtháite ag tuairisciú do Phríomhoifigeach Airgeadais an Ghrúpa. Tugann an Fóram tuiscint níos fearr ar na gníomhaíochtaí dearbhaithe atá i bhfeidhm agus déanann sé moltaí maidir le feabhas a chur orthu, le riosca a mhaolú agus maoirseacht rialachais a uasmhéadú agus chomh maith leis sin mar chuidiú chun aon bhearnaí sa dearbhú a aithint agus a réiteach.

Iniúchadh Inmheánach

Tá an Coiste, thar ceann an Bhoird, freagrach as monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht agus scóip na feidhme iniúchta inmheánaigh, lena n-áirítear a phleananna, gníomhaíochtaí agus acmhainní d'fhonn a chinntiú gur féidir leis athbhreithniú éifeachtach a dhéanamh ar oibriúchán rialuithe an Ghrúpa maidir le rioscaí suntasacha laistigh de chomhlacht an Ghrúpa.

Le linn na bliana 2022, rinne an Coiste athbhreithniú ar na pleananna agus ar an obair a rinne Iniúchadh Inmheánach Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn na bliana agus ar na bearta a theastaíonn ón lucht bainistíochta dá bharr. Chuir Ceann na hIniúcháireachta Inmheánaí Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann ar eolas go minic maidir le torthaí athbhreithnithe na hiniúcháireachta inmheánaí. Chomh maith leis sin, chíor an Coiste dul chun cinn na bainistíochta maidir le haghaidh a thabhairt ar cheisteanna ábhartha, lena n-áirítear nádúr, réim agus tráthúlacht a cuid freagraí. Rinne an Coiste athbhreithniú ar phlean bliantúil bunaithe ar riosca um iniúchadh inmheánach don bhliain 2023 agus ghlac sé leis, plean a chuimsíonn na hacmhainní a theastaíonn, agus rinne sé measúnú ar fhócas an iniúchta inmheánaigh a ailíniú leis na réimsí riosca is mó.

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

Le linn na bliana 2022, lean an comhlacht ar aghaidh leis an luach ionracais a chur chun cinn agus béim a leagan ar an tábhacht a bhaineann le hiompar eiticiúil ar fud na heagraíochta tríd an bhfeachtas 'An rud is fearr a dhéanamh' a chur i bhfeidhm.

Is éard atá san fheachtas roinnt tionscnamh, lena n-áirítear nuashonruithe ar shraith beartas corparáideach a bhaineann le heitic, treoirleabhráin a dháileadh ar fhostaithe agus comhráite ráithiúla sláine a dhíríonn ar ábhair a bhaineann le sláine na huair.

Iniúchadh Seachtrach

Is é an Coiste atá freagrach, thar ceann Bhord Ervia, as monatóireacht a dhéanamh ar an bpróiseas iniúchta sheachtraigh. Rinne an Coiste monatóireacht ar iomláine ráitis airgeadais an Ghrúpa agus rinne sé athbhreithniú ar oiriúnacht na mbeartas cuntasáíochta agus ar na saincheisteanna tuairiscithe airgeadais iontu, agus aird á tabhairt ar ábhair a chuireann an t-iniúchóir seachtrach in iúl dó. Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar phleananna, tuairiscí agus torthaí an iniúchára sheachtraigh maidir leis an iniúchadh, agus pléigh sé iad leis an iniúchóir. Rinne an Coiste athbhreithniú ar litir an iniúchára sheachtraigh chuig an lucht bainistíochta tar éis an iniúchta agus ar na freagraí a thug an lucht bainistíochta.

Tá an Coiste freagrach freisin, thar ceann Bhord Ervia, as na tairiscintí iniúcháireachta a thionscnamh agus as an bpróiseas roghnúcháin don iniúchóir seachtrach agus ansin as monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar neamhspleáchas agus íocaíocht an iniúchára sheachtraigh. Déanann an Coiste bearta cuí lena chinntiú go gcoimeádtar caidreamh oibiachtúil gairmiúil leis an iniúchóir seachtrach.

Le linn na bliana, rinne an Coiste measúnú ar neamhspleáchas agus oibiachtúlacht an iniúchára, agus mar chuid de sin rinneadh athbhreithniú ar:

- nádúr agus fairsinge na seirbhísí a sholáthraítear, agus na táillí a thuilltear, as obair iniúcháireachta agus obair neamh-iniúcháireachta a dhéanann an t-iniúchóir seachtrach.
- beartas an Ghrúpa a rialaíonn soláthar sheirbhísí neamh-iniúcháireachta don Ghrúpa a chomhlíonadh trína bhfuil rialacha agus teorannacha soiléire i bhfeidhm, a cheadaíonn seirbhísí neamh-iniúcháireachta nach bhfuil aon choimhlínt leasa ag baint leo.
- dearbhuithe soláthartha ag an iniúchóir seachtrach maidir leis sin.

Leagtar amach táillí seirbhísí nach seirbhísí iniúchta iad i Nóta 4 de na Ráitis Airgeadais. Níor tharla sé gur fostaíodh an t-iniúchóir chun seirbhísí a chur ar fáil a measadh go dtiocfadh coimhlínt leasa dá mbarr i rith na bliana. Rinne an Coiste monatóireacht freisin ar chomhlíonadh an iniúchára sheachtraigh leis an treoir ábhartha rialála, eitice agus ghairmiúil. Tá an Coiste sásta go bhfuil Deloitte Ireland LLP idir neamhspleách agus oibiachtúil.

Déantar éifeachtacht an iniúchára sheachtraigh a athbhreithniú gach bliain. Dírítear sa mheasúnú ar réimsí amhail chomh stóinseach agus atá an próiseas iniúcháireachta, an fhoireann iniúcháireachta, cumarsáid agus rialachas. Bhí an t-athbhreithniú sásúil ar an iomlán. Le linn na bliana, comhaontaíodh nár bhuaile na hiniúchóirí seachtracha go próbháideach leis an gCoiste gan aon chomhaltaí bainistíochta i láthair.

Is Eintiteas Leasa Phoiblí (PIE) í fochuideachta de chuid Ervia, Líonraí Gáis Éireann, toisc go bhfuil fiach atá liostáilte ar mhargadh rialáilte aici. Mar thoradh air seo, ní fhéadfadh a iniúchóir ach na seirbhísí sin nach seirbhísí iniúchta a chur ar fáil a cheadaítear d'Eintitis Leasa Phoiblí i gcomhréir le Treoir AE (2006/43/EC arna leasú le Treoir 2014/56 AE). Déantar monatóireacht ar chomhlíonadh na rialach sin le linn na bliana. Cloíonn an Coiste go beacht leis an teorainn táille 70% do sheirbhísí nach seirbhísí iniúchta iad a leagtar síos in Alt 4 de Rialachán (AE) Uimhir 537/2014.

Éifeachtacht an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca

Déanann an Coiste athbhreithniú bliantúil ar a éifeachtacht féin. Rinneadh an t-athbhreithniú go himmheánach trí cheistneoirí féinmheasúnaithe don bhliain 2022 a chríochnú agus bhí an t-athbhreithniú go hiomlán sásúil.

Thar ceann an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca:

Keith Harris

Cathaoirleach, An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca
12 Aibreán 2023

Ráitis Airgeadais

Tuarascáil an iniúcháir neamhspleách chuig comhaltaí Ervia	86
Ráiteas faoi ioncam an ghrúpa	88
Ráiteas an ghrúpa faoi ioncam cuimsitheach eile	89
Clár comhardaithe an ghrúpa	90
Ráiteas an ghrúpa faoi athruithe sa chothromas	91
Ráiteas an ghrúpa faoi shreafaí airgid	92
Nótaí le ráitis airgeadais an ghrúpa	93
Ráiteas ioncaim na máthairchuideachta	143
Ráiteas na máthairchuideachta ar ioncam cuimsitheach eile	144
Clár Comhardaithe na máthairchuideachta	145
Ráiteas na máthairchuideachta faoi athruithe sa chothromas	146
Ráiteas na máthairchuideachta faoi shreafaí airgid	147
Nótaí le ráitis airgeadais na máthairchuideachta	148

Tuarascáil an Iniúchára Neamhspleách chuig Comhaltaí Ervia

Tuairisc ar iniúchadh na ráiteas airgeadais

Tuairim ar ráitis airgeadais Ervia

Dar linne, tugann ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta:

- léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta ar an 31 Nollaig 2022, agus ar bhrabús an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta don bhliain airgeadais dar críoch an dáta sin; agus
- rinneadh iad a ullmhú go cuí de réir an chreata tuairiscithe airgeadais ábhartha agus, go háirithe, de réir cheangaltais na nAchtanna Gáis 1976 go 2009.

Is éard atá sna ráitis airgeadais ná:

ráitis airgeadais an Ghrúpa:

- Ráiteas faoi Ioncam Grúpa;
- Ráiteas Grúpa faoi Ioncam Cuimsitheach Eile;
- Clár Comhardaithe an Ghrúpa;
- ráiteas an Ghrúpa faoi Athruithe ar Ghnáthscaireanna;
- Ráiteas an Ghrúpa faoi Shreafaí Airgid; agus
- na nótaí lena mbaineann 1 go dtí 28, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta suntasacha mar atá leagtha amach i nóta 1.

ráitis airgeadais na Máthairchuideachta:

- Ráiteas loncaim na Máthairchuideachta;
- Ráiteas na Máthairchuideachta faoi Ioncam Cuimsitheach Eile;
- Clár Comhardaithe na Máthairchuideachta;
- Ráiteas na Máthairchuideachta faoi Athruithe sa Chothromas;
- Ráiteas na Máthairchuideachta faoi Shreafaí Airgid; agus
- na nótaí lena mbaineann 29A go 29Q, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha mar a leagtar amach i nóta 1 de nótaí an Ghrúpa.

Is é an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha a cuireadh i bhfeidhm mar ullmhúchán do ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta ná na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS) arna nglacadh ag an Aontas Eorpach ("an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha").

Bunús le tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúcháireacht (Éire) (ISAnna (Éire)) agus an dlí infheidhme. Déantar cur síos thíos ar ár bhfreagrachtaí faoi na caighdeáin sin sa mhír "Freagrachtaí an Iniúchára maidir le hiniúchadh na ráiteas airgeadais" den tuarascáil seo.

Táimid neamhspleách ar an nGrúpa agus ar an Máthairchuideachta de réir na gceanglas eiticíúil a mbaineann leis an iniúchadh a dhéanaimid ar ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil a d'eisigh Údarás Maoirseachta agus Cuntasaíochta na hÉireann, agus tá ár bhfreagrachtaí eiticíúla comhlíonta againn de réir na gceanglas sin. Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúchta a fuaireamar leordhóthanach agus cuí chun bonn a chur faoinár dtuairim.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Táimid tagtha ar an gconclúid, agus na ráitis airgeadais á n-iniúchadh againn, gur cuí an úsáid atá bainte ag an mBord as prionsabal cuntasaíochta an leanúnachais in ullmhúchán na ráiteas airgeadais.

Bunaithe ar an obair atá déanta againn, nílimid i ndiaidh aon ábhar éiginnteachta ábhartha a aithint a bhaineann le himeachtaí ná tosca, ar leithligh nó i dteannta a chéile, a chaithfeadh amhras suntasach ar chumas an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach go ceann tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón tráth a dtugtar údarú na ráitis airgeadais a eisiúint.

Tugtar ár bhfreagrachtaí agus freagrachtaí an Bhoird maidir leis an ngnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Eolas eile

Is éard atá san fhaisnéis eile ná faisnéis a áirítear sa Tuarascáil Bhliantúil agus sna Ráitis Airgeadais, diomaite de na ráitis airgeadais agus tuarascáil ár n-iniúchára ina dtaobh. Tá an Bord freagrach as an bhfaisnéis eile atá sa Tuarascáil Bhliantúil agus sna Ráitis Airgeadais. Ní chumhdaíonn ár dtuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus ní chuirimid in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe uirthi, ach amháin má luaitear a mhalairt go soiléir inár dtuarascáil.

Is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, dá bharr sin, a mheas an bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir ábharach leis na ráitis airgeadais nó leis an bhfaisnéis a fuarthas san iniúcháireacht nó an ndearnadh an fhaisnéis a thuairisciú go míchruinn go hábharach ar aon bhealach eile. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha nó tuairisciú míchruinn ábharach mar sin, tá sé de cheanglas orainn a dheimhniú an ndearnadh an fhaisnéis a thuairisciú go míchruinn go hábharach nó an ndearnadh an fhaisnéis eile a thuairisciú go míchruinn. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta againn, go gcinnimid gur tugadh míráiteas ábhartha den fhaisnéis eile sin, caithfimid é sin a thuairisciú.

Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Freagrachtaí an Bhoird

Mar a mhínítear ar bhealach níos iomláine sna Ráitis maidir le Freagrachtaí an Bhoird, tá an Bord freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú agus as a bheith sásta go dtugtar léargas cothrom fíor iontu. Tá an Bord freagrach as rialú inmheánach chomh fada agus a chinneadh sé gá a bheith leis ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábharach, bíodh sin mar gheall ar chalaos nó earráid.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú aige, tá an Bord freagrach as meastachán a dhéanamh ar chumas an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta leanúint ar aghaidh mar gnóthas leantach, ag nochtadh, más infheidhme sin, ábhair a bhaineann le gnóthas leantach agus úsáid a bhaint as prionsabal cuntasáíochta an leanúnachais mura bhfuil sé i gceist aige an Grúpa agus an Máthairchuideachta a leachtú nó deireadh a chur lena n-oibriúcháin, nó mura bhfuil aon dara rogha réasúnta ann ach é sin a dhéanamh.

Freagrachtaí an iniúcháir as an iniúcháireacht ar na ráitis airgeadais

Is í an aidhm atá againn ná ráthaíocht réasúnta a fháil go bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíshonrú ábhartha, cibé acu an calaois nó earráid is cúis leis, agus tuairisc iniúcháir a eisiúint a bhfuil ár dtuairim ag gabháil léi. Leibhéal ard dearbhaithe atá sa dearbhú réasúnta, ach ní deimhniú é i gcónaí go n-aimseoidh iniúcháireacht a dhéantar i gcomhréir le Caighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (Éire) míráiteas ábharach nuair is ann do cheann. Féadfaidh míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar gur míráitis ábharacha iad más féidir a bheith ag súil leo go réasúnta, go mbeadh tionchar acu ina n-aonar, nó le chéile, ar chinntí eacnamaíochta úsáideoirí a ghlactar ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cuntas eile faoinár bhfreagrachtaí i leith féachaint chuige go ndéantar iniúchadh ar na ráitis airgeadais le fáil ar shuíomh gréasáin Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasáíochta na hÉireann ag: <https://iaasa.ie/publications/description-of-the-auditors-responsibilities-for-the-audit-of-the-financial-statements/>. Tá an cur síos seo mar chuid de thuarascáil an iniúcháir.

Tuarascáil ar cheanglais dhlíthiúla agus rialála eile

Nithe ar gá dúinn iad a thuairisciú

Bunaithe ar an obair ar tugadh fúithi le linn na hiniúcháireachta, agus uirthi sin amháin, tugaimid tuairisc:

- Go bhfuil an fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad faighte againn a mheasaimid a bheith riachtanach chun críocha na hiniúcháireachta.

- Dar linn, ba leor taifid chuntasáíochta na Máthairchuideachta chun iniúcháireacht a dhéanamh go réidh agus mar is ceart ar na ráitis airgeadais.
- Tá ráitis airgeadais na Máthairchuideachta ag teacht leis na taifid chuntasáíochta.
- Dar linn, tá an fhaisnéis a thugtar i dTuarascáil an Bhoird ag teacht leis na ráitis airgeadais.

Ábhair a bhfuil sé de dhualgas orainn iad a thuairisciú mar eisceacht

Faoin gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Lúnasa 2016) (an “Cód Cleachtas”), éilítear orainn a thuairisciú daoibh mura léiríonn an ráiteas sin maidir le córas an rialaithe inmheánaigh atá riachtanach faoin gCód Cleachtas, mar atá curtha san áireamh sa Ráiteas ar Rialachas Corparáideach i dTuarascáil an Bhoird, go bhfuil an Grúpa ag cloí le mír 1.9(iv) den Chód Cleachtas nó nach bhfuil an ráiteas ag teacht leis an bhfaisnéis atá againn mar thoradh ar an obair iniúcháireachta atá déanta againn ar na ráitis airgeadais. Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Ár dtuarascáil a úsáid

Is do chomhaltaí Ervia amháin, mar chomhlacht, a dhéantar an tuarascáil seo, i gcomhréir le hAlt 15 den Acht Gáis 1976. Déanaimid ár n-obair iniúchta ionas gur féidir linn na hábhair sin a lua do chomhaltaí na Máthairchuideachta a bhfuil mar dhualgas againn iad a lua i dtuairisc iniúcháir agus chun na críocha sin amháin. Sna téarmaí is leithne agus is féidir a cheadaítear le dlí, ní dhéanaimid freagracht a admháil ná a ghlacadh d'aon ghrúpa seachas Ervia agus a chomhaltaí mar chomhlacht, as an obair iniúchta, as an tuairisc seo, ná as aon cheann de na tuairimí a tháinig muid orthu.

Honor Moore

Le haghaidh agus thar ceann Deloitte Ireland CDT Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúchta Reachtuil Uimh. 6 Cé an Lapaigh Corcaigh
Dáta: 13 Aibreán 2023

Nótaí: Ní thugann iniúchadh deimhniú maidir le cothabháil agus ionracas an tsuímh gréasáin, lena n-áirítear na rialuithe a úsáidtear leis sin a bhaint amach, agus go háirithe, maidir lena ndearnadh athruithe ar na ráitis airgeadais ón am a foilsíodh ar dtús iad. Is faoi fhreagracht na mBord atá na hábhair sin ach ní féidir le haon nós imeachta rialaithe deimhniú iomlán a thabhairt sa réimse sin.

Tá an reachtaíocht in Éirinn a rialaíonn ullmhúcháin agus scaipeadh ráiteas airgeadais éagsúil ón reachtaíocht i ndlínsí eile.

Ráiteas faoi Ioncam an Ghrúpa don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Oibríochtaí leanúnacha			
Ioncam	3	498,600	476,197
Glanchoistais oibríúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)	4	(274,317)	(238,295)
Brabús oibríúcháin roimh dhímheas agus amúchadh (EBITDA)		224,283	237,902
Dímheas agus amúchadh	6	(141,727)	(140,811)
Brabús oibríúcháin		82,556	97,091
Ioncam airgeadais	7	210	667
Costais airgeadais	7	(14,426)	(16,233)
Glanchoistais airgeadais	7	(14,216)	(15,566)
Brabús roimh cháin ioncaim		68,340	81,525
Cáin ioncaim	8	(11,929)	(16,624)
Brabús don bhliain		56,411	64,901
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí na Máthairchuideachta		56,411	64,901
Brabús don bhliain		56,411	64,901

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhoird

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Nóta: Mar a mhínítear i nóta 26, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a chomhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa.

Ráiteas an Ghrúpa maidir le hloncam Cuimsitheach Eile don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Brabús don bhliain		56,411	64,901
Ioncam Cuimsitheach eile			
Míreanna nach ndéanfar a athaicmiú mar bhrabús ná cailteanas:			
Gnóthachain achtúireacha an phlean sochair sainithe	18	107,175	83,162
Atomhas sócmhainní pinsin eile	18	(2,506)	46
Costas cánach iarchurtha maidir le hoibleagáidí sochair sainithe	8	(13,084)	(10,401)
Iomlán na míreanna nach ndéanfar a athaicmiú mar bhrabús ná cailteanas		91,585	72,807
Míreanna a d'fhéadfadh a athaicmiú mar bhrabús nó cailteanas:			
Difríochtaí aistrithe nuair a dhéantar fochuideachtaí eachtracha a chomhdhlúthú		(2,711)	2,993
(Cailteanais) / gnóthachain chóirluacha ar fhálta sreabhadh airgid		-	1,370
Cáin iarchurtha ar ghluaiseacht fáilithe sreafa airgid	8	-	(171)
Iomlán na nithe ar féidir iad a athaicmiú níos déanaí mar bhrabús nó cailteanas		(2,711)	4,192
Iomlán an ioncaim chuimsithigh eile don bhliain		88,874	76,999
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		145,285	141,900
Ioncam Cuimsitheach iomlán curtha i leith:			
Úinéirí na Máthairchuideachta		145,285	141,900
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		145,285	141,900

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhoird

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Nóta: Mar a luaitear i nóta 26, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a chomhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa.

Clár Comhardaithe an Ghrúpa

amhail ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní Neamhreatha			
Réadmhaoín, gléasra agus trealamh	9	2,434,460	2,470,170
Réadmhaoine infheistíochta	10	7,363	-
Sócmhainní doláimhsithe	12	27,030	29,089
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	58	378
Sócmhainní neamhreatha iomlána		2,468,911	2,499,637
Sócmhainní reatha			
Trádáil agus Infháiltais Eile	13	75,826	97,351
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - ar fáil don ghrúpa	14	149,077	87,297
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - taiscí srianta	14	40,248	46,348
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	912	896
Sócmhainní cánach reatha	8	-	249
Fardail	16	568	463
Sócmhainní reatha iomlána		266,631	232,604
Sócmhainní iomlána		2,735,542	2,732,241
Gnáthscaireanna agus dliteanais			
Gnáthscaireanna			
Scairchaipiteal		-	-
Tuilleamh coinnithe		(1,181,229)	(1,063,053)
Cúlchiste aistrithe		(939)	(3,650)
Gnáthscaireanna iomlána		(1,182,168)	(1,066,703)
Dlíteanais			
Dlíteanais neamhreatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	17	(1,022,695)	(1,034,241)
Oibleagáidí leasa scoir	18	(10,721)	(108,804)
Ioncam iarchurtha	19	(50,527)	(47,469)
Deontais	20	(57,971)	(64,883)
Soláthairtí	21	(5,905)	(6,198)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile	22	(7,859)	(15,751)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	(111)	(189)
Dlíteanais iarchurtha chánach	8	(199,471)	(190,215)
Dlíteanais neamhreatha ar an iomlán		(1,355,260)	(1,467,750)
Dlíteanais reatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	17	(219)	(1,188)
Ioncam iarchurtha	19	(34,319)	(12,937)
Deontais	20	(6,590)	(6,638)
Soláthairtí	21	(1,511)	(1,613)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile	22	(153,338)	(174,988)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	(966)	(424)
Dlíteanais chánach reatha	8	(1,171)	-
Dlíteanais reatha iomlána		(198,114)	(197,788)
Dlíteanais iomlána		(1,553,374)	(1,665,538)
Caipiteal gnáthscaireanna agus dlíteanais ar an iomlán		(2,735,542)	(2,732,241)

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhord

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Ráiteas an Ghrúpa faoi Athruithe sa chaipiteal gnáthscaireanna don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

		Tuilleamh coinnithe €'000	Cúlchiste aistrithe €'000	Cúlchiste fálaithe sreafa airgid €'000	Iomlán €'000
Ar an 1 Eanáir 2021		(963,783)	(657)	1,199	(963,241)
Brabús don bhliain		(64,901)	-	-	(64,901)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		(72,807)	(2,993)	(1,199)	(76,999)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		(137,708)	(2,993)	(1,199)	(141,900)
Díbhinní	25	38,438	-	-	38,438
Ar an 31 Nollaig 2021		(1,063,053)	(3,650)	-	(1,066,703)
Brabús don bhliain		(56,411)	-	-	(56,411)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		(91,585)	2,711	-	(88,874)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		(147,996)	2,711	-	(145,285)
Aistriú faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	29P	(292)	-	-	(292)
Díbhinní	25	30,112	-	-	30,112
Ar an 31 Nollaig 2022		(1,181,229)	(939)	-	(1,182,168)

Gach ní inchurtha i leith úinéirí na Máthairchuideachta.

Nóta: Mar a mhínítear i nóta 26, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a chomhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa.

Ráiteas an Ghrúpa faoi Shreafaí Airgid don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 Athshonraithe ¹ €'000
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	15	229,612	277,399
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí as réadmhaoín, gléasra agus trealamh		(136,656)	(124,637)
Íocaíochtaí as sócmhainní doláimhsithe		(5,518)	(10,367)
Deontais faighte	20	643	1,327
Airgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí infheistíochta		(141,531)	(133,677)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Fáltais ó iasachtaí		-	40,000
Aisíocaíocht iasachtaí		-	(151,200)
Íocaíocht costais eile mhaoinithe	17	(1,200)	-
Aisíocaíocht dliteanas léasa	11	(238)	(1,200)
Díbhinní íochta	25	(30,112)	(38,438)
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoiniúcháin		(31,550)	(150,838)
Glanmhéadú/(laghdú) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	14	56,531	(7,116)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 1 Eanáir	14	133,645	140,490
Éifeacht luaineachtaí sa ráta malairte ar airgead tirim atá á choinneáil	14	(851)	271
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 31 Nollaig	14	189,325	133,645

¹ Féach Nóta 1 le haghaidh sonraí maidir le hathráiteas

Nóta: Mar a luaitear i nóta 26, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a chomhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa.

Nótaí le Ráitis Airgeadais an Ghrúpa

- 1 Ráiteas faoi na Beartais Chuntasaíochta
- 2 Faisnéis Rannóige
- 3 Ioncam
- 4 Glanchoistais oibriúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)
- 5 Sochair Fostaithe
- 6 Dímheas agus Amúchadh
- 7 Glanchoistais Airgeadais
- 8 Cáin
- 9 Réadmhaoín, Gléasra agus Trealamh
- 10 Réadmhaoine Infheistíochta
- 11 Sócmhainní agus Dlíteanais Léasa
- 12 Sócmhainní doláimhsithe
- 13 Trádáil agus Infháiltais agus eile
- 14 Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim
- 15 Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí
- 16 Fardal
- 17 Iasachtaí agus Fiachas Eile
- 18 Oibleagáidí leasa scoir
- 19 Ioncam Iarchurtha
- 20 Deontais
- 21 Soláthairtí, Teagmhais agus Gealltanais Caipitil
- 22 Trádáil agus Suimeanna Iníoctha Eile
- 23 Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais
- 24 Tomhas Luacha Chóir
- 25 Díbhinní
- 26 Fochuideachtaí
- 27 Páirtithe Gaolmhara
- 28 Iartheagmhais

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas faoi na Beartais Chuntasaíochta

Bunús an ullmhúcháin

Is comhlacht corparáideach é Ervia a bunaíodh faoin Acht Gáis 1976 agus a bhfuil sainchónaí air in Éirinn.

I ráitis airgeadais an Ghrúpa cuirtear le chéile ráitis airgeadais na Máthairchuideachta agus a cuid fochuideachtaí (a dtagraítear dóibh i dteannta a chéile mar 'an Grúpa'), suas go dtí an 31 Nollaig gach bliain. I gcomhréir le IFRS, ní dhéantar comhdhlúthú ar ghnóthais neamhrialaithe (lean n-áirítear Uisce Éireann), mar a leagtar amach i nóta 26.

Ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta i gcomhréir leis na Caighdeáin Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta (IFRS) arna nglacadh ag an Aontas Eorpach agus cinntí cláir oibre Choiste Léirmhíniúcháin IFRS (IFRIC) mar a thacaíonn an tAontas Eorpach leo, agus atá i bhfeidhm do na tréimhsí cuntasaíochta ag tosú an 1 Eanáir 2022 nó ina dhiaidh sin. Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in euro, slánaithe don mhíle is gaire, agus ullmhaítear iad ar bhonn costais stairiúil, ach amháin i gcás ionstraimí airgeadais díorthacha áirithe a thomhaistear ar luach cóir. Is é an sainmhíniú a thugtar ar luach cóir ná an praghas a gheofaí as sócmhainn a dhíol nó a d'íocfaí chun dliteanas a aistriú in idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ar dháta an tomhais.

Cuireadh na beartais seo i bhfeidhm go comhleanúnach sna blianta ar fad a chuirtear i láthair sna ráitis airgeadais seo, ach amháin nuair a glacadh le caighdeáin nua agus cinntí cláir oibre Choiste Léirmhíniúcháin IFRS a foilsíodh (mar a leagtar amach thíos). Agus na beartais chuntasaíochta seo á gcur i bhfeidhm, ní mór breithiúnais agus meastacháin a úsáid a mbíonn tionchar acu ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais. Leagtar amach thíos mionsonraí na mbreithiúnas cuntasaíochta is suntasaí agus meastacháin curtha i bhfeidhm.

Gnóthas Leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta.

Tá acmhainní airgeadais nach beag ag an nGrúpa agus ag an gCuideachta agus creideann na Stiúrthóirí go bhfuil an Grúpa i riocht maith chun a rioscaí a bhainistiú go rathúil. Tá acmhainní suntasacha ar fáil ag an nGrúpa, lena n-áirítear airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim dar luach €149 milliún atá ar fáil don ghrúpa ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €87 milliún) agus saoráidí bainc neamhtharraingthe geallta de €312 milliún ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €462 milliún). Tá níos mó sonraí faoi shuíomh leachtachta an Ghrúpa curtha ar fáil i nóta 23 (ii) leis na ráitis airgeadais sin.

In 2018 d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas aonair, faoi úinéireacht phoiblí, rialaithe tráchtála de Líonraí Gáis na hÉireann agus d'Uisce Éireann le linn 2023. Bunaíodh Uisce Éireann mar fhóntas neamhspleách, faoi úinéireacht phoiblí, rialaithe, an 01 Eanáir 2023 agus táthar fós ag gabháil de Ervia a chomhtháthú le Líonraí Gáis Éireann, faoi réir achtú an Bhille Gáis (Leasú), 2023. Aistrefar feidhmeanna, gníomhaíochtaí, sócmhainní agus dliteanas iarmharacha na Máthairchuideachta Ervia go Líonraí Gáis Éireann mar chuid den phróiseas dlí seo agus díscailfean an Mháthairchuideachta Ervia nuair a thugtar é seo chun críche agus tá bunús an ghnóthais leantaigh fós oiriúnach don Mháthairchuideachta Ervia mar bhunús cuntasaíochta mar sin.

Tá sé réasúnach don Bhord a bheith ag dúil le go bhfuil go leor acmhainní ag an nGrúpa chun leanúint ar aghaidh ag oibriú go ceann dhá mhí dhéag ar a laghad ó dháta faofa na ráiteas airgeadais.

Agus an measúnú gnóthais leantaigh á chur i gcrích, chuir an Bord na príomhrioscaí agus príomhéiginnteachtaí mar atá sonraithe sa Tuarascáil ar Athbhreithniú Oibriúcháin san áireamh, lena n-áirítear an t-ionradh atá ag dul ar aghaidh san Úcráin faoi láthair agus tionchair na hAthraithe Aeráide.

Caighdeáin chuntasaíochta nua IFRS i bhfeidhm don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022

Rinne an Grúpa na leasuithe caighdeán seo a leanas a ghlacadh, leasuithe nach bhfuil aon tionchar ábhartha ag baint leo ar thorthaí ná ar nochtuithe ráitis airgeadais an Ghrúpa:

- Leasuithe ar IFRS 3 Comhcheangail Ghnó, IAS 16 Maoín, Gléasra agus Trealamh, IAS 37 Forálacha, Dliteanas Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha agus Feabhsuithe Bliantúla 2018-2020
- Leasuithe ar Léasanna IFRS 16: Lamháiltais Chíosa a bhaineann le COVID-19 tar éis an 30 Meitheamh 2021

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Cinntí maidir le clár oibre críochnaitheach de chuid Choiste Léirmhíniúcháin IFRS foilsithe

I mí Aibreáin 2022, d'eisigh Coiste Léirmhíniúcháin IFRS cinneadh clár oibre lena soiléiríodh go raibh srianta ar úsáid taisce éilimh a thagann ó chonradh le tríú páirtí agus nach mbíonn an taisce in airgead tirim mar thoradh air, seachas má athraíonn na srianta sin cineál na taisce ar bhealach nach gcomhlíonfaidh sé sainmhíniú ar airgead in IAS 7 a thuilleadh. Is é teideal chinneadh an chláir oibre Taiscí Éilimh le Srianta ar Úsáid a thagann ó Chonradh le Tríú Páirtí (IAS 7 Ráiteas ar Shreabhadh Airgid).

Roimh an soiléiriú seo, chuir an Grúpa méideanna áirithe in iúl atá i gcuntais taisce éilimh le baint mar "airgead srianta" ar an gclár comhardaithe agus cuireadh na hiarmhéideanna airgid thirim seo as áireamh ó airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim sa ráiteas ar shreafaí airgid. Go dtí seo, chuir an Grúpa an beartas seo i bhfeidhm nuair nach raibh an t-airgead ar fáil le húsáid ag an nGrúpa mar gheall ar choinníollacha ceadúnais conarthacha nó rialála. Dearbhaíonn an cinneadh clár oibre nach mór na socrúcháin airgid sin a chur i láthair mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim sa ráiteas ar shreafaí airgid.

Measann an Grúpa nach bhfuil na hiarmhéideanna airgid thirim seo ar fáil don Ghrúpa agus leanfaidh sé ar aghaidh ag scaradh na n-iarmhéideanna airgid seo ó na hiarmhéideanna airgid atá ar fáil don Ghrúpa sa Ráiteas ar Staid Airgeadais, chun críocho cur i láthair de réir IAS 1 alt 55.

De réir an tsoiléirithe seo, rinne an Grúpa athrú ar an mbeartas cuntasaíochta agus cuireann sé iarmhéideanna airgid srianta in airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim in iúl anois chun críocho a ráitis ar shreafaí airgid agus d'athshonraigh sé an tréimhse roimhe sin dá réir sin, mar seo a leanas:

Grúpa - Ráiteas faoi Shreafaí Airgid

	31 Noll 2021 Mar a Tuairiscíodh cheana €'000	31 Noll 2021 Athaicmiú €'000	31 Noll 2021 Athshonraithe €'000
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin ¹	248,654	28,745	277,399
Airgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí infheistíochta	(133,677)	-	(133,677)
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoiniúcháin	(150,838)	-	(150,838)
Glanlaghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid	(35,861)	28,745	(7,116)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 1 Eanáir	122,887	17,603	140,490
Éifeacht luaineachtaí sa ráta malairte ar airgead tirim atá á choinneáil	271	-	271
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 31 Nollaig	87,297	46,348	133,645

¹ Bhí méadú €28.7m ar ghlanairgead a tuairiscíodh ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin don bhliain 2021 mar thoradh ar athshonrú ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim chun "airgead srianta" a chur san áireamh. Léiríonn an méadú, mar a leagtar amach i nóta 15, gur tháinig méadú €28.7 ar "athrú ar an trádáil agus suimeanna iníoctha eile" (ó €18.8m go €47.5m). Léiríonn an t-athráiteas €28.7m an méadú ar an trádáil agus suimeanna iníoctha eile a bhaineann leis an méadú comhfheagrach ar iarmhéideanna "airgid srianta" le linn na bliana 2021, ó €17.6m amhail an 01 Eanáir 2021 go €46.3m amhail an 31 Nollaig 2021.

Caighdeáin agus léirmhínithe IFRS nua nár glacadh leo fós

Rinneadh na caighdeáin chuntasaíochta nua seo a leanas agus na leasuithe ar chaighdeáin atá ann cheana a eisiúint, ach níl siad in éifeacht go fóill don tréimhse chuntasaíochta seo nó níl tacaíocht ón AE ina leith go fóill:

- Leasuithe ar Chur i Láthair na Ráiteas Airgeadais IAS 1: Dlíteanas a aicmiú mar Dhlíteanas Reatha nó Neamhreatha
- Leasuithe ar Chur i Láthair na Ráiteas Airgeadais IAS 1: Dlíteanas a aicmiú mar Dhlíteanas Reatha nó Neamhreatha - Dáta éifeachta a Chur Siar
- Leasuithe ar Chur i Láthair na Ráiteas Airgeadais IAS 1: Dlíteanas neamhreatha le Cúnaint
- Leasuithe ar Léasanna IFRS 16 - Dlíteanas Léasa i nDíolachán agus in Aisléasú
- Leasuithe ar IAS 1, Cur i Láthair Ráiteas Airgeadais, agus ar Ráiteas Cleachtais 2 an IFRS: Beartais chuntasaíochta a nochtadh

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

- Leasuithe ar IAS 8, Beartais Chuntasaíochta, Athruithe i Meastacháin Chuntasaíochta agus in Earráidí Cuntasaíochta: Sainmhíniú ar Mheastacháin Chuntasaíochta
- Leasuithe ar Chánacha Ioncaim IAS 12: Cáin Iarchurtha a bhaineann le Sócmhainní agus Dlíteanais a eascraíonn as Idirbheart Amháin
- Leasuithe ar IFRS 17
- Leasuithe ar IFRS 17 Conarthaí árachais: Iarratas Tosaigh IFRS 17 agus IFRS 9 – Eolas Comparáideach

Meastar nach mbeidh tionchar suntasach ag baint le cur i bhfeidhm na leasuithe agus na bhfeabhsuithe bliantúla ar IFRS thuas, ar eisiúint an 31 Nollaig 2022 ach gan éifeacht leo go fóill, ar ráitis airgeadais an Ghrúpa.

Beartais Shuntasacha Chuntasaíochta

a) Bunús an Chomhdhlúthaithe

Fochuideachtaí

Is ionann fochuideachtaí agus eintitis atá rialaithe ag an nGrúpa. Tá smacht ann nuair atá an Grúpa neamhchosanta ar thorthaí inathraitheacha an eintitis de bharr an bhaint atá aige leis agus a bhfuil sé de chumas aige dul i bhfeidhm ar na tuairisceáin sin trína chumhacht thar an eintiteas, nó nuair atá cearta ag an nGrúpa chun na torthaí inathraitheacha sin. Cuimsítear ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí i ráitis airgeadais an Ghrúpa ón dáta ar a dtosaítear smacht go dtí an dáta ar a dtagann deireadh le smacht. I ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, cuirtear infheistiúcháin i bhfochuideachtaí ar aghaidh mar chostas lúide aon mhuirir bhearnúcháin.

Idirbhearta a chuirtear as an áireamh i ndiaidh chomhdhlúthaithe

Faightear réidh le hiarmhéideanna agus idirbhearta inghrúpa agus ioncam/costais neamhréadaithe ar bith ó idirbhearta inghrúpa in ullmhú ráitis airgeadais an Ghrúpa. Faightear réidh le gnóthachain neamhréadaithe a thagann chun cinn ó idirbhearta le hinstiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu i gcomparáid leis an infheistiúcht sa mhéid agus atá leas ag an nGrúpa san instiúid infheistiúcháin. Déantar cailteanais neamhréadaithe a dhíbirt ar an gcaoi chéanna le gnóthachain neamhréadaithe, ag díreach sa mhéid is nach bhfuil aon fhianaise ar bhearnú.

Comhcheangail ghnó

Úsáidtear an modh éadála le cuntas a dhéanamh ar chomhcheangail ghnó ar an dáta éadála, (i.e. nuair a aistrítear rialú chuig an nGrúpa).

Déantar dea-thoil a thomhas ar an dáta éadála mar:

- luach cóir na comaoine arna haistriú, móide
- méid aitheanta aon leasanna neamhréalaitheacha san eintiteas arna fháil, móide
- má bhaintear amach an comhcheangal gnó i gcéimeanna, luach cóir leas reatha cothromais an eintitis san eintiteas arna fháil, lúide
- glanmhéid aitheanta na sócmhainní inaitheanta arna bhfáil agus na ndlíteanas arna nglacadh.

Nuair atá an barrachas deimhneach, aithnítear gur dea-mhéin atá ann. Nuair atá an barrachas diúltach, déantar an brabús ó cheannach sladmhargaidh a aithint láithreach bonn sa chuntas brabúis nó cailteanais. Cláraítear costais a bhaineann le héadail, seachas na costais a bhaineann le heisiúint urrúis fiachais nó chothromais, a thabhaíonn an Grúpa i ndáil le comhcheangal gnó mar chaiteachas de réir mar a thabhaítear iad.

Cailliúint rialaithe

Nuair a chailltear smacht, dí-aithníonn an Grúpa sócmhainní agus dlíteanais na fochuideachta agus aon ghnéithe de chothromas a bhaineann leis an bhfochuideachta. Aithnítear i mbrabús nó cailteanas aon bharrachas nó easnamh a thagann chun cinn nuair a chailltear smacht.

Aistriú sócmhainní agus dlíteanas ó eintiteas faoi rialú comhchoiteann

Nuair a aistrítear sócmhainní agus dlíteanais idir eintitis atá faoi rialú comhchoiteann ag dáta an aistrithe, ní dhéantar na sócmhainní agus na dlíteanais a thomhas ag a luachanna córa agus ina áit sin, déantar iad a thomhas bunaithe ar na luachanna anonn. Áirítear leis na difríochtaí idir an chomaoin a íocadh agus luach anonn scartha na sócmhainní agus dlíteanais (amhail dáta an idirbhirt) a fuarthas i gcothromas mar ranníocaíocht chaipitil. Léiríonn na luachanna de réir na leabhar soláthar cuí le lagú ag an dáta fála.

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

b) Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

Aithint

Déantar réadmhaoin, gléasra agus trealamh a thomhas ag a gcostas lúide a ndímheas carntha agus a gcaillteanas carntha de bharr an bhearnúcháin. Cuimsítear i gcostais costais dhíreacha (lena n-áirítear costais atá inchurtha go díreach i leith saothair agus forchostais), costais dhíchoimisiúnaithe nó athchóirithe agus ús arna thabhtú chun tógáil na sócmhainne a mhaoiniú nuair a ghlacann an tógáil sin tréimhse ama nach beag le críochnú. Is ionann sócmhainní arna dtógáil agus an costas as réadmhaoin, gléasra agus trealamh a cheannach, a thógáil agus a shuiteáil sula mbaintear úsáid tháirgiúil astu.

Caiteachais ina dhiaidh sin

Aithnítear caiteachas ina dhiaidh sin, mar shampla, an costas as cuid nó mír de réadmhaoin, fearas agus trealamh a athsholáthar, i suim ghlanluacha na míre más dócha go sreabhfaidh na tairbhí eacnamaíoch a bheidh ag baint leis an mír san am atá le teacht chuig an nGrúpa, agus más féidir an costas a thomhas go hiontaoifa. Déantar suim ghlanluacha na coda athsholáthartha a dhí-aithint. Aithnítear na costais as seirbhísiú laethúil ar réadmhaoin, fearas agus trealamh sa chuntas brabúis nó cailteanais de réir mar a aithnítear iad.

Dímheas

Dímheasann míreanna réadmhaoin, gléasra agus trealamh ón uair a bhíonn siad ar fáil lena n-úsáid.

Ríomhtar an muirear as dímheas go príomha chun costas na réadmhaoin, an ghléasra agus an trealamh a dhíluacháil, lúide an costas iarmharach measta, de réir méid chothroim thar a saol úsáideach measta. Dímheastar sócmhainní léasaithe thar théarma an léasa nó a saol úsáideach, cibé acu is giorra. Is iad na haicmithe móra sócmhainne agus a saol úsáideach measta ná:

Píblínte dáilleacháin	60 bliain
Píblínte tarchurtha	25 - 40 bliain
Stáisiúin chomhbhrúiteora	20 bliain
Tuirbíní	30,000 - 48,000 uair an chloig
Méadair	15 bliain
Foirgnimh	40 bliain

Ní ghearrtar dímheas ar thalamh ná sócmhainní atá á dtógáil. Déantar athbhreithniú ar an modh dímheasa, ar shaolréanna fóna agus ar luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar iad a choigeartú más cuí.

Costais iasachta

Déantar costais iasachta a chaipitliú mar chostas sócmhainne má tá siad inchurtha go díreach i leith éadail, tógáil nó táirgeadh sócmhainne cáilithí. Is é atá i sócmhainn cháilitheach ná sócmhainn nach mór cuid mhór ama a chaitheamh ar a hullmhú lena húsáid bheartaithe nó lena díol. Tagann deireadh le caipitliú úis nuair a dhéantar an tsócmhainn a choimisiúnú nó áit ar cuireadh isteach ar fhorbairt ghníomhach ar feadh tréimhse fada ama.

c) Réadmhaoin Infheistíochta

Áirítear le Réadmhaoin Infheistíochta foirgneamh oifige agus láithreáin oibreacha gáis toraidh nach bhfuil in úsáid ag an nGrúpa. Sealbhaítear réadmhaoin infheistíochta ag costas stairiúil lúide a ndímheas agus lagú carntha. Ní dhéantar aistrithe chuig (nó ó) réadmhaoin infheistíochta ach amháin nuair atá athrú ar úsáid. Cuirtear aistrithe go (nó ó) réadmhaoin infheistíochta ó (nó go) réadmhaoin faoi úinéireacht san áireamh ag costas stairiúil lúide a ndímheas agus lagú carntha. Déantar réadmhaoin infheistíochta a dhí-aithint nuair a fhaightear réidh leo nó nuair a bhaintear iad go buan ó úsáid agus níltear ag súil le leas eacnamaíoch amach anseo óna ndíúscairt.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

d) Sócmhainní Doláimhsithe

Bogearraí agus bogearraí arna bhforbairt

Áirítear le costais bogearraí sócmhainní a fhorbraítear go himheánach agus sócmhainní a cheannaítear go seachtrach araon.

Tagraíonn bogearraí a fhorbraítear go himheánach a bhaineann go díreach le táirgeadh táirgí inaitheanta agus uathúla bogearraí atá rialaithe ag an nGrúpa. Aithnítear sócmhainní doláimhsithe nuair a chomhlíonann siad sainmhíniú sócmhainn doláimhsithe IAS 38 alt 8 agus na critéir aitheanta in IAS 38 alt 21-23. Cuimsíonn an caiteachas a dhéantar a chaipitliú an costas as ábhair, saothar díreach, forchostais atá inchurtha go díreach i leith ullmhú na sócmhainne dá n-úsáid bheartaithe, agus costais iasachta ar shócmhainní cáilitheacha.

Déantar ceadúnais bogearraí ríomhaire a fuarthas a chaipitliú ar bhonn na gcostas a tabhaíodh chun na sócmhainní sonracha a fháil agus úsáid a bhaint astu, ar chuntas go gcomhlíonann na costais na critéir in IAS 38 i gcomhair caipitlithe.

Amúchadh sócmhainní doláimhsithe

Déantar sócmhainní doláimhsithe a amúchadh de réir méid chothroim sa chuntas brabúis nó cailteanais thar a saol fóinteach measta, ón dáta a bhfuil siad ar fáil lena n-úsáid. Ní dhéantar amúchadh a mhuirearú ar shócmhainní forbartha nach bhfuil ar fáil le húsáid fós. Déantar bogearraí agus sócmhainní doláimhsithe eile a amúchadh, de réir méid chothroim, thar a saol fóinteach measta suas le seacht mbliana.

Déantar athbhreithniú ar mhodhanna amúchta, saolréanna fóinteacha agus luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar coigeartú orthu más cúí.

Costais iasachta

Déan tagairt do bheartas cuntasaíochta b) thuas

e) Bearnúchán Sócmhainní

Sócmhainní nach bhfuil faoi réir amúchta

Déantar sócmhainní doláimhsithe a bhfuil saol fóinteach éiginnte ag baint leo nó nach bhfuil réidh le húsáid fós, agus dea-mhéin, a thástáil go bliantúil le haghaidh bearnúcháin.

Sócmhainní nach bhfuil faoi réir dímheasa/amúchta

Déantar athbhreithniú ar shuimeanna glanluacha na sócmhainní sin ar gach dáta tuairiscithe chun socrú cibé acu an bhfuil aon chomhartha bearnúcháin orthu. Más ann do chomhartha bearnúcháin, ansin meastar méid inaisghabhála na sócmhainne.

Cailteanas bearnúcháin a aithint

Chun críocha bearnúcháin a mheasúnú, cuirtear sócmhainní i ngrúpa ar na leibhéil is ísle dá bhfuil sreafaí airgid ann ar féidir a aithint astu féin (aonaid giniúna airgid nó AGAnna). Aithnítear cailteanas bearnúcháin don mhéid trína sáraíonn suim glanluacha sócmhainne a méid inaisghabhála. Is é atá sa mhéid in-aisghabhála ná luach cóir sócmhainne lúide costas as diúscairt nó luach úsáide sócmhainne, cibé acu is airde. Aithnítear cailteanas bearnúcháin sa chuntas brabúis nó cailteanais. Maidir le cailteanas bearnúcháin a aithnítear i dtaobh AGAnna, déantar iad a leithdháileadh ar dtús chun an méid glanluacha d'aon dea-thoil a leithdháiltear ar an AGA a laghdú, agus ina dhiaidh sin leithdháiltear iad chun laghdú a bhaint amach ar mhéid glanluacha na sócmhainní eile san AGA ar bhonn pro rata.

Cailteanas bearnúcháin a mhalartú

Ní dhéantar cailteanas bearnúcháin a fhreaschur maidir le dea-thoil. I dtaobh sócmhainní eile, déantar cailteanas bearnúcháin arna n-aithint i dtréimhsí roimhe sin a mheasúnú ar gach dáta tuairiscithe le haghaidh aon chomharthaí gur tháinig laghdú ar an gcaillteanas nó nach ann dó a thuilleadh. Ní aisiompaítear cailteanas bearnúcháin ach sa mhéid nach sáraíonn suim ghlanluacha na sócmhainne an tsuim ghlanluacha, glan ó dhímheas ná amúchadh, mura aithníodh aon chaillteanas bearnúcháin.

Déantar aisiompú cailteanais bearnúcháin le haghaidh AGA a leithdháileadh ar shócmhainní an aonaid, seachas cáilmheas, ar bhonn pro rata le suimeanna glanluacha na sócmhainní sin. Aithnítear ídiú sa chuntas brabúis nó cailteanais. Agus úsáid á baint as suim ghlanluacha athbhreithnithe na sócmhainne déantar soláthar do dhímheas/amúchadh de réir méid chothroim thar an saol fóinteach a mheastar a bheith fágtha ag an tsócmhainn.

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

f) Airgeadra Eachtrach

Cuirtear na ráitis airgeadais seo i láthair in euro, arb é airgeadra feidhmiúil na Máthairchuideachta agus airgeadra chur i láthair an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta chomh maith.

Déantar idirbhearta in airgeadraí eachtracha a thaifeadadh ag an ráta atá i bhfeidhm ar dháta na n-idirbheart. Aistríodh sócmhainní agus dliteanais airgid arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha chuig an airgeadra feidhmiúil ag na rátaí a bhí i bhfeidhm ag dáta an tuairiscithe. Aithnítear sa chuntas brabúis nó caillteanais an gnóthachan nó caillteanais airgeadra eachtraigh a thagann chun cinn tar éis an aistriú a dhéanamh. Aistrítear sócmhainní agus dliteanais neamhairgeadaíochta in airgeadra eachtrach a dhéantar a thomhas ar chostas stairiúil agus úsáid á baint as an ráta malairte ar dháta an idirbhirt, agus ní aistrítear arís iad ina dhiaidh sin.

Aistrítear go euro, ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag an dáta tuairiscithe, sócmhainní agus dliteanais oibríochtaí eachtracha, ag cur san áireamh dea-thoil agus coigeartuithe luacha chóir mar thoradh ar éadail. Déantar torthaí oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na meánrátaí malairte don tréimhse, nuair a fhreagraíonn siad do mheastachán réasúnta de na fíor-rátaí a tabhaíodh. Déantar na difríochtaí malairte nuair a dhéantar na glansócmhainní oscailte a aistriú arís, agus na torthaí, a aithint san ioncam cuimsitheach eile agus cuirtear i láthair iad mar ghné ar leithligh de chothromas (cúlchiste aistriú).

g) Ioncam Reatha

Is ó sheirbhísí iompair gáis go príomha, i margáí rialaithe agus neamhrialaithe, a thagann ioncaim an Ghrúpa. Forbraíonn, oibríonn agus déanann an Grúpa cothabháil ar na líonraí tarchuir agus dáileacháin gáis nádúrtha in Éirinn agus cuireann sé seirbhísí iompair gáis ar fáil do sholáthraithe agus lastóirí. Chomh maith leis sin, oibríonn an Grúpa agus tá sé ina úinéir ar an dá phíblíne idirnascaire gáis idir Albain agus Éire agus tá sócmhainní bonneagair líonra aige i dTuaisceart Éireann agus ar Oileán Mhanann. Cuimsítear ioncam ó léasa oibríocháin le hioncam an Ghrúpa freisin, a aithnítear i gcomhréir le IFRS 16 (féach pointe h thíos).

Déantar ioncam a thomhas bunaithe ar an gcomaoin a measann an Grúpa go mbeidh sé ina teideal i gconradh le custaiméir, agus ní áirítear méideanna a bhailítear ar son tríú páirtithe. Aithníonn an Grúpa ioncam nuair a chomhlíontar na hoibleagáidí feidhmíochta, mar a leagtar amach iad sa chonradh, nó de réir mar a chomhlíontar iad. Aithnítear ioncam ó acmhainn iompair (billeáilte agus neamhbilleáilte) thar am de réir mar a chomhlíontar an oibleagáid feidhmíochta arb é acmhainn líonra a sholáthar, agus aithnítear aon ioncam a bhaineann le tráchtearraí ar bhonn an tréchuir don tréimhse le haghaidh gach custaiméara. Aithnítear ranníocaíochtaí custaiméara maidir le naisc líonraí gáis in ioncam iarchurtha nuair a fhaightear iad, agus scaoiltear chuig an ráiteas ioncaim iad i gcomhréir le comhlíonadh na n-oibleagáidí feidhmíochta. Aithnítear oibleagáidí feidhmíochta mar na hoibreacha nasctha agus déantar an t-ioncam uaidh sin a aithint thar am de réir mar a chuirtear na hoibreacha nasctha i gcrích.

Má mheastar nach gcomhlíontar na critéir um aithint ioncaim le haghaidh conartha, cuirtear moill le haithint ioncaim go dtí go meastar gur dóchuil inbhailitheacht. Más gá, déantar méid na comaoine geallta a lascainiú chun gné mhaoinithe an idirbhirt a léiriú agus cuirtear an foirceannadh úis i láthair go bliantúil mar chreidmheas don ráiteas ioncaim.

Braitheann roinnt foinsí ioncaim de chuid an Ghrúpa ar fhaomhadh a fháil ón rialaitheoir tionscail, an Coimisiún um Rialáil Fóntas (CRU). In imthosca áirithe, d'fhéadfadh an t-ioncam rialaithe "ceadaithe" a bheith róghnóthaithe nó tearcghnóthaithe sa bhliain. Mar shampla, mar chuid dár gcomhaontú rialála, tá an Grúpa i dteideal aon tearc-aisghabháil de chostais faoi bhealach áirithe a ghnóthú amhail crapadh ar chóras gáis trí coigeartuithe ar tharaif ioncaim amach romhainn. Féadfar aon tearc-aisghabháil d'ioncam "ceadaithe" a chur san áireamh, laistigh de pharaiméadair áirithe, agus an t-ioncam rialála le haghaidh na mbliaonta ina dhiaidh sin á ríomh. Ní dhéantar coigeartú, áfach, do ró-aisghabhálacha nó tearc-aisghabhálacha sa bhliain ina n-eascraítear iad mar tá na haisghabhálacha faoi réir athruithe taraife amach romhainn atáthar a chur i bhfeidhm do sheirbhísí iompair san am atá romhainn agus mar sin de, níl a leithéid de choigeartuithe i dteideal aitheantais mar shócmhainní nó dliteanais ag an dáta tuairiscithe.

h) Léasanna

An Grúpa mar Léasaí

Aithnítear léasanna mar shócmhainn cirt úsáide agus dliteanas comhfhreagrach ag an dáta a bhfuil an tsócmhainn léasaithe ar fáil le húsáid ag an nGrúpa. Agus tús á chur le conradh, déanann an Grúpa a mheas cé acu atá nó nach bhfuil léas i gceist nó an bhfuil léas mar chuid de chonradh. Má thugann an conradh an ceart chun úsáid sócmhainne a rialú ar feadh tréimhse ama mar mhalairt ar chomaoin, aithnítear mar léas é.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Chun measúnú a dhéanamh ar an gceart chun sócmhainn a rialú, measann an Grúpa na rudaí seo a leanas:

- an bhfuil sócmhainn inaitheanta sa chonradh
- an bhfuil an ceart ag an nGrúpa tairbhí eacnamaíochta den tsócmhainn ar fad nach mór a fháil
- an bhfuil an ceart ag an nGrúpa an tsócmhainn a oibriú ar feadh tréimhse an chonartha.

Déantar dliteanas an léasa (curtha i láthair laistigh 'd'lasachtaí agus d'fhiach eile') a thomhas ar dtús ar ghlanluach láithreach na n-íocaíochtaí léasa. Áirítear íocaíochtaí léasa atá le déanamh faoi roghanna sínidh réasúnta cinnte i dtomhas an dliteanais freisin. Lascainítear na híocaíochtaí léasa ag úsáid an ráta úis intuigthe sa léas. Mura féidir an ráta sin a chinneadh go héasca, mar a tharlaíonn i gcoitinne le léasanna sa Ghrúpa, úsáidtear ráta iasachta incriminteach an léasaí, is é sin an ráta a bheadh ar an léasaí aonair a íoc chun na cistí is gá a fháil ar iasacht d'fhonn sócmhainn ar luach comhchosúil leis an sócmhainn cirt úsáide i dtimpeallacht eacnamaíochta chomhchosúil le téarmaí, slándáil agus coinníollacha comhchosúla a fháil.

Leithdháiltear íocaíochtaí léasa idir príomhchostas agus costas airgeadais. Déantar an costas airgeadais a mhuirearú le brabús nó le cailteanas thar an tréimhse léasa chun ráta úis tréimhsiúil seasta a tháirgeadh ar fhuílleach an dliteanais le haghaidh gach tréimhse.

Maidir le sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo (a chuirtear i láthair in 'Réadmhaoín, gléasra agus trealamh'), déantar iad a thomhas ar aitheantas tosaigh ar a gcostas lena gcuimsítear iad seo a leanas:

- méid an tomhais tosaigh ar dhliteanas léasa
- aon íocaíochtaí léasa a rinneadh ag an dáta tosaigh nó roimhe sin lúide aon dreasachtaí léasa a fuarthas
- aon chostais dhíreacha tosaigh, agus
- costais athchóirithe.

Déantar sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo a thomhas ina dhiaidh sin ag costas lúide cailteanais fhábraithe dímhéasa agus lagaithe. Cuirtear IAS 36 i bhfeidhm lena dhearbhu an bhfuil sócmhainn ceart úsáide bearnaithe agus cuntais an Ghrúpa d'aon chaillteanas bearnaithe aitheanta mar a dhéantar cur síos air i bpolasaí E Lagú sócmhainní.

Go ginearálta, déantar dímhéas ar shócmhainní cirt úsáide thar shaolré úsáideach ní ba ghiorra na sócmhainne agus an téarma léasa de réir méid chothroim. Má tá an Grúpa réasúnta cinnte rogha ar cheannach a fheidhmiú, déantar dímhéas ar an tsócmhainn a bhfuil ceart úsáide ag baint léi thar shaolré úsáideach na bunsócmhainne.

I dtaobh léasanna atá gearrthéarmach (téarma léasa níos lú na 12 mhí) agus ar luach íseal (luach sócmhainne níos lú ná \$5,000), aithníonn an Grúpa na híocaíochtaí léasa mar chaiteachas oibriúcháin de réir méid chothrom thar théarma an léasa, ach amháin más rud é go bhfreagraíonn bonn córasach eile níos fearr don phatrún ama ina mbaintear leas as an sochar eacnamaíoch a fhaightear ó na sócmhainní léasaithe. Ní raibh a leithéid de léasanna ag an nGrúpa le linn na tréimhsí tuairiscithe nó na tréimhsí comparáideachta.

An Grúpa mar Léasóir

Déantar léasanna a bhfuil an Grúpa ina léasóir ina leith a aicmiú mar léasanna airgeadais nó oibriúcháin. Aon uair a dhéanann téarmaí an léasa na rioscaí agus sochair a bhaineann le húinéireacht a aistriú chuig an léasaí, déantar an conradh a aicmiú mar léas airgeadais. Déantar gach léas eile a aicmiú mar léas oibriúcháin.

Déanann an Grúpa comhaontuithe léasa agus é ina léasóir i dtaca le cuid dá réadmhaoine infheistíochta agus dá phíblínte, agus déantar na léasanna sin a aicmiú mar léasanna oibriúcháin. Déantar ioncam cíosa ó léasanna oibriúcháin píblíne a aithint mar ioncam de réir an mhéid chothroim thar théarma an léasa chuí, ach amháin más rud é go bhfreagraíonn bonn córasach eile níos fearr don phatrún ama ina mbaintear leas as an sochar eacnamaíoch a fhaightear ó na sócmhainní léasaithe. Aithnítear ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta in "ioncam eile" de réir an mhéid chothroim. Déantar costais dhíreacha thosaigh, a tabhaítear i rith an phróisis idirbheartaíochta agus socraithe don léas oibriúcháin, a chur le méid anonn na sócmhainne léasaithe agus déantar iad a aithint de réir an mhéid chothroim thar théarma an léasa.

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Déantar na méideanna atá iníoctha ag léasaithe faoi léasanna airgeadais a aithint mar infháiltais ag méid atá comhionann leis an nglaninfheistíocht a rinne an Grúpa sna léasanna. Déantar ioncam ó léasanna airgeadais a leithdháileadh ar thréimhsí cuntasaíochta ionas go bhfreagróidh siad do ráta fáiltas tréimhsiúil buan ar ghlaninfheistíocht amuigh an Ghrúpa i dtaca leis na léasanna sin.

Nuair a chuimsíonn conradh gnéithe léasa agus neamhléasa, cuireann an Grúpa i bhfeidhm IFRS 15 chun an chomaoin faoin chonradh a leithdháileadh ar gach gné.

i) Oibleagáidí Leasa Scoir

Oibríonn an Grúpa scéimeanna pinsin sochair sainithe agus ranníocaíochta sainithe araon.

Scéim pinsin sochair sainithe

Scéim sochair iarfhostaíochta is ea scéim sochair shainithe seachas plean ranníocaíochta sainithe, a dtugtar eolas ina leith thíos.

I gcás scéimeanna a bhfuil sochar sainithe ag baint leo, úsáidtear Modh na n-Aonad Réamh-mheasta Creidmheasa leis an gcostas as sochair a chur ar fáil a mheas. Cuirtear athbhreithnithe achtúireacha i gcrích ar gach lá tuairiscithe. Déantar gnóthachain agus cailteanais achtúireacha a aithint ina n-iomlán sa tréimhse ina dtagann siad chun cinn. Aithnítear lasmuigh den chuntas brabúis nó cailteanais iad agus cuirtear i láthair iad in ioncam cuimsitheach eile.

Aithnítear an costas iar-sheirbhíse láithreach. Déantar an costas seirbhíse reatha agus gnóthachain agus cailteanais ar réitigh agus ciorrúcháin a mhuirearú ar chostais oibriúcháin, nó ar sholáthairtí i gcásanna ina ndearnadh soláthar ar dtús i gcomhar na gcostas bainteach mar chuid de sholáthar athstruchtúraithe a aithint. Cuirtear an ráta lascaire i bhfeidhm ar an nglanlíteanas sainithe nó ar an nglansócmhainn shainithe ag tús na tréimhse chun an glanchostas úis ar phinsin a ríomh.

Is ionann an oibleagáid sochair scoir arna aithint sa chlár comhardaithe luach reatha an oibleagáid sochair sainithe le haghaidh na scéime agus luach cóir shócmhainní na scéime.

Aithnítear luach cóir na gceart aisíocaíochta nuair atá an Grúpa i dteideal an costas a bhaineann le seirbhís inphinsin roimhe a fháil ar ais ó chomhlachtaí eile san earnáil phoiblí nuair a dhéanann fostaithe incháilithe a dteidlíochtaí a bhaineann le seirbhís inphinsin – a thagann as seirbhís i gcomhlachtaí eile san earnáil phoiblí – a aistriú chuig scéim Ervia, i gcomhréir le Líonra Aistrithe don Earnáil Phoiblí, atá faoi rialú ag Alt 4 den Acht Aoisliúntas agus Pinsean, 1963.

Scéim pinsin ranníocaíochta sainithe

Is ionann scéim ranníoca shainithe agus scéim iarfhostaíochta faoina n-íocann eintiteas ranníocaíochtaí seasta isteach in eintiteas ar leithligh, agus ní bheidh aon oibleagáid dlí ná inchiallaithe ar an eintiteas méideanna breise a íoc. Déantar na ranníocaíochtaí atá iníoctha faoi na scéimeanna ranníocaíochta sainithe a mhuirearú ar bhrabús nó chaillteanas sna tréimhsí a gcuireann fostaithe seirbhísí ar fáil lena linn.

j) Deontais

Aithnítear deontas mar dhliteanas sa chlár comhardaithe ar dtús nuair atá ráthaíocht réasúnta ann go gheofar é agus go gcomhlíonfaidh an Grúpa na coinníollacha a bhaineann leis. Aithnítear na deontais ioncaim, atá mar chúiteamh don Ghrúpa as speansais arna dtabhú, sa ráiteas ioncaim ar bhonn córasach sna blianta céanna ina dtabhaítear na speansais. Déantar deontais a chúitíonn an Grúpa as costas sócmhainne a amúchadh don ráiteas ioncaim ar bhonn córasach thar shaolré úsáideach na sócmhainne chun an muirear dímhéasa a mheaitseáil.

k) Soláthairtí agus Dlíteanais Theagmhasacha

Déanann an Grúpa a nochtuithe ar dhlíteanais theagmhasacha a mheas maidir le dlíthíocht atá ar feithimh nó maidir le héilimh eile fós le réiteach a bhaineann le socrú de thoradh idirbheartaíochta, idirghabháil, eadráin nó rialachán Rialtais. Aithnítear foráil nuair is dócha go bhfuil oibleagáid ann ar féidir meastachán iontaoifa a dhéanamh ina leith i ndiaidh anailís chúramach a dhéanamh ar an gceist ar leith. Áirítear ar anailís measúnú a dhéanamh ar a dhóchúlú atá sé go n-éireoidh le héileamh ar feithimh, nó go mbeidh aon dlíteanas ann, agus an pointe aitheantais don dlíteanas gaolmhar.

Maidir le nithe ar oibleagáidí iad a d'fhéadfadh a bheith ann nó nach sásaíonn na critéir aitheantais le haghaidh forála, aithnítear mar dhlíteanais theagmhasacha iad, ach amháin más fánach an seas go ndéanfar buntáistí eacnamaíocha a aistriú.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

D'fhéadfadh sé go dtiocfadh athrú ar an soláthar riachtanach sa todhchaí mar gheall ar fhorbairtí nua agus de réir mar a bheadh faisnéis bhreise ar fáil. D'fhéadfadh sé nach ionann na costais iarbhir sa phróiseas meastóireachta agus an soláthar measta rud a léireodh an neamhchinnteacht bhunúsach sa phróiseas meastacháin seo. Nochtar sonraí na bhforálacha i nóta 21.

l) Fardail

Déantar fardail a thomhas agus úsáid á baint as costas nó glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle, agus úsáid á baint as an bhfoirmle costais is túsce isteach is túsce amach (FIFO) i gcomhréir le Fardail IAS 2. Tá costas déanta suas de phraghas ceannaigh agus gach costas díreach a tabhaíodh agus na fardail á dtabhairt chuig a n-ionad reatha agus a riocht reatha. Is é atá i nglanluach inréadaithe ná an costas díola iarbhir nó measta lúide gach costas atá le tabhú roimh dhiúscairt. Déantar soláthar sonrath le haghaidh nithe a bhfuil dochar déanta dóibh, atá imithe as feidhm nó nach féidir a úsáid, nuair is cuí sin.

m) Sócmhainní agus Dlíteanais Airgeadais

Ionstraimí airgeadais díorthacha

Is iad réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh an t-aon ionstraim airgeadais dhíorthach a bhíonn in úsáid ag an nGrúpa chun a nochtadh ar rioscaí malairte eachtraí a bhainistiú. Déantar tuilleadh sonraí faoi ionstraimí airgeadais díorthacha a nochtadh i nóta 23.

Déantar díorthaigh a aithint ar dtús ag luach cóir agus déantar iad a a thomhas go luach cóir ag gach dáta tuairiscithe ar leith. Déantar gnóthachain nó cailteanais a aithint sa chuntas brabúis nó cailteanais láithreach, ach amháin más ionstraim fhálaithe shainithe agus éifeachtach iad. Sa chás sin, braitheann uainiú an aitheantais sa chuntas brabúis nó cailteanais ar nádúr na gaolmhaireachta fálaithe.

Cé go ndéantar díorthach a bhfuil luach cóir dearfach aige a aithint mar shócmhainn airgeadais, déantar díorthach a bhfuil luach cóir diúltach aige a aithint mar dhliteanas airgeadais. Ní dhéantar díorthaigh a fhritháireamh sna ráitis airgeadais ach amháin má bhíonn an ceart agus cuspóir dlíthiúil ag an nGrúpa é sin a dhéanamh. Déantar díorthach a chur i láthair mar shócmhainn neamhreacha nó mar dhliteanas neamhreacha más amhlaidh go bhfuil aibíocht na hionstraimé atá fágtha níos mó ná 12 mhí agus mura bhfuiltear ag súil leis go ndéanfar é a réadú nó a shocrú laistigh de 12 mhí.

Iasachtaí

Aithnítear iasachtaí ar dtús ag luach cóir lúide costais atá inchurtha i leith idirbhirt. I ndiaidh a n-aitheantais tosaigh, sonraítear na hiasachtaí nach bhfuil i ngaolmhaireacht fálaithe luacha chóir ag an gcostas amúchta le húsáid mhodh an ghlanráta úis. Déantar iasachtaí atá sainithe i ngaol luacha chóir a thomhas ar luach cóir i gcomhair rioscaí fálaithe, agus aithnítear i mbrabús agus cailteanas aon ghnóthachain nó chailteanais a thagann chun cinn ar athruithe ar luach cóir, ach amháin má tá na hathruithe sin inchurtha i leith riosca creidmheasa an Ghrúpa féin, agus sa chás sin aithnítear iad siúd laistigh d'ioncam cuimsitheach eile.

Trádáil agus Infháltais Eile

Aithnítear trádáil agus infháltais eile ar dtús ag an bpraghas idirbhearta atá infhála agus, ina dhiaidh sin, iompraítear iad ag an luach sin, mar nach bhfuil aon chomhpháirt shuntasach mhaoinithe ann, lúide liúntas cuí le haghaidh na gcaillteanas creidmheasa a mbeifí ag súil leo. Úsáidtear múnla don chailteanas creidmheasa a bhfuiltear ag súil leis thar shaolré na sócmhainne chun foráil a dhéanamh maidir le cailteanais lagaithe, agus aithnítear an laige a bhfuiltear ag súil léi mar chostas sna caiteachais oibriúcháin. Áit is gá, cuirtear rátaí cailteanais ionchais i bhfeidhm chun an méid cailteanais creidmheasa ionchais a ríomh, bunaithe ar an bhfeidhmíocht iarbhir bailiúcháin airgid stairiúil, ar phrífíil an fhiachais de réir téarmaí. Cuirfear san áireamh mar chuid de sin tosca maicreacnamaíocha amach anseo agus tosca a bhaineann go sonrath leis na féichiúnaithe.

Méideanna dlite ó fhochuideachtaí (Máthairchuideachta)

Glactar gur sócmhainní airgeadais neamhdhíorthaigh na méideanna atá dlite ó fhiontar fochuideachtaí nach luaitear in aon mhargadh gníomhach. Cuirtear san áireamh iad sa trádáil reatha agus infháltais eile ar chlár comhardaithe na Máthairchuideachta, ach amháin dóibh siúd a bhfuiltear ag súil le go mbaileofar iad níos mó ná dhá mhí dhéag i ndiaidh dháta an chlár comhardaithe, a chuirtear san áireamh leis an trádáil neamhreacha agus infháltais eile. Déantar iad sin a thairfeadh ar dtús ag praghas an idirbhearta agus ina dhiaidh sin tá cuntas orthu ag an gcostas amúchta lúide an cailteanas creidmheasa a bhfuiltear ag súil leis.

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Déantar bearnúchán a mheasúnú ag baint úsáide as múnla an chaillteanais chreidmheasa a bhfuiltear ag súil leis. Agus an caillteanas mar gheall ar laige á mheas, déantar na méideanna dlite ó fhochuideachtaí a choinneáil mar mhéideanna in-aisíochta ar éileamh, infháltais a bhfuil riosca creidmheasa íseal ag baint leo agus méideanna a bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ón am ar aithníodh ar dtús iad. Agus caillteanas creidmheasa ionchais á shocrú, tugtar aird ar fheidhmíocht stairiúil chomh maith le faisnéis réamhbhreathnaitheach don fhochuideachta ábhartha, lena n-áirítear réamhaisnéisí mionsonraithe maidir le sreafaí airgid lascainithe nuair is cuí, agus tosca maicreacnamaíocha.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Ar fáil don ghrúpa

Cuimsíonn airgead tirim airgead ar láimh agus taiscí éilimh. Is éard atá i gcoibhéisí airgid ná infheistíochtaí fíorleachtacha gearrthéarmacha is féidir a chomhshó go héasca go méideanna aitheanta airgid thirim agus a bhíonn faoi réir riosca neamshuntasach maidir le hathruithe ar luach agus go gcoimeádtar iad chun críocha gealltanais gearrthéarmacha maidir le hairgead tirim a bhaint amach seachas d'infheistíocht nó chun críocha eile. Nuair atá na coinníollacha agus an intinn ann i leith fritháirimh, cuirtear iarmhéideanna airgid thirim agus iarmhéideanna rótharraingthe le chéile agus cuirtear an t-iarmhéid chomhcheangailte sin i láthair ar an gclár comhardaithe.

Taiscí srianta

Airgead tríú páirtí atá i gceist le taiscí srianta, a shealbhaítear iad faoi shocruithe sláine nó rialála airgeadais, agus nach bhfuil ar fáil chun críoch oibriúcháin faoi Chód Oibriúcháin LGÉ, ná nach sealbhaítear iad ach an oiread chun gealltanais airgid thirim ghearrthéarmacha a chomhlíonadh. Coinnítear an t-airgead i gcuntais taisce le bainc, comhlíonann an t-airgead an sainmhíniú ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

Trádáil agus suimeanna iníochta eile

Déantar iníochtaigh trádála agus eile a thaifeadadh ar luach cóir i dtosach, ar gnách gurb é méid tosaigh an tsonraisic móide aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach ina leith, agus a thugtar anonn ina dhiaidh sin ar chostas amúchta agus úsáid a bhaint as modh an ghlanráta úis.

Sócmhainní airgeadais ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas (FVTPL)

Déantar sócmhainní airgeadais a aicmiú mar FVTPL nuair (i) atá an tsócmhainn airgeadais á coimeád le haghaidh trádála, (ii) nuair atá an tsócmhainn sainithe mar FVTPL nó (iii) nuair comaoin theagmhasach atá sa tsócmhainn a d'fhéadfadh éadálaí a íoc mar chuid de chomhcheangal gnó lena mbaineann IFRS 3.

Déantar sócmhainní airgeadais ag FVTPL a shonrú ag a luach cóir le haon ghnóthachain nó caillteanais a eascraíonn ó atomhas á aithint sa chuntas brabúis nó caillteanais. Déantar luach cóir a shocrú sa bhealach atá sainithe i nóta 24.

Dlíteanais chonartha dearbhaithe airgeadais

Is ionann conradh dearbhaithe airgeadais agus conradh ina bhfuil gá ag an eisitheoir íocaíochtaí sonraithe a dhéanamh chun an sealbhóir a aisíoc as caillteanas a thabhaíonn sé toisc go dteipeann ar fhéichiúnaí íocaíochtaí a dhéanamh nuair atá siad le hóc de réir téarmaí ionstraim fiachais.

Déantar dlíteanais chonartha dearbhaithe airgeadais a thomhas ar dtús ag a luachanna córa agus, mura bhfuil siad ainmnithe mar FVTPL agus mura dtagann siad ó aistriú sócmhainne, déantar iad a thomhas ina dhiaidh sin an méid níos airde dóibh seo a leanas:

- Méid an liúntais caillteanais arna shocrú de réir IFRS 9 (féach sócmhainní airgeadais thuas).
- An méid a sainithníodh ar dtús lúide, nuair is cuí, amúchadh carnach a sainithníodh de réir na mbeartais aitheantais ioncaim a leagtar amach thuas.

N) Glanioncam/Glanhostais Airgeadais

Cuimsíonn costais airgeadais ús éifeachtach ar iasachtaí, muirear maoinithe ar sholáthairtí (a aithnítear i ndiaidh measúnaithe más ábharach), gluaiseachtaí luacha chóir ar shócmhainní airgeadais a aicmítear mar luach cóir tríd an gcuntas brabúis nó caillteanais, agus glanhostais úis pinsin. Úsáidtear modh an úis ghlain le costais iasachta nach bhfuil go díreach inchurtha i leith ceannach, tógáil nó táirgeadh sócmhainne cáilithe a aithint sa chuntas brabúis nó caillteanais. Cuirtear an ráta lascaire i bhfeidhm ar an nglanlíteanas sainithe nó ar an nglansócmhainn shainithe ag tús na tréimhse chun an glanhostas úis ar phinsin a ríomh.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Cuimsíonn ioncam airgeadais gluaiseachtaí luacha chóir ar ionstraimí airgeadais atá aicmithe mar luach cóir tríd an gcuntas brabúis nó cailteanais nó aon ioncam úis ar chistí infheistithe. Déantar ioncam úis a aithint de réir mar a bhfabhraíonn sé i mbrabús nó cailteanas, ag baint úsáide as modh an úis ghlain.

Cuirtear i láthair coigeartuithe luacha chóir ar ionstraimí maoinithe a aithnítear i mbrabús nó cailteanas mar ioncam airgeadais nó costais airgeadais, mar is cuí.

o) Cáin Ioncaim

Cuimsíonn speansas cánach ioncaim cáin reatha agus iarchurtha. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim ach amháin sa mhéid a bhaineann sé le míreanna atá aitheanta go díreach i ngnáthscaireanna nó in ioncam cuimsitheach eile.

Is é atá sa cháin reatha ná an cháin iníochta nó infhála mheasta ar an ioncam nó cailteanas inchánach don bhliain, agus úsáid á baint as rátaí cánach a achtaíodh nó a achtaíodh go substaintiúil ar an dáta tuairiscithe, agus aon choigeartú ar cháin iníochta i dtaobh na mblianta roimhe sin. Déantar sócmhainní agus dliteanais chánach reatha a chúiteamh nuair atá ceart chun cúitimh ar féidir a chur i bhfeidhm de réir an dlí ann laistigh den údarás cánach céanna agus áit arb é an rún ná socrú ar ghlanbhonn nó an tsócmhainn a inrédú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna.

Aithnítear cáin iarchurtha i dtaca le difríochtaí sealadacha idir méideanna anonn sócmhainní agus dliteanas chun críocha tuairiscithe airgeadais agus na méideanna a úsáidtear chun críocha cánach. Déantar cáin iarchurtha a thomhas ag na rátaí cánach a bhfuil súil leo a bheidh i bhfeidhm sna tréimhsí ina bhfuiltear ag súil leis go n-iompóidh difríochtaí sealadacha, bunaithe ar rátaí cánacha agus dlíthe a achtaíodh nó a achtaíodh den chuid is mó roimh an dáta tuairiscithe.

Meastar go bhfuil sócmhainn chánach iarchurtha in-aisghabhála agus mar sin ní aithnítear í go dtí, ar bhonn na fianaise go léir atá ar fáil, gur dóchúil go mbeidh brabúis inchánach oiriúnacha sna blianta beaga atá amach romhainn, óna mbeifear in ann aisiompú na ndifríochtaí sealadacha bunúsacha a dhéaduchtú.

Déantar sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha a chúiteamh nuair atá ceart chun cúitimh ar féidir a chur i bhfeidhm de réir an dlí ann laistigh den údarás cánach céanna agus áit arb é an rún ná socrú ar ghlanbhonn nó an tsócmhainn a inrédú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna.

Aithnítear foráil le haghaidh na nithe sin dá bhfuil an socrú cánach éiginnte, ach meastar gur dócha go mbeidh eis-sreabhadh cistí chuig údarás cánach ann amach anseo. Déantar na forálacha a thomhas ag an meastachán is fearr den mhéid a bhfuiltear ag súil lena éirí iníochta. Tá an measúnú bunaithe ar bhreithiúnas gairmithe cánach sa Ghrúpa, á thacú ag taithí roimhe maidir le gníomhaíochtaí mar sin agus, i gcásanna áirithe, bunaithe ar chomhairle neamhspleách chánach.

p) Brabús Oibriúcháin

Luaitear an brabús oibriúcháin roimh na glanchostais airgeadais agus cánachas.

q) Idirbhearta rialála coiteanna

Tugtar cuntas ar idirbhearta idir eintitis faoi rialú comhchoiteann ar luach seilbhe, agus aithnítear aon difear idir sin agus an chomhaoin a d'óc/a fuarthas i gcothromas mar ranníoc/dáileadh caipitiúil.

r) Bearta Neamh-GAAP

Sainítear EBITDA mar thuillimh roimh ús, cháin, dhímheas agus amúchadh. Sainítear glanfhiachas mar iasachtaí iomlána agus fiachais eile coigeartaithe i gcomhair tionchar fálaithe luacha chóir lúide taiscí airgid. Úsáideann an Grúpa na bearta neamh-GAAP seo chun eolas úsáideach faoi fheidhmíocht agus airgeadas a chur ar fáil don lucht bainistíochta, do scairshealbhóirí agus do pháirtithe leasmhara eachtracha.

Breithiúnais agus Meastacháin Chriticiúla Cuntasaíochta

Éilítear ar an nGrúpa, agus na polasaithe cuntasaíochta seo á gcur i bhfeidhm aige, meastacháin, boinn tuisceana agus breithiúnais áirithe a dhéanamh a chreideann sé iad a bheith réasúnach bunaithe ar an bhfaisnéis atá ar fáil. Déantar iad sin a mheasúnú agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Tá an Grúpa tar éis a mhachnamh a dhéanamh ar an gcoimhlint atá fós ag dul ar aghaidh idir an Rúis agus an Úcráin agus an neamhchinnteacht eacnamaíoch atá de ann dá dheasca agus í ag dul ar aghaidh go fóill, luaineacht praghsanna gáis mórdhíola is cúis léi, agus neamhchinnteacht sa mhargadh fuinnimh chomh maith le brúnna bhoilscithe ar chostais. Rinne an Grúpa impleachtaí an athraithe aeráide ar a chuid oibríochtaí agus gníomhaíochtaí a mheas, leagtar amach tuilleadh eolais thíos.

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Bíonn tionchar ag na meastacháin, boinn tuisceana agus breithiúnais sin ar na méideanna sócmhainní agus dliteanais atá ann ar dháta na ráiteas airgeadais agus ar na méideanna ioncaim agus costais a aithnítear i rith na dtréimhsí tuairiscithe a chuirtear i láthair. D'fhéadfadh éifeacht ábhartha a bheith ag athruithe ar na meastacháin sin ar na ráitis airgeadais.

Ar bhonn leanúnach, úsáideann an Grúpa modhanna éagsúla lena mheastacháin a mheasúnú: taithí stairiúil, comhairliúchán le saineolaithe agus modhanna eile ar meastar iad a bheith réasúnach sna tosca áirithe atá ann. D'fhéadfadh na torthaí iarbhrí a bheith éagsúil ó na meastacháin seo, agus déantar a dtionchar siúd a aithint sa tréimhse ina dtagann na fíricí is cúis leis an athbheithiú chun solais.

(i) Breithiúnais chriticiúla le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa a chur i bhfeidhm

Is iad seo a leanas na breithiúnais chriticiúla seachas iad sin a bhaineann le meastacháin (a ndéileáiltear leo astu féin thíos) atá déanta ag an nGrúpa agus na beartais chuntasaíochta sin á gcur i bhfeidhm agus a bhfuil an éifeacht is mó acu ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais.

(a) Rangú ar chostas idir caiteachas oibriúcháin agus caiteachas caipitil

Teastaíonn breithiúnais shuntasacha le caiteachas a rangú mar chaiteachas caipitil nó oibriúcháin, go háirithe i gcásanna a mbíonn eilimintí de ghníomhaíochtaí feabhsúcháin (caipiteal) agus cothabháil (oibriúcháin) araon ann. Tá beartais, rialúcháin agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm ag an nGrúpa leis na rioscaí a mhaolú ó thaobh chaiteachas neamh-incháilithe a chaipitil de.

(ii) Neamhchinnteacht sna meastacháin

Is iad seo a leanas na príomhthoimhdí maidir leis an am atá le teacht agus maidir leis na príomhfhoinsí eile as a dtagann neamhchinnteacht meastacháin ag deireadh na tréimhse tuairiscithe, a bhféadfadh riosca suntasach a bheith ag baint leo maidir le coigeartú ábhartha a dhéanamh ar na suimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanais taobh istigh den bhliain seo chugainn.

(a) Sócmhainní bonneagar agus na sócmhainní a úsáidimid inár ngnó

Ar an 31 Nollaig 2022, ba é €2,468.9 milliún comhiomlán shócmhainní réadmhaoine, gléasra agus trealamh, réadmhaoine infheistíochta agus shócmhainní doláimhsithe an Ghrúpa (2021: €2,499.3 milliún), arbh é sin tromlach shócmhainní an Ghrúpa. Dá bhrí sin, tá na meastacháin agus na boinn tuisceana a rinneadh leis an luach a dheimhniú ríthábhachtach sna ráitis airgeadais mar gheall go bhféadfadh éifeacht shuntasach a bheith ag inaisghabháilteacht na méideanna, nó a heasnamh sin, ar fheidhmíocht agus staid airgeadais an Ghrúpa amach anseo.

Aithníonn an Grúpa muirir dhímheasa agus amúchta go bliantúil (2022: €141.7 milliún agus 2021: €140.8 milliún) a ríomhtar go príomha chun costas a bhaineann le réadmhaoine, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe a laghdú thar a saol ionchais eacnamaíoch úsáideach.

I gcás réadmhaoine, gléasraí agus trealamh go háirithe, tá gá le breithiúnas suntasach chun saolréanna fóinteacha measta (UEs) le haghaidh sócmhainní a shocrú, atá bunaithe ar thairbhí, ionchais don am atá le teacht agus fachtóirí eile. Leagtar amach sna polasaithe cuntasaíochta seo an saol fóinteach measta le haghaidh aicmithe sócmhainní móra. Déanann an Grúpa athbheithiú ar shaol fóinteach sócmhainní go bliantúil agus déantar aon athrú atá ag teastáil a choigeartú go hionchasach. Cuimsíonn an t-athbheithiú seo breithiú ar uailmhianta an Ghrúpa maidir le dícharbónú agus breithiú ar bheartais agus ar phleananna Rialtais i réimse gníomhaithe ar son na haeráide agus spriocanna maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa. Creidimid go mbeidh ról lárnach ag ár líonra gáis i gcónaí maidir le slándáil, iontaofacht agus inacmhainneacht fuinnimh a chinntiú lá níos faide anonn ná 2050, chomh maith le cur le spriocanna i leith astaíochtaí gáis ceaptha teasa a laghdú trí fáil réidh le gual agus le hola a úsáid chun leictreachas a ghiniúint. Tá an Grúpa den tuairim go bhfuil saolréanna na sócmhainní aitheanta an meastacháin is fearr fós ar shaol fóinteach na sócmhainní. Mar gheall ar a thábhachtaí agus atá an infheistíocht sócmhainní don Ghrúpa, d'fhéadfadh éagsúlachtaí idir saol fóinteach eacnamaíoch iarbhrí agus measta tionchar a imirt ar thorthaí san am atá le teacht, tionchar dearfach nó díoltach. . Níor aithin an Grúpa, san am atá caite, aon athruithe ar shaol fóinteach a raibh tionchar ábhartha acu ar thorthaí oibriúcháin. Féach nóta 9 le haghaidh anailís fogaireachta ar an tionchar dá nglacfaí leis go mbeadh saolré fhóinteach eacnamaíoch níos giorra i gceist le haghaidh ghléasra, phíblíne agus innealra an Ghrúpa.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

(b) Oibleagáidí leasa scoir

Tugtar lascaine ar shreafaí airgid sochair réamh-mheasta an Ghrúpa atá ina mbonn taca lena oibleagáid leasa scoir ag ráta a shocraítear faoi threoir torthaí margaidh ag deireadh na tréimhse tuairiscithe ar bhannaí corparáide d'ardcháilíocht. Tá gá le breithiúnas suntasach nuair atáthar ag socrú critéar do bhannaí a bheadh ináirithe don phobal óna dtagann an cuar toraidh. Is iad na critéir is tábhachtaí a mheastar le bannaí a roghnú ná méid eisithe na mbannaí corparáide, cáilíocht na mbannaí agus aitheantas na n-asluiteach atá fágtha amach. Tá gá le breithiúnas suntasach chomh maith nuair a bhíonn an cuar toraidh á dhíorthú ag téarmaí níos faide, ós rud é go bhfuil líon na mbannaí corparáide ardcháilíochta fadreacha tearc ag faid níos faide. Sonraítear íogaireachtaí i nóta 18 maidir leis na príomhthoimhdí a úsáidtear chun dliteanais na scéime a thomhas.

(c) Forálacha agus dliteanais eile

Baineann neamhchinnteacht sa mheastachán le measúnaithe a dhéantar ar na torthaí airgeadais de staideanna tráchtála agus dlíthiúla neamhchinnte, agus is gá breithiúnas, meastachán agus toimhdí a úsáid. Is ionann na méideanna atá aitheanta mar sholáthar agus meastachán is fearr an Ghrúpa ar an gcaiteachas a theastaíonn chun oibleagáidí reatha a shocrú ar an dáta tuairiscithe. Agus an toradh is dóchúla á mheas, bunaíonn an Grúpa a mheastachán ar an bhfaisnéis atá ar fáil, ar thaithí stairiúil, ar chomhairle ó chomhairleoirí dlí agus saineolaithe eile agus ar thosca ábhartha eile ar creidtear iad a bheith réasúnta faoi mar a sheasann cúrsaí. Mar sin tagtar ar mheastachán athbhreithnithe ag gach dáta tuairiscithe chun déanamh cinnte go bhfreagraíonn na méideanna arna bhfabhrú don mheastachán is fearr ar na costais a iompróidh an Grúpa sa deireadh. D'fhéadfadh go dtiocfadh athrú ar an bhforáil a éilítear san am atá le teacht mar gheall ar fhorbairtí nua agus de réir mar a chuirtear faisnéis bhreise ar fáil. De bharr nádúr na bhforálacha sin agus neamhchinnteacht an mheastacháin atá i gceist, ní mheastar é a bheith praiticiúil anailís íogaireachta bhreise a dhéanamh ar na méideanna seo.

(iii) Athrú Aeráide

Leanann an Grúpa ar aghaidh lena mheasúnú a fhorbairt maidir leis an tionchar fadtéarmach a d'fhéadfadh a bheith ag athrú aeráide ar na sócmhainní agus dliteanais ina ráitis airgeadais. Breithníodh tionchar an athraithe aeráide i roinnt réimsí agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú, go háirithe maidir le luacháil na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealaimh atá ag an nGrúpa, mar a thuairiscítear in (a) thuas.

Mar a leagadh amach i dTuarascáil na Stiúrthóirí, creideann an Grúpa go bhfuil ról soiléir aige maidir le dul i ngleic le spriocanna astaíochtaí neodracha trí athrú fuinnimh éifeachtúil a éascú trí thograí a fhorbairt chun an líonra gáis a dhícharbónú agus leanúint de shreafaí gáis sábháilte agus iontaofa a sholáthar, den tslándáil fuinnimh a chaomhnú agus de ghás a sholáthar go héifeachtúil do chustaiméirí.

2. Faisnéis Rannóige

Le linn 2015, d'aistrigh an Mháthairchuideachta an fiachas ar fad chuig a fochuideachta a ionchorpraíodh díreach ansin, Líonraí Gáis Éireann. Dá bharr sin, níl an Grúpa laistigh de raon feidhme Dheighleoga Oibriúcháin IFRS 8 a thuilleadh, ach tá rogha déanta ag an nGrúpa an fhaisnéis rannóige seo a leanas a chur i láthair.

Rannóg	Suíomh geografach	Cur síos ar tháirgí agus sheirbhísí
Líonraí Gáis Éireann	Éire agus an RA	<p>Forbraíonn, oibríonn agus cothabhálann gnó Líonraí Gáis Éireann na líonraí tarchuir agus dáileacháin gáis nádúrtha in Éirinn agus cuireann siad seirbhísí iompair gáis ar fáil do sholáthraithe agus lastóirí. Chomh maith leis sin, is le rannóg gnó Líonraí Gáis Éireann an dá phíblíne Idirnascaire gháis idir Albain agus Éire, a dhéanann an rannóg a oibriú. Tá sócmhainní bonneagair líonra ag an rannóg i dTuaisceart Éireann agus in Oileán Mhanann. Is ó sheirbhísí iompair gáis go príomha a thagann ioncam an Ghrúpa.</p> <p>Tá gnó Aurora Telecom, a sholáthraíonn bonneagar leathanbhanda snáithín optúil dhorcha ardchaighdeáin, mar chuid den rannóg seo chomh maith.</p>
Máthairchuideachta Ervia	Éire	<p>Cuireadh scaradh oibríochtúil idir Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann i bhfeidhm i mí Eanáir 2022, mar ullmhúchán don scaradh dlíthiúil atá beartaithe in 2023. Mar chuid den scaradh oibríochtúil bhí an t-aistriú go Líonraí Gáis Éireann agus d'Uisce Éireann d'fheidhmeanna (agus fostaithe) áirithe lártaite, mar a thuairiscítear thíos, ar chuir Ervia ar fáil go lárnach iad roimhe sin. Dá thoradh sin, tháinig laghdú suntasach ar leibhéal costas seirbhíse idirbheartaíochta agus tacaíochta a chuirtear ar fáil ag máthairchuideachta Ervia do Líonraí Gáis Éireann le linn na bliana 2022 i gcomparáid le blianta roimhe sin agus tháinig sé ó Sheirbhísí Grúpa teoranta agus ó chostais pinsin.</p> <p>Le linn na bliana 2021, chuimsigh oibríochtaí Mháthairchuideachta Ervia réimsí nach bhfuil faoi réim rannóg gnó Líonraí Gáis Éireann, a n-áirítear;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seirbhísí Gnó, a chuireann seirbhísí tacaíochta ar fáil don Ghrúpa sna réimsí seo: Seirbhísí Idirbhirt, Airgeadas, Acmhainní Daonna, TF, Árachas, Saoráidí agus Tacaíocht Tionscadal. • Ionad Grúpa atá déanta suas d'oifig Phríomhfheidhmeannach an Ghrúpa, Airgeadas Grúpa, AD Grúpa, Cúrsaí Dlí, Straitéis agus Rialáil Tráchtála, agus • Tionscadail Mhóra, lárionad feabhais chun príomhthionscadail straitéiseacha um bonneagar gáis agus uisce a chur i gcrích. • Tugann Slabhra Soláthair tacaíocht don ghrúpa iomlán. <p>Déantar costais i dtaobh Ervia a athmhúirearú ar rannóga gnó Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann. Leagtar amach thíos costais oibriúcháin na rannóige seo agus tá siad glan ó na hathmhúirir agus is éard atá iontu go príomha ná costais phinsin nach costais airgid thirim iad.</p>

I gcomhréir le IFRS 10, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a chomhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa (mar a mhínítear tuilleadh i nóta 26). Dá bharr sin, níl Uisce Éireann cuimsithe sa nóta sin.

(a) Ioncam de réir ionaid gheografaigh

	2022 €'000	2021 €'000
Éire	460,628	433,189
An RA (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	37,972	43,008
Iomlán	498,600	476,197

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Faisnéis Rannóige (ar lean)

Mar chuid d'ioncam iomlán an Ghrúpa tá ioncam de €131.8 milliún (2021: €127.8 milliún), €82.6 milliún (2021: €75.7 milliún) agus €50.8 milliún (2021: €49.9 milliún) a d'eascair as díolacháin leis na trí chustaiméir is mó atá ag an nGrúpa.

(b) Caiteachas Caipitiúil

	Breiseanna caipitil le réadmhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 9)		Breiseanna caipitil le sócmhainní doláimhsithe (nóta 12)	
	2022 €'000	2021 €'000	2022 €'000	2021 €'000
Líonraí Gáis Éireann	130,832	135,850	3,688	11,174
Máthairchuideachta Ervia	-	165	-	-
Iomlán	130,832	136,015	3,688	11,174

(c) Sócmhainní neamhreacha de réir ionaid gheografaigh

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Éire	2,120,026	2,130,726
An RA (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	348,827	368,533
Iomlán	2,468,853	2,499,259

Is ionann sócmhainní neamhreacha chun na críche seo agus réadmhaoin, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe. Eisiatar ionstraimí airgeadais díorthacha.

	a		b		a + b = c		
	Líonraí Gáis Éireann (Torthaí reachtúla)	Comhdhlúthú agus díothú	Líonraí Gáis Éireann (Torthaí deighleoige)	Máthairchuideachta Ervia (Torthaí reachtúla)		Comhdhlúthú agus díothú	Máthairchuideachta Ervia (Torthaí deighleoige)
	2022 €'000	2022 €'000	2022 €'000	2022 €'000	2022 €'000	2022 €'000	2022 €'000
	Nóta (i)		Nóta (ii)				
Ioncam	498,600	-	498,600	-	-	-	498,600
Glanchostais oibriúcháin	(268,650)	-	(268,650)	(5,667)	-	(5,667)	(274,317)
Brabús/(caillteanas) oibriúcháin roimh amúchadh agus dhímheas (EBITDA)	229,950	-	229,950	(5,667)	-	(5,667)	224,283
Dímheas agus amúchadh	(145,623)	3,896	(141,727)	-	-	-	(141,727)
Brabús/(caillteanas) oibriúcháin	84,327	3,896	88,223	(5,667)	-	(5,667)	82,556
Ioncam airgeadais	195	-	195	20,127	(20,112)	15	210
Costais airgeadais	(12,876)	-	(12,876)	(1,550)	-	(1,550)	(14,426)
Glan(chostais)/ioncam airgeadais	(12,681)	-	(12,681)	18,577	(20,112)	(1,535)	(14,216)
Brabús roimh cháin ioncaim	71,646	3,896	75,542	12,910	(20,112)	(7,202)	68,340

2. Faisnéis Rannóige (ar lean)

			a		b		a + b = c
	Líonraí Gáis Éireann (Torthaí reachtúla)	Comhdhlúthú agus díothú	Líonraí Gáis Éireann (Torthaí deighleoige)	Máthairchuideachta Ervia (Torthaí reachtúla)	Comhdhlúthú agus díothú	Máthairchuideachta Ervia (Torthaí deighleoige)	Grúpa Ervia (Torthaí reachtúla)
	31-Dec-22 €'000	31-Dec-22 €'000 Nóta (i)	31-Dec-22 €'000	31-Dec-22 €'000	31-Dec-22 €'000 Nóta (iii)	31-Dec-22 €'000	31-Dec-22 €'000
Sócmhainní bonneagair	2,519,332	(50,479)	2,468,853	-	-	-	2,468,853
Sócmhainní eile	249,398	-	249,398	717,467	(700,176)	17,291	266,689
Sócmhainní iomlána	2,768,730	(50,479)	2,718,251	717,467	(700,176)	17,291	2,735,542
lasachtaí agus fiachas eile	(1,022,914)	-	(1,022,914)	-	-	-	(1,022,914)
Oibleagáidí leasa scoir	-	-	-	(10,721)	-	(10,721)	(10,721)
Dlíteanais eile	(533,645)	7,849	(525,796)	(5,821)	11,878	6,057	(519,739)
Dlíteanais iomlána	(1,556,559)	7,849	(1,548,710)	(16,542)	11,878	(4,664)	(1,553,374)
Glansócmhainní	1,212,171	(42,630)	1,169,541	700,925	(688,298)	12,627	1,182,168
Glanfhiachas	(890,530)		(890,530)	16,692	-	16,693	(873,837)

Nóta (i): Roimhe seo, bhí sócmhainní áirithe ann a bhí faoi réir diúscairtí laistigh den ghrúpa chuig eintitis i nGrúpa Líonraí Gáis Éireann ag an luach margaidh le tuairisciú thar a nglanluach de réir na leabhar ag dáta a ndíolta. Ó thaobh Ghrúpa Ervia de, rinneadh na gnóthachain inghrúpa neamhréadaithe a dhíbirt ar chomhdhlúthú nuair a díoladh na sócmhainní gaolmhara le heintitis laistigh de Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann. Mar gheall ar sin, déantar an dímhéas ardaithe a aithnítear i ráitis airgeadais Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann a dhíbirt ar chomhdhlúthú (2022: €3.9 milliún, 2021: €3.9 milliún). Ba é luach anonn na sócmhainní ábhartha a áiríodh i ráitis airgeadais Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann, atá faoi réir díothú ar chomhdhlúthú, ná €50.5 milliún amhail ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €54.4 milliún). Ba é an dlíteanas cánach iarchurtha ar na sócmhainní sin, faoi réir díothú ar chomhdhlúthú, ná €7.8 milliún amhail ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €8.4 milliún).

Nóta (ii): Déantar an díbhinn €20.1 milliún inghrúpa a d'fhógair Líonraí Gáis Éireann don Máthairchuideachta Ervia don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022 a dhíbirt ag leibhéal Ghrúpa Ervia (2021: €15.4 milliún)."

Nóta (iii): Le linn na bliana 2022, déantar na sócmhainní seo a leanas ar le Máthairchuideachta Ervia iad a dhíothú nó a athaicmiú (fritháireamh) ar chomhdhlúthú:

- Déantar infheistíocht €688.3 milliún Máthairchuideachta Ervia i Líonraí Gáis Éireann a dhíothú in aghaidh ghlan sócmhainní (cothromas) Líonraí Gáis Éireann. Féach ar nóta 29H.
- Déantar infháltas idirchuideachta €11.9 milliún Máthairchuideachta Ervia a fhaightear ó Líonraí Gáis Éireann a dhíothú in aghaidh an dlíteanais chomhfhreagraigh i nGrúpa Líonraí Gáis Éireann. Féach nóta 29I.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Ioncam

	2022 €'000	2021 €'000
Rialaithe	448,845	425,240
Neamhrialáilte – conarthaí iompair	25,336	27,337
Neamhrialáilte – conarthaí nua nasc	6,202	4,368
Neamhrialaithe – eile	18,217	19,252
Iomlán	498,600	476,197

Is éard atá in ioncam rialáilte ná ioncam a thuilltear ó ioncam earraí agus acmhainne. Is iad an Coimisiún um Rialáil Fónais ("CRU") agus Coimisiún Thuaisceart Éireann don Rialáil Fónais ("NIAUR") a dhéanann ioncam rialáilte a rialáil. Baineann an ghné neamhrialáilte eile den chuid is mó le hioncam ó ghnó teileachumarsáide Aurora agus le díolacháin le haghaidh seirbhísí oibríochta atá coimhdeach anuas ar an gcóras iompair gáis.

Féach ar nóta 1 g) le haghaidh mionsonraí maidir le beartas cuntasáíochta agus sruthanna ioncaim an Ghrúpa. Féach ar nóta 13 le haghaidh mionsonraí maidir le hearraí infhaighte trádála an Ghrúpa ó na sruthanna ioncaim seo.

4. Glanchoistais oibríocháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)

		2022 €'000	2021 €'000
Costas sochair fostaí		(73,690)	(100,831)
Seirbhísí fruilithe agus ar conradh		(8,999)	(11,747)
Costais ábhar, cothabhála agus fochonraitheora		(64,916)	(69,246)
Rátaí agus saoráidí		(36,930)	(33,988)
Crapadh ar chóras gáis agus cailteanais gháis		(63,801)	(41,523)
Speansais oibríocháin eile		(28,435)	(30,164)
Athmhúirir go Uisce Éireann ¹	27	1,259	49,320
Coigeartú aistrithe néalríomhaireachta	12	-	(3,616)
Ioncam oibríocháin eile ²		1,195	3,500
Iomlán		(274,317)	(238,295)

¹ Cuireadh scaradh oibríochtúil idir Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann i bhfeidhm i mí Eanáir 2022, mar ullmhúchán don scaradh dlíthiúil atá beartaithe in 2023. Mar chuid den scaradh oibríochtúil bhí an t-aistriú go Líonraí Gáis Éireann agus d'Uisce Éireann d'fheidhmeanna (agus fostaithe) áirithe lártaite ar chuir Ervia ar fáil go lárnach iad roimhe sin. Is iad Uisce Éireann a thabhaigh na costais oibríocháin indíreacha mar sin in 2022.

² Cuimsíonn ioncam oibríocháin eile ioncam cíosa de €1.2m a saothraíodh i mBliain Airgeadais 22.

Sonraítear costais oibríocháin tar éis go ngearttar muirir:

(a) Luach saothair an iniúcháin

	2022 €'000	2021 €'000
Iniúchadh ar ráitis airgeadais an Ghrúpa ¹	(184)	(172)
Seirbhísí árachais eile	(52)	(63)
Seirbhísí comhairleacha cánach	-	-
Seirbhísí neamhiniúcháireachta eile	(11)	(18)
Iomlán	(247)	(253)

¹ Cuimsíonn an t-iniúchadh ar ráitis airgeadais an Ghrúpa an t-iniúchadh ar fhochuideachtaí.

4. Glanchostais Oibriúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh) (ar lean)

(b) Luachanna saothair chomhaltaí boird

	2022 €'000	2021 €'000
Táillí	(164)	(149)
luach saothair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an Ghrúpa	(279)	(278)
Iomlán	(443)	(427)

Tá sonraí faoi chostas cuimsitheach an phacáiste luach saothair de chuid Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an Ghrúpa mar seo a leanas:

	2022 €'000	2021 €'000
Buntuarastal	(225)	(225)
Sochair ghearrthéarmacha eile le haghaidh fostaithe	(14)	(13)
Sochair iarfhostaíochta - ranníocaíochtaí pinsin	(40)	(40)
Iomlán	(279)	(278)

5. Sochair Fostaithe

(a) Sochair chomhiomlána le haghaidh fostaithe

	2022 €'000	2021 €'000
Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne	(61,573)	(92,311)
Sochair foirceanta	(382)	-
Sochair iarfhostaíochta - scéim shocair shainithe	(13,698)	(15,723)
Sochair iarfhostaíochta - scéim ranníoca shainithe	(2,124)	(4,149)
Costais árachais sóisialta	(6,831)	(10,138)
	(84,608)	(122,321)
Párolla caipitlithe	10,918	11,910
Aistrithe eile párolla	-	9,580
Costas sochair fostaí arna mhuirearú ar an gcuntas brabúis nó cailteanais	(73,690)	(100,831)

(b) Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne

	2022 €'000	2021 €'000
Pá agus tuarastail	(57,759)	(87,593)
Ragobair	(1,259)	(1,204)
Liúntais	(1,075)	(1,202)
Eile ¹	(1,480)	(2,312)
Iomlán	(61,573)	(92,311)

¹ Áirítear go príomha le sochair ghearrthéarmacha fostaí eile sochair bhuana árachais sláinte agus árachais saoil agus liúntais inchánach do thaisteal.

Ba 735 fostaí ar an meán a chuir seirbhísí ar fáil don Ghrúpa gach mí i gcaitheamh na bliana (2021: 1,112).

Cuireadh scaradh oibríochtúil idir Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann i bhfeidhm ar an 01 Eanáir 2022, mar ullmhúchán do scaradh dlíthiúil atá beartaithe. Mar chuid den scaradh oibríochtúil bhí an t-aistriú go Líonraí Gáis Éireann agus d'Uisce Éireann d'fheidhmeanna (agus fostaithe) áirithe láraithe ar chuir Ervia ar fáil go lárnach iad roimhe sin. Is iad Uisce Éireann a thabhaigh na costais oibríochtúil indíreacha mar sin in 2022.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

6. Dímhéas agus Amúchadh

		2022	2021
		€'000	€'000
Dímhéas sealúchais, gléasra agus trealaimh	9	(138,005)	(140,119)
Lagú réadmhaoine, gléasra agus trealaimh	9	(3,739)	-
Dímhéas réadmhaoine infheistíochta	10	(437)	-
Dímhéas ar shócmhainní a bhfuil ceart úsáide baint leo	11	(409)	(1,374)
Amúchadh sócmhainní doláimhsithe	12	(5,752)	(6,465)
Coigeartú aistrithe néalríomhaireachta	12	-	564
Amúchadh deontas	20	6,615	6,583
Iomlán		(141,727)	(140,811)

7. Glanchostais Airgeadais

		2022	2021
		€'000	€'000
Roimh atomhais			
Costais úis agus airgeadais		(12,699)	(13,891)
Ioncam úis ar thaiscí gearrthéarmacha		210	-
Ús caipitlithe		396	716
Muirear airgeadais um dhliteanas léasa	11	(87)	(337)
Glanioncam úis ar an nglanliteanas sochair shainithe	18	(1,380)	(1,297)
Ús glan ar sócmhainní pinsin eile	18	112	63
Iomlán roimh atomhais		(13,448)	(14,746)
Atomhais			
Glanathruithe ar luach cóir díorthach eisceachtúil		(768)	667
Glanathruithe ar luach cóir ionstraimí airgeadais arna sonraí i ngaolmhaireacht fhálaithe luacha chóir		-	(1,487)
Atomhais ina n-iomláine		(768)	(820)
Iomlán			
Ioncam airgeadais		210	667
Costais airgeadais		(14,426)	(16,233)
Glanchoistais airgeadais		(14,216)	(15,566)

8. Cáin

Cáin ioncaim

	2022 €'000	2021 €'000
Cáin reatha		
Cáin reatha	(14,751)	(17,210)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	(227)	(276)
	(14,978)	(17,486)
Cáin iarchurtha		
Údarú agus freaschur difríochtaí sealadacha	4,067	(208)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	(1,018)	1,070
	3,049	862
Cáin ioncaim iomlán	(11,929)	(16,624)

An ráta cánach éifeachtach a idir-réiteach

	2022 €'000	2021 €'000
Brabús roimh cháin	68,340	81,525
Cáin gearrtha ar 12.5% (2020: 12.5%)	(8,543)	(10,191)
Dímheas ar chaiteachas caipitiúil nach bhfuil inbhainte chun críocha cánach	(1,481)	(1,780)
Speansais nach bhfuil inbhainte chun críocha cánach	(335)	(499)
Ioncam nach bhfuil inchánach	498	496
Brabúis fhochuideachta RA ar gearradh cáin orthu ag rátaí níos airde	(631)	(1,287)
Éifeacht an athraithe ar an ráta cánach ¹	-	(4,277)
Coigeartú malartaithe	(192)	120
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	(1,245)	794
Cáin ioncaim iomlán	(11,929)	(16,624)

Féach ráiteas an Ghrúpa maidir le hioncam cuimsitheach eile le mionsonraí a fháil faoin tionchar cánach ansin.

¹ Méadóidh ráta cánach corparáide an RA ó 19% go dtí 25% ó mhí Aibreáin 2023. Déantar ríomhanna cánach iarchurtha d'fhochuideachta an RA do na tréimhsí ábhartha de réir an ráta infheidhme (arna achtú sa reachtaíocht).

Sócmhainní agus dliteanais chánach reatha

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Sócmhainní/(dliteanais) chánach reatha	(1,171)	249

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

8. Cáin (ar lean)

Sócmhainní agus dliteanais cánach iarchurtha

	Oibleagáidí pinsin €'000	Ionstraimí airgeadais díorthacha €'000	Dímheas luathaithe cánach €'000	Muirir úis iníoctha €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Ar an 1 Eanáir 2021	22,980	171	(202,215)	(779)	(3)	(179,846)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	1,169	-	(609)	435	(133)	862
Aitheanta i gcothromas	(10,401)	(171)	-	-	-	(10,572)
Coigeartú malartaithe	-	-	(974)	315	-	(659)
Ar an 31 Nollaig 2021	13,748	-	(203,798)	(29)	(136)	(190,215)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	684	-	1,862	544	(41)	3,049
Aitheanta i gcothromas	(13,084)	-	-	-	-	(13,084)
Coigeartú malartaithe	-	-	1,350	(529)	-	821
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	-	-	-	-	(42)	(42)
Ar an 31 Nollaig 2022	1,348	-	(200,586)	(14)	(219)	(199,471)

Níor aithníodh na sócmhainní cánach iarchurtha seo a leanas sa chlár comhardaithe toisc nach dócha go ndéanfar iad a aisghabháil go ceann i bhfad. Níl aon dáta éaga maidir le cathain is féidir sócmhainní cánach a úsáid.

	2022 €'000	2021 €'000
Cailteanais chaipitil	2,118	3,600

Ní dhearnadh foráil i leith cáin iarchurtha maidir le cúlchistí neamhaistírithe fhochuideachta thar lear an Ghrúpa, arbh iad €174.0 milliún an 31 Nollaig 2022 (2021: €169.5 milliún).

9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

		31-Dec-22	31-Noll-21
		€'000	€'000
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht		2,429,952	2,453,306
Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh - sócmhainní cirt úsáide	11	4,508	16,864
Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh - mar a chuirtear i láthair sa chlár comhardaithe iad		2,434,460	2,470,170

Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht

	Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Sócmhainní atá á dtógáil	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000
Costas				
Ar an 1 Eanáir 2021	89,336	4,473,519	70,016	4,632,871
Breiseanna	-	10,437	125,578	136,015
Diúscairtí	-	(5,027)	-	(5,027)
Aistrithe	-	126,957	(126,957)	-
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	-	14,834	199	15,033
Ar an 31 Nollaig 2021	89,336	4,620,720	68,836	4,778,892
Breiseanna	-	11,196	119,636	130,832
Diúscairtí	-	(5,643)	-	(5,643)
Aistrithe	2,740	110,415	(113,155)	-
Aistrithe chuig Réadmhaoin infheistíochta	(22,496)	(655)	-	(23,151)
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	-	(12,494)	(224)	(12,718)
Ar an 31 Nollaig 2022	69,580	4,723,539	75,093	4,868,212
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin				
Ar an 1 Eanáir 2021	(41,316)	(2,140,011)	-	(2,181,327)
Muirear dímheasa	(1,884)	(138,235)	-	(140,119)
Diúscairtí	-	4,781	-	4,781
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	-	(8,921)	-	(8,921)
Ar an 31 Nollaig 2021	(43,200)	(2,282,386)	-	(2,325,586)
Muirear dímheasa	(1,401)	(136,604)	-	(138,005)
Muirear lagaithe	-	(2,677)	(1,062)	(3,739)
Diúscairtí	-	5,643	-	5,643
Aistrithe chuig Réadmhaoin infheistíochta	14,883	468	-	15,351
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	-	8,076	-	8,076
Ar an 31 Nollaig 2022	(29,718)	(2,407,480)	(1,062)	(2,438,260)
Méideanna anonn				
Ar an 31 Nollaig 2021	46,136	2,338,334	68,836	2,453,306
Ar an 31 Nollaig 2022	39,862	2,316,059	74,031	2,429,952

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh (ar lean)

B'ionann cailteanais lagaithe a aithníodh maidir le gléasra agus innealra sa bhliain agus €2.7 milliún. Tá na cailteanais sin inchurtha i leith caithimh agus cuimilte níos mó ná a bhíodhas ag súil. Baineann an cailteanas lagaithe de €1.06m maidir le sócmhainní atá á dtógáil le tionscadail forbartha nach bhfuil sé i gceist leanúint ar aghaidh leo.

Mar chuid de luach tugtha anonn na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealamh tá sócmhainní atá faoi réir socruithe léasa oibriúcháin mar a thuairiscítear i nóta 10 'An Grúpa mar Léasóir'. Ba é luach anonn na sócmhainní sin ar an 31 Nollaig 2022 ná €58.0 milliún (an 31 Nollaig 2021: €70.0 milliún) agus áirítear é sa ghléasra, píblíne agus innealra.

Íogaireacht dímheasa

Ar an ábhar gur réimse atá ann ina bhfuil neamhchinnteacht maidir le meastachán, mar a dhéantar cur síos air i nóta 1, tugaimid anailís íogaireachta thíos maidir leis an méadú ar an muirear dímheasa dá nglacfaí leis go mbeadh saolré fóinteach eacnamaíoch ní ba ghairide ann:

	2022	2021
	€'000	€'000
UEL teoranta do 2050	13,085	12,149
UEL teoranta do 2060	3,467	3,160
UEL teoranta do 2070	638	533

10. Réadmhaoine Infheistíochta

	31-Dec-22
	€'000
Costas	
Ar an 1 Eanáir 2022	-
Aistrithe ó Réadmhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 9)	23,151
Ar an 31 Nollaig 2022	23,151
Cailteanais fhabhráithe dímheasa agus bearnúcháin	
Ar an 1 Eanáir 2022	-
Aistrithe ó Réadmhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 9)	(15,351)
Muirear dímheasa	(437)
Ar an 31 Nollaig 2022	(15,788)
Méideanna anonn	
Ar an 31 Nollaig 2022	7,363
Luach cóir	
Ar an 31 Nollaig 2022	16,100

Is éard atá i réadmhaoin infheistíochta an Ghrúpa go bunúsach ná foirgneamh oifige atá léasaithe chuig Uisce Éireann. (Féach nóta 27 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir leis an idirbheart páirtí gaolmhar seo), agus tá láithreáin oibreacha gáis toraidh ann chomh maith agus ceann amháin acu ar léas do thríú pháirtí. B'ionann luach cóir na réadmhaoine infheistíochta amhail an 31 Nollaig 2022 agus €16.1m. Ba iad na luachálaithe Avison Young Independent nach bhfuil baint acu leis an nGrúpa a rinne an tomhas cóirluacha. Rangáodh an tomhas cóirluacha do na hionaid réadmhaoine infheistíochta go léir ag Leibhéal 3 luach chóir, bunaithe ar na hionchuir ar an teicníc luachála a úsáideadh (féach nóta 24).

B'ionann ioncam cíosa arna aithint ag an Grúpa le linn 2022 agus €1.2m agus áirítear é sin in "ioncam oibriúcháin eile" féach nóta 4.

11. Sócmhainní agus Dlíteanais Léasa

An Grúpa mar Léasaí

Tá socruithe léasa éagsúla déanta ag an nGrúpa a bhaineann go ginearálta le foirgnimh, talamh agus sócmhainní teileachumarsáide ar cíos. Níl aon srianta suntasacha ná neamhghnácha i bhfeidhm mar gheall ar théarmaí na léasanna sin. Is ar bhonn neamhthuilleamaí atá na socruithe léasa go léir.

Méideanna a aithnítear sa Chlár Comhardaithe

Sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo

	Talamh agus Foirgnimh €'000	Gléasra, píblíne agus innealra €'000	Iomlán €'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2021	15,444	4,629	20,073
Breiseanna	-	907	907
Ar an 31 Nollaig 2021	15,444	5,536	20,980
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	(14,878)	-	(14,878)
Diúscairtí	(156)	-	(156)
Ar an 31 Nollaig 2022	410	5,536	5,946
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2021	(2,212)	(530)	(2,742)
Muirear dímheasa	(1,106)	(268)	(1,374)
Ar an 31 Nollaig 2021	(3,318)	(798)	(4,116)
Muirear dímheasa	(81)	(328)	(409)
Diúscairt	60	-	60
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	3,027	-	3,027
Ar an 31 Nollaig 2022	(312)	(1,126)	(1,438)
Méideanna anonn			
Ar an 31 Nollaig 2021	12,126	4,738	16,864
Ar an 31 Nollaig 2022	98	4,410	4,508
Dlíteanais léasa			
Ar an 1 Eanáir 2021	(13,498)	(2,955)	(16,453)
Costas úis	(247)	(90)	(337)
Íocaíochtaí léasa	1,297	240	1,537
Ar an 31 Nollaig 2021	(12,448)	(2,805)	(15,253)
Diúscairt	92	-	92
Costas úis	(2)	(85)	(87)
Íocaíochtaí léasa	85	240	325
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	12,185	-	12,185
Ar an 31 Nollaig 2022	(88)	(2,650)	(2,738)

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

11. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa (ar lean)

Anailísithe mar seo a leanas:

	2022	2021
	€'000	€'000
Neamh-reatha	(2,519)	(14,065)
Reatha	(219)	(1,188)
Iomlán	(2,738)	(15,253)

Déantar faireachán ar dhliteanais léasa laistigh de na feidhmeanna gnó ábhartha. Níl an Grúpa ag déileáil le riosca leachtach suntasach maidir lena dhliteanais léasa. Déantar anailís ar aibíocht dliteanas léasa a chur i láthair i nóta 17.

An Grúpa mar Léasóir

Chuaigh an Grúpa isteach i léasanna oibriúcháin ar a réadmhaoin infheistíochta (féach Nóta 10). Is ionann ioncam cósa a aithníonn an Grúpa in ioncam oibriúcháin eile (féach Nóta 4) le linn na bliana agus €1.2m.

Déanann an Grúpa socruithe léasa oibriúcháin le cead a thabhairt do thríú páirtithe codanna den chóras Iompair Líonra Gáis a úsáid. I gcomhréir le beartas cuntasáochta an Ghrúpa, meastar gach fáltas ó na socruithe sin a bheith tuillte mar chuid d'oibríochtaí lárnacha an Ghrúpa agus dá réir sin aithnítear an t-ioncam léasa sin mar ioncam sa ráiteas ioncaim. Le linn na bliana 2022, aithníodh ioncam léasa €21.5 milliún a bhaineann leis an gcóras iompair (2021: €22.1 milliún). Leagtar amach thíos próifíl d'ioncam léasa oibriúcháin neamh-inchealaithe neamhblascainithe a bheidh le haithint mar ioncam agus ioncam oibriúcháin eile sna blianta amach romhainn. Tá téarmaí léasa neamhchaite ann idir 1 bhliain amháin agus 12 bhliain (2021: 1 go 6 bliana).

Anailís ar aibíocht

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Bliain 1	18,740	21,019
Bliain 2	9,459	16,806
Bliain 3	6,829	8,296
Bliain 4	3,899	6,741
Bliain 5	1,703	3,909
Bliain 6 ar aghaidh	-	48
Iomlán	40,630	56,819

12. Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí agus eile €'000	Bogearraí i mbun forbartha €'000	Iomlán €'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2021	157,513	8,503	166,016
Breiseanna (iadsan a forbraíodh go himmheánach san áireamh)	3,522	7,652	11,174
Aistrithe	5,457	(5,457)	-
Coigeartú chun an t-aistriú néalríomhaireachta a chur san áireamh ¹	(3,472)	(144)	(3,616)
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	120	4	124
Ar an 31 Nollaig 2021	163,140	10,558	173,698
Breiseanna (iadsan a forbraíodh go himmheánach san áireamh)	-	3,688	3,688
Aistrithe	10,194	(10,194)	-
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	(110)	16	(94)
Ar an 31 Nollaig 2022	173,224	4,068	177,292
Amúchadh			
Ar an 1 Eanáir 2021	(138,611)	-	(138,611)
Táille dímheasa	(6,465)	-	(6,465)
Coigeartú chun an t-aistriú néalríomhaireachta a chur san áireamh ¹	564	-	564
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	(97)	-	(97)
Ar an 31 Nollaig 2021	(144,609)	-	(144,609)
Táille dímheasa	(5,752)	-	(5,752)
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	99	-	99
Ar an 31 Nollaig 2022	(150,262)	-	(150,262)
Méideanna anonn			
Ar an 31 Nollaig 2021	18,531	10,558	29,089
Ar an 31 Nollaig 2022	22,962	4,068	27,030

I mí Aibreáin 2021, d'fhoilsigh Coiste Léirmhíniúcháin IFRS cinneadh cláir oibre deiridh ina soiléirítear conas caiteachais áirithe chumraíochta agus saincheaptha a bhaineann le socruithe néalríomhaireachta a aithint. Ba cheart costais nach gcomhlíonann critéir caipitlithe a chlárú mar chaiteachas de réir mar a thabhaítear iad. D'athraigh an Grúpa a bheartas cuntasaíochta chun bheith ag teacht le cinneadh an chláir oibre agus le costais chaipitlithe nach bhfuil incháilithe do chaipitliú a thuilleadh a chlárú sa tréimhse reatha (níor cuireadh cur i bhfeidhm cúlghabhálach i bhfeidhm toisc nach raibh an méid ábhartha). Cuirtear glanchoigeartú aistrithe néalríomhaireachta de €3.1 milliún i láthair thuas, agus tionchair ráiteas ioncaim curtha i láthair i nótaí 4 agus 6 agus ráiteas coigeartaithe sreafa airgid (neamhairgid) curtha i láthair i nóta 15.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Trádáil agus Infháltais agus eile

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Úsáid infháltas córais - billeáilte	4,388	31,508
Úsáid infháltas córais - neamhbhilleáilte	45,585	39,533
Infháltais trádála eile - billeáilte	7,940	6,250
Infháltais trádála eile - neamhbhilleáilte	2,793	5,002
Méideanna an dlite ó Uisce Éireann	27	-
Infháltais Eile	7,443	3,375
Fo-iomlán	68,149	90,517
Réamhíocaíochtaí	7,677	6,834
Iomlán	75,826	97,351

Anailísithe mar seo a leanas:

Neamh-reatha	-	-
Reatha	75,826	97,351
Iomlán	75,826	97,351

Is éard atá le sonrú sna hinfháltais trádála den chuid is mó ná úsáid infháltas córais le haghaidh líonra píblíne gáis an Ghrúpa i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Is éard a léirítear in infháltais trádála eile is mó ná infháltais neamhrialáilte ó chonarthaí custaiméara agus infháltais choimhdeacha neamhrialáilte ó chonarthaí custaiméara.

Ní aithníonn an Grúpa aon lamháltais cailteanas creidmheasa ábharacha a bhfuil súil leo agus níl an Grúpa ag súil leis go mbeidh aon chailteanas shuntasacha infháltas ann nach ndearnadh foráil ina leith cheana.

Infháltais ó úsáid an chórais:

Poblacht na hÉireann: Cuimsíonn ioncam ó úsáid an chórais in Éirinn ioncam ó Úsáid an Chórais Leithdháilte (DUoS) agus ioncam ó Úsáid an Chórais Thraschurtha (TUoS). Is iad na téarmaí creidmheasa do DUoS agus TUoS araon ná deich lá gnó agus bhí ocht lastóir seachtrach is fiche ann faoi dheireadh na bliana. Déanann an Grúpa ioncam TUoS agus DUoS a bhilleáil agus a bhailiú. Tá sonrasc le tabhairt do na lastóirí as an ioncam ceadaithe ar bhonn míosúil, dhá lá ghnó dhéag tar éis dheireadh na míosa agus íocaíocht dlite deich lá ghnó ó dháta an tsonrais. Faoi chód oibriúcháin an líonra gáis, d'fhéadfaí go n-iarrfaí ar lastóirí sláine airgeadais a chur ar fáil chun an Grúpa a chosaint in aghaidh neamhíocaíocht sonrasc iompair gáis. Coinnítear cistí gaolmhara a fuarthas ar taisce agus cuirtear san áireamh iad in iarmhéid na dtaiscí srianta (féach nóta 14). Níl aon chailteanas tuartha creidmheasa á aithint ag an nGrúpa sa tréimhse reatha nó tréimhse tuairiscithe roimhe seo maidir leis na custaiméirí seo.

Tuaisceart Éireann: Cuimsíonn ioncam ó úsáid an chórais i dTuaisceart Éireann ioncam ó Úsáid an Chórais Leithdháilte (DUoS). Déanann an riarthóir sonrasc a eisiúint agus gearrtar ráta úis laethúil ar shonrais neamhíochta. Is féidir go n-iarrfaí ar lastóirí urrús airgeadais a chur ar fáil chun an Grúpa a chosaint ar neamhíocaíocht sonrasc as iompar gáis. Coinnítear cistí gaolmhara a fuarthas ar taisce cuirtear san áireamh iad in iarmhéid na dtaiscí srianta (féach nóta 14). Níl aon chailteanas tuartha creidmheasa á aithint ag an nGrúpa sa tréimhse reatha nó tréimhse tuairiscithe roimhe seo maidir leis na custaiméirí seo.

Infháltais trádála agus infháltais eile:

Cuimsíonn infháltais trádála eile infháltais ó chonarthaí custaiméara neamhrialaithe, infháltais ó dhamáistí tríú páirtí, infháltais ó Aurora Telecom agus infháltais ó chonarthaí custaiméara rialaithe atá coimhdeach i dtaca le húsáid chórais DUoS agus TUoS. Déantar íocaíochtaí i dtuairiscithe ceangal nua nó athruithe sula ndéantar an obair. Déantar riosca creidmheasa ar gach infháltas eile a bhainistiú trí fhaireachán agus bainistíocht réamhghníomhach ar iarmhéideanna agus grinnscrúdú creidmheasa (más infheidhme).

Is é nochtadh uasta an Ghrúpa i dtaca le trádáil agus infháltais eile ar riosca creidmheasa ag an dáta tuairiscithe ná €68.1 milliún (2021: €90.5 milliún). Fágтар réamhíocaíochtaí as an áireamh mar nach n-eascraíonn aon neamhchinnteacht chreidmheasa.

13. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Is féidir anailís a dhéanamh mar seo a leanas ar an uasnochtadh do riosca creidmheasa le haghaidh infháltas trádála agus eile ar an dáta tuairiscithe de réir réigiúin gheografaigh:

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Poblacht na hÉireann	60,557	77,369
An RA (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	7,592	13,148
Iomlán	68,149	90,517

Bailítear tromlach thrádáil an Ghrúpa agus infháltais eile an Ghrúpa taobh istigh de 30 lá ó dháta an tsonraisic. Níor tháinig aon athrú ar iompar íocaíochta custaiméirí le linn na paindéime Covid-19 agus níor chuir an luaineacht praghsanna sa mhargadh fuinnimh le déanaí isteach air go fóill. I bhfianaise acmhainneacht creidmheasa agus infháltais eile an Ghrúpa, ní úsáideann an Grúpa mairtís sholáthair. Meastar nach bhfuil gá le coigeartú i leith tosca maicreacnamaíochta óir ní bheadh tionchar ábhartha ag an gcoigeartú ar na cailleanais chreidmheasa tuartha (ECL) a aithnítear. Ina ionad sin, déantar measúnú ar ECL i gcás féichiúnaithe aonair. Mar a luadh thuas, ní aithníonn an Grúpa aon lamháltais cailleanas creidmheasa ábharacha a bhfuil súil leo agus níl an Grúpa ag súil leis go mbeidh aon chailleanais shuntasacha infháltas ann nach ndearnadh foráil ina leith cheana. Díscríobhann an Grúpa trádáil agus infháltais eile nuair atá faisnéis ann a thugann le fios go bhfuil deacracht mhór airgeadais ag an bhféichiúnaí agus nach dócha go réasúnach gur féidir aisghabháil a dhéanamh e.g. nuair a théann an féichiúnaí faoi leachtú nó nuair atá siad tar éis dul isteach in imeachtaí féimheachta. Tá na hinfháltais trádála a dhíscríobhadh sa bhliain reatha agus an bhliain roimhe sin, neamhábhartha.

Léirítear sa tábla seo a leanas an ghluaiseacht sa lamháltas cailleanas creidmheasa a aithníodh le haghaidh na trádála agus infháltais eile i gcomhréir leis an gcur chuige simplithe a leagtar amach in IFRS 9 (measúnaithe ar bhonn leithligh).

	2022	2021
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	(517)	(596)
Cailleanais laige ar shócmhainní airgeadais	(95)	(14)
Liúntas a úsáideadh	19	93
Ar an 31 Nollaig	(593)	(517)

Is í seo a leanas aibíocht na trádála agus infháltas eile (gan méideanna atá dlite ó Uisce Éireann a chur san áireamh), glan ó chailleanais chreidmheasa ionchais:

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Nach bhfuil thar an dáta dlite	60,406	56,226
1 – 30 lá	834	29,111
31 – 120 lá	6,904	329
> 120 lá	5	2
Iomlán	68,149	85,668

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

14. Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim

Coinnítear airgid tirim agus coibhéisí airgid chun gealltanais airgid a chomhlíonadh sa ghearrthéarma.

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Taiscí bainc gearrthéarmacha	111,452	62,500
Airgead tirim ag an mbanc	37,625	24,797
Iomlán	149,077	87,297

Is éard atá in airgead tirim agus coibhéisí airgid ná iarmhéideanna airgid agus taiscí bainc gearrthéarmacha a bhfuil aibíocht bunaidh níos lú ná trí mhí ag baint leo. Tugann suim ghlanluacha na sócmhainní seo neasluach dá luach cóir. Féach nóta 23 le haghaidh nochtuithe maidir le riosca creidmheasa a bhaineann le ciste.

Taiscí srianta

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Airgead tirim ag an mbanc	40,248	46,348
Iomlán	40,248	46,348

Áirítear le taiscí srianta méideanna arna gcoinneáil i dtaobh taiscí urrúis de chuid lastóirí líonra gáis (nóta 13) agus comhaontuithe áirithe ceangail (nóta 19). Déantar measúnú rialta ar an leibhéal d'urrús lastóra atá i bhfeidhm, agus déantar taiscí nó aisíocaíochtaí breise más gá, i gcomhréir le Cód Oibríochtaí Líonraí Gáis Éireann. Coimeádtar urrúis slándála i gcomhair chomhaontuithe ceangail chun an costas caipitil as tionscadail mhóra ceangail a mhaoiniú (tugtha ar ais chuig an gcustaiméir ar bhonn céimnithe thar 2-3 bliana) agus chun íocaíochtaí acmhainne a mhaoiniú (tugtha ar ais chuig an gcustaiméir thar thréimhse de suas le 7 mbliana). Rinneadh taifead de na suimeanna iníoctha dlite do gach iarmhéid airgid srianta a taifeadadh mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim. Féach nóta 23 le haghaidh nochtuithe maidir le riosca creidmheasa a bhaineann le ciste.

Áirítear gníomhaíochtaí iarmhéideanna taisce srianta le gníomhaíochtaí airgid tirim agus coibhéisí airgid thirim trí bhíthin an ráiteas ar shreafaí.

	2022	2021
	€'000	Athshonraithe ¹ €'000
Ar an 1 Eanáir	133,645	140,490
Méadú/(laghdú) ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim sa ráiteas faoi shreafaí airgid	56,531	(7,116)
Éifeacht luaineachtaí sa ráta malairte ar airgead tirim atá á choinneáil	(851)	271
Ar an 31 Nollaig	189,325	133,645

¹ Athshonrú ar airgead tirim srianta go hairgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, féach nóta 1 le haghaidh tuilleadh eolais.

15. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí

	Nótaí	2022 €'000	2021 Athshonraithe ¹ €'000
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibríúcháin			
Brabús don bhliain		56,411	64,901
Coigeartuithe le haghaidh:			
Dímheas agus amúchadh	6	141,727	140,811
Coigeartú néalríomhaireachta		-	3,616
Glanchoistais airgeadais	7	14,216	15,566
Costas sochair scoir		8,273	8,274
Costais cánach ioncaim	8	11,929	16,624
		232,556	249,792
Athruithe ar chaipiteal oibre:			
Athruithe ar infháltais trádála agus eile		16,588	(20,154)
Athrú ar thrádáil agus infháltais eile		(20,208)	47,540
Athrú ar ioncam iarchurtha		24,440	34,797
Athrú ar sholáthairtí		(395)	(338)
Athrú ar fhardail		(105)	2,553
Airgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibríúcháin		252,876	314,190
Ús íoctha		(9,647)	(16,441)
Cáin ioncaim a íocadh		(13,617)	(20,350)
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibríúcháin		229,612	277,399

¹ Athshonrú ar airgead tirim srianta go hairgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, féach nóta 1 le haghaidh tuilleadh eolais.

16. Fardal

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Stoic agus ábhair	568	463

Níor gealladh aon fhardal mar urrús.

Níor díscríobhadh aon fhardail chuig glanluach inréadaithe sa bhliain 2022 (2021: €nialas).

Sa bhliain 2022, b'ionann an luach ar fhardal a aithníodh mar chostais cothabhála agus €2.4m (2021 €2.2m).

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

17. Iasachtaí agus Fiachas Eile

Sa nóta seo tugtar eolas faoi théarmaí conarthacha na n-iasachtaí agus an fhiachais eile de chuid na Cuideachta (dliteanais léasa san áireamh). Féach ar nóta 23 chun níos mó eolais a fháil faoi nochtadh an Ghrúpa do ráta úis, ráta malairte agus riosca leachtachta.

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Bannaí	(921,156)	(920,210)
Iasachtaí ó institiúidí airgeadais	(99,020)	(99,966)
Dlíteanais léasa	(2,738)	(15,253)
Iomlán	(1,022,914)	(1,035,429)
Anailísithe mar seo a leanas:		
Neamh-reatha	(1,022,695)	(1,034,241)
Reatha	(219)	(1,188)
Iomlán	(1,022,914)	(1,035,429)
Níos lú ná aon bhliain amháin	(219)	(1,188)
Idir aon bhliain amháin agus cúig bliana	(796,927)	(801,057)
Níos mó ná cúig bliana	(225,768)	(233,184)
Iomlán	(1,022,914)	(1,035,429)

Tá na hiasachtaí uile inaisíoctha ach amháin i dtráthchodanna. Coimeádtar iasachtaí áirithe le páirtithe gaolmhara, féach ar nóta 27 chun na sonraí iomlána a fháil faoi nochtuithe ag páirtí gaolmhar.

Glanfhiachas

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Iasachtaí agus fiachas eile san iomlán	(1,022,914)	(1,035,429)
Lúide airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - ar fáil don Ghrúpa	149,077	87,297
Glanfhiachas¹	(873,837)	(948,132)

¹ Ní áirítear ach airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus glanfhiachas, airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim á ríomh - méideanna teoranta as an áireamh.

Athruithe ar dhliteanais ag eascairt ó ghníomhaíochtaí maoinithe

	Bannaí €'000	Iasachtaí ó institiúidí airgeadais €'000	Dlíteanais léasa €'000	Iomlán €'000
Ar an 1 Eanáir 2021	(919,270)	(215,129)	(16,453)	(1,150,852)
Fáltais	-	(40,000)	-	(40,000)
Aisíoc	-	151,200	-	151,200
Aisíocaíocht dliteanas léasa	11	-	1,200	1,200
Athrú ar luach cóir dliteanas airgeadais	-	4,131	-	4,131
Neamhairgead	(940)	(168)	-	(1,108)
Ar an 31 Nollaig 2021	(920,210)	(99,966)	(15,253)	(1,035,429)
Íocaíocht costais eile mhaoinithe	-	1,200	-	1,200
Aisíocaíocht dliteanas léasa	11	-	238	238
Aistriú neamhairgid faoi rialú comhchoiteann	-	-	12,185	12,185
Neamhairgid eile	(946)	(254)	92	(1,108)
Ar an 31 Nollaig 2022	(921,156)	(99,020)	(2,738)	(1,022,914)

18. Oibleagáidí leasa scoir

Oibríonn an Grúpa scéim sochair sainithe agus scéim ranníocaíochta sainithe.

Scéim sochair sainithe

Oibríonn an Grúpa scéim pinsin sochair sainithe amháin in Éirinn atá maoinithe go seachtrach. Braitheann méid na sochar ar fhad seirbhíse na mball agus ar a dtuarastal inphinsin nuair a imíonn siad ón scéim, i.e. scéim 'tuarastail deireanaigh'. Is gnách go gcuirtear méaduithe ar phinsin ar fáil ar bhonn roghnach agus sprioc fhadtéarmach um boilsciú praghsanna i gceist.

Is é an Bord Iontaobhaithe, ar a bhfuil ionadaithe ball agus fostóra, a riarann an scéim le sochar sainithe. Tá an Bord Iontaobhaithe freagrach as an scéim a bhainistiú agus a rialáil, a chuimsíonn na dlíthe agus rialacháin ábhartha go léir a chomhlíonadh. Tá sócmhainní na scéime scartha uathu sin atá ag an nGrúpa i gcistí faoi riarachán iontaobhaithe. Tá an scéim faoi réir luachálacha achtúireacha gach trí bliana ar a laghad. Rinne achtúire cáilithe an luacháil is deireanaí ar an scéim le sochar sainithe faoi mar a bhí i gceist an 1 Aibreán 2020. Tá an chéad luacháil achtúireach eile dlite ar dháta éifeachtach den 1 Meán Fómhair 2022 agus tá sí á hullmhú faoi láthair. Tugadh an dáta luachála chun tosaigh ón 1 Aibreán 2023 mar a bhí beartaithe mar chuid de Ervia a scaradh ó Uisce Éireann.

Tá an Grúpa neamhchosanta ar rioscáí éagsúla de bharr na scéime. Is iad seo a leanas na rioscáí is suntasaí:

Riosca luaineachta sócmhainní

Déantar na dliteanais a ríomh ag úsáid ráta lascaire atá socraithe le tagairt do thorthaí bannaí. Mura bhfuil sócmhainní ag déanamh chomh maith agus a léireodh an toradh seo, d'fhéadfadh sé sin easnamh a chruthú. Tá cuid shuntasach de shócmhainní fáis (gnáthscaireanna agus malairtí éagsúlaithe) ag an scéim a chruthaíonn luaineacht agus riosca sa ghearrthéarma cé go bhfuiltear ag súil go ndéanfaidh siad níos fearr ná bannaí corparáide san fhadtéarma.

Riosca a bhaineann le hathruithe ar thorthaí bannaí

Má thagann laghdú ar thorthaí bannaí corparáideacha, tiocfaidh ardú ar an luach a chuirtear ar dhliteanais chun críoche cuntasáíochta, cé go ndéanfaidh ardú ar luach aon ghabháiltais bannaí an t-ardú sin a fhritháireamh i bpáirt.

Riosca tuarastail

Ós rud é gur scéim tuarastail deiridh atá i gceist, tá nochtadh i leith sochair níos airde ann mar gheall ar mhéaduithe airde ar thuarastail ná mar a ndearnadh foráil dóibh sna foshuíomhanna. Déanann na boinn tuisceana a úsáidtear chun an tuarastal deireadh a fhortheilgean ionchorprú ar bhall a bhaineann le haois chomh maith le bun-ráta bunúsach mar liúntas i gcomhair incrimintí agus arduithe céime.

Riosca boilscithe

Tá nasc idir oibleagáidí sochar sainithe na scéime agus boilsciú (tá na sochair nasctha le harduithe ar thuarastal do na baill ghníomhacha, agus tá na sochair chaomhnaithe nasctha le harduithe ar phinsean iarscoir a bhronntar). Is cuspóir de pholasáí sochair agus maoinithe arduithe pinsin iarscoir lánroghnach a thabhairt atá nasctha le boilsciú praghsanna. Beidh dliteanais níos airde mar thoradh ar bhoilsciú atá níos airde ná mar a táthar ag súil leis. Tá thart ar thríú cuid den chiste infheistithe i mbanáil nasctha chun teacht le dliteanais réadacha mar sin.

Riosca ionchais saoil

Is iad formhór oibleagáidí na scéime ná sochair a chur ar fáil do shaol an chomhalta (agus a chleithiúnaithe), agus beidh ardú ar dhliteanais mar thoradh ar arduithe ar ionchais saoil.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Oibleagáidí Sochair Scoir (ar lean)

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Infheistíochtaí luaithe i margaí gníomhacha:		
Gnáthscaireanna	177,340	239,635
• margaí forbartha	158,808	217,821
• margaí atá ag teacht chun cinn	18,532	21,814
Bannaí	208,940	234,889
• Fiachas rialtais	156,333	171,511
• Fiachas nach fiachas rialtais é	52,607	63,378
Cistí infheistíochta	69,020	78,941
Airgead	5,659	805
Infheistíochtaí neamhluaithe:		
Réadmhaoin/foraoiseacht	3,342	3,290
Bonneagar	21,683	11,328
Cothromas príobháideach/caipiteal fiontair	-	1,702
Luach cóir sócmhainní plean	485,984	570,590
Oibleagáid sochar sainithe	(502,290)	(688,316)
Glanoibleagáid sochar sainithe - (roimh cearta ar aisíocaíocht)	(16,306)	(117,726)
Cearta ar aisíocaíocht)	5,585	8,922
Iomlán	(10,721)	(108,804)

Straitéis Infheistíochta

Tá an Grúpa agus na hlontaobhaithe tagtha ar chomhaontú faoi straitéis infheistíochta tosaigh atá dírithe ar fhás (fás 56% / meaitseáil dliteanais 44%).

18. Oibleagáidí Sochair Scoir (ar lean)

Gluaiseacht i nglandliteanas sochair shainithe roimh cearta ar aisíocaíocht

	Dliteanas sochair shainithe		Luach cóir sócmhainní plean		Oibleagáid glansochair shainithe	
	2022 €'000	2021 €'000	2022 €'000	2021 €'000	2022 €'000	2021 €'000
Ar an 1 Eanáir	(688,316)	(696,468)	570,590	504,887	(117,726)	(191,581)
Ráiteas Ioncaim:						
Costas seirbhíse reatha	(14,035)	(15,723)	-	-	(14,035)	(15,723)
Costas seirbhíse san am a chuaigh thart	(168)	-	-	-	(168)	-
Leasuithe ar an bplean	337	-	-	-	337	-
Ús ar dhliteanais agus sócmhainní	(8,500)	(4,830)	7,120	3,533	(1,380)	(1,297)
	(22,366)	(20,553)	7,120	3,533	(15,246)	(17,020)
Ioncam Cuimsitheach eile:						
Toradh ar shócmhainní plean, ioncam úis as an áireamh	-	-	(89,704)	62,459	(89,704)	62,459
Taithí (caillteanais)/gnóthachain ar dhliteanais	(22,369)	11,190	-	-	(22,369)	11,190
Athruithe ar thiomhdí airgeadais	222,166	9,513	-	-	222,166	9,513
Athruithe ar thiomhdí déimeagrafacha	(2,918)	-	-	-	(2,918)	-
	196,879	20,703	(89,704)	62,459	107,175	83,162
Ranníocaíochtaí ag fostóirí	-	-	11,015	8,832	11,015	8,832
Ranníocaíochtaí na gcomhaltaí	(3,740)	(3,700)	3,740	3,700	-	-
Sochair a íocadh	17,720	13,055	(16,777)	(12,821)	943	234
Costais seirbhíse reatha - soláthairtí	(66)	(200)	-	-	(66)	(200)
Costais Seirbhíse Reatha - Uisce Éireann	(2,401)	(1,153)	-	-	(2,401)	(1,153)
	11,513	8,002	(2,022)	(289)	9,491	7,713
Ar an 31 Nollaig	(502,290)	(688,316)	485,984	570,590	(16,306)	(117,726)

Ba í meántréimhse ualaithe na hoibleagáide sochair shainithe ar an 31 Nollaig 2022 ná thart faoi 19 bliain (2021: 22 bliain). Táthar ag súil le ranníocaíocht €6.0 milliún ón nGrúpa le plean pinsin an Ghrúpa in 2023.

Seo a leanas na príomhthiomhdí achtúireacha a úsáideadh:

	2022	2021
Ráta lascaine	3.70%	1.25%
Toimhde maidir le boilsciú	2.50%	1.90%
Ráta an mhéadaithe ar thuarastail	3.00%	2.40%
Ráta méadaithe ar íocaíocht pinsin	2.50%	1.90%

Seo a leanas an meánionchas saoil don todhchaí a tógadh san áireamh sa luacháil, bunaithe ar dhul ar scor ag 65 bliain d'aois, le haghaidh fostaithe atá ar scor faoi láthair agus a rachaidh ar scor amach anseo:

		2022	2021
Ag dul ar scor inniu	Mná	24.8	24.6
	Fir	23.0	22.9
Dul ar scor in 25 bliain	Mná	27.0	26.9
	Fir	25.1	25.1

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Oibleagáidí Sochair Scoir (ar lean)

Anailís íogaireachta do na toimhdí a úsáideadh go príomha chun dliteanais na scéime a thomhas

Tá neamhchinnteacht nádúrtha ag baint leis na toimhdí airgeadais agus déimeagrafacha a glacadh agus luach achtúireach oibleagáidí sochair shainithe an Ghrúpa á ríomh. Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar an tionchar measta a thiocfadh as dliteanais scéime ó athruithe ar phríomhthoimhdí achtúireacha.

Bonn tuisceana	Athrú ar bhonn tuisceana	Ús ar dhliteanais na scéimeanna
Ráta lascaine	Méadú/laghdú 0.25%	Laghdú 4.3%/méadú 4.6%
Boilsciú	Méadú/laghdú 0.25%	Méadú 4.6%/laghdú 4.3%
Tuarastal	Méadú/laghdú 0.25%	Méadú 1.6%/laghdú 1.6%
Mortlaíocht	Méadú/laghdú aon bhliain amháin	Méadú 2.8%/laghdú 2.8%

Oibleagáidí sochar sainithe - cearta ar aisíocaíocht

Tá Ervia páirteach sa Líonra Aistrithe don tSeirbhís Phoiblí (PSTN). Tá an PSTN á rialú ag alt 4 den Acht Aoisliúntas agus Pinsean, 1963. Cuireann sé ar a gcumas d'fhostaithe incháilithe a dteidlíochtaí seirbhíse inphinsin a aistriú chuig scéim Ervia. Is iad na teidlíochtaí sin a thagann as seirbhís le comhlachtaí eile san earnáil phoiblí atá páirteach. Maidir leis an gcostas a bhaineann leis an tseirbhís inphinsin roimh ré sin a mhaoiniú, tá Ervia i dteideal an costas sin a aisghabháil ó na comhlachtaí poiblí ábhartha i gcomhréir leis an bhforáil sa PSTN nuair a íoctar na sochair aoisliúntais ábhartha le haghaidh fostaithe. Rinne Ervia €0.9 milliún a aisghabháil i maoiniú le linn na bliana. Ar an 31 Nollaig 2022, rinne achtúire na scéime luach cóir na gcearta aisíocaíochta a luacháil ag €5.6 milliún faoi bhoinn tuisceana IAS 19. Meastar gurb é sin luach na n-oibleagáidí gaolmhara faoi láthair (2021: €8.9 milliún).

Scéim pinsin ranníocaíochta sainithe

Déanann an Grúpa ranníoc i leith Scéim Ranníocaíochta Sainithe Ervia thar ceann a fostaithe. Cuirtear na costais seo faoi mhúirear an ráiteas ioncaim agus nochtar iad i nóta 5.

Teagmhas Iar-chláir Comhardaithe

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2023 ("an lá ceaptha") d'iompaigh Uisce Éireann (ar a dtugtar Uisce Éireann anois) ina fhóntas neamhspleách, faoi úinéireacht phoiblí, tráchtála, rialáilte atá scoite ón nGrúpa Ervia.

Maidir le fostaithe a bhí ina mbaill ghníomhacha de scéim Aoisliúntais Ervia agus a d'aistrigh go Uisce Éireann, ní bheidh siad i dteideal a thuilleadh ballraíocht ghníomhach leanúnach a bheith acu sa scéim Ervia le héifeacht ón Lá Ceaptha mar gheall ar an scaradh seo. Rinne an reachtaíocht ghaolmhar foráil freisin d'fhoireann ainmnithe a aistriú chuig Uisce Éireann ar cibé téarmaí agus coinníollacha a bhaineann le luach saothair agus aoisliúntas atá chomh fabhrach céanna leis na coinníollacha a bhí i réim roimh an aistriú. Chuige seo tá scéim nua pinsin, Scéim Aoisliúntais Uisce Éireann (Ervia tráth dá raibh) curtha ar bun chun sochair pinsin díreach mar an gcéanna a thabhairt maidir le seirbhís amach anseo agus dearadh 'timfhillteach' chun an nasc a choinneáil le tuarastal deiridh maidir le seirbhís inphinsin a rinneadh roimh an aistriú.

Tar éis scaradh, rinneadh na tairbhí fabhrach ar le comhaltaí i mbun aistriú iad a thiontú go stádas 'íochta' faoi threoir seirbhís in-pinsin críochnaithe agus tuarastal inphinsin reatha agus fanfaidh siad caomhnaithe (iarchurtha) sa scéim Ervia. Is é is cuspóir leis an socrú ná sochair phinsin chomhionanna a thabhairt, ar bhonn scéim in éineacht, dóibh siúd a ndéanadh an Scéim Ervia soláthar dóibh murach gur tharla an scaradh, is é sin, ar bhonn seirbhíse leanúnaí agus faoi threoir an tuarastail deiridh.

Toradh amháin a thiocfaidh ar scéim tuarastail deiridh Ervia a fhágáil ná go gcaithfear scaoileadh leis an cúlchiste le haghaidh méaduithe tuarastail amach anseo ar imeacht as agus beidh gnóthachan ciorrúcháin de thoradh air sin de €12.866m le haithint in 2023. D'íoc Ervia cúiteamh airgid de €12.2m d'Uisce Éireann i mí Feabhra 2023. Socraíodh an cúiteamh airgid bunaithe ar chionroinnt chothrom den easnamh maoinithe foriomlán idir Ervia agus Uisce Éireann bunaithe ar a sheal ar bhallaíocht ghníomhach sa scéim roimh scaradh dlíthiúil.

19. Ioncam Iarchurtha

	2022 €'000	2021 €'000
Ar an 1 Eanáir	(60,406)	(25,609)
Faighte	(37,337)	(39,036)
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	12,897	4,239
Ar an 31 Nollaig	(84,846)	(60,406)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Neamh-reatha	(50,527)	(47,469)
Reatha	(34,319)	(12,937)
Iomlán	(84,846)	(60,406)

Déantar ranníocaíochtaí custaiméirí ó naisc nua, a fhaightear roimh ré, a thaifeadh ar dtús mar ioncam iarchurtha. Scaoiltear na ranníocaíochtaí sin chuig an ráiteas ioncaim ansin mar ioncam, de réir mar a chuirtear na hoibreacha naisc (oibleagáid feidhmíochta) i gcrích.

20. Deontais

	2022 €'000	2021 €'000
Ar an 1 Eanáir	(71,521)	(76,470)
Is infhaighte sa bhliain	(1,061)	(1,327)
Amúchta	6,615	6,583
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	670	738
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	736	(1,045)
Ar an 31 Nollaig	(64,561)	(71,521)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Neamh-reatha	(57,971)	(64,883)
Reatha	(6,590)	(6,638)
Iomlán	(64,561)	(71,521)

Níl aon choinníollacha nár comhlíonadh ag gabháil le deontais a aithnítear sa ráiteas ioncaim. In imthosca áirithe, d'fhéadfadh deontais éirí in-aisíochta mura gcloíff leis na coinníollacha a leagadh síos sna comhaontuithe deontais. Níl an Grúpa ag súil go dtiocfaidh imthosca mar sin chun cinn agus níor aisíocadh deontais sa bhliain airgeadais reatha nó sa bhliain airgeadais roimh ré.

Deontais €1.1 milliún infhaighte i gcomhair 2022 (2021: €1.3 milliún) a bhain le maoiniú deontais ón nGníomhaireacht Feidhmiúcháin um Nuálaíocht agus Gréasáin (INEA) chun staidéar ar obair a dhéanamh maidir le Gabháil Carbóin, idir úsáid agus stóráil, i leith infheistiú a dhéanamh i stáisiúin Gáis Nádúrtha Chomhbhrúite agus bonneagar a bhaineann le Bithghás chomh maith le beartais agus nósanna imeachta a fhorbairt i dtaca le Teicneolaíocht Oibríochtúil Gáis Líonraí Gáis Éireann. Tá roinnt coinníollacha a bhaineann leis an maoiniú deontais sin fós i bhfeidhm ag deireadh na bliana.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Soláthairtí, Teagmhais agus Gealltanais Caipitil**Soláthairtí**

	Athstruchtúrú €'000	Éilimh fhéinárachaithe €'000	Iomlán €'000
Ar an 1 Eanáir 2022	(48)	(7,763)	(7,811)
Soláthairtí déanta	(233)	(849)	(1,082)
Soláthairtí úsáidte	256	1,221	1,477
Ar an 31 Nollaig 2022	(25)	(7,391)	(7,416)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Neamh-reatha	(5,905)	(6,198)
Reatha	(1,511)	(1,613)
Iomlán	(7,416)	(7,811)

Athstruchtúrú

Le linn 2013, d'fhógair Grúpa Ervia clár deonach téarfa agus luathscóir le haghaidh fostaithe a chomhlíon critéir cháilitheacha áirithe. Rinne an Grúpa íocaíochtaí foirceanta €0.256m trí chéile le linn 2022 i leith 4 fostaithe a chuaigh ar scor faoi théarmaí an chláir. Meastar go mbeidh na dliteanais seo glanta go hiomlán faoi dheireadh 2023.

Éilimh fhéinárachaithe

Tá féinárachas ag an nGrúpa maidir le héilimh áirithe chun díobháil agus damáiste a ghnóthú. Tá foráil dheireadh na bliana ann le hóc as costais mheasta na dteagmhais atá tar éis titim amach suas leis an 31 Nollaig 2022. Déantar na híocaíochtaí de réir mar a réitítear na cásanna. Cuimsítear an muirear sa ráiteas ioncaim faoi chostais oibriúcháin. Mar gheall ar na cineálacha éilimh atá i gceist níltear cinnte faoi dháta an tsocraithe ach measann an Grúpa go mbeidh an chuid is mó d'éilimh socraithe faoi 2025.

Teagmhais

Tá dliteanais theagmhaisacha i dtaobh deontais nochta i nóta 20.

Bíonn an grúpa faoi réir dlíthíochta, éileamh agus díospóidí conartha éagsúla le linn ghnáthchúrsa na n-oibríochtaí. Cé go mbíonn gné éiginnteachta ag gabháil le himeachtaí ar bith den sórt sin, ní mheasaimid go mbeidh éifeacht dhíobhálach ábhartha ag réiteach na n-imeachtaí sin sa deireadh ar thorthaí an Ghrúpa ó oibríochtaí, ar shreafaí airgid oibriúcháin ná ar ghlanseasamh airgeadais.

Gealltanais chaipitil

	2022 €'milliún	2021 €'milliún
Caiteachas caipitil atá ar conradh ach nach bhfuil soláthar déanta ina leith	87	56

22. Trádáil agus Suimeanna Iníochta Eile

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Suimeanna iníochta trádála	(19,055)	(18,866)
Speansais fhabhráithe	(73,157)	(100,451)
Suimeanna iníochta eile	(49,587)	(51,775)
Cáin agus creidiúnaithe árachais shóisialaigh	(19,398)	(19,647)
Iomlán	(161,197)	(190,739)

Anailísithe mar seo a leanas:

Neamh-reatha	(7,859)	(15,751)
Reatha	(153,338)	(174,988)
Iomlán	(161,197)	(190,739)

Cáin agus creidiúnaithe árachais shóisialaigh

ÍMAT/árachas sóisialta	(2,002)	(3,143)
CBL	(17,396)	(16,504)
Iomlán	(19,398)	(19,647)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais

Conarthaí i malairt eachtrach agus babhtálacha airgeadra

Chuaigh an Grúpa i mbun conarthaí i malairt eachtrach i dtaca le híocaíochtaí soláthraithe (atá i ndollair SAM agus i steirling) agus i dtaca le fálú oibriúcháin atá bunaithe ar steirling. Tá aibíochtaí ag na conarthaí seo a shíneann chomh fada le 2024. Ní dhearnadh na trádálacha a bhí i bhfeidhm ar an 31 Nollaig 2022 a shainiú chun críocha cuntasáíochta fáilaithe.

Aicmithe cuntasáíochta agus luachanna córa

Comhcheanglaíonn an tábla seo a leanas eolas maidir le:

- aicmí ionstraimí airgeadais bunaithe ar a gcineál agus ar a saintréithe;
- méideanna anonn na n-ionstraimí airgeadais;
- luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais (seachas ionstraimí airgeadais nuair atá an méid anonn geall le bheith comhionann lena luach cóir); agus
- leibhéil ordlathais luachanna córa do shócmhainní airgeadais agus do dhliteanais airgeadais ar nochtadh luach cóir ina leith."

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Féach ar nóta 24 le haghaidh nochtuithe faoi IFRS 13 maidir le tomhas luachanna córa.

	Ordlathas luachanna córa	FVTPL - neam- hainmnithe €'000	Iomlán ar chostas amúchta €'000	Iomlán €'000
Ar an 31 Nollaig 2022				
Sócmhainní airgeadais				
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	970	-	970
Trádáil agus infháltais eile ²		-	68,149	68,149
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - ar fáil don ghrúpa ³		-	149,077	149,077
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - taiscí srianta		-	40,248	40,248
Iomlán na sócmhainní airgeadais		970	257,474	258,444
Dlíteanais airgeadais				
lasachtaí agus fiachas eile ⁴		-	(1,022,914)	(1,022,914)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	(1,077)	-	(1,077)
Trádáil agus suimeanna iníochta eile ¹		-	(68,642)	(68,642)
Iomlán na ndlíteanas airgeadais		(1,077)	(1,091,556)	(1,092,633)
Glan(dlíteanais) airgeadais		(107)	(834,082)	(834,189)
Ar an 31 Nollaig 2021				
Sócmhainní airgeadais				
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	1,273	-	1,273
Trádáil agus infháltais eile ²		-	90,517	90,517
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - ar fáil don ghrúpa ³		-	87,297	87,297
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - taiscí srianta		-	46,348	46,348
Iomlán na sócmhainní airgeadais		1,273	224,162	225,435
Dlíteanais airgeadais				
lasachtaí agus fiachas eile ⁴	Leibhéal 2	-	(1,035,429)	(1,035,429)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	(612)	-	(612)
Trádáil agus suimeanna iníochta eile ¹		-	(70,641)	(70,641)
Iomlán na ndlíteanas airgeadais		(612)	(1,106,070)	(1,106,682)
Glansócmhainní/(dlíteanais) airgeadais		661	(881,908)	(881,247)

¹ Níor cuireadh speansais agus fómhais fhabhráithe agus creidiúnaithe árachais shóisialta san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar dhlíteanais airgeadais.

² Níor cuireadh réamhíocaíochtaí san áireamh toisc nach ndéantar iad seo a aicmiú mar shócmhainní airgeadais.

³ Déantar sócmhainní agus dlíteanais airgeadais a fhritháireamh agus tuairiscítear an glanmhéid sa chláir comhardaithe nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ag an nGrúpa na méideanna a aithnítear a fhritháireamh agus nuair atá rún ann iad a shocrú ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dlíteanas a shocrú ag an am céanna. An 31 Nollaig 2022, rinneadh €38.0 milliún d'airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar fáil don ghrúpa (2021: €25.1 milliún) a fhritháireamh in aghaidh rótharraingtí bainc €0.4 milliún (2021: €0.3 milliún), agus cuireadh glanseasamh €37.6 milliún i láthair mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar fáil don ghrúpa (2021: €24.8 milliún). Ar an 31 Nollaig 2022, ní raibh an Grúpa i ndiaidh dul isteach in aon mháistirshocrú glanluachála ná socruithe eile mar sin.

⁴ Ar an 31 Nollaig 2022, ba é luach cóir na n-iasachtaí agus an fhiachais eile €933.6 milliún (2021: €1,073.8 milliún).

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Is mar seo a leanas luachanna córa ionstraimí airgeadais, iad rangaithe de réir aicmiú na hionstraime:

	Sócmhainní Neamhreacha	Sócmhainní reatha	Dlíteanais neamhreacha	"Dlíteanais reatha"	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Conarthaí i malairt eachtrach	58	912	(111)	(966)	(107)
Ar an 31 Nollaig 2022	58	912	(111)	(966)	(107)
Conarthaí i malairt eachtrach	378	896	(189)	(424)	661
Ar an 31 Nollaig 2021	378	896	(189)	(424)	661

Bainistíocht riosca airgeadais

Tá beartais bainistithe riosca airgeadais curtha ar bun ag an nGrúpa chun na rioscaí atá ann don Ghrúpa a shainaitheint agus a anailísiú, le srianta agus rialaithe fóirsteanacha riosca a leagan síos agus le monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus go gclóítear le teorainneacha. Déantar beartais agus córais bainistithe riosca airgeadais a athbhreithniú go rialta ionas go mbeidh siad ag teacht le hathruithe sna dálaí margaidh agus le gníomhaíochtaí an Ghrúpa. Sna caighdeáin agus nósanna imeachta oiliúna agus bainistíochta atá ag an nGrúpa, déantar iarracht timpeallacht rialaithe a fhorbairt atá idir eagraithe agus fhiúntach, ina dtuigeann na fostaithe ar fad na róil agus oibleagáidí atá acu.

Agus díorthaigh á n-úsáid, déanann an Grúpa na ceanglais san Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile, 1992 a chomhlíonadh, chomh maith le haon cheanglais agus coinníollacha faoi mar a d'fhéadfadh an tAire Airgeadais a shonrú. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm trína ndéantar monatóireacht agus athbhreithniú ar an gcomhlíonadh sin agus mar sin é a thuairisciú don Bhord go rialta.

Ní dhéantar feidhm chistíochta an Ghrúpa a oibriú mar aonad brabúis agus déantar bainistíocht ar staideanna airgid ar bhealach chun riosca a sheachaint. Tá cúis bhailí bhunúsach ghnó taobh thiar de gach idirbheart ciste agus tá diantoirmeasc ar sheasaimh amhantracha.

(i) Riosca creidmheasa

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca creidmheasa ó na contrapháirtithe lena dtéann sé i mbun idirbheart. Cuimsítear leis sócmhainní arna gcoimeád le bainc agus institiúidí airgeadais, idirbhearta i ndáil le hionstraimí airgeadais díorthacha agus nochtuithe creidmheasa a thagann chun cinn ó chaidrimh thrádála le custaiméirí. Is é cuspóir na bainistíochta riosca creidmheasa ná neamhchosaint ar riosca creidmheasa a bhainistiú agus a rialú laistigh de pharaiméadair inghlactha.

Freagraíonn suim ghlanluacha na sócmhainní airgeadais don uasmhéid neamhchosanta creidmheasa, ar an dáta tuairiscithe:

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Trádáil agus infháltais eile (gan réamhíocaíochtaí san áireamh)	68,149	90,517
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - ar fáil don ghrúpa	149,077	87,297
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim - taisc srianta	40,248	46,348
Ionstraimí airgeadais díorthacha	970	1,273
Iomlán	258,444	225,435

(i) (a) Riosca creidmheasa a bhaineann le ciste

Tugann Ciste faoi gníomhaíochtaí cistíochta uile thar ceann an Ghrúpa Ervia. Déanann Ciste an Ghrúpa na rioscaí creidmheasa bainteach le ciste a bhainistiú trí húsáid a bhaint as teorannacha creidmheasa frithpháirtí, a thógann san áireamh, i measc factóirí ábhartha eile, rátálacha creidmheasa foilsithe. Is é beartas an Ghrúpa ná go gcuirtear airgead i dtaisce den chuid is mó le hinstitiúidí a choimeádann rátáil creidmheasa de ghrád infheistíochta. Déanann Ciste an Ghrúpa a neamhchosaint ar chontrapháirtí ciste a mheas agus a thomhas go rialta.

Déantar na trádálacha díorthacha uile a chur i gcrích i gcomhréir le Ceanglais agus Coinníollacha an Aire Airgeadais, arna n-eisiúint i gcomhréir le forálacha an Achta um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile, 1992. Leagan sé sin amach na critéir ar gá a chomhlíonadh maidir le gach contrapháirtí díorthaigh a mbíonn gnó ag an nGrúpa leis. Déanann Ciste an Ghrúpa a neamhchosaint ar chontrapháirtí ciste a mheas agus a thomhas go rialta. Nuair a d'fhéadfadh an neamhchosaint ar ionstraimí díorthacha a bheith ábhartha i leith ghlanfhiúchas an Ghrúpa, déanfar a mheas ar chóir don Ghrúpa dul isteach i socruithe tacaíochta creidmheasa.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Ráthaíochtaí Airgeadais

I ngnáthchúrsa a ghnó, téann an Grúpa i mbun gnóthais agus gealltanais áirithe le haghaidh tríú páirtithe i dtaobh oibleagáidí a fheidhmiú faoi shocruithe conarthacha. Tá oibleagáidí chuig tríú páirtithe ráthaithe ag litreacha creidmheasa nó eisithe ag institiúidí airgeadais. Cé gur féidir nach dtugtar aitheantas do na hoibleagáidí seo ar chlár comhardaithe an Ghrúpa, bíonn rioscaí creidmheasa ann atá bainteach leis na hionstraimí seo mar cuireann siad an Grúpa faoi gealltanais íocaíochtaí a dhéanamh, thar ceann fochuideachtaí, i gcás gnímh shonraigh agus, mar sin de, bíonn siad mar chuid de riosca foriomlán an Ghrúpa. Liostaítear thíos na luachanna ainmniúla de na gealltanais sin (i.e. uasnochtadh do riosca creidmheasa faoi na hoibleagáidí sin).

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Litreacha creidmheasa	700	700
Iomlán	700	700

(i) (b) Riosca creidmheasa bainteach le trádáil

Féach nóta 13 le haghaidh anailís ar neamhchosaint an Ghrúpa ar riosca creidmheasa a bhaineann le trádáil.

(ii) Riosca maoinithe agus leachtachta

Is ionann cur chuige an Ghrúpa maidir le riosca maoinithe agus leachtach a bhainistíú ná a chinntiú, a mhéid agus is féidir, go bhfuil acmhainní leordhóthanacha aige chun a chuid dliteanas a chomhlíonadh nuair atá siad dlite, bíodh sé sin i rith ghnáthdhálaí nó i ndálaí anáís. Tá Cistíocht an Ghrúpa freagrach as a chinntiú go bhfuil rochtain ag an nGrúpa ar leachtacht leordhóthanach le déanamh cinnte de go mbeidh an Grúpa in ann oibleagáidí a eascraíonn óna oibriúcháin laethúla, oibleagáidí maidir le haibíocht fiachas agus eisíocaíochtaí infheistíochta caipitiúla a réiteach. Forbraíonn agus coimeádann Cistíocht an Ghrúpa gaolmhaireachtaí le hinstitiúidí airgeadais chun a dtuiscint ar an ngnó a fhorbairt agus chun a dtiomantas fadtéarmach don ghnó a thógáil. Déantar gach seirbhís bainc éireachta agus cistíochta a aimsiú ag praghsanna iomaíocha.

(ii) (a) Maoiniú

Bhí seasamh maoinithe an Ghrúpa láidir sa bhliain 2022. Rinne grúpa de 6 bhanc intíre agus idirnáisiúnta saoráid chreidmheasa imrothlach a athmhaoiniú in 2022 agus, a bhui leis an saoráid 5 bliana seo, beidh leibhéal leachtachta láidir ag an nGrúpa go dtí 2027. Tá an Grúpa ag iarraidh deimhin a dhéanamh de go mbeidh meascán d'fhoinisí maoinithe ar fáil ar théarmaí agus coinníollacha sásúla chun forbairt an ghnólaigh a mhaoiniú agus chun oibleagáidí airgeadais a íoc nuair a bheidh siad dlite. Coimeádann an Grúpa próifíl chothrom aibíochta, chun an riosca aisíocaíochtaí buaice agus athmhaoinithe a choimeád chomh híseal agus is féidir.

Tá sé mar sprioc ag an nGrúpa a dhéanamh cinnte de go mbeidh saoráidí creidmheasa tiomanta i bhfeidhm aige chun 120% dá chroí-riachtanais tionscadail a chlúdach thar bhliain amháin agus go ndéanfar na saoráidí sin a shocrú le cúnaint airgeadais agus oibriúcháin chuí chun a chinntiú go bhfuil a dhóthain solúbthachta ag an lucht bainistíochta chun a ghnó a oibriú.

Saoráidí ar fáil don Ghrúpa ar an dáta tuairiscithe;

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Iasachtaí (gan dliteanas léasa san áireamh)	(1,020,176)	(1,020,176)
Saoráidí geallta	(1,335,179)	(1,484,783)

Bogadh rátáil chreidmheasa an Ghrúpa go Líonraí Gáis Éireann in 2015. Tá Líonraí Gáis Éireann rátáilte mar A ag Standard & Poor's (2021: A) agus A2 ag Moody's Investor Services (2021: A2). Leis an rátáil láidir chreidmheasa sin, cuirtear rogha leathan foinsí maoinithe ar fáil do Líonraí Gáis Éireann agus déantar a chinntiú gur féidir leis an nGrúpa maoiniú ar chostas íseal a chruinniú.

(ii) (b) Barrachais airgid

Is chun críocha an leibhéal fiachais a laghdú a úsáidtear barrachais airgid go príomha. Cuirtear barrachais airgid i dtaisce le bainc ar contrapháirtithe iad. Déanfaidh an Grúpa airgead barrachais a infheistiú in euro nó in airgeadra oibríochtaí thar lear.

(ii) (c) Nochtadh do riosca leachtachta

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dliteanas airgeadais (agus sócmhainní den chineál céanna), lena n-áirítear an íocaíocht úis nár lascaíodh a bhaineann le hiasachtaí agus na sreafaí glana airgid nár lascaíodh atá inchurtha i leith

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

ionstraimí airgeadais. Cuimsítear sa nochtadh insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid le haghaidh díorthaigh a bhfuil socraíocht chomhlán chomhuaineach airgid ag baint leo, e.g. réamhchonradh i malairt eachtrach.

	Suim Sreafaí airgid ghlanluacha conarthacha		< 1 bhliain	1-2 bhliain	2-5 bliana	<5 bliana
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 31 Nollaig 2022						
lasachtaí agus fiachas eile	(1,022,914)	(1,119,969)	(13,642)	(313,730)	(531,060)	(261,537)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹	(68,642)	(68,642)	(68,642)	-	-	-
Dlíteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(1,091,556)	(1,188,611)	(82,284)	(313,730)	(531,060)	(261,537)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	(107)	(107)	(54)	(53)	-	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	(107)	(107)	(54)	(53)	-	-
Glandlíteanais airgeadais	(1,091,663)	(1,188,718)	(82,338)	(313,783)	(531,060)	(261,537)
Ar an 31 Nollaig 2021						
lasachtaí agus fiachas eile	(1,035,429)	(1,123,345)	(11,264)	(11,468)	(834,441)	(266,172)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹	(70,641)	(70,641)	(65,224)	(5,417)	-	-
Dlíteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(1,106,070)	(1,193,986)	(76,488)	(16,885)	(834,441)	(266,172)
Babhtálacha ráta úis	-	-	-	-	-	-
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	-	-	-	-	-	-
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	661	661	472	170	19	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	661	661	472	170	19	-
Glandlíteanais airgeadais	(1,105,409)	(1,193,325)	(76,016)	(16,715)	(834,422)	(266,172)

¹ Níor cuireadh speansais agus fómhais fhabhráithe agus creidiúnaithe árachais shóisialta san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar dhlíteanais airgeadais.

(iii) Riosca margaidh

Is é atá i riosca margaidh ná an fhéidearthacht go mbeadh drochthionchar ag athruithe ar fhachtóirí margaidh ar luach shócmhainní airgeadais, dlíteanais nó sreafaí airgid ionchais an Ghrúpa don todhcháí.

Tá an Ciste freagrach as riosca margaidh a bhainistiú maidir le rátaí úis agus rátaí malairte airgeadra. Déantar gach ceann de na hidirbhearta sin a chur i gcrích laistigh de na treoirínte a leagtar síos sa Bheartas Cistíochta agus a bheartú i gcomhréir le Ceanglais agus Coinníollacha an Aire Airgeadais, arna n-eisiúint i gcomhréir le forálacha an Ahta um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile, 1992. Tá an Ciste ag féachaint le cuntasaíocht fáilaithe a chur i bhfeidhm chun luaineacht sa bhrabús agus cailteanas a bhainistiú má bhíonn a leithéid ábhartha i gcomhthéacs an Ghrúpa.

(iii) (a) Riosca an ráta malairte

Eascaíonn riosca an ráta malairte ón bhfíric go ndéantar cuid d'oiríochtaí an Ghrúpa in airgeadraí eile seachas euro (steirling go príomha). Is é an cuspóir atá i gceist agus riosca ráta malairte á bhainistiú ná brabúsacht a chosaint agus tionchar na n-éagsúlachtaí ábhartha mar gheall ar ghluaiseachtaí sa ráta malairte a íoslaghdú.

Bhí rátaí malairte GBP/EUR mar seo a leanas:

	2022	2021
An meánráta	0.868	0.860
Ráta ag deireadh na bliana	0.886	0.841

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Is féidir nochtadh do riosca an ráta malairte a achoimriú mar seo a leanas:

Fochuideachtaí atá ag feidhmiú in airgeadra eachtrach (steirling)

Déantar sócmhainní agus dliteanais oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag dáta an tuairiscithe. Déantar torthaí oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na meánrátaí malairte don tréimhse, nuair a fhreagraíonn siad do mheastachán réasúnta de na fíor-rátaí a tabhaíodh. Déantar na difríochtaí malairte nuair a dhéantar na glansócmhainní oscailte a aistriú arís, agus na torthaí, a aithint san ioncam cuimsitheach eile agus cuirtear i láthair iad mar ghné ar leithligh de chothromas (cúlchiste aistrithe). Déanann Ciste an Ghrúpa monatóireacht ar an riosca sin, agus má mheastar gur riosca ábhartha é, déanann siad fálú ar an riosca agus margáí malairte eachtraí á n-úsáid.

Aistrítear cistiú inghrúpa d'fhocheuideachtaí airgeadra eachtraigh go euro. Úsáidtear na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar an dáta tuairiscithe leis sin a dhéanamh. Tógtar an brabús/cailteanas a thagann chun cinn ar aistriú chistiú in-grúpa go fochomhlachtaí eachtracha chuig an ráiteas ioncaim. Déantar an brabús/cailteanas a eascraíonn ó aistriú na ndlíteanas airgeadra eachtraigh a aistriú chuig an ráiteas ioncaim freisin, sa mhéid agus a úsáidtear iad chun airgead a sholáthar nó fálú a dhéanamh in aghaidh an chistithe inghrúpa i bhfocheuideachtaí eachtracha."

Neamhchosaint ar idirbhearta

Ó am go chéile déanann an Grúpa ceannacháin in airgeadraí eachtracha. Is é beartas an Ghrúpa an neamhchosaint seo ar idirbheart a bhainistiú. Leis sin a dhéanamh, féachtar chun ceannacháin agus díolacháin a ghlanluacháil in airgeadraí eachtracha sa mhéid agus is féidir. Áit nach féidir é sin a dhéanamh, déanfar nochtuithe a fhálú agus úsáid á baint as díorthaigh atá ceadaithe faoin bPolasaí Ciste.

Faoi réir an Bheartais Chistíochta, déanfar aon idirbheart ionchasach a bhfuil coibhéis níos mó ná €300,000 aige in airgeadraí eachtracha a mheas i dtaca leis na rioscaí gnó a mbaineann leis agus, más cuí sin, déanfar na rioscaí airgeadra a fhálú chun aon neamhréireanna diúltacha a d'fhéadfadh eascairt as gluaiseachtaí airgeadra a mhaolú.

Anailís ar íogaire ráta malairte

Dá n-éiríodh an euro níos láidre nó níos laige, mar a léirítear thíos, i gcomparáid le steirling ar an 31 Nollaig, thagadh méadú/(laghdú) ar ioncam cuimsitheach eile agus ar bhrabús nó cailteanas den mhéid a thaispeántar thíos. Tá an anailís seo bunaithe ar neamhréireanna sa ráta malairte, a mheas an Grúpa go réasúnach go bhféadfadh siad a bheith ann ag an dáta tuairiscithe. Glacann an anailís leis go bhfanann na neamhréireanna eile ar fad, go háirithe rátaí úis, seasta agus déanann sí neamhshuim de thionchar na ndíolachán agus na gceannachán a bhfuiltear ag súil leo.

	Brabús roimh ghnóthachan/ (cailteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile	Brabús roimh ghnóthachan/ (cailteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile
	31-Dec-22	31-Dec-22	31-Noll-21	31-Noll-21
	€'000	€'000	€'000	€'000
Láidriú 5%	(932)	(2,312)	(1,280)	(2,319)
Lagú 5%	932	2,312	1,280	2,319

Nóta: Is ar an ráiteas ioncaim amháin a mbíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn ionstraimí airgeadais díorthacha nach bhfuil i ngaolmhaireacht fhálaithe.

(iii) (b) Riosca an rátaí úis

Eascraíonn riosca an ráta úis as athruithe rátaí úis a mbíonn tionchar acu ar luach margaidh shócmhainní agus dhliteanais airgeadais an Ghrúpa agus a théann i bhfeidhm ar ghlanioncam trí thionchar a imirt ar mhuirir airgeadais.

Clúdaíonn nochtadh an Ghrúpa do luaineachtaí i rátaí úis dhá chineál riosca:

- (i) riosca go dtiocfadh athrú ar na sreafaí airgid a bhaineann le sócmhainní agus dliteanais airgeadais ar ráta comhlúthach; agus
- (ii) riosca go dtiocfadh athrú ar luach sócmhainní agus dliteanais airgeadais ar ráta seasta.

Déanann an Grúpa monatóireacht ar neamhchosaint ar riosca ráta úis ar bhonn leanúnach d'fhonn tairbhe a bhaint as timpeallachtaí a bhfuil ráta úis íseal acu, ar mhaithe le hoibleagáidí ráta úis an Ghrúpa a réiteach agus cinnteacht maidir le próifíl caiteachais ar rátaí úis an Ghrúpa a mhéadú. Is é beartas an Ghrúpa íosleibhéal fiachais ráta sheasta de 60% den ghlanfhiachas a choinneáil ar bhonn atrátha 12 mhí agus 50% den ghlanfhiachas ar bhonn atrátha trí bliana. Úsáideann an Grúpa roinnt modhanna éagsúla, lena n-áirítear dul i mbun díorthaigh a bhaineann le fiachas ráta seasta agus rátaí úis, chun an riosca ráta úis atá ar a phunann fiachais a bhainistiú.

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Ba é seo a leanas céatadán fhiachas seasta agus comhlúthach an Ghrúpa (gan dliteanais léasa a chur san áireamh) amhail an 31 Nollaig:

	2022 €'000	2022 %	2021 €'000	2021 %
Ag rátaí seasta	(921,156)	90.3%	(920,210)	90.2%
Ag rátaí comhlúthacha	(99,020)	9.7%	(99,966)	9.8%
Iomlán	(1,020,176)	100.0%	(1,020,176)	100.0%

Ar an 31 Nollaig 2022, ba é 1.09% an meánráta úis ualaithe a gearradh ar an bpunann fiachais sheasta (gan léasanna a chur san áireamh) (2021: 1.09%) a chuimsigh trí bhanna de €925.0 milliún san iomlán .

Cuirtear sonraí ar fáil sa tábla thíos ar fhiachas ar ráta seasta, lena n-áirítear iasachtaí amhail an 31 Nollaig 2022:

	Méid Fuascailte t €'000"	Dáta a Eisíodh	Aibíocht	Cúpón
Eorabhanna 1	500,000	2016	10 mbliana	1.375
Eorabhanna 2	125,000	2016	20 bliain	2.25
Eorabhanna 3	300,000	2019	5 bliana	0.125
			2022	2021
Bhí meánmharthanacht ag an bhfiachas ar ráta seasta de			4.63 bliana	5.63 bliain

Déantar costais úis a bhaineann le hiasachtaí ar ráta athraitheach a athshocrú ar bhonn tráthúil le haghaidh mí amháin, trí mhí nó sé mhí thar an ráta margaidh atá i réim.

Anailís íogaireachta ar shreabhadh airgid le haghaidh fiachas ar ráta comhlúthach

"Is é is aidhm do bheartais agus nósanna imeachta an Ghrúpa maidir leis riosca ráta úis a bhainistiú agus a rialú, mar a leagtar amach thuas, an tionchar atá ag luaineachtaí gearrthéarmacha sa ráta úis ar ghnóthachain an Ghrúpa a laghdú. Mar sin féin, beidh tionchar ag athruithe fadtéarmacha ar ghnóthachain an Ghrúpa.

Meastar go bhféadfadh gluaiseacht 200 bonnphointe i rátaí úis ar an 31 Nollaig (50bp sa bhliain 2021) cur isteach ar bhrabús roimh chánachas de réir na méideanna a léirítear thíos, agus go mbeadh an t-athrú luach cóir ar ioncam cuimsitheach eile mar a léirítear thíos:

Bhí an anailís íogaireachta ar rátaí úis bunaithe ar thairseach níos airde in 2022 mar gheall ar an treocht dhomhanda atá ann faoi láthair de rátaí úis ag dul in airde.

	Brabús roimh cháin 31-Dec-22 €'000	Brabús roimh cháin 31-Noll-21 €'000	Ioncam Cuimsitheach eile 31-Dec-22 €'000	Ioncam Cuimsitheach eile 31-Noll-21 €'000
Méadú 200bp (50bp sa bhliain 2021)	(1,980)	(500)	-	-
Laghdú 200bp (50bp sa bhliain 2021)	1,980	500	-	-

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas bunaithe ar an anailís íogaireachta thuas:

- fanann gach athróg eile, rátaí airgeadra eachtraigh ach go háirithe, mar an gcéanna;
- ní bhaineann ach le hionstraimí airgeadais díorthacha agus fiachas comhlúthach;
- ní bhíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn ionstraimí airgeadais díorthacha nach bhfuil i ngaolmhaireacht fálaithe ach ar an ráiteas ioncaim amháin; agus
- caitear leis an ngné chomhlúthach d'aon mhalairt nó aon fhiachas ráta chomhlúthaigh amhail is nach mbeadh aon ráta úis socraithe cheana féin, mar sin bíonn tionchar ag athrú ar rátaí úis ar feadh 12 mhíosa don chion úis fhabhráithe de na ríomhanna íogaireachta.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. Tomhas Luacha Chóir

Éilíonn cuid de bheartais agus nochtuithe cuntasáíochta an Ghrúpa go ndéanfar na luachanna córa a bhaineann le sócmhainní agus dliteanais airgeadais a thomhas. Agus luach cóir sócmhainne nó dliteanais á mheas aige, úsáideann an Grúpa sonraí ó mhargaí inbhraite sa mhéid agus atá na sonraí sin ar fáil.

Déantar luachanna córa a chatagóiriú i leibhéil dhifriúla in ordlathas luacha chóir bunaithe ar na hionchuir a úsáidtear sna teicnící luachála mar seo a leanas;

- Leibhéal 1: praghsanna luaite (neamhchoigeartaithe) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní nó dliteanais chomhionanna.
- Leibhéal 2: ionchuir nach na praghsanna a luadh iad, a cuireadh san áireamh i Leibhéal 1, atá infheicthe le haghaidh na sócmhainne nó an dliteanais, go díreach (i.e. praghsanna) nó go hindíreach (i.e. bunaithe ar phraghsanna).
- Leibhéal 3: ionchuir le haghaidh na sócmhainne nó an dliteanais nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite).

Más féidir na hionchuir a mbaintear úsáid astu le tomhas a dhéanamh ar luach cóir sócmhainne nó dliteanais a chatagóiriú ar leibhéil áirithe d'ordlathas an luacha chóir, ansin déantar an tomhas luacha chóir a chatagóiriú ina iomláine ar an leibhéal céanna den ordlathas luachanna córa mar an t-ionchur den leibhéal is ísle atá suntasach don tomhas iomlán. Aithníonn an Grúpa aistrihe idir leibhéil d'ordlathas luachanna córa ag deireadh na tréimhse tuairiscithe ar tharla an t-athrú lena linn. Ní raibh aon aistrihe ann in 2022 ná in 2021.

(a) Luach cóir sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais a thomhaistear ar luach cóir ar bhonn athfhillteach

Sa tábla seo a leanas leagtar amach na teicnící luachála a chuireann an Grúpa i bhfeidhm chun luach cóir a thomhas, i dteannta le haon ionchuir dobhraiteacha suntasacha.

Cineál	Teicníc luachála	Ionchuir dhobhraiteacha shuntasacha
Réamhchonartháí malairte (<i>Féach ar nóta 23</i>)	Bíonn luach cóir conartháí réamh-mhalairte ar aghaidh bunaithe ar a bpraghas luaite, má tá sé ar fáil. Mura bhfuil praghas luaite ar fáil, meastar luach cóir mar an difríocht idir praghas ar aghaidh na conartha agus an praghas ar aghaidh reatha um aibíocht iarmharach na conartha. Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2	Tá gach ionchur suntasach a theastaíonn chun an ionstraim a luacháil go cóir inbhraite.
Réadmhaoine infheistíochta (<i>Déan tagairt do nóta 10</i>)	Rinneadh an luach cóir a chinneadh trí úsáid a bhaint as an gcur chuige margaidh, i bhfianaise an eolais margaidh ar fad atá ar fáil. Díorthaíodh an luach cóir go príomha trí úsáid a bhaint as idirbhearta inchomparáide le déanaí ar neamhthuilleamaí agus trí theicnící luachála cuí a úsáid. Ordlathas luacha chóir: leibhéal 3	Tá gach ionchur suntasach atá de dhíth chun an ionstraim a luacháil go cóir inbhraite.

(b) Luach cóir dliteanas airgeadais nach ndéantar a thomhas ar luach cóir (ach tá nochtuithe luacha chóir de dhíth)

Déantar luach cóir iasachtaí, arna dtomhas ag an gcostas amúchta, a mheas agus na sreafaí airgid don todhchaí a lascaíniú chuig na glanluachanna reatha agus úsáid á bhaint as na rátaí margaidh atá i bhfeidhm ar an dáta tuairiscithe - Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2. Ní raibh aon ionstraimí airgeadais ann a rinneadh a thomhas ag a gcostas amúchta ach a nochtadh luach cóir ina leith agus a aicmíodh mar Leibhéal 3 sa bhliain reatha nó sa bhliain roimhe seo.

25. Díbhinní

Díbhinní fógartha

	2022	2021
	€'000	€'000
Chuíg an Stáitchiste	30,112	38,438
Iomlán	30,112	38,438

Díbhinní íoctha

	2022	2021
	€'000	€'000
Díbhinn bhliantúil a íocadh leis an Stáitchiste	30,112	38,438
Iomlán	30,112	38,438

Tá Stát na hÉireann ina úinéir tairbhiúil 100% ar Ervia. Tá na díbhinní bliantúla bunaithe ar 45% (2021: 45%) den bhrabús coigeartaithe na bliana roimhe, mar a ordáítear leis an Rialtas. I mí an Mhárta 2023, d'fhaomh an Bord dearbhú agus íoc díbhinne bliantúil de €25.869 milliún, bunaithe ar 45% de bhrabús coigeartaithe na bliana 2022, faoi réir Ráitis Airgeadais 2022 de chuid Ervia a bheith tugtha faoi deara ag an Rialtas.

In 2018, tar éis teacht ar chomhaontú leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, choinnigh Ervia €5.1 milliún díbhinne siar. Tá sé seo le híoc in 2023 le ráta úis cuí ag carnadh go bliantúil.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

26. Fochuideachtaí

Bhí na fochuideachtaí seo a leanas ag an nGrúpa agus ag an Máthairchuideachta ar an 31 Nollaig 2022:

An chuideachta	Nádúr an Ghnó	Oifig Chláraithe	% de Shealbhán Gnáth-Scairchaitil
Líonraí Gáis Éireann	Tarchur Gáis	Bóthar na n-Oibreacha Gáis, Corcaigh, Éire.	100%
Líonraí Gáis Éireann (IOM) DAC	Tarchur Gáis	Bóthar na n-Oibreacha Gáis, Corcaigh, Éire.	100%
GNI (UK) Limited	Tarchur Gáis	8th Floor, 20 Farringdon Street, London, United Kingdom EC4A 4AB	100%
Aistriú Sheirbhísí Líonra DAC	Nach bhfuil ag Trádáil	Bóthar na n-Oibreacha Gáis, Corcaigh, Éire.	100%
Gnóthas Neamhrialaithe	Nádúr an Ghnó	Oifig Chláraithe	Nótaí
Uisce Éireann	Seirbhísí Uisce agus Fuolluisce	Teach Colvill, 24/26 Sráid Thalbóid, Baile Átha Cliath 1, Éire.	(i)

Ar an 31 Nollaig 2022, bhí scair vótála amháin ag an nGrúpa in Uisce Éireann, ach ní raibh aon chearta eacnamaíocha ag gabháil leis an scair sin. Bhí 325 scair Cearta Eacnamaíocha Uisce ag an Aire Airgeadais agus ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (2021: 325) nach raibh aon cheart vótála ag gabháil leo ach a raibh na cearta eacnamaíocha uile ag gabháil leo arbh ghá leo chun go mbainfí leas as gníomhaíochtaí Uisce Éireann.

De réir an Achta um Sheirbhísí Uisce (Leasú), 2022, ar an 01 Eanáir 2023, cuireadh ar ceal na scaireanna in Uisce Éireann a eisíodh do Ervia, don Aire Airgeadais agus don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus scoir Uisce Éireann de bheith ina fochuideachta de Ervia.

Luaitear in IFRS 10 go bhfuil “infheisteoir i gceannas ar institiúid infheistiúcháin nuair a nochtar an t-infheisteoir do, nó nuair atá cearta aige chun, torthaí éagsúla óna phlé leis an institiúid infheistiúcháin agus nuair atá sé de chumas aige dul i bhfeidhm ar na torthaí sin trína chumhacht thar an institiúid infheistiúcháin”. Is ionann scair vótála amháin an Ghrúpa in Uisce Éireann agus ceart a bhí ann cheana féin ar an 31 Nollaig 2022 trína dtugtar cumhacht don Ghrúpa beartais airgeadais agus oibriúcháin Uisce Éireann a rialáil. Mar sin féin, ós rud é nach féidir úsáid a bhaint as an gcumhacht sin chun torthaí athraitheacha a fháil, de bharr nach bhfuil aon chearta ag an nGrúpa i leith torthaí athraitheacha Uisce Éireann ag an dáta sin, mar a éilíonn IFRS 10 agus, dá bharr san, chun cloí le ceanglais an IFRS, ní dhéantar ráitis airgeadais Uisce Éireann a comhdhlúthú le torthaí an Ghrúpa do na blianta airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 agus 2022.

27. Páirtithe Gaolmhara

Is comhlacht corparáideach é Ervia a bunaíodh faoin Acht Gáis 1976. Tá Stát na hÉireann ina úinéir tairbhiúil 100% ar Ervia. Déan tagairt do nóta 25 le haghaidh nochtuithe i dtaca le díbhinní an Ghrúpa.

Uisce Éireann

Meastar gur páirtí gaolmhar de chuid an Ghrúpa é Uisce Éireann, ar bhunús phátrún na bhfíricí atá leagtha amach i nóta 26.

Iarmhéideanna infhaighte ag an dáta tuairiscithe, i dtaca leis na hidirbhearta a shonraítear thíos, mar seo a leanas:

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Uisce Éireann	-	4,849
	-	4,849

Luachanna idirbhirt le linn na bliana:

		2022 €'000	2021 €'000
Lársheirbhísí idirbhirt & tacaíochta	(a)	1,259	49,320
Costais chaiteachas caipitiúil athmhúirearaithe	(b)	-	11,764
Costais phinsean	(c)	2,401	1,153

(a) Costais idirbheartaíochta agus seirbhísí tacaíochta

Le linn 2021, chuir an Grúpa seirbhísí straitéise, rialachais, bainistíochta riosca, bainistíochta soláthair chaipitil, idirbheart agus tacaíochta ar fáil d'Uisce Éireann trí Lárionad an Ghrúpa, réimsí na Mórthionscadal agus Seirbhísí Gnó. Dearadh an eagraíocht Seirbhísí Gnó chun seirbhísí idirbheartaíochta agus tacaíochta a sholáthar i réimsí an Airgeadais, an tSoláthair, Saoráidí, Árachais, Tacaíochta Tionscadail, Acmhainní Daonna agus Teicneolaíochta Faisnéise. Déantar na costais a bhaineann le fostaithe a thabhairt ar iasacht a athmhúirearú go hUisce Éireann ar bhonn modha aisghabhála na gcostas iomlán agus níor tuilleadh aon chorrach. In 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Cuireadh tús leis an gclár oibre chun dhá fhóntas neamhspleách aonair a bhunú sa bhliain 2020 leis an gcuspóir idirscaradh oibríochta i mí Eanáir 2022 agus idirscaradh dlíthiúil sa bhliain 2023 a bhaint amach. Dá bharr sin, tháinig laghdú suntasach ar leibhéal costas seirbhíse idirbheartaíochta agus tacaíochta a cuireadh ar fáil do Líonraí Gáis Éireann le linn na bliana 2022 i gcomparáid le blianta roimhe sin agus bhain sé le Seirbhísí Grúpa teoranta áirithe (€0.588 milliún). Lena chois sin, rinne Uisce Éireann íocaíochtaí le Ervia de €0.695 milliún faoi chomhair íocaíochtaí deisithe ar easnamh pinsin, mar a thuairiscítear i (c) thíos.

(b) Costais caiteachais chaipitiúil a thabhaigh Grúpa Ervia agus a rinneadh a athmhúirearú ar Uisce Éireann

Le linn na bliana 2021, rinneadh costais a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia thar ceann Uisce Éireann i leith comhthionscadail fóntais, tionscadail soláthair lárnach agus tionscadail soláthair gnó, a athmhúirearú ar bhonn míosúil gan aon fhorchostas ná corrlach a chur i bhfeidhm. Níor tabhaíodh aon chostas thar ceann UÉ i leith na dtionscadal thuasluaite le linn na bliana airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2022.

(c) Costas pinsin

Oibríonn an Grúpa scéim pinsin le sochar sainithe. Glacann roinnt fostaithe de chuid Uisce Éireann páirt sa scéim sin. Tugtar cuntas i leith na scéime mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. Aithníonn an Máthairchuideachta, mar fhostóir urraithe don phlean, an glanchostas sochair shainithe, ach ní aithníonn Uisce Éireann ach na ranníocaíochtaí iníochta amháin don bhliain a bhaineann le fostaithe Uisce Éireann. Cuimsíonn costais seirbhísí reatha an Ghrúpa do 2022 (mar a leagtar amach i nóta 18) ranníocaíochtaí iníochta don bhliain maidir le fostaithe de chuid Uisce Éireann (mar a leagtar amach thuas). Níl na costais sin cuimsithe i gcostais sochair fostaí an Ghrúpa. Lena chois sin, rinne Uisce Éireann íocaíochtaí le Ervia of €0.695 milliún faoi chomhair íocaíochtaí deisithe comhaontaithe ar easnamh pinsin a d'eascair as luacháil achtúireach a rinneadh i mí Aibreáin 2020 ar Scéim le Sochar Sainithe de chuid Ervia. Tá an t-idirbheart seo mar chuid de na costais na seirbhísí lárnacha idirbheartaíochta agus tacaíochta de €1.283 milliún a leagtar amach thuas.

Nótaí chuig an nGrúpa Ráitis Airgeadais (ar lean)

27. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

Déantar cur síos i nóta 18 ar conas mar a chuaigh scaradh dlíthiúil Ervia agus Uisce Éireann i bhfeidhm ar scéimeanna le sochar sainithe agus le ranníocaíocht sainithe an Ghrúpa Ervia.

Idirbhearta le hUisce Éireann

Meastar gur páirtí gaolmhar leis an nGrúpa é Uisce Éireann. Ar an 31 Nollaig 2022, bhí scair vótála amháin ag an nGrúpa in Uisce Éireann, ach ní raibh aon chearta eacnamaíocha ag gabháil leis an scair sin. Bhí 325 scair Cearta Eacnamaíocha Uisce ag an Aire Airgeadais agus ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (2021: 325) nach raibh aon cheart vótála ag gabháil leo ach a raibh na cearta eacnamaíocha uile ag gabháil leo arbh ghá leo chun go mbainfí leas as gníomhaíochtaí Uisce Éireann.

(a) Léasanna oibriúcháin

	2022	2021
	€'000	€'000
Léas Cíosa	1,076	-

Thug Líonraí Gáis Éireann maoin ar léas d'Uisce Éireann ar chíos bliantúil €1.1m. Téann téarma an léasa in éag an 31 Nollaig 2034 agus tá sé faoi réir roghanna briste an 31 Nollaig 2024 agus an 31 Nollaig 2029.

Cúiteamh na bpríomhbhainisteoirí

Tá na príomhbhainisteoirí déanta suas de Bhord Ervia, POF Ervia agus a chuid tuarascálacha díreacha. Cionroinntear príomhchostais bainistíochta ar aonáin ar leith laistigh de ghrúpa Ervia bunaithe ar na seirbhísí atá tugtha. Is glanchoistais iad na costais a nochtáíodh de chionroinnt chostais Uisce Éireann, atá mar gnóthais neamhrialaithe.

	2022	2021
	€'000	€'000
Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh fostaithe	(1,968)	(1,532)
Sochair iarfhostaíochta	(228)	(155)
Iomlán	(2,196)	(1,687)

Comhaltaí Boird

Ní raibh aon leasanna tairbhiúla ag comhaltaí an Bhoird sa Ghrúpa ag aon uair le linn na bliana ná ag an dáta tuairiscithe.

Comhlachtaí Rialtais

Mar aon le heintitis go leor eile, bíonn an Grúpa ag plé i ngnáthchúrsa a ghnó le comhlachtaí eile atá urraithe ag an Rialtas, amhail Bord Soláthair an Leictreachais, Eirgrid agus na hÚdaráis Áitiúla agus le bainc Éireannaigh áirithe a bhfuil i bpáirt faoi úinéireacht Rialtas na hÉireann. Bíonn na hidirbhearta ar fad ar ghnáth-théarmaí tráchtála. Ní raibh aon chomhchruinniú ábhartha iasachtaí ná taiscí ag an nGrúpa le haon bhanc den sórt sin le linn na bliana, ag an dáta tuairiscithe, ná do dheireadh na tréimhse comparáidí.

28. Iartheagmhais

Ar an 01 Eanáir 2023, rinneadh eintiteas aonair d'Uisce Éireann trí idirscaradh dlíthiúil iomlán ón nGrúpa Ervia. Mar chuid den atheagrú, aistríodh oibleagáidí áirithe den scéim pinsin le socair sainithe de chuid ghrúpa Ervia chuig Uisce Éireann. Féach ar Nóta 18 faoi oibleagáidí sochair scoir le haghaidh tuilleadh sonraí faoi seo i ndiaidh dháta an chláir comhardaithe.

Agus é ag cur isteach ar Líonraí Gáis Éireann, táthar ag súil go dtabharfar an t-atheagrú chun críche i dtreo dheireadh na bliana 2023/go luath in 2024 i ndiaidh achtú na reachtaíochta riachtanaí, agus áirítear leis sin aistriú sócmhainní agus dliteanais áirithe atá fós ag Ervia go Líonraí Gáis Éireann agus eintiteas an Máthairchuideachta Ervia a dhíscaoileadh sa deireadh thiar thall.

Níor tharla aon teagmhais eile idir an dáta tuairiscithe agus an dáta ar fhaomh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais, a mbeadh coigeartú ar na ráitis airgeadais seo nó aon nochtuithe breise ag teastáil lena n-aghaidh.

Ráiteas Ioncaim na Máthairchuideachta don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Oibríochtaí leanúnacha			
Ioncam		-	-
Glanchoistais oibríúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)	29A.	(5,667)	(7,195)
Caillteanas oibríúcháin roimh dhímheas agus amúchadh (EBITDA)		(5,667)	(7,195)
Dímheas agus amúchadh	29C.	-	(1,349)
Caillteanas oibríúcháin		(5,667)	(8,544)
Ioncam airgeadais	29D.	20,127	15,361
Costais airgeadais	29D.	(1,550)	(2,039)
Glanioncam Airgeadais	29D.	18,577	13,322
Brabús roimh cháin ioncaim		12,910	4,778
Cáin ioncaim	29E.	529	(322)
Brabús don bhliain		13,439	4,456
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí na Máthairchuideachta		13,439	4,456
Brabús don bhliain		13,439	4,456

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhord

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Ráiteas na Máthairchuideachta ar Ioncam Cuimsitheach Eile don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Brabús don bhliain		13,439	4,456
Ioncam Cuimsitheach eile			
Míreanna nach ndéanfar a athaicmiú mar bhrabús ná cailiteanas:			
Gnóthachan achtúireach ar phlean le sochar sainithe	18	107,175	83,162
Atomhas sócmhainní pinsin eile	18	(2,506)	46
Costas cánach iarchurtha maidir le hoibleagáidí sochair sainithe	29E.	(13,084)	(10,401)
Iomlán na míreanna nach ndéanfar a athaicmiú mar bhrabús ná cailiteanas		91,585	72,807
Iomlán an ioncaim chuimsitheach eile don bhliain		91,585	72,807
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		105,024	77,263
Ioncam Cuimsitheach iomlán curtha i leith:			
Úinéirí na Máthairchuideachta		105,024	77,263
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		105,024	77,263

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhoird

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Clár Comhardaithe na Máthairchuideachta amhail ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní Neamhreatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	29F.	-	11,851
Infheistíocht i bhfochuideachta	29H.	688,298	688,298
Trádáil agus Infháltais Eile	29I.	-	5,229
Sócmhainní cánach iarchurtha	29E.	-	10,527
Sócmhainní neamhreatha iomlána		688,298	715,905
Sócmhainní reatha			
Trádáil agus Infháltais Eile	29I.	12,461	24,049
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	29J.	16,692	28,136
Ionstraimí airgeadais díorthacha	29N.	10	65
Sócmhainní cánach reatha	29E.	6	-
Sócmhainní reatha iomlána		29,169	52,250
Sócmhainní iomlána		717,467	768,155
Gnáthscaireanna agus dliteanais			
Gnáthscaireanna			
Tuilleamh coinnithe		(700,925)	(625,721)
Gnáthscaireanna iomlána		(700,925)	(625,721)
Dliteanais			
Dliteanais neamhreatha			
Oibleagáidí leasa scoir	18	(10,721)	(108,804)
Dliteanais iarchurtha chánach		(397)	-
Dliteanais léasa	29G.	-	(11,250)
Deontais	29L.	-	(293)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile	29M.	-	(5,417)
Dliteanais neamhreatha ar an iomlán		(11,118)	(125,764)
Dliteanais reatha			
Dliteanais léasa	29G.	-	(935)
Deontais	29L.	(42)	-
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile	29M.	(5,382)	(15,542)
Dliteanais chánach reatha	29E.	-	(193)
Dliteanais reatha iomlána		(5,424)	(16,670)
Dliteanais iomlána		(16,542)	(142,434)
Caipiteal gnáthscaireanna agus dliteanais ar an iomlán		(717,467)	(768,155)

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Kevin Toland

Cathaoirleach

Keith Harris

Comhalta den Bhord

12 Aibreán 2023

Dáta Faofa

Ráiteas na Máthairchuideachta faoi Athruithe sa Chothromas don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	Tuilleamh coinnithe €'000
Ar an 1 Eanáir 2021		(586,896)
Brabús don bhliain		(4,456)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		(72,807)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		(77,263)
Díbhinní	25	38,438
Ar an 31 Nollaig 2021		(625,721)
Brabús don bhliain		(13,439)
Aistriú faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	29LTH.	(292)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		(91,585)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		(105,316)
Díbhinní	25	30,112
Ar an 31 Nollaig 2022		(700,925)

Gach ní inchurtha i leith úinéirí na Máthairchuideachta.

Ráiteas na Máthairchuideachta faoi Shreafaí Airgid don bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	29K.	(7,274)	11,743
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí as réadmhaoin, gléasra agus trealamh		-	(165)
Díbhinní a fuarthas	29D.	20,112	15,361
Aisíocaíocht úis faighte (iasacht d'fhochuideachta)		5,830	14,606
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		25,942	29,802
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Aisíocaíocht dliteanas léasa	29G.	-	(953)
Díbhinní íoctha	25	(30,112)	(38,438)
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoiniúcháin		(30,112)	(39,391)
Glanmhéadú ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	29J.	(11,444)	2,154
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 1 Eanáir	29J.	28,136	25,982
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ar an 31 Nollaig	29J.	16,692	28,136

Nótaí le ráitis airgeadais na Máthair-

-
- 29A. Glanchostais oibriúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)

 - 29B. Sochair Fostaithe

 - 29C. Dímheas agus Amúchadh

 - 29D. Glanioncam Airgeadais

 - 29E. Cáin

 - 29F. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

 - 29G. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa

 - 29H. Infheistíocht i bhfochuideachta

 - 29I. Trádáil agus Infháil agus eile

 - 29J. Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim

 - 29K. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí

 - 29L. Deontais

 - 29M. Trádáil agus Suimeanna Iníoctha Eile

 - 29N. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais

 - 29O. Teagmhais agus Ceangaltais Chaipitil

 - 29LTH. Páirtithe Gaolmhara

 - 29Q. Iartheagmhais

29A. Glanchostais oibriúcháin (dímheas agus amúchadh as an áireamh)

		2022 €'000	2021 €'000
Costas sochair fostaí	29B.	(9,020)	(54,042)
Seirbhísí fruilithe agus ar conradh		290	(4,404)
Costais ábhar, cothabhála agus fochonraitheora		(109)	(10,640)
Rátaí agus saoráidí		15	(622)
Speansais oibriúcháin eile		170	(11,603)
Athmhuirir go Uisce Éireann ¹		1,259	49,320
Athmhuirir d'fhochuideachta - Líonraí Gáis Éireann ¹		1,728	24,796
Iomlán		(5,667)	(7,195)

¹ Cuireadh scaradh oibríochtúil idir Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann i bhfeidhm i mí Eanáir 2022, mar ullmhúchán don scaradh dlíthiúil atá beartaithe in 2023. Mar chuid den scaradh oibríochtúil bhí an t-aistriú go Líonraí Gáis Éireann agus d'Uisce Éireann d'fheidhmeanna (agus fostaíthe) áirithe láraithe ar chuir Ervia ar fáil go lárnach iad roimhe sin. Is iad Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann a thabhaigh go díreach na costais oibriúcháin ábhartha mar sin in 2022.

Féach ar nóta 4 le haghaidh nochtuithe i dtaobh luachanna saothair Iniúcháir agus comhaltaí an Bhoird.

29B. Sochair Fostaithe

(a) Sochair chomhiomlána le haghaidh fostaithe

	2022 €'000	2021 €'000
Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne	(816)	(46,483)
Sochair iarfhostaíochta - scéim shocair shainithe ¹	(8,109)	(11,372)
Sochair iarfhostaíochta - scéim ranníoca shainithe	(12)	(2,677)
Costais árachais sóisialta	(83)	(5,045)
	(9,020)	(65,577)
Párolla caipitlithe agus aistrithe eile párolla	-	11,535
Costas sochair fostaí arna mhuirearú ar an gcuntas brabúis nó cailteanais	(9,020)	(54,042)

¹ Cuimsíonn sé sin costais phinsin neamh-airgid nár leithdháileadh atá inchurtha i leith fostaithe nach leis an Máthairchuideachta iad (i.e. fostaithe ó fhochuideachtaí agus de chuid Uisce Éireann) a ghlacann páirt i scéim le sochar sainithe Ervia (féach ar nótaí 18 agus 29P).

(b) Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne

	2022 €'000	2021 €'000
Pá agus tuarastail	(702)	(44,820)
Ragobair	(1)	(2)
Liúntais	(4)	(309)
Eile ¹	(109)	(1,352)
Iomlán	(816)	(46,483)

¹ Áirítear go príomha le sochair ghearrthéarmacha fostaí eile sochair bhuna árachais sláinte agus árachais saoil agus liúntais inchánach do thaisteal.

Ba 8 fostaí ar an meán a sholáthair seirbhísí gach mí don Máthairchuideachta le haghaidh 2022 (2021: 550).

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29C. Dímheas agus Amúchadh

		2022	2021
		€'000	€'000
Dímheas sealúchais, gléasra agus trealaimh	29F.	-	(340)
Dímheas ar shócmhainní a bhfuil ceart úsáide baint leo	29G.	-	(1,009)
Iomlán		-	(1,349)

29D. Glanioncam Airgeadais

		2022	2021
		€'000	€'000
Roimh atomhais			
Díbhinní a fuarthas		20,112	15,361
Ioncam úis ar thaiscí gearrthéarmacha		15	-
Muirear airgeadais um dhliteanas léasa	29G.	-	(243)
Glanioncam úis ar an nglanliteanas sochair shainithe	18	(1,268)	(1,234)
Costais airgeadais eile		(227)	(558)
Iomlán roimh atomhais		18,632	13,326

Atomhais

Glanathruithe ar luach cóir díorthach maoinithe neamhainmnithe		(55)	(4)
Atomhais ina n-iomláine		(55)	(4)

Iomlán

Ioncam airgeadais		20,127	15,361
Costais airgeadais		(1,550)	(2,039)
Glanioncam Airgeadais		18,577	13,322

29E. Cáin**Cáin ioncaim**

		2022	2021
		€'000	€'000
Cáin reatha			
Cáin reatha		(1,545)	(4,163)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo		(128)	(763)
		(1,673)	(4,926)

Cáin iarchurtha

Údarú agus freaschur difríochtaí sealadacha		2,402	4,563
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo		(200)	41
		2,202	4,604

Cáin ioncaim iomlán		529	(322)
----------------------------	--	------------	-------

29E. Cáin (ar lean)

An ráta cánach éifeachtach a idir-réiteach

	2022 €'000	2021 €'000
Brabús roimh cháin	12,910	4,778
Cáin gearrtha ag 12.5% (2021: 12.5%)	(1,614)	(597)
Speansais nach bhfuil inasbhainte chun críocha cánach	(11)	(413)
Ioncam nach bhfuil inchánach	2,514	1,868
Brabús ar gearradh cáin orthu ag rátaí níos airde	-	-
Coigeartuithe ar ioncam	(32)	(458)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	(328)	(722)
Cáin ioncaim iomlán	529	(322)

Sócmhainní agus dliteanais chánach reatha

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Sócmhainní/(dliteanais) cánach reatha	6	(193)

Sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha

	Oibleagáidí pinsin €'000	Dímheas luathaithe cánach €'000	Ús muirir iníoctha €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Ar an 1 Eanáir 2021	22,980	(181)	(6,618)	143	16,324
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	1,133	181	3,287	3	4,604
Aitheanta i gcothromas	(10,401)	-	-	-	(10,401)
Ar an 31 Nollaig 2021	13,712	-	(3,331)	146	10,527
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	720	-	1,578	(96)	2,202
Aitheanta i gcothromas	(13,084)	-	-	-	(13,084)
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	-	-	-	(42)	(42)
Ar an 31 Nollaig 2022	1,348	-	(1,753)	8	(397)

Níor aithníodh na sócmhainní cánach iarchurtha seo a leanas sa chlár comhardaithe toisc nach dócha go ndéanfar iad a aisghabháil go ceann i bhfad. Níl aon dáta éaga maidir le cathain is féidir sócmhainní cánach a úsáid.

	2022 €'000	2021 €'000
Caillteanais chaipitil	396	3,600

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29F. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

		31-Dec-22	31-Noll-21
		€'000	€'000
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht		-	-
Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh - sócmhainní léasaithe	29G.	-	11,851
Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh - mar a chuirtear i láthair sa chlár comhardaithe iad		-	11,851

Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht

	Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2021	21,345	386	21,731
Breiseanna	-	165	165
Diúscairtí	-	(539)	(539)
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	(21,345)	-	(21,345)
Ar an 31 Nollaig 2021	-	12	12
Diúscairtí	-	(12)	(12)
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-	-
Cailteanais fhabhráithe dímheasa agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2021	(14,224)	(150)	(14,374)
Muirear dímheasa	(257)	(83)	(340)
Diúscairtí	-	221	221
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	14,481	-	14,481
Ar an 31 Nollaig 2021	-	(12)	(12)
Diúscairtí	-	12	12
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-	-
Méideanna anonn			
Ar an 31 Nollaig 2021	-	-	-
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-	-

29G. Sócmhainní agus Dlíteanais Léasa**An Mháthairchuideachta mar Léasaí**

Tá socruithe léasa éagsúla déanta ag an Máthairchuideachta a bhaineann den chuid is mó le foirgnimh agus talamh ar cíos. Níl aon srianta suntasacha ná neamhghnácha i bhfeidhm mar gheall ar théarmaí na léasanna sin. Is ar bhonn neamhthuilleamaí atá na socruithe léasa go léir.

Méideanna a aithnítear sa Chlár Comhardaithe Sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo

	Talamh agus Foirgnimh	Iomlán
	€'000	€'000
Costas		
Ar an 1 Eanáir 2021	14,878	14,878
Breiseanna	-	-
Ar an 31 Nollaig 2021	14,878	14,878
Aistrithe faoi rialú comhchoiteann	(14,878)	(14,878)
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-
Dímheas carnach		
Ar an 1 Eanáir 2021	(2,018)	(2,018)
Muirear dímheasa	(1,009)	(1,009)
Ar an 31 Nollaig 2021	(3,027)	(3,027)
Aistrithe faoi rialú comhchoiteann	3,027	3,027
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-
Méideanna anonn		
Ar an 31 Nollaig 2021	11,851	11,851
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-
Dlíteanais léasa		
Ar an 1 Eanáir 2021	(13,138)	(13,138)
Costas úis	(243)	(243)
Íocaíochtaí léasa	1,196	1,196
Ar an 31 Nollaig 2021	(12,185)	(12,185)
Aistrithe faoi rialú comhchoiteann	12,185	12,185
Ar an 31 Nollaig 2022	-	-
Anailísithe mar seo a leanas:		
	2022	2021
	€'000	€'000
Neamh-reatha	-	(11,250)
Reatha	-	(935)
Iomlán	-	(12,185)

Déantar faireachán ar dhlíteanais léasa laistigh de na feidhmeanna gnó ábhartha. Níl an Máthairchuideachta ag plé le riosca suntasach leachtach maidir lena dlíteanais léasa. Féach ar nóta 29N le haghaidh anailíse ar aibíocht dlíteanas léasa.

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29H. Infheistíocht i bhfochuideachta

		2022	2021
		€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir		688,298	681,436
Breiseanna	29LTH.	-	6,862
Ar an 31 Nollaig		688,298	688,298
Bearnúchán			
Ar an 1 Eanáir		-	-
Ar an 31 Nollaig		-	-
Suim ghanluacha			
Ar an 31 Nollaig		688,298	688,298

Is é Líonra Gáis Éireann fochuideachta na Máthairchuideachta.

29I. Trádáil agus Infháltais agus eile

		31-Dec-22	31-Noll-21
		€'000	€'000
Méideanna dlite ó fochuideachtaí	29LTH.	11,865	23,671
Méideanna an dlite ó Uisce Éireann	29LTH.	-	4,967
Infháltais Eile		344	-
Fo-iomlán		12,209	28,638
Réamhíocaíochtaí		252	640
Iomlán		12,461	29,278
Anailísithe mar seo a leanas:			
Neamh-reatha		-	5,229
Reatha		12,461	24,049
Iomlán		12,461	29,278

Féach ar nóta 29P le haghaidh níos mó sonraí i dtaobh iarmhéideanna le fochuideachtaí agus Uisce Éireann.

Is é €12.2 milliún an neamhchosaint uasta ar riosca creidmheasa a bhaineann le trádáil agus infháltais eile ag dáta an tuairiscithe (2021: €28.6 milliún). Fághtar réamhíocaíochtaí as an áireamh mar nach n-eascaíonn aon neamhchinnteacht chreidmheasa.

Cuireann an Máthairchuideachta cur chuige simplithe IFRS 9 i bhfeidhm (a úsáideann cailteanais chreidmheasa ionchasacha saoil) le cailteanais chreidmheasa ionchasacha a thomhas le haghaidh trádála agus infháltais eile, ach amháin méideanna áirithe dlite ó fochuideachtaí, ar úsáidtear cur chuige ginearálta IFRS 9 chun iad a thomhas. Ní aithníonn an Máthairchuideachta aon lamháltais maidir le cailteanais chreidmheasa ionchasacha ábharacha agus níl an Máthairchuideachta ag súil go mbeidh aon chailteanais shuntasacha infháltas ann nach ndearnadh foráil ina leith.

Ar an 31 Nollaig 2022, bhí méideanna dlite ó fochuideachtaí de €11.9 milliún ag an gCuideachta (2021: €28.6 milliún). Nuair atá cailteanais chreidmheasa ionchasacha á ríomh (lena n-áirítear an dóchúlacht go mbeidh mainneachtain agus cailteanais i gcás Mainneachtana ann), rinneadh méideanna dlite ó fochuideachtaí a aicmiú mar infháltais ar riosca íseal creidmheasa. Ónár aithníodh ar dtús iad, ní raibh aon mhéid ann a aicmíodh mar iníoctha ar an éileamh nó a raibh méadú suntasach le brath sa riosca creidmheasa atá ann ina leith. Agus cailteanais chreidmheasa ionchais á shocrú, tugtar aird ar fheidhmíocht stairiúil na hiasachta ábhartha chomh maith le faisnéis réamhbhreathnaitheach don fochuideachta ábhartha, lena n-áirítear réamhaisnéisí mionsonraithe maidir le sreafaí airgid lascainithe agus tosa maicreacnamaíocha. De bhun an mheasúnaithe sin, ní aithnítear aon lamháltas i dtaca le cailteanais chreidmheasa ionchasacha maidir leis na méideanna sin ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €nialas) agus níor aithníodh aon chailteanais chreidmheasa ionchasacha le linn na bliana maidir leis na méideanna sin (2021: €nialas).

29J. Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim

Coinnítear airgid tirim agus coibhéisí airgid chun gealltanais airgid a chomhlíonadh sa ghearrthéarma.

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Taiscí bainc gearrthéarmacha	16,000	26,500
Airgead tirim ag an mbanc	692	1,636
Iomlán	16,692	28,136
	2022	2021
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	28,136	25,982
(Laghdú)/méadú ar airgead tirim agus coibhéisí airgid sa ráiteas faoi shreafaí airgid	(11,444)	2,154
Ar an 31 Nollaig	16,692	28,136

29K. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí

	2022	2021
Nótaí	€'000	€'000
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		
Brabús don bhliain	13,439	4,456
Coigeartuithe le haghaidh:		
Dímheas agus amúchadh	29C. -	1,349
Glanioncam Airgeadais	29D. (18,577)	(13,322)
Costas sochair scoir	8,273	8,274
Cáin ioncaim (creidmheas)/speansais	29E. (529)	322
	2,606	1,079
Athruithe ar chaipiteal oibre:		
Athruithe ar infháltais trádála agus eile	11,359	19,139
Athrú ar thrádáil agus infháltais eile	(19,631)	1,283
Airgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	(5,666)	21,501
Ús Faighte/(íoctha)	264	(2,329)
Cáin ioncaim a íocadh	(1,872)	(7,429)
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	(7,274)	11,743

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29L. Deontais

	2022	2021
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	(293)	(210)
Is infhaighte sa bhliain	(381)	(520)
Amúchta	-	-
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	632	437
Ar an 31 Nollaig	(42)	(293)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Neamh-reatha	-	(293)
Reatha	(42)	-
Iomlán	(42)	(293)

Níl aon choinníollacha nár comhlíonadh ag gabháil le deontais a aithnítear sa ráiteas ioncaim. In imthosca áirithe, d'fhéadfadh deontais éirí in-aisíochta mura gcloífi leis na coinníollacha a leagadh síos sna comhaontuithe deontais. Níl an Máthairchuideachta ag súil go dtiocfaidh imthosca mar sin chun cinn agus níor aisíocadh deontais sa bhliain airgeadais reatha nó sa bhliain airgeadais roimh ré..

Maidir leis na deontais is infhaighte de €0.4 milliún in 2022 (2021: €0.5 milliún), bhain siad le maoiniú deontais ón nGníomhaireacht Feidhmiúcháin um Nuáil agus Líonraí (INEA) le haghaidh staidéar ar obair maidir le Gabháil Carbóin, idir Úsáid agus Stóráil a dhéanamh. Tá roinnt coinníollacha a bhaineann leis an maoiniú deontais sin fós i bhfeidhm ag deireadh na bliana.

29M. Trádáil agus Suimeanna Iníochta Eile

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Suimeanna iníochta trádála	(37)	(3,576)
Speansais fhabhráithe	(75)	(11,587)
Suimeanna iníochta eile	(5,270)	(5,541)
Cáin agus creidiúnaithe árachais shóisialaigh	-	(255)
Iomlán	(5,382)	(20,959)

Anailísithe mar seo a leanas:

Neamh-reatha	-	(5,417)
Reatha	(5,382)	(15,542)
Iomlán	(5,382)	(20,959)

Cáin agus creidiúnaithe árachais shóisialaigh

ÍMAT/árachas sóisialta	-	(861)
CBL	-	606
Iomlán	-	(255)

29N. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais

Comhcheanglaíonn an tábla seo a leanas eolas maidir le:

- aicmí ionstraimí airgeadais bunaithe ar a gcineál agus ar a saintréithe;
- méideanna anonn na n-ionstraimí airgeadais;
- luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais (seachas ionstraimí airgeadais nuair atá an méid anonn geall le bheith comhionann lena luach cóir); agus
- leibhéil ordlathais luachanna córa do shócmhainní airgeadais agus do dhliteanais airgeadais ar nochtadh luach cóir ina leith.

Féach ar nóta 24 le haghaidh nochtuithe faoi IFRS 13 maidir le tomhas luachanna córa.

	Ordlathas luachanna córa	FVTPL – neam- hainmnithe €'000	Iomlán ar chostas amúchta €'000	Iomlán €'000
Ar an 31 Nollaig 2022				
Sócmhainní airgeadais				
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	10	-	10
Trádáil agus infháltais eile ²		-	12,209	12,209
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ³		-	16,692	16,692
Iomlán na sócmhainní airgeadais		10	28,901	28,911
Dlíteanais airgeadais				
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹		-	(5,307)	(5,307)
Iomlán na ndlíteanas airgeadais		-	(5,307)	(5,307)
Glansócmhainní airgeadais		10	23,594	23,604
Ar an 31 Nollaig 2021				
Sócmhainní airgeadais				
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	65	-	65
Trádáil agus infháltais eile ²		-	28,638	28,638
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ³		-	28,136	28,136
Iomlán na sócmhainní airgeadais		65	56,774	56,839
Dlíteanais airgeadais				
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹		-	(9,117)	(9,117)
Iomlán na ndlíteanas airgeadais		-	(9,117)	(9,117)
Glansócmhainní airgeadais		65	47,657	47,722

¹ Níor cuireadh speansais agus fómhais fhabhráithe agus creidiúnaithe árachais shóisialta san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar dhlíteanais airgeadais.

² Níor cuireadh réamhíocaíochtaí san áireamh toisc nach ndéantar iad seo a aicmiú mar shócmhainní airgeadais.

³ Déantar sócmhainní agus dlíteanais airgeadais a fhritháireamh agus tuairiscítear an glanmhéid sa chlár comhardaithe nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ag an Máthairchuideachta na méideanna a aithnítear a fhritháireamh agus nuair atá rún ann iad a shocrú ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dlíteanas a shocrú ag an am céanna. Ar an 31 Nollaig 2022, tá €0.8 milliún in airgead tirim agus coibhéisí airgid (2021: €1.6 milliún) frithchaite in éadan rótharraingtí bainc €0.1 milliún (2021: €0 milliún), agus cuireadh glanseasamh €0.7 milliún i láthair mar airgead tirim agus coibhéisí airgid (2021: €1.6 milliún). Amhail ar an 31 Nollaig 2022, ní raibh an Máthairchuideachta i ndiaidh dul isteach in aon mháistirshocrú glanluachála ná socruithe eile mar sin.

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29N. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Bainistíocht riosca airgeadais

Féach ar nóta 23 le haghaidh níos mó sonraí faoi pholasaithe an Ghrúpa um bainistíocht riosca airgeadais. Glacann an Máthairchuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

(i) Riosca creidmheasa

Freagraíonn suim ghlanluacha na sócmhainní airgeadais don uasmhéid neamhchosanta creidmheasa. An neamhchosaint uasta ar riosca creidmheasa ar dháta an tuairiscithe:

	31-Dec-22	31-Noll-21
	€'000	€'000
Trádáil agus infháltais eile (gan réamhíocaíochtaí san áireamh)	12,209	28,638
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	16,692	28,136
Ionstraimí airgeadais díorthacha	10	65
Iomlán	28,911	56,839

(i) (a) Riosca creidmheasa a bhaineann le ciste

Féach nóta 23 le haghaidh anailís ar pholasaithe an Ghrúpa maidir le riosca creidmheasa a bhaineann le ciste. Glacann an Máthairchuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

(i) (b) Riosca creidmheasa bainteach le trádáil

Féach nóta 29I le haghaidh anailís ar neamhchosaint an Ghrúpa ar riosca creidmheasa a bhaineann le trádáil.

(ii) Riosca leachtachta

Féach nóta 23 le haghaidh mionsonraí faoi spriocanna, beartais agus próisis an Ghrúpa chun riosca leachtachta a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca leachtachta a thomhas. Glacann an Máthairchuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

D'fhan suíomh cistiúcháin an Ghrúpa láidir in 2022. Is é polasaí an Ghrúpa ná féachaint chuige go ndéantar deimhin de go bhfuil meascán d'fhoinsí maoinithe aige ar théarmaí agus choinníollacha inghlactha chun forbairt an ghnó a mhaoiniú agus chun oibleagáidí airgeadais a chomhlíonadh de réir mar a thagann siad chun bheith dlite. Coimeádann an Grúpa próifíl chothrom aibíochta, chun an riosca aisíocaíochtaí buaice agus athmhaoinithe a choimeád chomh híseal agus is féidir.

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dliteanas airgeadais (agus sócmhainní den chineál céanna), lena n-áirítear an íocaíocht úis nár lascainíodh a bhaineann le hiasachtaí agus na sreafaí glana airgid nár lascainíodh atá inchurtha i leith ionstraimí airgeadais. Cuimsítear sa nochtadh insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid le haghaidh díorthaigh a bhfuil socraíocht chomhlán chomhuaineach airgid ag baint leo, e.g. réamhchonradh i malairt eachtrach.

29N. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

	Suim ghlanluacha €'000	Sreafaí airgid conarthacha €'000	< 1 bhliain €'000	1-2 bhliain €'000	2-5 bliana €'000	<5 bliana €'000
Ar an 31 Nollaig 2022						
Dlíteanais léasa	-	-	-			
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹	(5,307)	(5,307)	(5,307)		-	-
Dlíteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(5,307)	(5,307)	(5,307)	-	-	-
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	10	10	10	-	-	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	10	10	10	-	-	-
Glandlíteanais airgeadais	(5,297)	(5,297)	(5,297)	-	-	-
Ar an 31 Nollaig 2021						
Dlíteanais léasa	(12,185)	(12,185)	(935)	(953)	(2,974)	(7,323)
Trádáil agus suimeanna iníoctha eile ¹	(9,117)	(9,117)	(3,700)	(5,417)	-	-
Dlíteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(21,302)	(21,302)	(4,635)	(6,370)	(2,974)	(7,323)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	65	65	65	-	-	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	65	65	65	-	-	-
Glandlíteanais airgeadais	(21,237)	(21,237)	(4,570)	(6,370)	(2,974)	(7,323)

¹ Níor cuireadh speansais agus fómhais fhabhráithe agus creidiúnaithe árachais shóisialta san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar dhlíteanais airgeadais.

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29N. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

(iii) Riosca margaidh

Féach ar nóta 23 le haghaidh sonraí faoi spriocanna, pholasaithe agus phróisis an Ghrúpa chun riosca margaidh a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca margaidh a thomhas. Glacann an Máthairchuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

(iii) (a) Riosca an ráta malairte

Eascraíonn riosca an ráta malairte ón bhfíric go bhféadfadh go ndéanfaí cuid d'idirbhearta na Máthairchuideachta in airgeadraí eile seachas euro (steirling go príomha).

Neamhchosaint ar idirbhearta

Ó am go chéile déanann an Máthairchuideachta ceannacháin in airgeadraí eachtracha. Is é beartas an Ghrúpa ná nochtadh na n-idirbheart sin a bhainistiú trí fhéachaint chuig ceannacháin agus díolacháin arna n-ainmniú in airgeadraí eachtrach a mheaitseáil an oiread is féidir. Nuair nach féidir é seo a dhéanamh, úsáidfeadh díorthaigh atá ceadaithe faoi bheartas ciste an Ghrúpa le neamhchosaint a fháil. Déanfar nochtuithe a fháil agus na rioscaí gnó á gcur san áireamh.

Anuas air sin, is é beartas ciste an Ghrúpa go ndéanfar measúnú ar gach neamhchosaint mheasta a sháraíonn méid coibhéiseach €300,000 in airgeadraí eachtracha i dtaobh na rioscaí gnó agus, nuair is cuí, déanfar fáil ar rioscaí airgeadra chun an seans go dtiocfaidh éagsúlachtaí díobhálacha chun cinn ó ghluaiseachtaí airgeadra a íoslaghdú.

Mar thoradh ar na gníomhartha sin arna nglacadh ag an nGrúpa chun maolú a dhéanamh ar íogaireacht bhunaidh na Máthairchuideachta go luaineachtaí sa ráta malairte, níl anailís íogaireachta curtha i láthair ag an Máthairchuideachta toisc nach tábhachtach aon éagsúlacht fhéideartha.

(iii) (b) Riosca an rátaí úis

Féach ar nóta 23 le haghaidh sonraí faoi spriocanna, pholasaithe agus phróisis an Ghrúpa chun riosca ráta úis a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca ráta úis a thomhas. Glacann an Máthairchuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith. Ní iompraíonn an Máthairchuideachta aon riosca ráta úis ag dáta an tuairiscithe.

290. Teagmhais agus Ceangaltais Chaipitil

Tá an Mháthairchuideachta faoi réir dlíthíocht, éilimh agus díospóidí conarthacha éagsúla le linn gnáthchúrsa oibríochtaí. Cé go mbíonn éiginnteacht ag baint le himeachtaí mar sin, nílimid ag súil go mbeidh tionchar díobhálach ábhartha ag baint le réiteach na n-imeachtaí sin sa deireadh ar thorthaí na Máthairchuideachta ó thaobh oibríochtaí, sreafaí airgid oibre ná staid airgeadais glanluachanna sócmhainní de.

Níl aon cheangaltas caipitil ag an Máthairchuideachta amhail an 31 Nollaig 2022 (nialas 2021).

29P. Páirtithe Gaolmhara

Is comhlacht corparáideach é Ervia a bunaíodh faoin Acht Gáis 1976. Tá Stát na hÉireann ina úinéir tairbhiúil 100% ar Ervia.

Idirbhearta le Uisce Éireann agus le fochuideachtaí

Meastar gur páirtí gaolmhar de chuid an Ghrúpa é Uisce Éireann, ar bhunús phátrún na bhfírící atá leagtha amach i nóta 26. Tugtar liosta de na fochuideachtaí de chuid Máthairchuideachta Ervia i nóta 26.

Tá iarmhéideanna na páirtithe gaolmhara, i dtaca leis na hidirbhearta a shonraítear sna codanna ábhartha thíos, mar seo a leanas:

	31-Dec-22 €'000	31-Noll-21 €'000
Uisce Éireann	-	4,967
Fochuideachtaí	11,865	23,671
	11,865	28,638

(a) Costais idirbheartaíochta agus seirbhísí tacaíochta

Le linn na bliana 2021, sholáthraigh máthairchuideachta Ervia seirbhísí straitéiseacha, rialáil, bainistíochta riosca, seachadta caipitil agus seirbhísí idirbhirt agus tacaíochta do Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann tríd an Ionad Grúpa, an réimse Mórthionscadal agus trí Sheirbhísí Gnó. Dearadh an eagraíocht Seirbhísí Gnó chun seirbhísí idirbheartaíochta agus tacaíochta a sholáthar i réimsí an Airgeadais, an tSoláthair, Saoráidí, Árachais, Tacaíochta Tionscadail, Acmhainní Daonna agus Teicneolaíochta Faisnéise.

In 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Cuireadh tús leis an gclár oibre chun dhá fhóntas neamhspleách aonair a bhunú sa bhliain 2020 leis an gcuspóir idirscaradh oibríochta i mí Eanáir 2022 agus idirscaradh dlíthiúil sa bhliain 2023 a bhaint amach. Dá bharr sin, tháinig laghdú suntasach ar leibhéal costas seirbhíse idirbheartaíochta agus tacaíochta a sholáthair an Mháthairchuideachta Ervia do Líonraí Gáis Éireann le linn na bliana 2022 i gcomparáid le blianta roimhe sin agus bhain sé le Seirbhísí Grúpa.

Seirbhísí Idirbhirt agus Tacaíochta a Sholáthraíonn Máthairchuideachta Ervia

Seirbhísí Gnó	Grúpa	Eile
Seirbhísí airgeadais	Rialachas agus rialú	Mórthionscadail
Seirbhísí soláthair	Pleanáil airgeadais	Slabhra Soláthair
Seirbhísí AD	Bainistíocht riosca	
Seirbhísí TF	Seirbhísí grúpa	
Seirbhísí árachais	Caidreamh le páirtithe leasmhara	
Seirbhísí tacaíochta tionscadal		
Seirbhísí saoráidí		

Nótaí chuig an Máthairchuideachta - ráitis airgeadais (ar lean)

29LTH. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

Bainistíocht agus riarachán

Costais maidir le caiteachas caipitiúil a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia agus a rinneadh a athmhúirearú ar Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann

	2022	2021
	€'000	€'000
Costas sochair fostaí	(9,020)	(54,042)
Seirbhísí fruilithe agus ar conradh	290	(4,404)
Costais ábhar, cothabhála agus fochonraitheora	(109)	(10,640)
Rátaí agus saoráidí	15	(622)
Speansais oibriúcháin eile	170	(11,603)
Fo-iomlán roimh athmhúirearú	(8,654)	(81,311)
Athmhúirir go Uisce Éireann	1,259	49,320
Athmhúirir ar Líonraí Gáis Éireann	1,728	24,796
Iomlán tar éis athmhúirearaithe¹	(5,667)	(7,195)

¹ Freagraíonn iomlán na gcostas oibriúcháin tar éis an athmhúirearaithe go príomha do chostais neamh-airgid phinsin, nach ndéantar a athmhúirearú ar chuideachtaí Ghrúpa Ervia.

(b) Costais maidir le caiteachas caipitiúil a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia agus a rinneadh a athmhúirearú ar Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann

	2022	2021
	€'000	€'000
Costais caiteachais chaipitiúil a rinneadh a athmhúirearú ar Uisce Éireann	-	11,764
Costais caiteachais chaipitiúil a rinneadh a athmhúirearú ar Líonraí Gáis Éireann	-	4,807

Le linn na bliana 2021, rinneadh costais a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia thar ceann LGÉ agus UÉ maidir le comhthionscadail fónais, tionscadail soláthair lárnach agus tionscadail soláthair gnó, a athmhúirearú ar bhonn míosúil gan aon fhorchostas ná corrlach a chur i bhfeidhm ag an Máthairchuideachta Ervia. Níor thabhaigh Máthairchuideachta Ervia aon chostas ar son Líonraí Gáis Éireann i leith na dtionscadal thuasluaite le linn na bliana airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2022.

(c) Costais pinsin

	2022	2021
	€'000	€'000
Ranníocaíochtaí iníoctha don bhliain maidir le fostaithe de chuid Uisce Éireann	2,401	1,153
Ranníocaíochtaí iníoctha don bhliain maidir le fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann	7,870	5,823

Oibríonn Ervia scéimeanna pinsin sochair sainithe agus ranníocaíochta sainithe araon. Glacann roinnt fostaithe de chuid Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann páirt sna scéimeanna seo. Tugtar cuntas i leith na scéime sochair sainithe mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. Aithníonn an Máthairchuideachta, mar fhostóir urraithe don phlean, an glanchostas sochair shainithe, ach ní aithníonn Uisce Éireann ná Líonraí Gáis Éireann ach na ranníocaíochtaí iníoctha amháin don bhliain a bhaineann lena gcuid fostaithe féin. Cuimsíonn costais seirbhísí reatha na Máthairchuideachta, mar a leagtar amach i nóta 18, ranníocaíochtaí iníoctha socair shainithe don bhliain maidir leis na fostaithe sin. Rinneadh na costais sin a athmhúirearú ar Uisce Éireann ar bhonn modh chun costas iomlán a athghabháil agus níor tuilleadh aon chorrach. Ní chuirtear na costais seo san áireamh i gcaiteachas na Máthairchuideachta ar shochair fostaithe.

29LTH. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

(d) Díbhinn

	2022 €'000	2021 €'000
Díbhinn faighte ó Líonraí Gáis Éireann	20,112	15,361

Leagtar amach thuas an díbhinn bhliantúil faighte ag an Máthairchuideachta ó Líonraí Gáis Éireann. In 2018, fuair an Máthairchuideachta díbhinn bhliantúil de €49.1 milliún; beidh an €5.1m atá fágtha le fáil in 2023 (ús cuí san áireamh). Cuimsítear an díbhinn infhaighte seo sa tábla thuas maidir le hiarmhéideanna páirtithe gaolmhara.

(e) Idirbheart rialaithe chomhchoitinn

Mar a tugadh faoi deara roimhe, in 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfar dhá fhóntas thráchtála rialáilte aonair faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Táthar ag dréim le go ndéanfar Máthairchuideachta Ervia a scaoileadh nuair a bheidh próiseas an scartha dhlíthiúla curtha i gcrích. Chuige sin, le linn 2021, rinneadh réadmhaoín a aistriú ó Ervia Parent chuig Líonraí Gáis Éireann ar a luach seilbhe €6.9 milliún ar chomaoín nialasach, mar idirbheart rialaithe chomhchoitinn (féach nóta 29F), agus sa dóigh sin infheistíocht Máthairchuideachta Ervia i Líonraí Gáis Éireann a mhéadú den luach céanna (féach nóta 29H).

Le linn na bliana 2022, aistríodh réadmhaoín amháin ón Máthairchuideachta Ervia go Líonraí Gáis Éireann agus luach anonn de nialas aici.

Ar an 01 Eanáir 2022, d'aistrigh an Máthairchuideachta Ervia an léas ar réadmhaoín (Webworks) agus sócmhainn lena ngabhann ceart úsáide bainteach léi go hUisce Éireann gan aon chomaoín a fháil.

B'ionann an glandliteanas a aistríodh faoin idirbheart rialaithe chomhchoitinn agus €0.3m.

Cúiteamh na bpríomhbhainisteoirí

Féach nóta 27 le haghaidh mionsonraí maidir le cúiteamh príomhbhainisteoirí an Ghrúpa.

Comhaltaí Boid

Ní raibh aon leasanna tairbhiúla ag comhaltaí an Bhoird sa Máthairchuideachta ag aon uair le linn na bliana ná ag an dáta tuairiscithe.

Comhlachtaí Rialtais

Dála a lán eintitis eile, bíonn an Grúpa ag plé i ngnáthchúrsa a ghnó le comhlachtaí eile atá urraithe ag an Rialtas, amhail Bord Soláthair an Leictreachais, Eirgrid agus na hÚdaráis Áitiúla agus le bainc Éireannaigh áirithe a bhfuil go hiomlán nó i bpáirt faoi úinéireacht Rialtas na hÉireann. Bíonn na hidirbhearta ar fad ar ghnáth-théarmaí tráchtála. Ní raibh aon chomhchruinniú ábhartha iasachtaí ná taiscí ag an Máthairchuideachta le haon bhanc den sórt sin i rith na bliana ná ar an dáta tuairiscithe.

29Q. Iartheagmhais

Déan tagairt do Nóta 28 le haghaidh sonraí ar theagmhais ina dhiaidh sin.

ervia